

Meerjarenbegroting 2020-2023

Geldrop-Mierlo

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Algemene inleiding	5
Vertrekpunt Kadernota	6
Autonome ontwikkelingen	7
Nieuw beleid	9
Begrotingssaldo na autonome ontwikkelingen en nieuw beleid	10
Algemene toelichting en inleiding bij programma's	12
Programma 1. Gebiedsgericht werken	13
Programma 2. Economie en vastgoed	16
Programma 3. Veiligheid en handhaving	19
Programma 4. Bestuur en bestuurlijke samenwerking	22
Programma 5. Werk en inkomen	25
Programma 6. Zorg, welzijn en cultuur	28
Programma 7. Jeugdbeleid en onderwijs	37
Programma 8. Duurzaamheid, natuur en milieu	41
Programma 9. Bereikbaarheid en verkeer	46
Programma 10. Bouwen en wonen	53
Programma 11. Financiën en belastingen	57
Paragrafen	60
Lokale heffingen	61
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	69
Onderhoud kapitaalgoederen	80
Financiering	86
Bedrijfsvoering	89
Verbonden partijen	95
Grondbeleid	112
Verplichte beleidsindicatoren	116
Financiële begroting	119
Overzicht van baten en lasten	120
Overzicht van baten en lasten per taakveld	122
Toelichting overzicht van baten en lasten	126
Verschil autonome ontwikkelingen per programma	126
Overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten	128
Overzicht beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	132
Uiteenzetting van de financiële positie	135
Geprognosticeerde balans	135
EMU-saldo	135
Jaarlijks terugkerende arbeidskosten	136
Overzicht nieuw beleid (activiteitenplan)	136
Reserves en voorzieningen	142
Overzicht van reserves en voorzieningen	142
Toelichting op de reserves	144
Toelichting op de voorzieningen	150
Beleid t.a.v. bespaarde rente	152
Toelichting op de financiële uitgangspunten	154
Bijlagen	155
Taskforce Sociaal Domein	156
Vaststellingsbesluit	158
Ingediende en aangenomen amendementen en moties	167

Algemene inleiding

Vertrekpunt Kadernota

Vertrekpunt Kadernota

De Kadernota is op 1 juli jl. geamendeerd vastgesteld door de Raad (GM2019-019944A), met inachtneming van de Memorie van Toelichting waarin de gevolgen van de Meicirculaire op de Algemene Uitkering zijn beschreven.

Rekening houdend met de besluitvorming heeft de Kadernota het volgende meerjarenbeeld opgeleverd:

<u>Eerdere besluitvorming raad:</u>				
- RV Herinrichting Kalandersstraat en Haspelstraat	-2.208	-2.166	-2.124	-2.082
- 1e tussentijdse rapportage 2019	-57.540	-72.253	-23.159	7.841
<u>Kadernota 2020-2023:</u>				
- Indexering	-150.500	-301.000	-451.500	-602.000
- Actualisatie budgetten gemeenschappelijke regelingen	-155.631	-188.420	-225.724	-400.572
- Uitkomsten Meicirculaire 2019	314.355	60.750	-896.204	868.511
Vertrekpunt Kadernota	-541.201	-613.937	-1.182.819	63.300
- waarvan incidenteel	-43.258	-363.821	-187.512	-188.385
- waarvan structureel	-497.943	-250.116	-995.307	251.685

In de Kadernota en (later) de Memorie van Toelichting is een andere meerjarenbeeld geschetst. Dit komt omdat de onderstaande onderdelen uit de Kadernota voor kennisgeving zijn aangenomen door de Raad en daardoor niet zijn verwerkt in de bovenstaande begrotingssaldo's. Opgemerkt wordt dat deze onderdelen via het Activiteitenplan van deze Meerjarenbegroting weer opnieuw (in geactualiseerde vorm) worden voorgelegd aan de raad.

Voor kennisgeving aangenomen door de Raad en daardoor niet verwerkt in het begrotingssaldo	2020	2021	2022	2023
<u>Lopende raadsvoorstellen (uit: hoofdstuk 1 van de Kadernota):</u>				
- Wijkontwikkelingsplannen Braakhuizen-Zuid	-90.000	-90.000	-90.000	-90.000
- Verzelfstandiging markt	-21.377	-17.377	-17.377	-17.377
- Evaluatie OnsPlatform TV	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
- Begrotingswijziging 2019 Cure	afval	afval	afval	afval
- Begroting 2020 Cure	afval	afval	afval	afval
<u>Volledig activiteitenplan (uit: hoofdstuk 2 van de Kadernota)</u>				
	-	-	-	-
	3.106.322	3.077.833	1.926.289	848.788
<u>Dekkingsvoorstellen (uit: hoofdstuk 3 van de Kadernota):</u>				
- Afzien van toeristenbelasting als doelbelasting	190.000	190.000	190.000	190.000
- Stopzetten bijdragen aan scholen voor conciërge	60.000	60.000	60.000	60.000
- Herontwikkelingslocatie Dommeldalschool	54.000	54.000	54.000	54.000
- Afzien van wegenbeheerplan (aanpassen niveau)	100.000	100.000	100.000	100.000
- OZB-verhoging van 3% per jaar (cumulatief)	156.400	327.000	511.500	708.600
Totaal Voor kennisgeving aangenomen door de Raad	-	-	-	150.435
	2.663.299	2.460.210	1.124.166	
Vertrekpunt Kadernota + Totaal Voor kennisgeving aangenomen door de Raad = Uitkomsten Memorie van Toelichting, behorende bij Kadernota (MvT GM2019.019944 d.d. 13 juni 2019)	-	-	-	213.735
	3.204.500	3.074.147	2.306.985	

Autonome ontwikkelingen

Autonome ontwikkelingen

Het College heeft de Kadernota met bijbehorende Memorie van Toelichting gebruikt als startpunt voor het opstellen van de voorliggende Meerjarenbegroting. Vervolgens is de begroting op een aantal onderdelen herrekend, zoals onder andere het overzicht van investeringen, het overzicht van reserves en voorzieningen, rente, salarissen en de verdeling van directe salariskosten over taakvelden. Deze aanpassingen hebben wij verwerkt in de primaire begroting en noemen wij "autonome ontwikkelingen". Het is een "herijking" van de budgetten bestaand beleid.

Autonome ontwikkelingen

De volgende autonome ontwikkelingen zijn verwerkt in de Meerjarenbegroting:

	2020	2021	2022	2023
Autonome ontwikkelingen				
A. Besluitvorming raad ná Kadernota 2020-2023	-21.377	-17.377	-17.377	-17.377
B. Actualisatie staat van investeringen	119.076	103.455	103.202	76.848
C. Actualisatie staat van reserves en voorzieningen	1.000	21.774	21.774	21.774
D. Actualisatie staat van salarissen	441.949	434.611	429.761	451.392
E. Berekening diverse gesloten exploitaties	211.263	168.754	159.149	101.434
F. Correcties budgetten bestaand beleid	137.761	142.655	175.555	212.472
G. Gevolgen Septembercirculaire 2019	469.130	981.341	1.073.351	944.904
H. Gevolgen 2e tussentijdse rapportage 2019	-105.365	-43.445	-137.729	-171.480
I. Dekking ten laste van algemene reserve	541.201	613.937	1.182.819	0
Totaal	1.794.638	2.405.705	2.990.505	1.619.967

Hieronder volgt een korte toelichting per autonome ontwikkeling.

A. Besluitvorming raad ná Kadernota 2020-2023

Ná de Kadernota is het raadsvoorstel 'Verzelfstandiging Markt' verwerkt in de begroting. Dit voorstel stond in de Kadernota nog vermeld als lopend raadsvoorstel.

B. Actualisatie staat van investeringen

Het overzicht van investeringen is geactualiseerd. De mutaties uit de Jaarrekening 2018 en 1e Tussentijdse Rapportage 2019 zijn verwerkt. De actualisatie leidt tot een positief resultaat. Dit komt onder meer doordat een aantal investeringen is doorgeschoven in de tijd. Hierdoor starten de kapitaallasten op een later moment dan waarmee in de vorige begroting is gerekend.

C. Actualisatie staat van reserves en voorzieningen

Het overzicht van reserves en voorzieningen is geactualiseerd. Het (geringe) effect hiervan op het begrotingssaldo wordt veroorzaakt door de bijstelling van de begrote onttrekking aan enkele reserves.

D. Actualisatie staat van salarissen

Het overzicht van salarissen is geactualiseerd. De actualisatie leidt tot een positief resultaat. De belangrijkste oorzaak hiervan is de hogere toerekening van directe salariskosten en overhead aan de gesloten exploitaties Afval en Riolering en de grondexploitaties.

E. Berekening diverse gesloten exploitaties

De baten en lasten van alle gesloten exploitaties (Afval, Riolering, Hondenbeleid, Recreatie en Toerisme en Ondernemersinitiatieven) zijn opnieuw doorgerekend. Per saldo leidt dit tot een beperkte wijziging van het begrotingsresultaat.

F. Diverse correcties budgetten bestaand beleid

Er zijn correcties doorgevoerd op de budgetten bestaand beleid. De grootste voordelen komen voort uit:

	2020	2021	2022	2023
Diverse correcties budgetten bestaand beleid				
Resultaat centraliseren postregistratie	1.676	3.443	58.189	60.143
Aanpassing extra inkomsten leges burgerzaken	104.207	114.207	111.399	86.586
Herijking overige budgetten	31.878	25.005	5.967	65.743
Totaal	137.761	142.655	175.555	212.472

Resultaat centraliseren postregistratie

Met ingang van juli 2020 worden de postregistratietaken van de gemeente Geldrop-Mierlo ondergebracht bij Dienst Dommelvallei. Hierdoor worden de kosten via de geldende verdeelsleutel ook gedragen door de gemeenten Nuenen en Son en Breugel. Dit resulteert in een kostenbesparing voor de gemeente Geldrop-Mierlo.

Aanpassing extra inkomsten leges burgerzaken

De huidige legesopbrengsten zijn aangepast aan actuele prognoses.

Herijking overige budgetten

Dit betreft overige budgetmutaties.

G. Gevolgen Septembercirculaire 2019

Onlangs is de Septembercirculaire 2019 verschenen. Uit deze circulaire blijkt dat gemeenten vanaf 2020 meer geld uit het gemeentefonds ontvangen. Dit komt vooral door de verwachting dat het Rijk in de komende jaren meer gaat uitgeven ("trap op, trap af"-systematiek). Een specificatie van deze bedragen staat vermeld in de 2e tussentijdse rapportage 2019, punt 28.

H. Gevolgen 2e tussentijdse rapportage 2019

De structurele gevolgen van de 2e tussentijdse rapportage 2019 zijn verwerkt in de Meerjarenbegroting 2020-2023.

I. Dekking ten laste van algemene reserve

De onderstaande saldo zijn tussentijds ten laste gebracht van de Algemene Reserve ter dekking van het negatieve begrotingssaldo:

	2020	2021	2022	2023
Dekking ten laste van Algemene Reserve				
Negatief saldo bij MPB 2019-2022	489.677	97.626	0	0
Negatief saldo bij RV Herinrichting Kalanders- en Haspelstraat	2.208	2.166	0	0
Negatief saldo bij RV Centrumplan Geldrop	0	13.222	0	0
Negatief saldo bij 1e tussentijdse rapportage 2019	57.540	72.253	0	0
Negatief saldo bij Kadernota 2020-2023	-8.224	428.670	1.182.819	0
Totaal	541.201	613.937	1.182.819	0

Nieuw beleid

Nieuw beleid

Naast autonome ontwikkelingen zijn er beleidsaanpassingen: voorstellen van het College aan de Raad over nieuw beleid. Al het nieuwe beleid, zowel investeringen als exploitatie, is opgenomen in het activiteitenplan. Het activiteitenplan staat elders in deze Meerjarenbegroting. Daarnaast zijn alle onderdelen uit het activiteitenplan per programma toegelicht aan het einde van elke programmabeschrijving bij "Vraag naar extra geld (nieuw beleid)".

Verloop begrotingssaldo	2020	2021	2022	2023
Nieuw beleid: activiteitenplan	-2.325.606	-2.315.359	-1.579.516	-373.209

Begrotingssaldo na autonome ontwikkelingen en nieuw beleid

Begrotingssaldo na autonome ontwikkelingen en nieuw beleid

Rekening houdend met de autonome ontwikkelingen en nieuw beleid is het begrotingssaldo als volgt:

Verloop begrotingssaldo	2020	2021	2022	2023
Vertrekpunt Kadernota	-541.201	-613.937	-1.182.819	63.300
Autonome ontwikkelingen	1.794.638	2.405.705	2.990.505	1.619.967
Nieuw beleid	-2.325.606	-2.315.359	-1.579.516	-373.209
Amendement A2. Extra middelen Jeugdzorg in 2022 e.v.	0	0	650.000	650.000
Begrotingssaldo vóór dekking uit Algemene Reserve	-1.072.169	-523.591	878.170	1.960.058
- waarvan incidenteel	191.656	341.560	1.173.910	4.871
- waarvan structureel	-1.263.825	-865.151	-295.740	1.955.187

Verloop begrotingssaldo	2020	2021	2022	2023
Begrotingssaldo vóór dekking uit Algemene Reserve	-1.072.169	-523.591	878.170	1.960.058
<u>Dekking ten laste van algemene reserve:</u>				
Onttrekking is positief voor de exploitatie, storting is negatief	1.072.169	523.591	-878.170	-650.000
Begrotingssaldo na dekking uit Algemene Reserve	0	0	0	1.310.058
- waarvan incidenteel	1.263.825	865.151	295.740	-645.129
- waarvan structureel	-1.263.825	-865.151	-295.740	1.955.187

De laatste jaarschijf (2023) is structureel sluitend. Voor de jaren 2020, 2021 en 2022 is het structurele begrotingssaldo negatief.

De tekorten in 2020 en 2021 worden onttrokken uit de Algemene Reserve. De overschotten in 2022 en 2023 worden gestort in de Algemene Reserve. De onttrekkingen en stortingen zijn niet van invloed op het structurele begrotingssaldo. Rekening houdend met de onttrekkingen die in de afgelopen tijd zijn gedaan en de prognoses moet er € 6.000.000,- worden bijgestort om de Algemene Reserve op het minimum van € 3.500.000,- te houden.

Verloop algemene reserve	2019	2020	2021	2022	2023
Stand per 1 januari	5.171.895	3.500.000	3.500.000	3.500.000	3.496.033
Neg. saldo jaarrekening 2018	-1.479.417	0	0	0	0
Neg. saldo bij MPB 2019-2022	-1.209.687	-489.677	-97.626	0	0
Neg. saldo bij RV Herinrichting Kalanders- en Haspelstraat	-2.250	-2.208	-2.166	0	0
Neg. saldo bij RV Centrumplan Geldrop	0	0	-13.222	0	0
Neg. saldo bij 1e tussentijdse rapportage 2019	-95.088	-57.540	-72.253	0	0
Pos. (+) of neg. (-) saldo bij Kadernota 2020-2023	1.100.614	8.224	-428.670	-1.182.819	0
Neg. (-) of pos. (+) saldo bij MPB 2020-2023	0	-1.072.169	-523.591	878.170	650.000
Neg. saldo na 2e tussentijdse rapportage 2019	-2.934.487	0	0	0	0
Bijstorten vanuit de Inkomensreserve	2.948.420	1.613.370	1.137.528	300.682	0
Stand per 31 december	3.500.000	3.500.000	3.500.000	3.496.033	4.146.033
Onder het minimum van € 3.500.000,-	0	0	0	-3.967	646.033

Wij stellen voor om de Inkomensreserve volledig aan te wenden om de Algemene Reserve aan te zuiveren (€ 2.948.420,- in 2019, € 1.613.370,- in 2020, € 1.137.528,- in 2021 en € 300.682,- in 2022). Er resteert dan nog een bedrag van € 3.967,- in 2022. Begrotingstechnisch is de Algemene Reserve in 2022 daarom € 3.967,- lager dan het vastgestelde minimum van € 3.500.000,-. De werkelijke aanzuivering gebeurt echter elk jaar pas bij het opstellen van de Jaarrekening, op basis van de werkelijke tekorten in dat jaar. Afhankelijk daarvan wordt in de komende jaren bij het opstellen van de Meerjarenbegroting telkens opnieuw bepaald welke bedragen voor aanzuivering gereserveerd moeten worden.

Gevolgen voor weerstandsvermogen

Door de volledige aanwending van de Inkomensreserve daalt het weerstandsvermogen van de Algemene Dienst fors. De ratio blijft echter boven de 1, waardoor er geen aanvullende maatregelen nodig zijn.

Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" in deze Meerjarenbegroting.

Beoordeling provincie

Na vaststelling van de Meerjarenbegroting door de raad beoordeelt de provincie of het begrotingsjaar (2020) of uiterlijk de laatste jaarschijf van de meerjarenraming (2023) reëel en structureel in evenwicht is. Daarbij mag er geen sprake zijn van een opschuivend meerjarenperspectief. Hiermee wordt bedoeld dat het niet is toegestaan om ieder jaar een Meerjarenbegroting aan te bieden waarbij uitsluitend de laatste jaarschijf in evenwicht is. Reëel evenwicht houdt in dat de ramingen volledig, realistisch en haalbaar zijn. Structureel evenwicht houdt in dat de structurele lasten worden gedekt door structurele baten.

In de Meerjarenbegroting van vorig jaar sloot de begroting reëel en structureel voor de jaren 2021 en 2022. In deze Meerjarenbegroting geldt dit uitsluitend voor jaar 2023.

Algemene toelichting en inleiding bij programma's

Algemene toelichting en inleiding bij programma's

De toelichting in het programmaplan vindt plaats aan de hand van de drie "W"-vragen:

1. Wat willen we bereiken?
2. Wat gaan we ervoor doen?
3. Wat gaat het kosten?

Bij "Wat willen we bereiken?" en "Wat gaat we ervoor doen?" is aangesloten bij de onderdelen uit het Kernakkoord.

Bij "Wat gaat het kosten?" staan bedragen die vermenigvuldigd moeten worden met € 1.000,-.

Bij "Vraag naar extra geld (nieuw beleid)" staan de bedragen vermeld op hele euro's. De schuin gedrukte investeringen hier in zijn afkomstig uit het activiteitenplan Meerjarenbegroting 2019-2022, maar nog niet gevoteerd door de raad. De totale vraag naar extra geld (nieuw beleid) is integraal opgenomen op het activiteitenplan.

Programma 1. Gebiedsgericht werken

Wat willen we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Een aantrekkelijke, inclusieve en veilige leefomgeving. Prettig wonen in een fijne wijk.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bewoners, gemeente en (maatschappelijke) partners werken samen aan gezonde, leefbare en veilige wijken. 2. De gemeente verandert haar manier van werken en organiseren, zodat de integrale samenwerking wordt verbeterd en beter aansluit bij de wijken. 3. Bewoners, gemeente en (maatschappelijke) partners werken samen aan de uitvoeringsagenda van het wijkontwikkelingsplan Braakhuizen Zuid. 4. Bewoners uitdagen en ondersteunen om te komen met initiatieven die bijdragen aan een aantrekkelijke, sociaal bewuste en veilige wijk. 5. Sociale samenhang vergroten en ontmoeting in de wijk mogelijk maken met behulp van sport, bewegen en cultuur. 6. Een oplossing voor het huisvestingsprobleem van de Turkse Gemeenschap (TMSG) vinden.
Klanten beleven een optimale dienstverlening.	<ol style="list-style-type: none"> 7. Bewoners en (maatschappelijke) partners (etc.) objectief inzicht geven in de wijk. 8. Verbeteren van de cultuur in onze organisatie zodat samenwerking met onze inwoners vanzelfsprekend is.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Omgevingsvisie	2020-?		2020
Samen... Werkt		2013	4e kwartaal 2019
Beleidsplan GEO-informatievoorziening Geldrop-Mierlo	2019-2022		4e kwartaal 2022

Wat gaan we ervoor doen?

Een aantrekkelijke, inclusieve en veilige leefomgeving. Prettig wonen in een fijne wijk.

Doelstellingen

- 01. Bewoners, gemeente en (maatschappelijke) partners werken samen aan gezonde, leefbare en veilige wijken.**
- 02. De gemeente verandert haar manier van werken en organiseren, zodat de integrale samenwerking wordt verbeterd en beter aansluit bij de wijken.**
- 03. Bewoners, gemeente en (maatschappelijke) partners werken samen aan de uitvoeringsagenda van het wijkontwikkelingsplan Braakhuizen Zuid.**
- 04. Bewoners uitdagen en ondersteunen om te komen met initiatieven die bijdragen aan een aantrekkelijke, sociaal bewuste en veilige wijk.**
- 05. Sociale samenhang vergroten en ontmoeting in de wijk mogelijk maken met behulp van sport, bewegen en cultuur.**

06. Een oplossing voor het huisvestingsprobleem van de Turkse Gemeenschap (TMSG) vinden.

Klanten beleven een optimale dienstverlening.

Doelstellingen

07. Bewoners en (maatschappelijke) partners (etc.) objectief inzicht geven in de wijk.

08. Verbeteren van de cultuur in onze organisatie zodat samenwerking met onze inwoners vanzelfsprekend is.

Wat gaat het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Door de afronding op duizendtallen kunnen er afrondingsverschillen ontstaan. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo wordt weergegeven als negatief als er meer lasten zijn dan baten en als positief als er meer baten zijn dan lasten. De bedragen zijn exclusief de ramingen voor baten en lasten van het nieuw beleid.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Realisatie 2018	Primaire begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten						
1.2 Openbare orde en veiligheid	997	0	1.117	1.117	1.099	1.099
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.676	0	3.678	3.647	3.634	3.628
Totaal Lasten	4.673	0	4.795	4.764	4.733	4.727
Baten						
0.10 Mutaties reserves	95	0	0	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	41	0	21	21	21	21
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	604	0	681	681	681	681
Totaal Baten	740	0	702	702	702	702
Saldo (baten -/- lasten)	-3.934	0	-4.093	-4.062	-4.031	-4.025

Vraag naar extra geld (nieuw beleid)

Specificatie nieuw beleid programma 1				
	2020	2021	2022	2023
Lagere huur diverse kinderopvanglocaties	-52.000	-52.000	-52.000	-52.000
Programmamanager wijkontwikkelingsplannen	-41.500	-41.500	-41.500	-41.500
----> Ten laste van grondexploitatie	41.500	41.500	41.500	41.500
Opstellen en uitvoeren van wijkontwikkelingsplannen	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000

Lagere huur diverse kinderopvanglocaties

Het huurcontract voor de accommodatie aan de Deelenstraat is vanwege gedeeltelijke leegstand met een lagere huur afgesloten. Het voormalige kinderdagverblijf aan de Rederijkerstraat is niet meer commercieel verhuurd, maar is (vanwege leegstand) aan Start Ups verhuurd, die voorheen in het pand aan de Stationsstraat (tijdelijk) waren gehuisvest. De huurinkomsten zijn hierdoor structureel gedaald.

Programmamanager wijkontwikkelingsplan

In de Meerjarenbegroting 2019-2022 is voorgesteld om 50% van de kosten voor de programmamanager Wijkontwikkelingsplannen te dekken uit de reserve Fonds Bovenwijkse Voorzieningen. Dit blijkt achteraf boekhoudkundig niet juist. Vandaar dat nu wordt voorgesteld om de helft van de uren te verantwoorden binnen de verschillende projecten van het Grondbedrijf. Dit heeft geen effect voor het begrotingsresultaat.

Opstellen en uitvoeren van wijkontwikkelingsplannen

In het raadsvoorstel (GM2017-038371) is besloten dat er € 45.000,- voor 2019 beschikbaar is gesteld voor de uitvoering van het Wijkontwikkelingsplan Braakhuizen-Zuid. Er is in dit raadsvoorstel aangegeven dat er ook voor volgende wijkontwikkelingsplannen geld aangevraagd dient te worden. Daarnaast heeft de evaluatie van het eerste proces aangetoond dat het goed is om ook budget te reserveren voor het opstellen van het wijkontwikkelingsplan. Dit is ongeveer € 15.000,- per plan. Met deze extra € 60.000,- per jaar kunnen er 1 à 2 nieuwe plannen per jaar worden opgesteld en kunnen de nieuwe extra activiteiten uit de lopende wijkontwikkelingsplannen worden uitgevoerd.

Programma 2. Economie en vastgoed

Wat willen we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Geldrop-Mierlo is een aantrekkelijke woon- en werkgemeente in een groene omgeving.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vitale centra behouden voor onze inwoners zodat zij in de eigen kern prettig kunnen winkelen en verblijven. 2. De gemeente Geldrop-Mierlo (op economisch gebied) beter op de kaart zetten. 3. Realiseren van een prettig vestigingsklimaat voor de ondernemers. 4. Meer economisch voordeel halen uit onze ligging in de Brainport.
Het gemeentelijk vastgoed voldoet aan de normen, is duurzaam en sluit aan op de behoefte van de bevolking.	<ol style="list-style-type: none"> 5. Verduurzamen van gemeentelijke accommodaties. 6. Optimaliseren/intensiveren sociaal, culturele en sportaccommodaties.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Economisch beleidsplan		16 april 2007	3e kwartaal 2021
Bedrijventerreinenstrategie	n.v.t.	1 februari 2016	
Ondernemersfonds Geldrop	n.v.t.	5 november 2012	
Ondernemersfonds Mierlo	n.v.t.	26 november 2012	
Centrumplan Geldrop	n.v.t.	16 december 2013	
Ontwikkelingsvisie Centrum Geldrop (op weg naar een compact, vitaal en gastvrij centrum)	n.v.t.	16 december 2019	
Visie op supermarktstructuur	n.v.t.	28 september 2015	4e kwartaal 2020
Beeldkwaliteitsplan voor Geldrop Centrum	n.v.t.	11 juli 2016	
Reclame- en terrassenbeleid voor Geldrop Centrum	n.v.t.	11 juli 2016	1e kwartaal 2021
Gevelsubsidieregeling voor Geldrop centrum	n.v.t.	13 mei 2019	
Regionale en sub-regionale detailhandelsvisie	n.v.t.	27 juli 2015	
Programmering bedrijventerreinen SGE + financieel arrangement		10 april 2017	1e kwartaal 2021
Regionaal Ontwikkel Fonds		18 december 2017	
Samenwerkingsagenda 2018-2025		18 december 2017	
Strategisch beheer maatschappelijk vastgoed		31 oktober 2016	
Sport- en beweegnota		10 december 2018	

Wat gaan we ervoor doen?

Geldrop-Mierlo is een aantrekkelijke woon- en werkgemeente in een groene omgeving.

Doelstellingen

01. Vitale centra behouden voor onze inwoners zodat zij in de eigen kern prettig kunnen winkelen en verblijven.

02. De gemeente Geldrop-Mierlo (op economisch gebied) beter op de kaart zetten.

03. Realiseren van een prettig vestigingsklimaat voor de ondernemers.

04. Meer economisch voordeel halen uit onze ligging in de Brainport.

Het gemeentelijk vastgoed voldoet aan de normen, is duurzaam en sluit aan op de behoefte van de bevolking.

Doelstellingen

05. Verduurzamen van gemeentelijke accommodaties.

06. Optimaliseren/intensiveren sociaal, culturele en sportaccommodaties.

Wat gaat het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Door de afronding op duizendtallen kunnen er afrondingsverschillen ontstaan. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo wordt weergegeven als negatief als er meer lasten zijn dan baten en als positief als er meer baten zijn dan lasten. De bedragen zijn exclusief de ramingen voor baten en lasten van het nieuw beleid.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Realisatie 2018	Primaire begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten						
0.10 Mutaties reserves	568	0	0	0	0	0
3.1 Economische ontwikkeling	496	0	432	417	413	409
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	91	0	55	51	51	51
3.4 Economische promotie	257	0	475	482	490	497
Totaal Lasten	1.411	0	962	951	954	958
Baten						
0.10 Mutaties reserves	370	0	172	171	153	91
3.1 Economische ontwikkeling	20	0	33	33	33	33
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	36	0	5	5	5	5
3.4 Economische promotie	705	0	654	654	654	654
Totaal Baten	1.131	0	865	864	845	784
Saldo (baten -/lasten)	-280	0	-97	-87	-109	-174

Vraag naar extra geld (nieuw beleid)

De schuin gedrukte investeringen zijn afkomstig uit het activiteitenplan Meerjarenbegroting 2019-2022, maar nog niet gevoteerd door de raad.

Specificatie nieuw beleid programma 2				
	2020	2021	2022	2023
<i>Thema Verweven (aanvullend budget) - gedeelte niet activeren</i>	expl. R&T	expl. R&T	expl. R&T	expl. R&T
<i>Thema Verweven (aanvullend budget) - gedeelte activeren</i>	expl. R&T	expl. R&T	expl. R&T	expl. R&T
Centrum Geldrop: Langparkeren Molenstraat 12	0	-3.375	-3.312	-3.249
Centrum Geldrop: Langparkeren Kasteelpark	0	-15.000	-14.720	-14.440

Specificatie investeringen programma 2				
	2020	2021	2022	2023
<i>Thema Verweven (aanvullend budget) - gedeelte activeren</i>	0	0	35.000	35.000
Centrum Geldrop: Langparkeren Molenstraat 12	45.000	0	0	0
Centrum Geldrop: Langparkeren Kasteelpark	200.000	0	0	0

Thema Verweven (aanvullend budget)

Bij de start van Villagemarketing is een inschatting gemaakt van de benodigde middelen. Nu de stichting daadwerkelijk is opgericht en de plannen zijn besproken met het gemeentebestuur is de conclusie getrokken dat er een aanvulling moet komen op het initiële budget. De stichting neemt een aantal taken van de gemeente over, denk hierbij aan de recreatieve promotie, maar bijvoorbeeld ook de aanleg van nieuwe routes.

Centrum Geldrop; langparkeren Molenstraat 12 en langparkeren Kasteelpark

De beide locaties zijn mogelijkheden om het langparkeren voor bezoekers van het centrum te faciliteren.

Programma 3. Veiligheid en handhaving

Wat willen we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
De inwoners van Geldrop-Mierlo voelen zich veilig, zeker in hun directe leefomgeving.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Verhogen van de zichtbaarheid van de gemeentelijke handhavingsorganisatie. 2. Beter en uitgebreider met de burgers communiceren over de uitgevoerde activiteiten en de resultaten daarvan. 3. Betrokkenheid van de burgers bij de preventie en handhaving verhogen o.a. door het inzetten van moderne ICT-hulpmiddelen. 4. Samen met bewoners de veilige woon- en leefomgeving versterken. 5. Nadrukkelijker aandacht en inzet voor de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit. 6. Verbinding tussen terreinen Zorg-Veiligheid verbeteren.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Kadernota Integrale Veiligheid 2019-2022	2019-2022	10 december 2018	eind 2021
Handhavingsbeleidsplan 'Samen gericht handhaven'	2017-2021	18 december 2017	2022
Algemene Plaatselijke Verordening		2 juli 2018	

Wat gaan we ervoor doen?

De inwoners van Geldrop-Mierlo voelen zich veilig, zeker in hun directe leefomgeving.

Doelstellingen

01. Verhogen van de zichtbaarheid van de gemeentelijke handhavingsorganisatie.

02. Beter en uitgebreider met de burgers communiceren over de uitgevoerde activiteiten en de resultaten daarvan.

03. Betrokkenheid van de burgers bij de preventie en handhaving verhogen o.a. door het inzetten van moderne ICT-hulpmiddelen.

04. Verhogen van (brand)veiligheid van inwoners in hun eigen woning.

05. Nadrukkelijker aandacht en inzet voor de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit.

06. Verbinding tussen terreinen zorg en veiligheid verbeteren.

Bijdragen verbonden partijen aan dit programma

Zorg- en veiligheidshuis Brabant Zuidoost

In het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost werken gemeenten, (justitiële) overheidsinstellingen en maatschappelijke organisaties samen om de veiligheid en leefbaarheid in de 21 gemeenten in Brabant Zuidoost te verbeteren.

Regionaal Informatie en Expertisecentrum Oost-Brabant (RIEC) en het Bestuurlijk Ondersteuningsteam (BOT)

Het RIEC en het BOT ondersteunen gemeenten en andere veiligheidspartners bij de herkenning en aanpak van georganiseerde criminaliteit.

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)

De VRBZO voert taken uit voor de gemeenten in het samenwerkingsgebied op de terreinen van brandweezorg, ambulancezorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing en de gemeenschappelijke meldkamer door:

- Adequaats te reageren op spoedeisende hulpvragen van burgers, instellingen en bedrijven;
- Het organiseren en coördineren van geneeskundige hulp bij ongevallen en rampen;
- Het voorkomen en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar en/of ongevallen bij brand en alles wat hiermee verband houdt. Ook de coördinatie van de werkzaamheden op dit gebied behoort tot onze taak;
- Het - samen met GGD - organiseren, coördineren en uitvoeren van ambulancezorg, de bijbehorende procesregistratie en het bevorderen van adequate opname van zieken en ongevallsslachtoffers in ziekenhuizen of andere instellingen voor intramurale zorg

Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB)

De ODZOB verzorgt tot 2020 het grootste deel van het milieutoezicht en -handhaving bij bedrijven binnen de gemeente Geldrop-Mierlo. In 2019 is door het college ingestemd met het Regionaal Operationeel Kader Milieutoezicht (ROK). Vanuit een collectief en regionaal belang wordt vanaf 1 januari 2020 de uitvoering van milieutoezicht en -handhaving bij alle bedrijven en activiteiten door de ODZOB uitgevoerd. Daarbij zijn alle milieurisico's afgedekt in overeenstemming met de regionale probleemanalyse en artikel 7.2 van het Besluit omgevingsrecht (Bor).

Wat gaat het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Door de afronding op duizendtallen kunnen er afrondingsverschillen ontstaan. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo wordt weergegeven als negatief als er meer lasten zijn dan baten en als positief als er meer baten zijn dan lasten. De bedragen zijn exclusief de ramingen voor baten en lasten van het nieuw beleid.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Realisatie 2018	Primaire begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.031	0	2.064	2.062	2.059	2.059
Totaal Lasten	2.031	0	2.064	2.062	2.059	2.059
Baten						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	84	0	79	79	79	79
Totaal Baten	84	0	79	79	79	79
Saldo (baten -/- lasten)	-1.947	0	-1.985	-1.982	-1.980	-1.979

Vraag naar extra geld (nieuw beleid)

Specificatie nieuw beleid programma 3				
	2020	2021	2022	2023
Aankoop brandweerkazerne Mierlo	0	0	0	-59.655
---> Extra huurinkomsten VRBZO	0	0	0	59.655
Dommelstroom Interventie Team	-12.050	-12.050	-12.050	-12.050
Verordening "Kwaliteit VTH" (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving)	-13.000	-13.000	-13.000	-13.000

Specificatie investeringen programma 3				
	2020	2021	2022	2023
Aankoop brandweerkazerne Mierlo	0	0	914.095	0

Aankoop brandweerkazerne Mierlo

Bij de regionalisering van de brandweer is de brandweerkazerne Mierlo overgedragen aan de Veiligheidsregio. Dit had te maken met belastingtechnische redenen, omdat het nog een relatief "nieuwe kazerne" betrof. Destijds is contractueel vastgelegd dat na 10 jaar de kazerne weer terugkomt naar de gemeente. Overigens is dit ook het algemene beleid voor brandweerkazernes. De gemeenten zijn eigenaar van de kazernes en de Veiligheidsregio huurt de panden van de gemeenten.

Dommelstroom Interventie Team

Op 28 mei 2018 is in het Driehoeksoverleg+ een presentatie gegeven over het Peelland Interventie Team (PIT) en haar werkwijze. Door een aantal driehoeksleden werd toen aangegeven dat er ook in ons basisteam (Geldrop-Mierlo, Nuenen, Son, Cranendonck, Heeze-Leende, Valkenswaard) behoefte is aan een betere samenwerkingsstructuur en het bundelen van de handhavings slagkracht door het bestuur. Inmiddels is één en ander ambtelijk uitgewerkt en zijn we zover dat er een Dommelstroom Interventie Team (DIT) kan starten. Het doel is dat het team onder aanvoering van een teamleider, zich proactief gaat richten op het integraal uitoefenen van toezicht en handhaving van wettelijke en lokale regelgeving ten behoeve van complexe casuïstiek; het voorkomen en signaleren van strafbare feiten en het handhaven van de openbare orde en veiligheid. Dit moet leiden tot het vergroten van de zichtbaarheid van de overheid, het vergroten van het vertrouwen in de overheid en het stellen van grenzen en barrières tegen ondermijnende criminaliteit. Vanaf 2020 zullen de jaarlijkse kosten € 12.050,- bedragen.

Verordening "Kwaliteit VTH" (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving)

In april 2016 is de wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (wet VTH) vastgesteld met als doel om een veilige en gezonde leefomgeving te creëren. De wet VTH regelt de randvoorwaarden voor gemeenten en provincies om tot een hogere kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving te komen. Zo is het basistakenpakket van de omgevingsdiensten wettelijk vastgelegd en worden gemeenten verplicht een verordening "kwaliteit VTH" op te stellen. In deze voor Geldrop-Mierlo nog vast te stellen verordening wordt de kritieke massa beschreven. Dus welke capaciteit, kennis en ervaring dient in een organisatie ten minste aanwezig te zijn om de VTH-taken goed uit te voeren. De basis voor de verordening zijn de kwaliteitscriteria 2.2, opgesteld door VNG, IPO en het Rijk en vastgesteld op 1 juli 2019.

Om te voorkomen dat de omgevingsdiensten met tal van uiteenlopende eisen worden geconfronteerd zijn gemeenten verplicht om hun verordening met elkaar af te stemmen voor de basistaken om op omgevingsdienstniveau een gelijk speelveld te bewerkstelligen. Om ook voor de zogenaamde thuishaken een gelijk speelveld te creëren, heeft een Brabant-brede werkgroep een Brabant-brede verordening opgeleverd. Deze gaat uit van een basisniveau en een bodemniveau. Ook staat het gemeenten vrij om een hoger kwaliteitsniveau zoals vastgelegd in de modelverordening VNG vast te stellen. Dit zijn dus 3 verschillende kwaliteitsniveaus waarvan het bodemniveau de absolute ondergrens is.

Na een kwaliteitsmeting blijkt dat het onderdeel vergunningen, toezicht en handhaving van de gemeente Geldrop-Mierlo op bijna alle vlakken voldoet. Een onderdeel echter dat door het bodemniveau zakt betreft het aantal toezichthouders bouwen en ruimtelijke ordening. Hierdoor is het nodig om een extra toezichthouder aan te stellen waarmee de capaciteit wordt uitgebreid van 1 naar het minimum van 2 toezichthouders bouwen en RO. Het gevolg is dat het kwaliteitsniveau van deze taak (veiligheid van bouwwerken en leefbaarheid vanuit ruimtelijke ordening) wordt verhoogd en de kans op calamiteiten wordt verlaagd door meer capaciteit en continuïteit.

De jaarlijkse kosten hiervoor bedragen € 65.000,-. De lijn binnen de organisatie is dat deze formatie voor 80% wordt gedekt uit leges. Wat rest zijn jaarlijkse structurele kosten van € 13.000,-.

Programma 4. Bestuur en bestuurlijke samenwerking

Wat willen we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
In regionaal verband nemen we een zelfbewuste houding aan met als uitgangspunt om elkaar succesvoller te maken.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Geldrop-Mierlo vervult een bestuurlijke rol die past bij onze positie in de regio. 2. Van alle samenwerkingsverbanden wordt het functioneren en de meerwaarde periodiek beoordeeld.
Een gemeentelijke organisatie die in gesprek is en blijft met haar inwoners, bedrijven, verenigingen en maatschappelijke instellingen. Inwoners zien een organisatie die actief naar buiten treedt en samen met haar inwoners zoekt naar gedragen oplossingen.	<ol style="list-style-type: none"> 3. Streven naar een optimale gemeentelijke dienstverlening. 4. Continue aandacht voor kwaliteitsverbetering van gemeentelijke communicatiemiddelen. 5. Groeien naar een overheid die verbindt, prioriteert, faciliteert en laat realiseren.
Een gemeentelijke organisatie die het vertrouwen krijgt van haar inwoners en die dit vertrouwen ook zichtbaar voor de inwoners waard is.	<ol style="list-style-type: none"> 6. Een gemeentelijke organisatie die de persoonlijke levenssfeer van onze burgers eerbiedigt en adequaat beschermt (Privacy/AVG). 7. Een hoge (juridische) kwaliteit van onze producten en diensten (juridische kwaliteitszorg).

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Samenwerkingsagenda 2018-2025 Stedelijk Gebied Eindhoven	2018-2025	december 2017	2025
Veerkrachtig Bestuur: visie op de bestuurlijke toekomst van Geldrop-Mierlo		31 augustus 2015	
Samenwerkingsakkoord 2019-2022 Metropoolregio Eindhoven	2019-2022	11 maart 2019	2022

Wat gaan we ervoor doen?

In regionaal verband nemen we een zelfbewuste houding aan met als uitgangspunt om elkaar succesvoller te maken.

Doelstellingen

01. Geldrop-Mierlo vervult een bestuurlijke rol die past bij onze positie in de regio.

02. Van alle samenwerkingsverbanden wordt het functioneren en de meerwaarde periodiek beoordeeld.

Een gemeentelijke organisatie die in gesprek is en blijft met haar inwoners, bedrijven, verenigingen en maatschappelijke instellingen. Inwoners zien een organisatie die actief naar buiten treedt en samen met haar inwoners zoekt naar....

Doelstellingen

03. Streven naar een optimale gemeentelijke dienstverlening

04. Continue aandacht voor kwaliteitsverbetering van gemeentelijke communicatiemiddelen

05. Groeien naar een overheid die verbindt, prioriteert, faciliteert en laat realiseren.

Een gemeentelijke organisatie die het vertrouwen krijgt van haar inwoners en die dit vertrouwen ook zichtbaar voor de inwoners waard is.

Doelstellingen

06. Een gemeentelijke organisatie die de persoonlijke levenssfeer van onze burgers eerbiedigt en adequaat beschermt (privacy/AVG)

07. Een hoge (juridische) kwaliteit van onze producten en diensten (juridische kwaliteitszorg)

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Metropoolregio Eindhoven en Stedelijk Gebied Eindhoven

We werken met 21 gemeenten samen in de Metropoolregio Eindhoven. Het doel van de samenwerking is het handhaven en uitbouwen van het unieke economische profiel van de regio. We sluiten aan op de Brainportagenda. Dat doen we via een robuuste verankering en adressering van:

- Een concurrerend vestigingsklimaat.
- Regionale, nationale en internationale bereikbaarheid.
- Duurzame beschikbaarheid van energie.
- Noodzakelijke transitie van het landelijk gebied.

De focus voor de Metropoolregio ligt op de thema's Economie, Mobiliteit, Energietransitie en Transitie landelijk gebied.

Stedelijk Gebied Eindhoven

Het Stedelijk Gebied is op basis van de wettelijke bepalingen geen verbonden partij. De aard en de inhoud van de samenwerkingsagenda heeft de gemeenteraad wel aanleiding gegeven om deze samenwerking als een verbonden partij te beschouwen. De samenwerking is gebaseerd op een samenwerkingsagenda en convenant. In het Stedelijk Gebied Eindhoven werken 9 gemeenten samen. Het doel van de samenwerking is om onze positie, als hart en motorblok van Brainport Eindhoven, als derde economisch kerngebied van Nederland te behouden en te versterken. In de samenwerkingsagenda zijn concrete afspraken voor de beleidsterreinen Economie, Wonen, Voorzieningen en Evenementen en het overkoepelende terrein Ruimte opgenomen.

Dienst Dommelvallei

Het doel van deze samenwerking is een betere kwaliteit, verminderde kwetsbaarheid, lagere kosten en goed werkgeverschap op het gebied van de bedrijfsvoeringstaken financiën, belastingen, personeel & organisatie, informatievoorziening en planning en control.

Wat gaat het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Door de afronding op duizendtallen kunnen er afrondingsverschillen ontstaan. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo wordt weergegeven als negatief als er meer lasten zijn dan baten en als positief als er meer baten zijn dan lasten. De bedragen zijn exclusief de ramingen voor baten en lasten van het nieuw beleid.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Realisatie 2018	Primaire begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten						
0.1 Bestuur	1.751	0	2.156	2.132	2.042	1.937
0.2 Burgerzaken	1.708	0	1.384	1.453	1.450	1.450
Totaal Lasten	3.459	0	3.540	3.585	3.492	3.387
Baten						
0.1 Bestuur	33	0	0	0	0	0
0.2 Burgerzaken	797	0	481	500	495	470
Totaal Baten	830	0	481	500	495	470
Saldo (baten -/- lasten)	-2.629	0	-3.058	-3.085	-2.997	-2.917

Vraag naar extra geld (nieuw beleid)

Specificatie nieuw beleid programma 4				
	2020	2021	2022	2023
Verlaging storting Pensioenvoorziening Wethouders	65.000	65.000	65.000	65.000

Verlaging storting Pensioenvoorziening Wethouders

Uit actuariële waardeberekeningen blijkt dat de jaarlijkse storting in de pensioenvoorziening lager uitvalt dan nu is begroot. De begrote storting kan structureel met € 65.000,- worden verlaagd. Hiermee blijft de voorziening voldoende op peil om de lopende pensioenverplichtingen te kunnen betalen.

Programma 5. Werk en inkomen

Wat willen we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Alle volwassen inwoners van onze gemeente kunnen meedoen, bij voorkeur via betaald werk.	1. Zoveel mogelijk inwoners helpen naar betaald werk binnen de beschikbare budgetten. 2. Vergroten van de sturingsmogelijkheden bij Senzer, passend bij de gemeenschappelijke regeling. 3. Vernieuwend vormgeven van het sociale gezicht van de gemeente Geldrop-Mierlo.
Binnen de gemeente Geldrop-Mierlo is sprake van duurzame armoedebestrijding.	4. Meer zicht op armoede in onze gemeente zodat onze inwoners gericht en duurzaam ondersteund worden.
In de gemeente Geldrop-Mierlo krijgen inwoners met financiële problemen tijdig ondersteuning.	5. Eerder signaleren van problematische schulden, om te voorkomen dat inwoners door schulden (verder) in de problemen raken. 6. Het verbeteren van de proactieve benadering van inwoners die een steun in de rug nodig hebben in samenwerking met private initiatieven. 7. Handhaven van het bestaande niveau van het sociale beleid en de regelingen.
Statushouders voelen zich welkom in Geldrop-Mierlo en doen actief mee.	8. Statushouders, asielzoekers en/of vluchtelingen opvangen en samen met betrokken partijen samenwerken om te komen tot een goede integratie. 9. Vormgeven van de uitvoering van nieuwe taken die de gemeente krijgt op het gebied van inburgering per 1 januari 2020. 10. Voortzetten van de maatschappelijke begeleiding van statushouders. 11. Verbeteren van de mogelijkheden voor participatie en het begeleiden naar werk van statushouders.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Nota "Zekerheid, solidariteit en in vertrouwen, uitgangspunten duurzame armoedebestrijding"	N.v.t	16 april 2012	
Kademota doorontwikkeling armoedebeleid	2017-2018	10 juli 2017	
Beleidsregels Schuldhulpverlening 2017	2017 e.v.	12 september 2017	
Het Vertrouwensexperiment regelarme bijstand	2018-2019	28 mei 2018	

Wat gaan we ervoor doen?

Alle volwassen inwoners van onze gemeente kunnen meedoen, bij voorkeur via betaald werk.

Doelstellingen

01. Zoveel mogelijk inwoners helpen naar betaald werk binnen de beschikbare budgetten.

02. Vergroten van de sturingsmogelijkheden bij Senzer, passend bij de gemeenschappelijke regeling.

03. Vernieuwend vormgeven van het sociale gezicht van de gemeente Geldrop-Mierlo.

Binnen de gemeente Geldrop-Mierlo is sprake van duurzame armoedebestrijding.

Doelstellingen

04. Meer zicht op armoede in onze gemeente zodat onze inwoners gericht en duurzaam ondersteund worden.

In de gemeente Geldrop-Mierlo krijgen inwoners met financiële problemen tijdig ondersteuning.

Doelstellingen

05. Eerder signaleren van problematische schulden, om te voorkomen dat inwoners door schulden (verder) in de problemen raken.

06. Het verbeteren van de proactieve benadering van inwoners die een steun in de rug nodig hebben in samenwerking met private initiatieven.

07. Handhaven van het bestaande niveau van het sociale beleid en de regelingen.

Statushouders voelen zich welkom in Geldrop-Mierlo en doen actief mee.

Doelstellingen

08. Statushouders, asielzoekers en/of vluchtelingen opvangen en samen met betrokken partijen samenwerken om te komen tot een goede integratie.

09. Vormgeven van de uitvoering van nieuwe taken die de gemeente krijgt op het gebied van inburgering per 1 januari 2020.

10. Voortzetten van de maatschappelijke begeleiding van statushouders.

11. Verbeteren van de mogelijkheden voor participatie en het begeleiden naar werk van statushouders.

Bijdragen verbonden partijen aan dit programma

Werkbedrijf Atlant - De Peel: Senzer

Voor de uitvoering van de Participatiewet neemt Geldrop-Mierlo deel aan de GR Senzer.

Wat gaat het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Door de afronding op duizendtallen kunnen er afrondingsverschillen ontstaan. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo wordt weergegeven als negatief als er meer lasten zijn dan baten en als positief als er meer baten zijn dan lasten. De bedragen zijn exclusief de ramingen voor baten en lasten van het nieuw beleid.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Realisatie 2018	Primaire begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten						
6.3 Inkomensregelingen	15.322	0	13.398	13.398	13.398	13.398
6.4 Begeleide participatie	1.673	0	1.410	1.529	1.529	1.529
6.5 Arbeidsparticipatie	737	0	1.643	1.597	1.597	1.597
Totaal Lasten	17.731	0	16.452	16.525	16.525	16.525
Baten						
0.10 Mutaties reserves	104	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	11.171	0	9.780	9.780	9.780	9.780
6.4 Begeleide participatie	32	0	0	0	0	0
Totaal Baten	11.307	0	9.780	9.780	9.780	9.780
Saldo (baten -/- lasten)	-6.424	0	-6.672	-6.745	-6.745	-6.745

Vraag naar extra geld (nieuw beleid)

Specificatie nieuw beleid programma 5				
	2020	2021	2022	2023
Verhogen bijdrage begroting Senzer	0	-199.758	-487.994	-330.182

Verhogen bijdrage begroting Senzer

De uitvoeringsorganisatie Senzer en de gemeenten zijn voor de zomer van 2019 geconfronteerd met een forse daling van de BUIG-budgetten. Op dat moment is geconstateerd dat Senzer niet in staat is om onafhankelijk van de zeven samenwerkende gemeenten een voor de gemeenten en de provincie acceptabele en sluitende Meerjarenbegroting op te stellen. Hierop is gezamenlijk door Senzer en de gemeenten besloten om het 'Krachtteam' in te richten. Daarin hebben vertegenwoordigers van Senzer en alle gemeenten samengewerkt met de opdracht om te komen tot:

1. Een analyse van de situatie.
2. Voorstellen voor maatregelen om te komen tot een sluitende Meerjarenbegroting in 2023.

De inzet van het Krachtteam heeft geleid tot een set aan bezuinigende maatregelen die een aanzienlijk deel van het tekort compenseren:

- Een bezuiniging van ongeveer 10% op de beïnvloedbare kosten: € 3,4 miljoen is mogelijk. Er moet dan onder andere worden gedacht aan een taakstelling op de personele kosten en een verdere daling van het bijstandsvolume.
- Een wezenlijke aanpassing van de dienstverlening van Senzer draagt niet bij aan het structureel terugbrengen van het tekort. Als voorbeeld: het afbouwen van loonkostensubsidie leidt tot een stijging van bijstandsuitkeringen.
- We kunnen risico's, daar waar mogelijk, vaker opnemen in de risicoparagraaf dan nu werd gedaan en niet begroten.
- Het Krachtteam is tot de conclusie gekomen dat binnen de huidige opdracht aan Senzer geen verdere mogelijkheden tot bezuiniging zijn die direct tot bezuiniging leiden.

Ondanks de inzet van het Krachtteam moeten we constateren dat het niet mogelijk is voor Senzer om een reële Meerjarenbegroting op te stellen die in het jaar 2023 structureel sluit. Het nog af te dekken tekort staat in de onderstaande tabel weergegeven.

	2020	2021	2022	2023
Resultaat na maatregelen	0	-1.370.314	-3.347.571	-2.265.000

Het af te dekken tekort wordt opgevangen door de eigen bijdrage van gemeenten te verhogen.

Programma 6. Zorg, welzijn en cultuur

Wat willen we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
<p>Geldrop-Mierlo is een sterke en zorgzame gemeenschap waarbij inwoners eigenaarschap tonen, initiatiefrijk, samen redzaam zijn en waarin iedereen mee kan doen.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Versterken van ondersteuning van vrijwilligers, vrijwilligersorganisaties en maatschappelijke partners. 2. Aanpassen van onze subsidievoorwaarden aan de eisen van deze tijd. 3. Uitbreiden van de aanpak van preventie en vroegsignalering in het sociaal domein als onderdeel van integraal gebiedsgericht werken zodat problemen worden voorkomen of tijdig gesignaleerd. 4. Uiterlijk 2020 is Geldrop-Mierlo een dementievriendelijke gemeente. 5. Bevorderen van een gezonde leefstijl bij al onze inwoners en inzetten op fysieke en mentale gezondheid voor alle leeftijdsgroepen. 6. Realiseren van een gezonde balans in onze woningvoorraad. 7. Vorm en inhoud geven aan een fundament voor diversiteit in Geldrop-Mierlo.
<p>Inwoners die niet mee kunnen doen, worden door de gemeente ondersteund bij het zoeken naar mogelijke oplossingen en waar nodig krijgt de inwoner individuele ondersteuning.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 8. Handhaven van de huidige kwaliteit van de dienstverlening door het CMD. 9. Zorgen voor de beschikbaarheid van onafhankelijke cliëntondersteuning en een externe vertrouwenspersoon. 10. Inzetten op samenwerking met andere partners, zoals zorgaanbieders, woningcorporaties, ondernemende inwoners en het bedrijfsleven om projecten op te starten voor sociale en technische innovatie in het sociaal domein.
<p>Het sociaal vangnet voor inwoners is duurzaam ingericht; het sociaal domein is (toekomst)bestendig.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 11. Gericht werken aan de transformatie aan de hand van een integrale, overkoepelende visie op het Sociaal Domein. 12. Proactief op zoek gaan naar manieren om de kosten van het sociale domein onder controle te houden. 13. Effectief, efficiënt en binnen de kaders van onze visie inkopen van vormen van ondersteuning en (jeugd)hulp. 14. In beeld brengen van cliëntervaringen.
<p>Mensen van jong tot oud worden gestimuleerd om hun talenten te ontwikkelen.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 15. Mensen stimuleren om hun talenten op sportief gebied te ontwikkelen en de sociale cohesie in de wijk te vergroten. 16. Vernieuwende concepten voor sport en bewegen ondersteunen. De breedtesport uitbouwen in het kader van JOGG. 17. Om mensen de ruimte te bieden om hun talenten te ontwikkelen op het gebied van cultuur, houden we een kwalitatief sterk en veelzijdig cultuuraanbod in stand, dat waar nodig versterken. 18. Kinderen en jongeren stimuleren om kennis te maken met cultuur.
<p>Geldrop-Mierlo heeft een duidelijk cultureel gezicht.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 19. In de wijk door middel van 'community art' kunstzinnige projecten koppelen aan sociale vraagstukken. 20. De cultuurverkenner brengt partijen in het culturele veld bij elkaar en zorgt voor meer samenwerking en stroomlijning van het aanbod en het effectiever gebruik maken van bestaande voorzieningen. 21. Villagemarketing verder vorm geven zodat het bijdraagt aan het verder vorm geven van het culturele gezicht van onze gemeente.
<p>Inwoners van Geldrop-Mierlo sporten en bewegen meer en zijn daardoor meer in balans, actiever, gezonder en blijven zij langer zelfstandig.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 22. Een nieuwe sportvisie vaststellen met aandacht voor aantrekkelijke accommodaties en voorzieningen en voor het behouden en ontwikkelen van een gezonde sportcultuur en een sterke, gezonde samenleving. 23. Realiseren van sportfaciliteiten in de openbare ruimte voor de individuele, niet vereniging gebonden sporter. 24. Door ontwikkelen van gestarte initiatieven in het kader van breedtesport.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Cultuurbeleidsplan "De Kracht van Cultuur"	2018-2021	5 maart 2018	2021
Verordening Maatschappelijke Ondersteuning 2018	N.v.t.	18 december 2017	
Verordening Jeugdhulp	N.v.t.	18 december 2017	
Nota "Persoonlijk, Dichtbij en Verbonden" visie en strategie voor het sociaal domein	N.v.t.	15 juni 2020	
Nota "Met vereende kracht". Visie op mantelzorg		30 augustus 2016	
Nota "Voor Elkaar; Visie op meedoen in de samenleving II"	N.v.t.	17 december 2012	
Sport en beweegnota	N.v.t.	10 december 2018	

Wat gaan we ervoor doen?

Geldrop-Mierlo is een sterke en zorgzame gemeenschap waarbij inwoners eigenaarschap tonen, initiatiefrijk, samen redzaam zijn en waarin iedereen mee kan doen.

Doelstellingen

01. Versterken van ondersteuning van vrijwilligers, vrijwilligersorganisaties en maatschappelijke partners.

02. Aanpassen van onze subsidievoorwaarden, aan de eisen van deze tijd.

03. Uitbreiden van de aanpak van preventie en vroegsignalering in het sociaal domein als onderdeel van integraal gebiedsgericht werken zodat problemen worden voorkomen of tijdig gesignaleerd.

04. Uiterlijk 2020 is Geldrop-Mierlo een dementievriendelijke gemeente.

05. Bevorderen van een gezonde leefstijl bij al onze inwoners en inzetten op fysieke en mentale gezondheid voor alle leeftijdsgroepen.

06. Realiseren van een gezonde balans in onze woningvoorraad.

07. Vorm en inhoud geven aan een fundament voor diversiteit in Geldrop-Mierlo.

Inwoners die niet mee kunnen doen, worden door de gemeente ondersteund bij het zoeken naar mogelijke oplossingen en waar nodig krijgt de inwoner individuele ondersteuning.

Doelstellingen

08. Handhaven van de huidige kwaliteit van de dienstverlening door het CMD.

09. Zorgen voor de beschikbaarheid van onafhankelijke cliëntondersteuning en een externe vertrouwenspersoon.

10. Inzetten op samenwerking met andere partners, zoals zorgaanbieders, woningcorporaties, ondernemende inwoners en het bedrijfsleven om projecten op te starten....

Het sociaal vangnet voor inwoners is duurzaam ingericht; het sociaal domein is (toekomst)bestendig.

Doelstellingen

11. Gericht werken aan de transformatie aan de hand van een integrale, overkoepelende visie op het Sociaal Domein.

12. Proactief op zoek gaan naar manieren om de kosten van het sociale domein onder controle te houden.

13. Effectief, efficiënt en binnen de kaders van onze visie inkopen van vormen van ondersteuning en (jeugd)hulp.

14. In beeld brengen van cliëntervaringen.

Mensen van jong tot oud worden gestimuleerd om hun talenten te ontwikkelen.

Doelstellingen

15. Mensen stimuleren om hun talenten op sportief gebied te ontwikkelen en de sociale cohesie in de wijk te vergroten.

16. Vernieuwende concepten voor sport en bewegen ondersteunen. De breedtesport uitbouwen in het kader van JOGG.

17. Om mensen de ruimte te bieden om hun talenten te ontwikkelen op het gebied van cultuur, houden we een kwalitatief sterk en veelzijdig cultuuraanbod in stand, dat we waar nodig versterken.

18. Kinderen en jongeren stimuleren om kennis te maken met cultuur.

Geldrop-Mierlo heeft een duidelijk cultureel gezicht.

Doelstellingen

19. In de wijk door middel van 'community art' kunstzinnige projecten koppelen aan sociale vraagstukken.

20. De cultuurverkenner brengt partijen in het culturele veld bij elkaar en zorgt voor meer samenwerking en stroomlijning van het aanbod en het effectiever gebruik van bestaande voorzieningen.

21. Villagemarketing verder vorm geven zodat het bijdraagt aan het verder vorm geven van het culturele gezicht van onze gemeente.

Inwoners van Geldrop-Mierlo sporten en bewegen meer en zijn daardoor meer in balans, actiever, gezonder en blijven zij langer zelfstandig.

Doelstellingen

22. Een nieuwe sportvisie vaststellen met aandacht voor aantrekkelijke accommodaties en voorzieningen en voor het behouden en ontwikkelen van een gezonde sportcultuur....

23. Realiseren van sportfaciliteiten in de openbare ruimte voor de individuele, niet vereniginggebonden sporter.

24. Doorontwikkelen van gestarte initiatieven in het kader van breedtesport.

Bijdragen verbonden partijen aan dit programma

GGD

De GGD biedt beleidsadvies en is een uitvoeringspartner op het gebied van gezondheidszorg en preventie.

PlusTeam

Voor ondersteuning en begeleiding van multi-probleem casussen wordt gebruik gemaakt van de generalisten van het PlusTeam.

Wat gaat het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Door de afronding op duizendtallen kunnen er afrondingsverschillen ontstaan. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo wordt weergegeven als negatief als er meer lasten zijn dan baten en als positief als er meer baten zijn dan lasten. De bedragen zijn exclusief de ramingen voor baten en lasten van het nieuw beleid.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Realisatie 2018	Primaire begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten						
0.10 Mutaties reserves	13	0	0	0	0	0
5.1 Sportbeleid en activering	488	0	682	737	789	783
5.2 Sportaccommodaties	2.013	0	1.889	1.887	1.843	1.799
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.647	0	1.566	1.560	1.542	1.539
5.4 Musea	113	0	108	108	108	108
5.5 Cultureel erfgoed	274	0	281	279	279	279
5.6 Media	802	0	861	861	861	861
6.2 Wijkteams	549	0	665	665	665	665
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	857	0	819	819	819	819
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	7.962	0	7.260	7.245	7.245	7.245
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	148	0	203	212	220	220
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	18	0	16	16	16	16
Totaal Lasten	14.884	0	14.351	14.390	14.388	14.334
Baten						
5.2 Sportaccommodaties	524	0	598	598	598	598
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	177	0	193	193	193	193
5.5 Cultureel erfgoed	21	0	18	18	18	18
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	482	0	560	560	560	560
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	3	0	0	0	0	0
Totaal Baten	1.207	0	1.368	1.368	1.368	1.368
Saldo (baten -/- lasten)	-13.677	0	-12.983	-13.022	-13.020	-12.966

Vraag naar extra geld (nieuw beleid)

Specificatie nieuw beleid programma 6				
	2020	2021	2022	2023
Vervanging kunstgras tennisbanen sportpark Bronzenwei	0	0	-11.340	-11.046
Verlaging opdrachten monumentenbeleid	8.000	8.000	8.000	8.000
Exploitatie en beheer SCC Hofdael	-80.475	-119.534	-53.764	-4.372
Aanpassen multifunctionele zaal SCC Hofdael	0	-29.750	-29.138	-28.525
Vervangen hoofdveld Hockey Club Geldrop	-11.242	-10.965	-10.688	-10.410
Vervangen firedoek hoge plafonds en wanden sporthallen De Kievit en De Weijer	0	-10.200	-9.990	-9.780
Beschermd wonen	0	0	0	0
Taskforce Sociaal Domein	-180.000	-80.000	0	0
Extra budget t.b.v. tekort Sociaal Domein	-	-	-	-
	3.000.000	3.000.000	1.952.994	784.291
Wet verplichte GGZ	-48.000	-48.000	-48.000	-48.000
Bestuursopdracht GGD	-39.740	7.948	7.948	7.948
Renovatie kantine en kleedaccommodatie Hockey Club Mierlo	0	0	-170.000	-
				166.500
Specificatie investeringen programma 6				
	2020	2021	2022	2023
Vervanging kunstgras tennisbanen sportpark Bronzenwei	0	84.000	0	0
Aanpassen multifunctionele zaal SCC Hofdael	350.000	0	0	0
Vervangen hoofdveld Hockey Club Geldrop	95.000	0	0	0
Vervangen firedoek hoge plafonds en wanden sporthallen De Kievit en De Weijer	120.000	0	0	0
Renovatie kantine en kleedaccommodatie Hockey Club Mierlo	0	2.000.000	0	0

Vervanging kunstgras tennisbanen sportpark Bronzenwei

Het activiteitenplan geeft aan dat dit onderhoud in 2021 moet plaatsvinden. Wij voeren altijd eerst een keuring uit om na te gaan of het veld langer mee kan dan de reguliere afschrijvingstermijn. Die keuring vindt plaats in 2020. Als daaruit blijkt dat onderhoud naar achteren geplaatst kan worden, dan gaan we dat doen. Dit is een vaste procedure.

Verlaging opdrachten monumentenbeleid

Vanaf 2014 is op basis van de 'Beleidsregel bijdrage gemeentelijke monumenten Geldrop Mierlo 2014' een bedrag van € 16.000,- beschikbaar gesteld voor gemeentelijke monumenten. Dit bedrag is beschikbaar voor een bijdrage in het onderhoud van monumenten voor een compensatie aan leges bij aanvragen omgevingsvergunning voor een gemeentelijk monument en voor een abonnement op monumentenwacht inclusief kosten voor een 3-jaarlijkse inspectie. Uit een evaluatie van 2018 is gebleken dat de kosten voor met name de monumentenwacht en leges structureel lager uitvallen. Het beschikbare budget kan daarom worden verlaagd.

Exploitatie en beheer SCC Hofdael

Stichting Centrum Hofdael is voor de jaren 2016 tot en met 2021 een subsidie verleend voor de exploitatie en het beheer van het centrum Hofdael. De subsidieverlening is gebaseerd op het bedrijfsplan van 2015. De aannames en veronderstellingen in dat plan zijn helaas niet realistisch gebleken. De belangrijkste oorzaken zijn hogere salariskosten als gevolg van veel meer georganiseerde activiteiten en veel ruimere openingstijden. Het tekort aan vrijwilligers maakt het noodzakelijk dat extra personeel wordt ingehuurd aldus de stichting. Verder is in het oorspronkelijke bedrijfsplan geen rekening gehouden met niet-verrekenbare BTW. De stichting heeft een herijkt bedrijfsplan ingediend dat vergezeld gaat van een meerjarenbegroting. Voor de jaren 2019 t/m 2023 raamt de stichting negatieve resultaten ondanks de gemeentelijke subsidies. Om de geraamde exploitatietekorten te dekken dienen de subsidies te worden verhoogd.

Aanpassen multifunctionele zaal SCC Hofdael

Per 1 oktober 2016 is het beheer en de exploitatie van het sociaal maatschappelijk en cultureel centrum Hofdael overgedragen van de gemeente Geldrop-Mierlo aan Stichting Centrum Hofdael. De stichting vraagt een bedrag van € 350.000,- exclusief BTW beschikbaar te stellen voor het aanpassen van de multifunctionele zaal, opdat zij voldoende inkomsten kan genereren om, conform de in 2016 gemaakte afspraken, te kunnen volstaan met een gemeentelijke subsidie van € 109.449,- in 2021.

Vervangen hoofdveld Hockey Club Geldrop

In het activiteitenplan 2019 wordt rekening gehouden met de renovatie van het huidige zand ingestrooide kunstgras hockeyveld 1 en de daarbij behorende veldafrostering, dug-outs en ballenvangers. Ook de sporttechnische laag is aan vervanging toe. Vanuit Hockey Club Geldrop is de wens aangegeven om een waterveld aan te leggen. Hockey Club Geldrop is in de regio de enige club die op dit niveau speelt zonder over een waterveld te beschikken. Zij geeft aan bij de invulling van deze wensen ook financieel haar verantwoordelijkheid te willen nemen. In het activiteitenplan 2019 wordt rekening gehouden met de renovatie van het huidige zand ingestrooide kunstgrashockeyveld 1. Hockey Club Geldrop wil graag een waterveld realiseren. Voor de vervanging van het hoofdveld van Hockey Club Geldrop is een verhoging van het begrote budget nodig. Dit vanwege stijgende bouwkosten en ten behoeve van het aanleggen van een fundering met e-layer. Het meerdere komt voor rekening van Hockey Club Geldrop. De meerkosten van een waterveld ten opzichte van een semi-waterveld worden doorbelast aan Hockey Club Geldrop. De afspraken worden vastgelegd in een overeenkomst.

Vervangen firedoek hoge plafonds en wanden sporthallen De Kievit en De Weijer

In de vaste plafonds is firedoek verwerkt. Bij een technische controle is gebleken dat het doek begint te verpulveren waardoor het ontvlambaar wordt en het brandgevaar toeneemt. Dit kan schadelijk zijn voor de gezondheid van de sporters/bezoekers en ook de veiligheid kan niet langer worden gegarandeerd. De lage plafonds worden per direct vervangen en de hoge plafonds, met een lagere prioriteit, kunnen uiterlijk in 2020 worden vervangen.

Beschermd wonen

Regionaal is het plan van aanpak door de centralisatie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang opgesteld. Een eerste opzet van het verdeelmodel richting gemeenten is onlangs gepresenteerd. Hierin zullen nog zaken aangepast worden en ook de afname als gevolg van de cliënten die uitstromen naar de WLZ (Wet Langdurige Zorg) is nog niet verwerkt. Er wordt uitgegaan van ongeveer 30% maar de werkelijke impact wordt pas medio 2020 duidelijk.

We gaan op dit moment in het plan van aanpak uit van een budgettair neutrale uitvoering. De middelen die wij van het rijk vanaf 2022 ontvangen zullen we dus volledig aanwenden om regionaal en lokaal de voorzieningen voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang te bekostigen.

Taskforce Sociaal Domein

Zie de bijlage Taskforce sociaal domein in deze Meerjarenbegroting. Wij gaan hier specifiek in op het onderdeel 'Reorganisatie CMD' binnen de Taskforce. In het advies van Dock4 over de ombuiging van het CMD wordt in scenario's gedacht. Het scenario, waarvan aan de Raad wordt voorgesteld het door te voeren, wordt doorgerekend naar de lokale situatie door de Taskforce. De uitvoering van de voorgestelde variant maakt het mogelijk financieel en bedrijfsvoerend beter in control te komen voor wat betreft het Sociaal Domein. De reorganisatie is randvoorwaardelijk voor het behalen van de taakstelling in de Taskforce. Wij gingen ten tijde van de Kadernota uit van de volgende reeks als totaalinvestering voor de Taskforce. Daarin is o.m. een structureel budget opgenomen van € 250.000,- voor de reorganisatie van het CMD:

2020: € 430.000,-

2021: € 330.000,-

2022: € 150.000,-

2023: € 150.000,-

Ten tijde van de Kadernota konden wij slechts een eerste indicatie geven van de investering voor de Taskforce. Dit budget betrof een doorrekening van extra formatie in aanvullende functies op basis van het externe advies van Dock4. Inmiddels wordt dit advies vertaald naar een implementatieplan op maat. Wij zijn inmiddels zover in onze analyse dat wij de raad niet om de benoemde investering van € 250.000,- structureel zullen vragen. Het doel is namelijk deze investering in bepaalde nieuwe functies te 'absorberen' door daar efficiency-voordelen tegenover te stellen. Die voordelen vinden plaats op andere bedrijfsonderdelen binnen het CMD. Voor het overige blijft de totaalinvestering voor de Taskforce in stand. Het betreft dan overigens tijdelijke capaciteit welke wij op termijn ook grotendeels zullen absorberen in de reguliere formatie. De reeks uit de Kadernota wijzigt daarmee als volgt:

2020: € 180.000,-

2021: € 80.000,-

2022: € 0,-

2023: € 0,-

Extra budget t.b.v. tekort Sociaal Domein

Zie de bijlage "Taskforce sociaal domein" in deze meerjarenbegroting.

Wet verplichte GGZ

Met ingang van 1 januari 2020 treedt de Wet verplichte GGZ in werking. Deze wet vervangt de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen en regelt de rechten van mensen die te maken hebben met verplichte zorg in de GGZ. Een belangrijke verandering is dat verplichte zorg straks ook buiten een GGZ-instelling opgelegd kan worden en dat de essentiële voorwaarden voor deelname aan de maatschappij in het zorgplan worden meegenomen. Voor de gemeentelijke taken en bijbehorende kosten die volgen uit de Wet verplichte GGZ is tussen het Ministerie van VWS en de VNG afgesproken om vanaf 2020 structureel € 20 miljoen toe te voegen aan het gemeentefonds. Voor Geldrop-Mierlo is dit een bedrag van € 48.000. We willen dit geld oormerken voor de taken die met deze nieuwe wet op ons afkomen.

Bestuursopdracht GGD

De financiële gevolgen van de bestuursopdracht GGD betekenen voor gemeente Geldrop-Mierlo vooralsnog een eenmalige kapitaalinjectie van € 39.591,- (€ 1,- per inwoner). Vanaf 2021 voorziet de bestuursopdracht in een structurele korting op de inwonersbijdragen van € 0,20 per inwoner per jaar (€ 0,20 x 39.591 inwoners = € 7.918,20). Dat betekent dat we het bedrag binnen 5 jaar hebben terugverdiend en daarna een structureel voordeel hebben.

Renovatie kantine en kleedaccommodatie Hockey Club Mierlo

De kleedkamers van de Hockeyclub Mierlo zijn verouderd. De wens van de club is om het geheel inclusief kantine in één keer te renoveren. De gesprekken hierover lopen nog. De kosten bedragen € 2.000.000,- om de renovatie te realiseren. Dit kan op zijn vroegst in 2021 plaatsvinden. In de volgende Meerjarenbegroting (2021-2024) staat deze vraag naar middelen als eerste investeringsjaar (2021) op het activiteitenplan. Bij de vaststelling van die Meerjarenbegroting wordt dan (pas) een definitief besluit genomen over de renovatie.

Programma 7. Jeugdbeleid en onderwijs

Wat willen we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
De gemeente is een veilige, gezonde en stimulerende omgeving voor zowel lichaam als geest zodat jeugdigen kunnen leren, spelen en verblijven middels doorgaande ontwikkelingslijnen.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mogelijkheden bieden aan (toekomstige) partijen voor onderwijs, kinderopvang en peuterwerk om duurzame en toekomstbestendige kindcentra-concepten te ontwikkelen die toegankelijk zijn voor alle kinderen en waarbij de verschillende leefwerelden van een kind in elkaar overvloeien. 2. Verbeteren van de samenwerking met het onderwijs en voorschoolse partijen via een lokale educatieve agenda. 3. Zorgen voor een goede en multifunctionele huisvesting voor alle scholen in de gemeente. 4. Realiseren van kwantitatief en kwalitatief goed leerlingenvervoer. 5. Versterken van de zorgketen voor jeugdigen door het realiseren van een goede aansluiting tussen Passend Onderwijs en jeugdhulp.
Jeugdigen groeien op in een kansrijke omgeving waarin zij hun talenten en identiteit kunnen ontwikkelen.	<ol style="list-style-type: none"> 6. Het bieden van een kansrijke omgeving voor jeugdigen door o.a. het stimuleren van projecten voor en door jeugdigen.
Jeugdigen voelen zich thuis in de wijk en dragen bij aan prettig wonen in een fijne wijk.	<ol style="list-style-type: none"> 7. Onze wijken worden voorzien van goede en veilige speelvoorzieningen voor kinderen en hangplekken voor jongeren. 8. Voorkomen van overlast door jeugdigen. 9. Inzetten op daadkrachtig jongerenwerk dat haar krachten bundelt met overige spelers in de wijk.
Inwoners zijn beter in staat om mee te doen in een snel veranderende maatschappij.	<ol style="list-style-type: none"> 10. Samen met onderwijs en bedrijfsleven de positie van scholieren, werkenden en werkzoekenden verbeteren. 11. Ondersteunen van initiatieven die een leven lang leren voor inwoners mogelijk maakt. 12. Terugdringen van laaggeletterdheid.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Nota "Ik ben de toekomst" Integraal jeugdbeleid Geldrop-Mierlo	2011-2015	7 december 2010	
Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)	2015-2020	30 mei 2016	4e kwartaal 2020
Speelruimteplan	2019-2023		4e kwartaal 2019

Wat gaan we ervoor doen?

De gemeente is een veilige, gezonde en stimulerende omgeving voor zowel lichaam als geest zodat jeugdigen kunnen leren, spelen en verblijven middels doorgaande ontwikkelingslijnen.

Doelstellingen

01. Mogelijkheden bieden aan (toekomstige) partijen voor onderwijs, kinderopvang en peuterwerk om duurzame en toekomstbestendige kindcentra- concepten te ontwikkelen die toegankelijk.....

02. Verbeteren van de samenwerking met het onderwijs en voorschoolse partijen via een lokale educatieve agenda.

03. Zorgen voor een goede en multifunctionele huisvesting voor alle scholen in de gemeente.

04. Realiseren van kwantitatief en kwalitatief goed leerlingenvervoer.

05. Versterken van de zorgketen voor jeugdigen door het realiseren van een goede aansluiting tussen Passend Onderwijs en jeugdhulp.

Jeugdigen groeien op in een kansrijke omgeving waarin zij hun talenten en identiteit kunnen ontwikkelen.

Doelstellingen

06. Het bieden van een kansrijke omgeving voor jeugdigen door o.a. het stimuleren van projecten voor en door jeugdigen.

Jeugdigen voelen zich thuis in de wijk en dragen bij aan prettig wonen in een fijne wijk.

Doelstellingen

07. Onze wijken worden voorzien van goede en veilige speelvoorzieningen voor kinderen en hangplekken voor jongeren.

08. Voorkomen overlast door jongeren.

09. Inzetten op daadkrachtig jongerenwerk dat haar krachten bundelt met overige spelers in de wijk.

Inwoners zijn beter in staat om mee te doen in een snel veranderende maatschappij.

Doelstellingen

10. Samen met onderwijs en bedrijfsleven de positie van scholieren, werkenden en werkzoekenden verbeteren.

11. Ondersteunen van initiatieven die een leven lang leren voor inwoners mogelijk maakt.

12. Terugdringen van laaggeletterdheid.

Wat gaat het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Door de afronding op duizendtallen kunnen er afrondingsverschillen ontstaan. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo wordt weergegeven als negatief als er meer lasten zijn dan baten en als positief als er meer baten zijn dan lasten. De bedragen zijn exclusief de ramingen voor baten en lasten van het nieuw beleid.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Realisatie 2018	Primaire begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten						
0.10 Mutaties reserves	728	0	1.023	1.043	1.043	1.043
4.1 Openbaar basisonderwijs	14	0	37	37	37	37
4.2 Onderwijshuisvesting	1.817	0	1.613	1.984	2.520	2.464
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.780	0	2.410	2.522	2.614	2.613
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	11.547	0	9.219	9.184	9.184	9.184
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	927	0	806	806	806	806
7.1 Volksgezondheid	1.244	0	1.495	1.509	1.524	1.538
Totaal Lasten	18.057	0	16.604	17.085	17.727	17.684
Baten						
0.10 Mutaties reserves	924	0	328	761	761	761
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	450	0	657	750	843	843
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	47	0	0	0	0	0
Totaal Baten	1.421	0	985	1.511	1.604	1.604
Saldo (baten -/- lasten)	-16.635	0	-15.619	-15.574	-16.124	-16.081

Vraag naar extra geld (nieuw beleid)

Specificatie nieuw beleid programma 7				
	2020	2021	2022	2023
Bezuinigingen voorschoolse ontwikkelrichting	187.000	207.000	207.000	207.000
Bijstelling budget OAB/VVE	89.004	89.004	89.004	89.004
Verhoging normbedragen onderwijshuisvesting	-108.000	-108.000	-108.000	-108.000
Verhoging kosten leerplicht	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
Aanvraag OLP en meubilair 16e en 17e groep	0	-1.830	-1.788	-1.746
Stopzetten bijdrage aan scholen voor conciërges	60.000	60.000	60.000	60.000
Herontwikkelingslocatie Dommeldalschool (alternatieve variant)	54.000	54.000	54.000	54.000

Specificatie investeringen programma 7				
	2020	2021	2022	2023
Aanvraag OLP en meubilair 16e en 17e groep	18.000	0	0	0

Bezuinigingen voorschoolse ontwikkelrichting en bijstelling budget OAB/VVE

Door een nieuwe verdeling van de Rijksbijdrage voor het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) ontvangen wij als gemeente in de komende jaren meer middelen. Dit betekent dat een stukje van het budget wat we uit eigen middelen inzetten vrijvalt. Voor de jaren vanaf 2023 zal opnieuw gekeken moeten worden naar de posten OAB/VVE en voorschoolse educatie aangezien dan een nieuwe planperiode ingaat voor de herijkte doeluitkering.

Verhoging normbedragen onderwijshuisvesting

De normbedragen voor de onderwijshuisvesting zijn al een heel lange tijd niet toereikend om voorzieningen zoals nieuwbouw of uitbreiding te realiseren. Onze gemeente is met de nieuwbouw van het Strabrecht College reeds geconfronteerd met de veel te lage normbedragen. In november 2018 is van de VNG een schrijven ontvangen waarin melding wordt gemaakt van de veel te lage normbedragen en de acties die de VNG hierop heeft ondernomen. Om voorzieningen in het kader van de onderwijshuisvesting mogelijk te maken, adviseert de VNG om de normbedragen te verhogen met 55,17%. De VNG geeft aan dat de gemeenten hiervoor niet gecompenseerd gaan worden in de algemene uitkering aangezien het hier niet gaat om een nieuwe taak. De verhoging van de normbedragen heeft consequenties voor de planvoorstellen uit het IHP 2015-2020 die nog niet zijn uitgevoerd. Met deze planvoorstellen heeft uw raad al eerder ingestemd waardoor er toezeggingen liggen aan de schoolbesturen om uitvoering te geven aan deze goedgekeurde planvoorstellen. De inrichting van het buitenterrein Strabrecht College en de inrichting van de openbare ruimte scholen Skandia zijn niet opgenomen in deze kostenraming. Hiervoor worden afzonderlijke kredieten aangevraagd.

Verhoging kosten leerplicht

In 2019 is door gemeente Eindhoven een aanbesteding voor een nieuw systeem voor Centraal Leerling Registratie (CLR) uitgevoerd. Het nieuwe systeem dat is voortgekomen uit de aanbesteding kent structurele hogere kosten voor alle gemeenten binnen de regio.

Aanvraag OLP en meubilair 16e en 17e groep

Stichting PlatOO heeft een aanvraag ingediend voor het huisvestingsprogramma Onderwijs 2020. Deze aanvraag heeft betrekking op uitbreiding Onderwijsleerpakket (OLP) en meubilair voor de 16e en 17e groep. Op basis van het leerlingenaantal heeft de school alleen recht op uitbreiding OLP en meubilair voor de 16e groep. De vergoeding hiervoor bedraagt € 18.200,-.

Stoppen bijdrage aan scholen voor conciërges

De gemeente stelt al jaren een bedrag van € 5.000,- per basisschool beschikbaar voor de functie van conciërge. De basisscholen ontvangen zelf ook al jaren een vergoeding van het rijk voor onderwijsondersteunende functies zoals een conciërge. Met ingang van het schooljaar 2019-2020 gaan de basisscholen extra middelen ontvangen voor het terugdringen van de werkdruk in het primair onderwijs. Deze middelen kunnen ook worden ingezet voor de functie conciërge. Nu de basisscholen zelf voldoende budget van het rijk ontvangen voor onderwijsondersteunende functies zoals een conciërge en het hier geen kerntaak van de gemeente betreft, kan de bijdragen per basisschool van € 5.000,- (in totaal € 60.000,-) vanaf 2020 komen te vervallen.

Herontwikkelingslocatie Dommeldalschool (alternatieve variant)

Er is jaarlijks € 108.000,- extra benodigd als storting in de reserve Integraal Huisvestingsplan (IHP) indien wij niet uitgaan van een herontwikkeling locatie Dommeldalschool. Als wij daar wél van uitgaan, dan is er jaarlijks een storting van € 84.000,- nodig. Dit komt door eenmalige opbrengsten die dienen als extra dotatie in de reserve IHP. Het voordeel bedraagt dan € 24.000,- per jaar (€ 108.000,- -/- € 84.000,-). Bovendien komt er door de herontwikkeling structureel ruimte vrij in de begroting vanwege de sloop van bestaande schoolgebouwen en het wegvallen van de kapitaallasten ervan. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 30.000,- per jaar. Deze kapitaallasten vallen buiten de reserve IHP en zijn dus niet van invloed op de hoogte van de storting in de reserve IHP. De versnelde afwaardering van de gesloopte gebouwen komt ten laste van het resultaat in het jaar van de sloop (nog niet bekend).

Programma 8. Duurzaamheid, natuur en milieu

Wat willen we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Geldrop-Mierlo is een aantrekkelijke groene gemeente met een gezond klimaat en een grote aantrekkingskracht.	1. In 2022 is de groene uitstraling van beide kernen zowel in kwaliteit als in kwantiteit toegenomen. 2. Tegengaan van afname van biodiversiteit in onze gemeente.
In Geldrop-Mierlo is de kwaliteit van het leven van dieren, waarbij gekeken wordt naar zowel het fysieke welzijn (diergezondheid) als het geestelijk welzijn (hoe voelen dieren zich) op orde.	3. Dierenwelzijn bevorderen.
In Geldrop-Mierlo hebben we een duurzame leefomgeving door het terugdringen van (niet afbreekbaar) afval.	4. Zwerfafval zoveel mogelijk voorkomen. 5. Het gemeentelijk rioleringsplan
De gemeente Geldrop-Mierlo is een duurzame gemeente.	6. Het zo duurzaam mogelijk inzamelen en verwerken van het huishoudelijk afval. 7. De ambitie is om in 2022, 7,4% van de energie in onze gemeente duurzaam op te wekken en de uitstoot van CO2 met 20% te verminderen. 8. De ambitie is om in 2040 energieneutraal te zijn. 9. De ambitie is om in 2022, 10% van de woningen in Geldrop-Mierlo gasloos te hebben. 10. Alle nieuwbouwwoningen worden gasloos gebouwd. 11. Bewustwording creëren bij de lokale samenleving.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Nota Duurzaamheid	2016-2019	26 september 2016	3e kwartaal 2020
Omgevingsvisie	2020-2021		2021/2022
Omgevingsplan	2021-2024		2022 e.v.
Gemeentelijk Rioleringsplan	2018-2022	6 november 2017	2022
Groenbeleidsplan	2014-2024	10 februari 2014	2024
Transitievisie Warmte	2021-2024		4e kwartaal 2020
Beleidsvisie zon en wind	2021-2024		4e kwartaal 2020
Speelruimteplan	2020-2024	28 oktober 2019	2024

Wat gaan we ervoor doen?

Geldrop-Mierlo is een aantrekkelijke groene gemeente met een gezond klimaat en een grote aantrekkingskracht.

Doelstellingen

01. In 2022 is de groene uitstraling van beide kernen zowel in kwaliteit als in kwantiteit toegenomen.

02. Tegengaan van de afname van biodiversiteit in onze gemeente.

In Geldrop-Mierlo is de kwaliteit van het leven van dieren, waarbij gekeken wordt naar zowel het fysieke welzijn (diergezondheid) als het geestelijk welzijn (hoe voelen dieren zich), op orde.

Doelstellingen

03. Dierenwelzijn bevorderen.

In Geldrop-Mierlo hebben we een duurzame leefomgeving door het terugdringen van (niet afbreekbaar) afval.

Doelstellingen

04. Zwerfafval zoveel mogelijk voorkomen.

06. Het zo duurzaam mogelijk inzamelen en verwerken van het huishoudelijk afval.

De gemeente Geldrop-Mierlo is een duurzame gemeente.

Doelstellingen

07. De ambitie is om in 2022, 7,4% van de energie in onze gemeente duurzaam op te wekken en de uitstoot van CO2 met 20% te verminderen.

08. De ambitie is om in 2040 energieneutraal te zijn.

09. De ambitie is om in 2022, 10% van de woningen in Geldrop-Mierlo gasloos te hebben

10. Alle nieuwbouwwoningen worden gasloos gebouwd.

11. Bewustwording creëren bij de lokale samenleving.

Bijdragen verbonden partijen aan dit programma

Cure afvalbeheer

Cure Afvalbeheer is een gemeenschappelijke regeling tussen de gemeenten Eindhoven, Geldrop-Mierlo en Valkenswaard die zorgt voor afvalinzameling, vermarkting en transport.

Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB)

In 2013 is de ODZOB opgericht vanuit de gedachte dat de kwaliteit van vergunningverlening milieu aan bedrijven, het toezicht op deze vergunningen en de handhaving daarvan moet worden verhoogd. Door de uitvoering van deze Veiligheids-, Toezicht- en Handhavingstaken (VTH-taken) te centraliseren op regionaal niveau is de aanwezigheid van voldoende kennis beter geborgd en wordt de doortastendheid vergroot. De taken vallen uiteen in een deel verplichte taken en een deel keuze taken.

Wat gaat het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Door de afronding op duizendtallen kunnen er afrondingsverschillen ontstaan. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo wordt weergegeven als negatief als er meer lasten zijn dan baten en als positief als er meer baten zijn dan lasten. De bedragen zijn exclusief de ramingen voor baten en lasten van het nieuw beleid.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Realisatie 2018	Primaire begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten						
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.425	0	2.575	2.610	2.670	2.681
7.2 Riolering	2.601	0	2.951	3.163	3.370	3.506
7.3 Afval	4.115	0	4.358	4.424	4.487	4.555
7.4 Milieubeheer	706	0	586	579	585	585
Totaal Lasten	9.847	0	10.470	10.775	11.112	11.327
Baten						
0.10 Mutaties reserves	0	0	43	36	31	25
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	24	0	52	52	52	52
7.2 Riolering	3.512	0	3.882	4.089	4.307	4.458
7.3 Afval	4.375	0	5.548	5.592	5.669	5.751
7.4 Milieubeheer	53	0	34	31	29	27
Totaal Baten	7.965	0	9.558	9.799	10.087	10.314
Saldo (baten -/- lasten)	-1.882	0	-912	-976	-1.025	-1.013

Vraag naar extra geld (nieuw beleid)

De schuin gedrukte investeringen zijn afkomstig uit het activiteitenplan Meerjarenbegroting 2019-2022, maar nog niet gevoteerd door de raad.

Specificatie nieuw beleid programma 8				
	2020	2021	2022	2023
<i>Riolvervangingsprojecten GRP (vrijverval)</i>	GRP	GRP	GRP	GRP
Vervanging riolering Dwarsstraat	GRP	GRP	GRP	GRP
<i>Elektromechanische rioleringsonderhoudsinvesteringen</i>	GRP	GRP	GRP	GRP
<i>Drukriolering</i>	GRP	GRP	GRP	GRP
<i>Onderzoeksbudget energietransities</i>	pm	pm	pm	pm
<i>Onderzoekskosten plan "Bestaande woningen van het gas af"</i>	-4.275	-8.419	-12.432	-16.313
<i>Natuuropgave De Kleine Dommel / Dommeldal uit de verf</i>	0	-7.000	-29.250	-28.704
<i>Natuuropgave Sang en Goorkens</i>	0	0	pm	pm
<i>Uitbreiding groen en onderhoudsareaal (aanvullend budget)</i>	0	0	0	-25.000
<i>Reconstructie groen</i>	0	0	0	0
Ontwikkelingen Regionaal Operationeel Kader Milieutoezicht	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000
Ontwikkelingen Regionaal Operationeel Kader Milieutoezicht (aanvullend budget)	-1.980	-15.960	-29.940	-43.920
Speelruimtebeleidsplan (investeringen)	0	-17.792	-35.175	-52.150
Speelruimtebeleidsplan (vrijval exploitatie)	51.000	41.506	32.366	23.578

Specificatie investeringen programma 8				
	2020	2021	2022	2023
<i>Riolvervangingsprojecten GRP (vrijverval)</i>	1.381.828	1.234.912	1.252.639	2.369.852
Vervanging riolering Dwarsstraat	431.233	0	0	0
<i>Elektromechanische rioleringsonderhoudsinvesteringen</i>	136.345	268.851	193.494	53.186
<i>Drukriolering</i>	0	0	10.825	77.589
<i>Onderzoeksbudget energietransities</i>	pm	pm	pm	pm
<i>Onderzoekskosten plan "Bestaande woningen van het gas af"</i>	15.000	15.000	15.000	15.000
<i>Natuuropgave De Kleine Dommel / Dommeldal uit de verf</i>	200.000	190.000	pm	pm
<i>Natuuropgave Sang en Goorkens</i>	0	0	pm	pm
<i>Reconstructie groen</i>	114.000	114.000	114.000	114.000
Speelruimtebeleidsplan (investeringen)	175.000	175.000	175.000	154.000

Riolvervangingsprojecten GRP (vrijverval), Vervanging riolering Dwarsstraat en Elektromechanische rioleringsonderhoudsinvesteringen

Diverse riolvervangingsprojecten worden, indien nodig en mogelijk gecombineerd met aanpassingen in de openbare ruimte, uitgevoerd. Daarnaast worden uitgaven gedaan voor het vervanging van elektromechanische delen van het rioleringsysteem. Dit gebeurt op basis van door de raad goedgekeurd Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP).

Drukriolering

De drukriolering in het buitengebied nadert het einde van de technische levensduur. Een vervangingsplanning wordt in de komende jaren opgesteld. Hierbij staat voorop dat vervanging alleen gebeurt waar noodzakelijk op basis van kwaliteit.

Onderzoeksbudget energietransities

In Regionaal verband wordt momenteel hard gewerkt aan de Regionale Energiestrategie (RES). Voor deze strategie is inzicht nodig in de mogelijkheden voor grootschalige energieopwekking, besparing en aanwezige warmtebronnen. Hiervoor moet op zowel regionaal niveau als lokaal niveau onderzoek worden verricht. Omdat nog niet duidelijk is hoeveel geld het Rijk daarvoor beschikbaar stelt is uit voorzorg een gemeentelijk bedrag gereserveerd.

Onderzoekskosten plan "Bestaande woningen van het gas af"

Alle gemeenten zijn verplicht om eind 2021 een transitievisie warmte vast te stellen. Vanuit de RES zal een globaal overzicht van de beschikbare warmtebronnen worden geleverd. Aan de hand van die informatie moet de gemeente het plan verder vorm geven. Omdat het vrij zeker is dat wij zelf nog verder onderzoek moeten doen naar de beschikbare warmtebronnen c.q. beschikbare alternatieven is ook hiervoor uit voorzorg een bedrag gereserveerd. Bovendien moet de vastgestelde warmtevisie nog verder worden uitgewerkt in warmteplannen op wijkniveau.

Natuuropgave De Kleine Dommel / Dommeldal uit de verf

Vanuit het Rijk rust de verplichting op het landelijke Natuurnetwerk Nederland voor 2028 te realiseren. Voor het Dommeldal geldt nog de opgave om ruim 27ha natuur in te richten, waarvan nog 15ha grond ook nog moet worden verworven. In het regionale project Dommeldal uit de verf werken we samen met de gemeenten Eindhoven, Nuenen, Son en Breugel, waterschap de Dommel, Staatsbosbeheer en het Brabants Landschap aan deze natuuropgave. Hierin is afgesproken dat wij voor de natuuropgave in het Geldropse Dommeldal (tussen Eindhovens Kanaal en A67) aan de lat staan. Wel zijn hier behoorlijk wat subsidiemogelijkheden aanwezig vanuit het provinciale Groen Ontwikkelfonds Brabant.

In 2020 en 2021 willen hiervoor gronden gaan verwerven. Ook zijn ecologische- en hydrologische onderzoeken nodig en zullen inrichtingsplannen moeten worden opgesteld.

Natuuropgave Sang en Goorkens

Vanuit het Rijk rust de verplichting op het landelijke Natuurnetwerk Nederland voor 2028 te realiseren. Voor de natte natuurparel Sang en Goorkens zijn het waterschap Aa en Maas en de provincie met een nieuw traject gestart om te kijken om de nog resterende natuuropgave voor Sang en Goorkens in beeld te brengen. Er dienen onder anderen nog twee ecologische verbindingzones (Goorloop en Overakkerseloop) te worden ingericht. We verwachten dat in de loop van 2020 duidelijker wordt wat voor (financiële) bijdrage van de gemeente gevraagd wordt.

Uitbreiding groen en onderhoudsareaal (aanvullend budget)

Met de realisatie van nieuwe wijken wordt ook het groen areaal vergroot. Dit moet worden onderhouden en daar hebben we meer middelen voor nodig.

Reconstructie groen

Op een aantal plekken in de gemeente kom het voor dat het plantsoen 'op' is en komt het plantsoen in aanmerking voor een reconstructie. Vaak als er een rioolvervangingsproject/wegreconstructie wordt opgestart zullen wij daarbij aansluiten. In het kader van biodiversiteit wordt er gekeken of we met simpele ingrepen bepaalde delen kunnen vergroenen of meer biodivers kunnen inrichten. Waarbij we willen inzetten op kwaliteit en niet op kwantiteit.

Ontwikkelingen Regionaal Operationeel Kader Milieutoezicht

Vanuit een collectief en regionaal belang wordt het milieutoezicht in een periode van 4 jaar uitgevoerd volgens het Regionaal Operationeel Kader Milieutoezicht 2018 (ROK). Het ROK is een regionaal uniforme toezichtstrategie voor alle inrichtingen (basis- en verzoektaken) met als doelstelling:

- Wabo-milieutoezicht risicogericht en informatiegestuurd uitvoeren = slimmer;
- Uniformering van de uitvoeringspraktijk (ODZOB, gemeenten, provincie) = efficiënter;
- Betere samenwerking handhavingpartners in de regio (en daarbuiten) = effectiever;
- Gezamenlijke aanpak op regionale en bovenregionale problemen = doelgerichter;
- Werken aan een gelijk speelveld voor bedrijven = eerlijker;
- Breder draagvlak voor (de ontwikkeling van) nieuwe werkwijzen en methoden = innovatiever.

Speelruimtebeleidsplan

Het speelruimtebeleid wordt in 2019 geactualiseerd. Op basis van een goedgekeurd speelruimteplan door de Raad worden uitgaven gedaan om de speelruimte in de gemeente te optimaliseren. We willen met het nieuwe speelruimteplan inzetten op kwaliteit en niet op kwantiteit. Een speelruimteplan voor jong en oud. Veel speelplekken in de gemeente zijn niet uitdagend en hebben een minimale speelwaarde. In het nieuwe plan willen we inzetten op uitdagende speellandschappen met hoge speelwaarden waar kinderen blijven spelen (dit gebeurt aan de hand van gemaakte analyse). De kleine speelplekken met weinig uitdaging worden omgevormd tot informele speelplek (zonder speeltoestellen) en wordt er meer ingezet op centrale speelplekken. Dit proces moet in samenspraak gaan met bewoners. Het streefbeeld wordt gelijkmatig gerealiseerd in 3 jaar tijd. Dit vergt een investering van € 525.000,- (3 x € 175.000,-). Na het afronden van dit project is een jaarlijks investeringsbedrag van € 154.000,- nodig voor reguliere vervangingen. Enerzijds drukken de kapitaallasten van deze investeringen op de exploitatie Speelvoorzieningen. Anderzijds valt er geld vrij binnen de exploitatie, omdat sommige kosten dan niet meer worden gemaakt.

Programma 9. Bereikbaarheid en verkeer

Wat willen we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
De gemeente is goed en veilig bereikbaar voor onze inwoners.	1. Aanpakken van lokale bereikbaarheids-knelpunten. 2. Optimalisatie van parkeren voor alle doelgroepen en locaties. 3. Op niveau houden van de kwaliteit van de staat van de openbare wegen.
Er is een goede doorstroming van het verkeer in de regio.	4. Optimaal participeren in en benutten van de regionale en intergemeentelijke samenwerking op het gebied van bereikbaarheid.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Omgevingsvisie	2020-2021		2021/2022
Omgevingsplan	2021-2024		2022 e.v.
Fietspadenplan	N.v.t.	13 september 2010	
Kadervoorstel Parkeren	N.v.t.	25 juni 2012	
Aanvullend lokaal openbaar vervoer	N.v.t.	21 maart 2016	
Lokale bereikbaarheidsagenda			2021
Herijking gemeentelijk beleid Duurzaam Veilig	N.v.t.	3 juni 2013	
Samenwerkingsovereenkomst Regionale Bereikbaarheidsagenda	2018-2030	10 december 2018	
Strategisch beheerplan Onderhoud Wegen	2019-2022	11 maart 2019	2022
Strategisch beheerplan Civieltechnische Kunstwerken	2017-2021	31 oktober 2016	2021

Wat gaan we ervoor doen?

De gemeente is goed en veilig bereikbaar voor onze inwoners.

Doelstellingen

01. Aanpakken van lokale bereikbaarheidsknelpunten.

02. Optimalisatie parkeren van voor alle doelgroepen en locaties.

03. Op niveau houden van de kwaliteit van de staat van de openbare wegen.

Er is een goede doorstroming van het verkeer in de regio.

Doelstellingen

04. Optimaal participeren in en benutten van de regionale en intergemeentelijke samenwerking op het gebied van bereikbaarheid.

Wat gaat het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Door de afronding op duizendtallen kunnen er afrondingsverschillen ontstaan. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo wordt weergegeven als negatief als er meer lasten zijn dan baten en als positief als er meer baten zijn dan lasten. De bedragen zijn exclusief de ramingen voor baten en lasten van het nieuw beleid.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Realisatie 2018	Primaire begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten						
0.10 Mutaties reserves	1	0	0	0	0	0
0.63 Parkeerbelasting	9	0	11	11	11	11
2.1 Verkeer en vervoer	3.966	0	4.184	4.606	4.862	4.881
2.2 Parkeren	165	0	184	196	195	194
Totaal Lasten	4.140	0	4.378	4.813	5.067	5.086
Baten						
0.10 Mutaties reserves	0	0	135	235	277	281
0.63 Parkeerbelasting	388	0	413	413	413	413
2.1 Verkeer en vervoer	139	0	92	92	92	92
Totaal Baten	526	0	641	741	782	786
Saldo (baten -/- lasten)	-3.614	0	-3.738	-4.072	-4.285	-4.300

Vraag naar extra geld (nieuw beleid)

De schuin gedrukte investeringen zijn afkomstig uit het activiteitenplan Meerjarenbegroting 2019-2022, maar nog niet gevoteerd door de raad.

Specificatie nieuw beleid programma 9				
	2020	2021	2022	2023
<i>Herinrichting Eindhovenseweg; busbaan Hooge Akker-gemeentegrens</i>	0	-508	-10.800	-10.800
<i>Aanleg fietspad Vaarleseweg, gedeelte Broekstraat - spoor</i>	0	0	-3.000	-3.000
<i>Extra voorsorteervak kruispunt Eindhovenseweg / Gijzenrooiseweg</i>	0	-774	-16.575	-16.575
<i>By-pass rotonde Dommeldalseweg - Laan der Vier Heemskinderen</i>	0	-368	-8.063	-8.063
<i>Fiets- en voetpad tussen stationsplein en Beekweide</i>	0	0	0	-4.125
<i>Aanleg fiets- en voetpad Bogardeind bij Topa-terrein</i>	0	0	-3.750	-3.680
<i>Aanleg 2e ontsluiting Rielseheideweg</i>	0	-1.875	-1.840	-1.840
<i>Vervangen VRI kruispunt Gijzenrooiseweg - Bogardeind</i>	0	0	0	0
<i>Vervangen VRI kruispunt Gijzenrooiseweg - Aragorn</i>	0	0	-5.625	-5.625
<i>Diverse vervangingsinvesteringen buitendienst: Vervoermiddel 1-VPB-24 incl. kraan</i>	0	-12.450	-12.100	-12.100
<i>Diverse vervangingsinvesteringen buitendienst: Bus 77-BH-RJ</i>	0	-8.004	-7.779	-7.779
<i>Diverse vervangingsinvesteringen buitendienst: GPS systeem landmeters</i>	0	-7.050	-6.840	-6.840
<i>Diverse vervangingsinvesteringen buitendienst: Spuitwagen Rioned WD-RL-42</i>	0	-2.700	-2.630	-2.630
<i>Diverse vervangingsinvesteringen buitendienst: Afron hoogwerker</i>	0	-8.642	-8.443	-8.443
<i>Diverse vervangingsinvesteringen buitendienst: Verkeersteller</i>	0	0	-1.245	-1.245
<i>Diverse vervangingsinvesteringen buitendienst: Landmeters 74-BR-JB</i>	0	0	0	0
<i>Diverse vervangingsinvesteringen buitendienst: Rolbezem nido HF15</i>	0	0	0	0
<i>Diverse vervangingsinvesteringen buitendienst: Rolbezem nido HF15</i>	0	0	0	0
<i>Diverse vervangingsinvesteringen buitendienst: Spragelse Combi 290</i>	0	0	0	0
<i>Diverse vervangingsinvesteringen buitendienst: Tractor John Deere X 540</i>	0	0	0	0
<i>Reconstructie Hout West</i>	0	-4.950	-4.858	-4.858
<i>Herinrichting wijk Hulst</i>	-3.750	-3.680	-3.610	-3.610
<i>Extra voorsorteervak kruispunt Eindhovenseweg / DAF III</i>	0	-1.063	-22.763	-22.338
<i>Vervanging VRI Eindhovenseweg DAF III</i>	0	-350	-7.500	-7.360
<i>Bereikbaarheidsakkoord regioprojecten (investering)</i>	-5.866	-11.621	-17.267	-22.804
<i>Bereikbaarheidsakkoord regioprojecten (investering; aanvullend bedrag)</i>	0	-2.791	-5.529	-8.216
<i>Diverse vervangingsinvesteringen openbare verlichting (masten)</i>	-2.220	-4.408	-6.563	-8.686
<i>Diverse vervangingsinvesteringen openbare verlichting (armaturen)</i>	-14.705	-29.107	-43.207	-57.004
<i>Diverse vervangingsinvesteringen buitendienst: aanhanger met dranghekken</i>	0	0	0	0
<i>Inrichtingsplan Bogardeind gedeelte Beukelaar / Laan der Vier Heemskinderen</i>	0	-1.500	-1.472	-1.444
<i>Wegenbeheerplan (aanpassing kwaliteitsniveau)</i>	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
<i>Wegenbeheerplan (aanpassing areaaluitbreiding)</i>	-8.200	-8.200	-8.200	-8.200
<i>Wegenbeheerplan (afzien van aanpassing kwaliteitsniveau)</i>	100.000	100.000	100.000	100.000
<i>Reconstructie wegen buitengebied</i>	0	-53.375	-122.910	-185.839
<i>Ventweg Geldropseweg</i>	0	0	-3.000	-2.944
<i>Wijkontwikkelingsplan Braakhuizen Zuid: Herinrichting Bolsiusstraat</i>	0	0	-3.750	-3.680
<i>Wijkontwikkelingsplan Braakhuizen Zuid: Herinrichting Vogelpoelstraat</i>	0	0	-4.500	-4.416
<i>Fietsstraat Zomerland</i>	0	-1.050	-9.750	-9.568

Specificatie investeringen programma 9				
	2020	2021	2022	2023
<i>Herinrichting Eindhovenseweg; busbaan Hooge Akker-gemeentegrens</i>	0	29.000	259.000	0
<i>Aanleg fietspad Vaarleseweg, gedeelte Broekstraat - spoor</i>	0	0	80.000	0
<i>Extra voorsorteervak kruispunt Eindhovenseweg / Gijzenrooiseweg</i>	0	44.200	397.800	0
<i>By-pass rotonde Dommeldalseweg - Laan der Vier Heemskinderen</i>	0	21.000	194.000	0
<i>Fiets- en voetpad tussen stationsplein en Beekweide</i>	0	0	110.000	0
<i>Aanleg fiets- en voetpad Bogardeind bij Topa-terrein</i>	0	100.000	0	0

<i>Aanleg 2e ontsluiting Rielseheideweg</i>	0	25.000	0	0
<i>Vervangen VRI kruispunt Gijzenrooiseweg - Bogardeind</i>	0	0	0	200.000
<i>Vervangen VRI kruispunt Gijzenrooiseweg - Aragom</i>	0	0	150.000	0
<i>Diverse vervangingsinvesteringen buitendienst: Vervoermiddel 1-VPB-24 incl. kraan</i>	0	70.000	0	0
<i>Diverse vervangingsinvesteringen buitendienst: Bus 77-BH-RJ</i>	0	45.000	0	0
<i>Diverse vervangingsinvesteringen buitendienst: GPS systeem landmeters</i>	0	30.000	0	0
<i>Diverse vervangingsinvesteringen buitendienst: Spuitwagen Rioned WD-RL-42</i>	0	20.000	0	0
<i>Diverse vervangingsinvesteringen buitendienst: Afron hoogwerker</i>	0	85.000	0	0
<i>Diverse vervangingsinvesteringen buitendienst: Verkeersteller</i>	0	0	7.000	0
<i>Diverse vervangingsinvesteringen buitendienst: Landmeters 74-BR-JB</i>	0	0	0	45.000
<i>Diverse vervangingsinvesteringen buitendienst: Rolbezem nido HF15</i>	0	0	0	14.000
<i>Diverse vervangingsinvesteringen buitendienst: Rolbezem nido HF15</i>	0	0	0	14.000
<i>Diverse vervangingsinvesteringen buitendienst: Spragelse Combi 290</i>	0	20.000	0	0
<i>Diverse vervangingsinvesteringen buitendienst: Tractor John Deere X 540</i>	0	0	40.000	0
<i>Reconstructie Hout West</i>	0	66.000	0	0
<i>Herinrichting wijk Hulst</i>	50.000	0	0	0
<i>Extra voorsortevak kruispunt Eindhovenseweg / DAF III</i>	60.700	546.300	0	0
<i>Vervanging VRI Eindhovenseweg DAF III</i>	20.000	180.000	0	0
<i>Bereikbaarheidsakkoord regioprojecten (investering)</i>	78.203	78.203	78.203	78.203
<i>Bereikbaarheidsakkoord regioprojecten (investering, aanvullend bedrag)</i>	37.209	37.209	37.209	37.209
<i>Diverse vervangingsinvesteringen openbare verlichting (masten)</i>	37.000	37.000	37.000	37.000
<i>Diverse vervangingsinvesteringen openbare verlichting (armaturen)</i>	173.000	173.000	173.000	173.000
<i>Diverse vervangingsinvesteringen buitendienst: aanhanger met dranghekken</i>	0	0	0	8.000
<i>Inrichtingsplan Bogardeind gedeelte Beukelaar / Laan der Vier Heemskinderen</i>	40.000	0	0	0
<i>Reconstructie wegen buitengebied</i>	575.000	696.000	647.000	524.000
<i>Ventweg Geldropseweg</i>	0	40.000	0	0
<i>Wijkontwikkelingsplan Braakhuizen Zuid: Herinrichting Bolsiusstraat</i>	0	50.000	0	0
<i>Wijkontwikkelingsplan Braakhuizen Zuid: Herinrichting Vogelpoelstraat</i>	0	60.000	0	0
<i>Fietsstraat Zomerland</i>	30.000	100.000	0	0

Herinrichting Eindhovenseweg; busbaan Hooge Akker-gemeentegrens

Het betreft een onderdeel van de HOV-lijn Eindhoven-Geldrop. Op dit wegvak rijden thans 3 buslijnen die als gevolg van de hoge verkeersintensiteit op de Eindhovenseweg dagelijks vertraging oplopen en daardoor geen betrouwbare dienstregeling kunnen rijden. In de Regionale Bereikbaarheidsagenda is de verlenging van de bestaande busstroken op Eindhoven en Geldrops grondgebied opgenomen zodat de actuele verliestijden kunnen worden weggenomen en het openbaar vervoer beter kan concurreren met de automobilist. De maatregel draagt bij aan de verbetering van het daily urban system en de aantrekkelijkheid van het openbaar vervoer wordt vergroot.

Aanleg fietsstraat Vaarleseweg, gedeelte Broekstraat - Spoor

Het betreft het herinrichten van dit wegvak tot een fietsstraat op gelijke wijze zoals enkele jaren terug door de gemeente Helmond reeds is uitgevoerd op het wegvak direct ten noorden van het spoor. De maatregel komt voort uit het convenant met de gemeenten Nuenen en Helmond, alsmede beheersmaatschappij Gulbergen, in relatie tot de aanleg van de regionale fietsverbinding parallel aan het spoor en een goede bereikbaarheid van 't Broek in Mierlo. Dit project heeft een samenhang met de uit te voeren onderhoudswerkzaamheden op dit wegvak.

Extra voorsortevak kruispunt Eindhovenseweg / Gijzenrooiseweg

De Eindhovenseweg, tussen de Gijzenrooiseweg en Hooge Akker, kan op steeds meer momenten het verkeersaanbod niet langer verwerken. In beide spitsperiodes leidt dit in toenemende mate tot filevorming waardoor de bereikbaarheid van beide kernen negatief wordt beïnvloed. Stagnatie in de verkeersafwikkeling op deze hoofdweg heeft tevens sluipverkeer tot gevolg op wegen die daar niet voor zijn ingericht, zoals op Hulst en Tournooiveld thans het geval is. De filevorming op de Eindhovenseweg is inmiddels van een dusdanige omvang dat deze verder reikt dan de aanwezige busstroken lang zijn waardoor de kwaliteit van het openbaar vervoer ook onder druk staat. Om tot een aanzienlijke verbetering te komen in deze problematiek is in de Regionale Bereikbaarheidsagenda opgenomen dat op de kruispunten met de Gijzenrooiseweg en Hooge Akker enkele voorsorteervakken kunnen worden toegevoegd en verlengd binnen de thans beschikbare verkeersruimte waardoor de basisnetwerken voor auto en openbaar vervoer beter op orde komen. Dit project heeft een samenhang met het project tot verlenging van de busstroken Eindhovenseweg en de noodzakelijke vervanging van de VRI Eindhovenseweg / Hooge Akker.

By-pass rotonde Dommeldalseweg - Laan der Vier Heemskinderen

Tijdens de ochtendspits ontstaat er filevorming op de Dommeldalseweg omdat de rotonde het verkeer niet altijd kan verwerken. De aanleg van een by-pass voor het verkeer vanuit de Dommeldalseweg richting A67 geeft een aanzienlijke verbetering van de verkeersafwikkeling en voorkomt sluipverkeer door het centrum. Op het moment dat onze hoofdwegen niet functioneren zoals ze zouden moeten doen ontstaat er immers sluipverkeer op plaatsen waar we dat niet willen en kunnen faciliteren.

Fiets- en voetpad tussen stationsplein en Beekweide

Het betreft een korte ontbrekende schakel in het regionale fietsnetwerk in relatie tot het station en het Geldropse centrum. In het park Beekweide is enkele jaren terug al een forse kwaliteitssprong als onderdeel van het fietsnetwerk gerealiseerd. Het resterende deel van de fietsverbinding ter hoogte van het plan De Jonkvrouw verdient een opwaardering zodat deze eveneens gaat voldoen aan de lokale en regionale kwaliteitseisen. Daarmee ontstaat een gesloten en meer herkenbaar hoogwaardig fietsnetwerk welke een bijdrage geeft aan het daily urban system.

Aanleg fiets- en voetpad Bogardeind bij Topa-terrein

Op dit deel van het Bogardeind ontbreekt thans nog de ruimte om daar een volwaardig fiets- en voetpad te realiseren. Nadat het bouwplan Topa is gerealiseerd kunnen deze alsnog worden aangelegd met een normale maatvoering. Dit stukje fietspad maakt tevens onderdeel uit van het lokale en regionale fietsnetwerk maar is boven alles belangrijk voor een goede bereikbaarheid van het ziekenhuis en het Geldropse centrum.

Aanleg 2e ontsluiting Rielseheideweg

Met het vaststellen van het bestemmingsplan Rielseheideweg is besloten dat in het kader van veiligheid een tweede ontsluiting wenselijk is voor het Woonwagencentrum.

Vervangen VRI kruispunt Gijzenrooiseweg - Bogardeind

Dit kruispunt is cruciaal in het realiseren van een betrouwbare verkeersafwikkeling in het zuidelijk deel van Geldrop. De installatie dateert uit 1997 en heeft de technische levensduur reeds overschreden. Dit betekent dat de leverancier niet langer garant kan staan voor reparaties en het vervangen van onderdelen steeds moeilijker worden.

Vervangen VRI kruispunt Gijzenrooiseweg - Aragorn

Dit kruispunt maakt onderdeel uit van een belangrijke schoolroute waar vooral verkeersveiligheid een belangrijke rol speelt. De installatie dateert uit 1997 en geeft steeds meer technische problemen die door de leeftijd niet of steeds moeilijker kunnen worden opgelost.

Diverse vervangingsinvesteringen buitendienst

Dit betreft diverse vervangingen, afkomstig uit het jaarlijkse investeringsplan van de buitendienst.

Reconstructie Hout West

De riolering en de aanwezige (asfalt)verharding is dringend aan vervanging toe. Met deze noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden is een beperkte reconstructie van de weg gewenst zodat de afwatering beter wordt geregeld en de bermen minder snel stuk worden gereden.

Herinrichting wijk Hulst

De inrichting van de wijk is gedateerd en leidt tot klachten van bewoners. Door een toenemend autobezit voldoen de parkeervoorzieningen niet meer. De inrichting van de openbare ruimte is door het ontbreken van niveauverschillen en de toegepaste materialen onduidelijk en geeft aanleiding tot ongewenst verkeersgedrag zoals te hoge snelheden en parkeeracties op plaatsen waar dat eigenlijk niet kan. Ook de bereikbaarheid van de wijk als geheel is een terugkerend onderwerp wat verbetering behoeft. Een integrale aanpak van de geschetste problemen is gewenst zodat meer tegemoet kan worden gekomen aan de klachten/wensen van de bewoners.

Extra voorsorteervak kruispunt Eindhovenseweg / DAF III

Zie: project Extra voorsorteervak kruispunt Eindhovenseweg / Gijzenrooiseweg.

Vervanging VRI Eindhovenseweg DAF III

De installatie dateert uit 1989 en is aan het einde van de technische levensduur. Uit het oogpunt van verduurzaming is vervanging ook meer dan gewenst omdat dit nog de enige installatie is met gloeilampen terwijl eigenlijk al de 2e generatie LED gangbaar is geworden met een aanzienlijk lager stroomgebruik. De vervanging is gekoppeld aan de het project 59 extra voorsorteervak Eindhovenseweg / Daf III.

Bereikbaarheidsakkoord regioprojecten (investering)

Op dit moment zijn vooral regionale en grensoverschrijdende fietsprojecten in voorbereiding die zeer waarschijnlijk een financiële bijdrage vragen van onze gemeente. Daarbij moet gedacht worden aan een nieuwe hoogwaardige fietsverbinding tussen Geldrop en de HTC in Eindhoven, alsmede een opwaardering van de bestaande fietsroute langs het Eindhovens Kanaal. De omvang van deze gemeentelijke bijdrage is op dit moment nog niet bekend. De eerder overeengekomen regionale fietsroute parallel aan het spoor, tussen Eindhoven en Helmond, vraagt voor onze gemeente geen financiële bijdrage (behoudens de in het convenant genoemde opwaardering van de Vaarleseweg tot fietsstraat (zie ook project 4)).

Diverse vervangingsinvesteringen openbare verlichting (masten en armaturen)

Met ingang van 2017 worden alle investeringen in maatschappelijk nut geactiveerd. Voorheen werden vervangingsinvesteringen openbare verlichting volledig ten laste gebracht van de exploitatie in het jaar van investeren. Vanaf 2017 worden de kosten uitgesmeerd over afschrijvingstermijnen van 40 jaar (masten) en 20 jaar (armaturen). Vanaf de Meerjarenbegroting 2018-2021 nemen wij de vervangingsinvesteringen openbare verlichting, net als bij rioolvervangingsprojecten, jaarlijks op in het activiteitenplan van de begroting.

Inrichtingsplan Bogardeind gedeelte Beukelaar / Laan der Vier Heemskinderen

Op dit deel van het Bogardeind staat de leefbaarheid en verkeersveiligheid sterk onder druk. Het betreft het enige deel van onze hoofdwegen waar nog geen vrijliggend fietspad of ventweg aanwezig is. De woningen staan erg dicht op de weg waardoor geluidhinder aan de orde van de dag is en de luchtkwaliteit veel te wensen overlaat. Een groenstructuur ontbreekt volledig. De parkeermogelijkheden zijn volstrekt onvoldoende waarmee aanleiding wordt gegeven aan illegale parkeeracties welke weer ten koste gaan van de verkeersveiligheid. Ook de verkeersafwikkeling laat te wensen over waardoor er steeds meer verkeer het Bogardeind ontwijkt en vervolgens door de wijk Akert gaat sluipen. Een integrale aanpak van de geschetste problematiek is de enige wijze om, in samenspraak met de bewoners, te komen tot een duurzame oplossing.

Wegenbeheerplan (aanpassing kwaliteitsniveau)

In de raad is het wegenbeheerplan vastgesteld maar is er een discussie over het kwaliteitsniveau dat we voor onze wegen willen. De keuze voor het kwaliteitsniveau bepaalt mede de hoogte van de jaarlijkse uitgaven voor onderhoud. Samen met de raad willen we het niveau bepalen en de financiële impact hebben vooralsnog begroot op € 100.000,- als investering per jaar.

In de Kadernota staat het volgende heroverwegingsvoorstel van het College: "Aangezien het niveau van het onderhoud van wegen niet zorgt voor grote problemen lijkt het ons niet verstandig om extra geld uit te trekken om het kwaliteitsniveau te verhogen. Daarmee zou de voorgestelde onderhoudskosten komen te vervallen."

Wegenbeheerplan (aanpassing areaaluitbreiding)

Het wegenareaal neemt nog steeds jaarlijks toe met de uitbreidingen op de nieuwbouwlocaties.

Reconstructie wegen buitengebied

De druk op het wegenonderhoudsbudget is zodanig dat de wegen in het buitengebied niet aan de orde komen, de financiële impact voor een reconstructie zijn te fors. Door de schades en het verzwaarde gebruik van de wegen is een reconstructie onontkoombaar. Het betreft hier de wegen in willekeurige volgorde zoals Aardborstweg, fietspad Aardborstweg, 't Voortje, de Weijer, Heezerweg, Trimpert, Sang en Sanghorst, Rielsedijk voor de komende vier jaar.

Ventweg Geldropseweg

Naar aanleiding van een breed verkeerskundig onderzoek is geconcludeerd dat de rijnsnelheid van gemotoriseerd verkeer te hoog is en op gespannen voet staat met het vele fietsverkeer en de leefbaarheid in de directe woonomgeving. Enkele snelheidsremmende maatregelen passend in een fietsstraat zijn gewenst, naast de realisatie van de centrale ontsluitingsweg in Luchen waardoor er minder verkeer gebruik zal maken van de ventweg Geldropseweg.

Wijkontwikkelingsplan Braakhuizen Zuid: Herinrichting Bolsiusstraat

Parkeren in de wijk Braakhuizen-Zuid is lastig. In de tijd dat de wijk is ontstaan had nog niet elk gezin een auto en golden er andere normen voor het parkeren dan tegenwoordig. De enige optie om het probleem in de Bolsiusstraat tegen te gaan is een herinrichting, waarbij éénrichtingsverkeer wordt ingevoerd, met smallere straten en meer ruimte om te parkeren. Volgens het wegenbeheerplan zijn deze wegen nog niet aan grootschalig onderhoud toe.

Wijkontwikkelingsplan Braakhuizen Zuid: Herinrichting Vogelpoelstraat

Parkeren in de wijk Braakhuizen-Zuid is lastig. In de tijd dat de wijk is ontstaan had nog niet elk gezin een auto en golden er andere normen voor het parkeren dan tegenwoordig. De enige optie om het probleem in Vogelpoelstraat tegen te gaan is een herinrichting, waarbij éénrichtingsverkeer wordt ingevoerd, met smallere straten en meer ruimte om te parkeren. Volgens het wegenbeheerplan zijn deze wegen nog niet aan grootschalig onderhoud toe.

Fietsstraat Zomerland

Naar aanleiding van klachten van bewoners over te hoge snelheid in de straat is door de gemeenteraad aan ons verzocht onderzoek uit te voeren naar de verkeersveiligheid op deze fietsstraat. Uit dit onderzoek is gebleken dat de snelheid van het autoverkeer te hoog is en dat de inrichting van de straat niet voldoet aan de richtlijnen. Met de herinrichting van de straat moeten deze knelpunten opgelost worden.

Programma 10. Bouwen en wonen

Wat willen we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
De woning past in alle levensfasen bij de behoeften die de bewoner op dat moment heeft.	1. Zowel bij nieuwbouw als herontwikkeling, enkel levensloopbestendige woningen realiseren.
Wijken en woningen bestaan uit een goede balans, voor een gezonde en duurzame leefomgeving. Er is geen verloedering of overlast.	2. Woningdifferentiatie dient in alle wijken voldoende aanwezig te zijn. 3. Verduurzaming van de woningvoorraad. 4. Wijken zijn vrij van probleemlocaties die zorgen voor sociale of fysieke verslechtering van de wijk. 5. Wijken en de woningen in het bijzonder mogen niet teveel verouderen, maar moeten op alle vlakken toekomstbestendig zijn. 6. Implementeren van de hoofddoelen van de nieuwe Omgevingswet in de gemeente.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Woonvisie Geldrop-Mierlo 2020-2028	2020-2028	15 juni 2020	
Verordening Starterslening 2020	N.v.t.	15 juni 2020	
Huisvestingsverordening Geldrop-Mierlo 2020-2023	2020-2023	16 december 2019	4e kwartaal 2023
regionale visie op Wonen SGE	2020-2040	28 oktober 2019	
Afsprakenkader Wonen 2017, aantrekkelijke woonmilieus in stedelijk gebied Eindhoven		18 december 2017	2021
Omgevingsvisie	2020-2022		2021/2022
Omgevingsplan	2021-2024		2021 e.v.

Wat gaan we ervoor doen?

De woning past in alle levensfasen bij de behoeften die de bewoner op dat moment heeft.

Doelstellingen

01. Zowel bij nieuwbouw als herontwikkeling enkel levensloopbestendige woningen realiseren.

Wijken en woningen bestaan uit een goede balans, voor een gezonde en duurzame leefomgeving. Er is geen verloedering of overlast.

Doelstellingen

02. Woningdifferentiatie dient in alle wijken voldoende aanwezig te zijn.

03. Verduurzaming van de woningvoorraad.

04. Wijken zijn vrij van probleemlocaties die zorgen voor sociale of fysieke verslechtering van de wijk.

05. Wijken en de woningen in het bijzonder mogen niet teveel verouderen, maar moeten op alle vlakken toekomstbestendig zijn.

06. Implementeren van de hoofddoelen van de nieuwe Omgevingswet in de gemeente.

Wat gaat het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Door de afronding op duizendtallen kunnen er afrondingsverschillen ontstaan. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo wordt weergegeven als negatief als er meer lasten zijn dan baten en als positief als er meer baten zijn dan lasten. De bedragen zijn exclusief de ramingen voor baten en lasten van het nieuw beleid.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Realisatie 2018	Primaire begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten						
0.10 Mutaties reserves	673	0	0	0	0	0
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	359	0	518	512	499	499
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	49	0	50	50	50	50
8.1 Ruimtelijke ordening	249	0	288	286	284	251
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	8.295	0	17.522	21.396	16.598	16.339
8.3 Wonen en bouwen	1.293	0	1.161	1.161	1.161	1.161
Totaal Lasten	10.918	0	19.539	23.405	18.593	18.300
Baten						
0.10 Mutaties reserves	50	0	0	0	0	0
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	283	0	395	396	396	396
8.1 Ruimtelijke ordening	223	0	155	155	155	155
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	7.256	0	17.542	21.417	18.814	18.555
8.3 Wonen en bouwen	932	0	841	841	841	841
Totaal Baten	8.744	0	18.934	22.810	20.207	19.948
Saldo (baten -/- lasten)	-2.174	0	-605	-595	1.614	1.648

Vraag naar extra geld (nieuw beleid)

Specificatie nieuw beleid programma 10				
	2020	2021	2022	2023
Omgevingswet	-40.000	0	0	0
Uitvoering Woonvisie lokaal	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Uitvoering regionale visie op wonen	-5.500	-5.500	-5.500	-5.500
Woonwensenonderzoek Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE)	-10.000	0	0	-10.000
Vervangingswerkzaamheden Standerdmolen Mierlo	0	-4.875	-4.784	-4.693
Aanpassen waterrad Hofdael	0	-6.375	-6.244	-6.113
--- Ten laste van het Gemeentelijk Rioleringsplan	0	6.375	6.244	6.113
Hertaxatie gebouwen	0	0	0	-6.750

Specificatie investeringen programma 10				
	2020	2021	2022	2023
Vervangingswerkzaamheden Standerdmolen Mierlo	65.000			
Aanpassen waterrad Hofdael	75.000			
-- Ten laste van het Gemeentelijk Rioleringsplan	-75.000			
Hertaxatie gebouwen			50.000	

Omgevingswet

In 2020 is verdere ondersteuning voor het opstellen van een omgevingsvisie, een omgevingsplan en mogelijk programma's nodig. Ook in 2020 is het verder trainen van medewerkers nog steeds aan de orde. Meer dan in 2019, zal in 2020 de nadruk liggen op participatie en deelname van ketenpartners en bestuur. Ook hiervoor is financiële ruimte nodig.

Uitvoering Woonvisie lokaal

In 2019 stellen we de woonvisie voor Geldrop-Mierlo op. De woonvisie gaat in op de trends en ontwikkelingen die we zien op het gebied van wonen. Deze vertalen we door in speerpunten op het gebied van wonen die wij voor onze eigen gemeente zien de komende jaren. Daaraan wordt ook een concreet actieprogramma gekoppeld. De woonvisie inclusief actieplan zal nog voor de begroting aan de raad worden voorgelegd.

Uitvoering regionale visie op wonen

Elke drie jaar wordt er door het Stedelijk Gebied Eindhoven een regionaal woonwensenonderzoek uitgevoerd. Het woonwensenonderzoek geeft een beeld van de situatie op de lokale woningmarkt, de verhuisbewegingen en de te verwachten ontwikkelingen in de komende jaren. Daarbij vindt een confrontatie plaats tussen de verwachte vraag en het beschikbare aanbod. Dat geeft inzicht in mogelijke knelpunten; waar ontstaan mogelijke tekorten of overschotten, van welk type woningen en in welke prijsklassen? Dit woonwensenonderzoek wordt uitgevoerd op regionaal niveau, waarbij via een dashboard de situatie per gemeente in beeld wordt gebracht.

Woonwensenonderzoek Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE)

Elke drie jaar wordt er door het Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE) een regionaal woonwensenonderzoek uitgevoerd. Het woonwensenonderzoek geeft een beeld van de situatie op de lokale woningmarkt, de verhuisbewegingen en de te verwachten vraag en het beschikbare aanbod. Dat geeft inzicht in mogelijke knelpunten; waar ontstaan mogelijke tekorten of overschotten, van welk type woningen en in welke prijsklassen? Dit woonwensenonderzoek wordt uitgevoerd op regionaal niveau, waarbij via een dashboard de situatie per gemeente in beeld wordt gebracht.

Vervangingswerkzaamheden Standerdmolen Mierlo

Bij een technische controle van de Standerdmolen in Mierlo is geconstateerd dat de steenbalk gespleten is. De constructeur heeft gerapporteerd, dat dit uit constructieve veiligheid op korte termijn moet worden hersteld. Voor de herstelwerkzaamheden is het noodzakelijk om de molenkast in zijn geheel te lichten.

Aanpassen waterrad Hofdael

Het waterrad in het gebouw staat bij lage waterstanden stil. Behalve dat dit niet gewenst is voor het beeld is dit ook niet goed voor het waterrad omdat het in disbalans komt, schade geeft aan de constructie en daarna niet meer aan de gang te krijgen is. Een oplossing wordt onderzocht en zal middels een raadsvoorstel nog worden voorgelegd zodat dan de financiële impact helder wordt. Vooral nog is een bedrag van € 75.000,- hiervoor opgenomen. Dekking wordt gezocht in het Gemeentelijk Rioleringsplan.

Hertaxatie gebouwen

Eénmaal in de zes jaar moeten onze gebouwen worden getaxeerd om de waarde vast te stellen voor de verzekering hiervan.

Programma 11. Financiën en belastingen

Wat willen we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
De gemeente heeft een meerjarenprogrammabegroting die structureel sluitend is.	1. De realisatie van het Kernakkoord past binnen een financieel sluitend perspectief.

Relevante beleidsnota's

Naam	Periode	Verstuurd aan de raad (in geval van RIB) / Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Nota reserves en voorzieningen	2017-2020	18 december 2017	2021
Financiële verordening	2017-2020	18 december 2017	2021
RIB Tussentijdse afwijkingenrapportage	2019	13 februari 2020	N.v.t.
RIB 3e tussentijdse rapportage (accountantsversie Jaarstukken)	2019	16 april 2020	N.v.t.
RIB Bestuurlijk proces Planning- en Controlcyclus	2020	12 mei 2020	N.v.t.
1e tussentijdse rapportage	2020	15 juni 2020	N.v.t.
Proces behandeling meerjarenbegroting 2021-2024	2020	29 juni 2020	N.v.t.
Jaarstukken	2019	29 juni 2020	N.v.t.
RIB Uitkomsten Meicirculaire + Junibrief en inschatting gevolgen coronacrisis	2020	8 juli 2020	N.v.t.
RIB Herfinanciering bestaande geldleningen	2020 e.v.	25 augustus 2020	N.v.t.
2e tussentijdse rapportage	2020	21 september 2020	N.v.t.
Meerjarenbegroting	2021-2024	9 november 2020 (o.v.)	N.v.t.
Belastingverordeningen	2021	14 december 2020 (o.v.)	N.v.t.
Tussentijdse afwijkingenrapportage	2020	14 december 2020 (o.v.)	N.v.t.

Wat gaan we ervoor doen?

De gemeente heeft een meerjarenprogrammabegroting die structureel sluitend is.

Doelstellingen

01. De realisatie van het Kernakkoord past binnen een financieel sluitend perspectief

Bijdragen verbonden partijen aan dit programma

Dienst Dommelvallei

De financiële administratie, financieel beleid en advies en belastingen worden uitgevoerd door Dienst Dommelvallei.

Wat gaat het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Door de afronding op duizendtallen kunnen er afrondingsverschillen ontstaan. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo wordt weergegeven als negatief als er meer lasten zijn dan baten en als positief als er meer baten zijn dan lasten. De bedragen zijn exclusief de ramingen voor baten en lasten van het nieuw beleid.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Realisatie 2018	Primaire begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten						
0.10 Mutaties reserves	2.905	0	426	426	2.662	2.662
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	544	0	1.253	1.792	1.808	1.683
0.4 Overhead	9.477	0	10.714	10.823	10.789	10.924
0.5 Treasury	338	0	365	364	357	351
0.61 OZB woningen	192	0	154	154	154	155
0.62 OZB niet-woningen	30	0	30	30	30	30
0.64 Belastingen overig	379	0	372	374	376	378
0.8 Overige baten en lasten	4	0	702	1.476	2.271	3.072
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-1	0	100	100	100	100
Totaal Lasten	13.869	0	14.115	15.539	18.547	19.355
Baten						
0.10 Mutaties reserves	2.564	0	1.215	1.152	1.693	510
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	3.099	0	0	0	0	0
0.4 Overhead	252	0	182	163	177	177
0.5 Treasury	2.777	0	1.994	1.962	1.926	1.946
0.61 OZB woningen	3.461	0	3.731	3.847	3.967	4.091
0.62 OZB niet-woningen	1.555	0	1.663	1.704	1.747	1.791
0.64 Belastingen overig	328	0	308	316	324	332
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	49.715	0	54.784	56.594	57.415	59.061
0.8 Overige baten en lasten	-22	0	0	0	0	0
Totaal Baten	63.728	0	63.877	65.739	67.249	67.907
Saldo (baten -/- lasten)	49.859	0	49.762	50.200	48.702	48.552

Vraag naar extra geld (nieuw beleid)

Specificatie nieuw beleid programma 11				
	2020	2021	2022	2023
Vervallen rentebijdraging aan algemene reserve grondexploitaties	420.282	420.282	420.282	420.282
Afzien van toepassing materiële indexering in 2020 (wel weer vanaf 2021)	249.085	249.085	249.085	249.085
OZB-verhoging van 3% per jaar (cumulatief)	156.400	327.000	511.500	511.500
Taakstelling Dienst Dommelvallei	35.000	35.000	35.000	35.000

Vervallen rentebijdraging aan algemene reserve grondexploitaties

Sinds de Meerjarenbegroting 2016-2019 rekenen wij jaarlijks rente toe aan de Algemene Reserve Grondexploitaties. In de huidige berekening van het rentepercentage voor de grondexploitaties, zoals voorgeschreven in het Besluit Begroting en Verantwoording, wordt al rekening gehouden met deze toerekening. Om dubbele toerekening te voorkomen stellen wij daarom voor om geen rente meer afzonderlijk toe te rekenen aan de Algemene Reserve Grondexploitaties.

Afzien van toepassing materiële indexering in 2020 (wel weer vanaf 2021)

Het College stelt voor om als "kaasschaaf-methode" de materiële kostenindex voor 2020 achterwege te laten (wel weer vanaf 2021). Dit levert een structureel voordeel op. Veiligheidshalve is de post Onvoorzien verhoogd van € 77.500,- naar € 155.000,- om onvoorziene problemen die hierdoor zouden kunnen ontstaan op te lossen (stelpost).

OZB-verhoging van 3% per jaar (cumulatief)

Dit zijn de meeropbrengsten indien de OZB in 2020, 2021 en 2022 jaarlijks met 3% wordt verhoogd. Gelet op het positieve begrotingsaldo in 2023 is er in 2023 geen extra verhoging van 3% (meer) geraamd. Hoewel wij de 3% verhoging nu ramen in 2020, 2021 en 2022 bezien wij elk jaar of de extra verhoging wel nodig is. Dus mocht de financiële positie volgend jaar voldoende toereikend zijn, dan stelt het College in de volgende Meerjarenbegroting voor om af te zien van de 3% verhoging in 2021 en 2022.

Taakstelling Dienst Dommelvallei

In het directeurenoverleg van Dienst Dommelvallei is besloten om Dienst Dommelvallei per 2020 een taakstelling op te leggen van € 80.000,- structureel. Hiervan bedraagt het aandeel van de gemeente Geldrop-Mierlo € 35.000,-. De invulling van deze taakstelling is voor een groot deel te realiseren door het niet-indexeren van de materiële budgetten.

Paragrafen

Inleiding

In deze paragraaf staan de verplichte paragrafen.

De paragrafen zijn:

1. Lokale heffingen;
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
3. Onderhoud kapitaalgoederen;
4. Financiering;
5. Bedrijfsvoering;
6. Verbonden partijen;
7. Grondbeleid.

Daarnaast zijn de beleidsindicatoren opgenomen.

Lokale heffingen

Inleiding

Deze paragraaf geeft op hoofdlijnen een overzicht van de diverse lokale heffingen en belastingen.

Beleid

Bij het heffen en invorderen van belastingen zijn wij onder meer gebonden aan:

- de Algemene Wet inzake Rijksbelastingen (AWR);
- de Algemene wet bestuursrecht (Awb), inclusief de algemene beginselen van behoorlijk bestuur;
- de Invorderingswet 1990;
- de Gemeentewet;
- diverse uitvoeringsbesluiten.

De wet geeft duidelijke kaders aan voor de heffing, invordering en kwijtschelding van gemeentelijke belastingen. Het maken van uitzonderingen op de regels uit de wetgeving is niet toegestaan, dit om rechtsongelijkheid voor de burger te voorkomen.

Het tarievenbeleid is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Geen algemene lastenstijging. De gemiddelde lasten voor de burger mogen niet meer toenemen dan de inflatiecorrectie (*);
- Streven naar kostendekkendheid in de tariefstelling voor leges en retributies;
- Het profijtbeginsel bij de overige heffingen hanteren.

(*): In deze Meerjarenbegroting is besloten om af te wijken van dit uitgangspunt en de OZB in 2020, 2021 en 2022 met 3% per jaar extra te verhogen. Het betreft hier nieuw beleid (zie: activiteitenplan).

In overeenstemming met de uitgangspunten worden de tarieven over 2020 als volgt aangepast:

- OZB: de tarieven verhogen met het inflatiepercentage van 2,5% (Kadernota 2020-2023). Daarnaast is er rekening mee gehouden dat de totale opbrengst niet beïnvloed wordt door de gemiddelde WOZ-waardestijging of -daling van de objecten. Bij de berekening van de opbrengst is uitgegaan van een jaarlijkse areaaluitbreiding. Zoals hierboven aangegeven zijn de tarieven extra verhoogd met 3%.
- Afval: het vastrecht te verhogen van € 112,80 naar € 128,88 en het variabele tarief voor de ledigingen met gemiddeld 3% te verhogen ten opzichte van 2019. De belangrijkste oorzaken van de stijging van het vastrecht van de afvalstoffenheffing zijn als volgt:
  1. Al jaren zijn er geen kostendekkende tarieven in rekening gebracht en is er, om de afvalbegroting sluitend te maken, telkens een beroep gedaan op de egalisatievoorziening Afval. Op deze manier is het saldo in de egalisatievoorziening Afval in de afgelopen jaren "teruggegeven" aan de inwoners. De voorziening is echter nu geheel op. Over 2018 was er een tekort van bijna € 1 miljoen. Dit is bekostigd uit de Algemene Reserve. Dit heeft geleid tot een fikse verhoging van de tarieven vanaf 2019. Deze hogere tarieven werken ook door in 2020;
  2. De kosten van Cure (personeel, transport en verwerking) zijn gemiddeld met 2% verhoogd ten opzichte van de begrotingswijziging 2019. Dit geldt niet voor de vergoeding voor PMD. Deze wordt € 68.000,- lager geraamd;
  3. Een flinke stijging wordt verwacht van de kosten voor kwijtschelding (van € 117.000,- naar € 183.000,-).
- Riolering: de tarieven verhogen met het inflatiepercentage van 2,5% (Kadernota 2020-2023) met een extra verhoging van 1,75% om op de lange termijn kostendekkende tarieven te hebben, waarbij de doelstelling is om grote tariefstijgingen in de toekomst te voorkomen.
- Toeristenbelasting: de tarieven blijven op het niveau van 2019.
- Hondenbelasting: het tarief verhogen met het inflatiepercentage van 2,5% (Kadernota 2020-2023).
- Leges: de tarieven verhogen met het inflatiepercentage van 2,5% (Kadernota 2020-2023).

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

De gemeente heft op grond van artikel 220 van de Gemeentewet twee directe belastingen op de onroerende zaken die binnen de gemeente liggen, de zogenaamde onroerendezaakbelastingen.

- Een gebruikersbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak (die niet in hoofdzaak tot woning dient, al dan niet krachtens eigendom) bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt;
- Een eigenarenbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.

De hoogte van de OZB is afgeleid van de WOZ-waarde (een percentage). Jaarlijks worden nieuwe WOZ-waarden vastgesteld. De aanslagen zijn gebaseerd op de WOZ-waarden met een waardepeildatum die 1 jaar voorafgaand aan het belastingjaar ligt.

De maximaal verwachte opbrengst OZB wordt als percentage van de totale WOZ-waarden (rekening houdend met areaaluitbreiding en waardestijging) van alle onroerende zaken in Geldrop-Mierlo uitgedrukt. Dit percentage is bepalend voor de hoogte van elke individuele aanslag OZB.

Conform voornoemde regelgeving worden de tarieven voor 2020 bijgesteld aan de hand van de ontwikkeling van de nieuwe WOZ-waarden en wel zodanig dat uiteindelijk sprake is van een gelijkblijvend niveau van de opbrengst onroerendezaakbelastingen, exclusief de areaaluitbreiding en de tariefaanpassing. Het voorstel voor vaststelling van de tarieven wordt na het vaststellen van de begroting aangeboden aan de raad.

De inschatting van de totale WOZ-waarde voor 2020 (voorlopige stand 1 september 2019) is als volgt:

	2020	2021
Totale waarde woningen	4.904.500.000	5.228.300.000
Totale waarde niet-woningen	618.000.000	618.000.000

De belastingcapaciteit heeft een relatie met de inkomsten die een gemeente ontvangt via het gemeentefonds. Hoeveel geld een individuele gemeente uit het gemeentefonds krijgt, hangt namelijk af van de kenmerken en de belastingcapaciteit van de gemeente. De belastingcapaciteit geeft aan hoeveel belasting een gemeente jaarlijks kan innen. Het aandeel van een gemeente in het gemeentefonds is kleiner naarmate het vermogen om belastingen te heffen groter is. Het gaat hier om de WOZ-waarde van onroerende zaken in de gemeente, berekend tegen één voor alle gemeenten gelijk tarief.

In onderstaande tabel geven we de korting op het gemeentefonds weer ten opzichte van werkelijke opbrengst. We doen dit op basis van de waarde 1-1-2019, omdat deze waarde de laatst vastgestelde is.

Belastingsoort	Waarde	Ons tarief	Opbrengst	Kortingstarief	Korting	Saldo
OZB eigenaren woningen	4.904.500.000	0,0778%	3.815.701	0,07512%	3.684.260	131.441
OZB gebruikers niet-woningen	588.500.000	0,1308%	769.758	0,08890%	523.177	246.582
OZB eigenaren niet-woningen	618.000.000	0,1610%	994.980	0,11032%	681.778	313.202
			5.580.439		4.889.215	691.225

De begrote opbrengsten uit OZB zijn voor 2020 als volgt:

	2021
Eigenaren woning	4.114.800
Eigenaren niet-woning	1.059.900
Gebruikers niet-woning	769.400

Afvalstoffenheffing/reinigingsrechten

De gemeente is verplicht huishoudelijke afvalstoffen in te zamelen. Op grond van artikel 15.33 van de Wet Milieubeheer en de Verordening Reinigingsheffingen wordt afvalstoffenheffing geheven van degene die in de gemeente feitelijk gebruik maakt van een perceel waarvoor de gemeente verplicht is huishoudelijke afvalstoffen in te zamelen. De tarieven van de afvalstoffenheffing zijn verdeeld in twee componenten:

- Een vast deel: hiertoe behoren kosten die niet in de invloedssfeer liggen van de individuele inwoners, zoals de kosten van de milieustraat, glas-, papier- en plasticinzameling;
- Een variabel deel: het gaat hier om het zogenaamde “vervuiler betaalt” principe; hoe vaker iemand zijn/haar rest- en gft-afval aanbiedt, des te hoger de kosten voor deze aanbieder zijn.

Reinigingsrechten worden geheven van niet-woningen (bedrijven) die hebben aangegeven gebruik te maken van de inzameldienst voor huishoudelijke afvalstoffen. Het betreft hier geen bedrijfsafval.

De gemeente Geldrop-Mierlo werkt in de laagbouw met een systeem van afvalverwijdering via grijze (restafval) en groene (GFT) bakken. De hoogte van de heffing hangt naast een vastrecht af van het aantal ledigingen en het volume van de containers waarvoor de belastingplichtige zelf heeft gekozen (gedifferentieerd tarief). Bij de hoogbouw (gestapelde bouw en in het centrum van Geldrop) maken de bewoners en huurders van niet-woningen gebruik van ondergrondse containers. Vanaf 2015 hanteren we weer het diftarsysteem. De hoogte van de heffing bij deze groep bewoners c.q. gebruikers vindt plaats op basis van het aantal keren dat van de ondergrondse container gebruik is gemaakt. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt naar een inworp van een pedaalemmer zak (25 liter) of een vuilniszak (40 liter).

Geraamde opbrengsten uit afvalstoffenheffing (vast): € 2.234.680,-

Geraamde opbrengsten uit afvalstoffenheffing (variabel): € 1.856.275,-

Totaal: € 4.090.955,-

Rioolheffing

Op grond van artikel 229 van de Gemeentewet wordt een rioolheffing geheven. De rioolheffing wordt opgelegd aan de gebruiker van een perceel, van waaruit afvalwater direct of indirect via de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd.

De kosten voor verbetering, vervanging, beheer en onderhoud van het rioolstelsel worden gedekt uit de rioolheffing. Deze belasting wordt geheven van de gebruikers van woningen en niet-woningen vanwege het lozen van afvalwater en hemelwater op de riolering. De in principe kostendekkende tarieven zijn gebaseerd op het (in voorbereiding zijnde) Gemeentelijk Rioleringsplan 2018-2022.

Geraamde opbrengsten uit rioolheffing (woningen): € 3.366.212,-

Geraamde opbrengsten uit rioolheffing (niet-woningen): € 509.543,-

Totaal: € 3.875.755,-

Bij de invoering van de verbrede rioolheffing is de mogelijkheid geboden om naast de kosten van afvalwater ook de kosten van verwerking en afvoer van hemelwater in de rioolheffing te betrekken. Voor het afvoeren van hemelwater zijn en worden ook investeringen gedaan. Het afvalwater heeft een minimaal aandeel in de totale hoeveelheid water die verwerkt/afgevoerd wordt via de riolering. Het overgrote deel betreft hemelwater, maar dit moet mede in relatie gezien worden tot het weer. In de komende jaren gaan we veel klimaat adaptieve maatregelen nemen. Hiervoor zijn grote investeringen vereist.

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing en rioolheffing

Onderstaande overzichten geven per heffing de totale lasten, de totale baten en het (kosten)dekkendheidspercentage weer.

Dekkendheid afvalstoffenheffing	2020
afval taakveld 7.3	
Lasten milieustraat	1.187.932
Lasten overige afvalstromen	2.971.304
Kapitaallasten	96.519
Mutatie voorziening	-464
Totaal kosten afval taakveld 7.3	4.255.291
Toerekenbare kosten vanuit andere taakvelden	
Overhead taakveld 0.4	83.419
Kwijtschelding taakveld 6.3	185.000
Straatreiniging taakveld 2.1	75.332
BTW taakveld 0.11*	846.868
Totaal toerekenbaar	1.190.619
Totaal lasten	5.445.910
Baten afvalstoffenheffing taakveld 7.3	4.090.955
Baten milieustraat	614.306
Baten overige afvalstromen	740.649
Baten totaal	5.445.910
Dekkendheidpercentage afval	100%

* De omzetbelasting rekenen we conform artikel 229B van de gemeentewet toe. Deze toerekening is het gevolg van de invoering van het BTW compensatiefonds in 2003. Vanaf dat moment werd de BTW compenseerbaar en werd tegelijkertijd een uitname uit het gemeentefonds gedaan.

Dekkendheid rioolheffing	2021
Riolering taakveld 7.2	
Beheer en onderhoud riolering	1.108.722
Kapitaallasten	1.039.146
Mutatie voorziening	79.393
Totaal kosten riolering taakveld 7.2	2.227.262
Toerekenbare kosten vanuit andere taakvelden	
Overhead taakveld 0.4	291.280
Kwijtschelding taakveld 6.3	136.000
Straatreiniging taakveld 2.1	177.810
Watertaken taakveld 5.7	187.062
Btw taakveld 0.11*	1.009.435
Totaal toerekenbaar	1.801.587
Totaal lasten	4.028.849
Opbrengst riolering taakveld 7.2	4.028.849
Baten totaal	4.028.849
Dekkendheidpercentage riool	100%

* De omzetbelasting rekenen we conform artikel 229B van de gemeentewet toe. Deze toerekening is het gevolg van de invoering van het BTW compensatiefonds in 2003. Vanaf dat moment werd de BTW compenseerbaar en werd tegelijkertijd een uitname uit het gemeentefonds gedaan.

Leges

Wanneer de gemeente een bepaalde dienst levert, kunnen daarvoor leges worden geheven. De tarieven worden jaarlijks vastgesteld in de Tarieventabel behorende bij de Legesverordening. Net als de riool- en afvalstoffenheffing moeten de tarieven dusdanig worden vastgesteld dat de geraamde baten niet boven de geraamde lasten uitkomen. Bij de vaststelling van een aantal tarieven, zoals voor reisdocumenten, moet rekening gehouden worden met van rijkswege gestelde maximumtarieven. Er mag geen winst gemaakt worden. Voor deze heffingen wordt gestreefd naar een 100% kostendekkend tarief. De verschillende leges die worden geheven, worden in principe jaarlijks verhoogd met de daarvoor geldende inflatiecorrectie.

Kostendekkendheid leges

Op grond van het besluit van 5 maart 2016 in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moeten gemeenten verplicht inzichtelijk maken dat de tarieven en heffingen hoogstens kostendekkend zijn. De geraamde baten mogen de geraamde lasten niet overschrijden.

Per hoofdstuk is hieronder de kostendekkendheid weergegeven op basis van de geraamde baten en lasten. Hoofdstukken die niet zijn opgenomen in de plaatselijke legesverordening, zijn niet opgenomen in onderstaande tabel(len). Per titel in de legesverordening wordt gestreefd naar maximale kostendekkendheid, ondanks dat jurisprudentie de legesverordening als één geheel ziet en dus de legesverordening als geheel maximaal kostendekkend mag zijn. Tussen afzonderlijke hoofdstukken binnen een titel mag kruissubsidiëring worden toegepast. Opbrengsten uit leges van een bepaald hoofdstuk, mogen kosten binnen een ander hoofdstuk compenseren.

In onderstaande overzichten zijn per hoofdstuk en per titel de totale baten, de totale lasten en het kostendekkendheidspercentage weergegeven. De lasten zijn uitgesplitst in salaris, overhead en directe lasten. Hierbij is rekening gehouden met jurisprudentie over hetgeen wel en niet aan de leges mag worden toegerekend.

De salaris- en overheadlasten in titel 1 zijn toegerekend vanuit het taakveld 0.2 Burgerzaken. Op basis van de toegerekende salarislasteren is het opslagpercentage voor de overhead bepaald.

		Baten	Salaris	Overhead	Lasten	Percentage
Titel 1	Algemene dienstverlening					
Hoofdstuk 1	Burgerlijke stand	-138.891	143.239	112.672	21.085	50%
Hoofdstuk 2	Reisdocumenten	-119.649	194.396	152.912	-	34%
Hoofdstuk 3	Rijbewijzen	-184.865	153.471	120.720	30.485	61%
Hoofdstuk 4	Verstrekingen uit de Basisregistratie personen	-9.553	214.859	169.008	-	2%
Hoofdstuk 7	Bestuursstukken	-	10.231	8.048	-	0%
Hoofdstuk 8	Vastgoedinformatie	-	10.231	8.048	-	0%
Hoofdstuk 9	Overige publiekszaken	-28.567	92.082	72.432	18.389	16%
Hoofdstuk 10	Gemeentearchief	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 11	Huisvestingswet	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 12	Leegstandwet	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 16	Kansspelen	-1.047	10.231	8.048	-	6%
Hoofdstuk 17	Telecommunicatie, kabels en leidingen	-37.810	20.463	16.096	21.194	65%
Hoofdstuk 18	Verkeer en vervoer	-6.809	20.463	16.096	-	19%
Hoofdstuk 19	Kinderopvang	-	10.231	8.048	-	0%
Hoofdstuk 20	Diversen	-4.186	61.388	48.288	-	4%
	Totaal titel 1	-531.377	941.285	740.416	91.153	32%

De salaris- en overheadlasten in titel 2 zijn (voornamelijk) toegerekend vanuit het taakveld 8.3 Wonen en Bouwen, waaronder de bouwvergunningen vallen. Ook hier is op basis van de toegerekende salarislasteren de overhead bepaald. De baten en lasten binnen titel 2 van de legesverordening hebben voornamelijk betrekking op hoofdstuk 2 en 3, vandaar is vanwege de samenhang besloten alle lasten toe te rekenen aan hoofdstuk 3 binnen titel 2 en is dit niet verder uitgesplitst.

		Baten	Salaris	Overhead	Lasten	Percentage
Titel 2	Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunningen					
Hoofdstuk 1	Begripsomschrijvingen	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 2	Principe verzoek / vooroverleg / beoordeling conceptaanvraag	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 3	Omgevingsvergunning	- 766.609	432.302	340.049	43.255	94%
Hoofdstuk 4	Vermindering	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 5	Teruggaaf	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 6	Intrekking omgevingsvergunning	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 7	Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 8	Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 10	Sloopmelding	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 11	In deze titel niet benoemde beschikking	-	-	-	-	-
	Totaal titel 2	- 766.609	432.302	340.049	43.255	94%

De salaris- en overheadlasten in titel 3 zijn voornamelijk toegerekend vanuit het taakveld 0.2 Burgerzaken.

		Baten	Salaris	Overhead	Lasten	Percentage
Titel 3	Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn					
Hoofdstuk 1	Horeca	-5.233	10.231	8.048	-	29%
Hoofdstuk 2	Organiseren evenementen of markten	- 10.466	51.157	40.240	2.533	11%
Hoofdstuk 3	Seksbedrijven	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 4	Splitsingsvergunning woonruimte	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 5	Marktstandplaatsen	-	10.231	8.048	-	0%
Hoofdstuk 6	Winkeltijdenwet	-	10.231	8.048	-	0%
Hoofdstuk 7	In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	-	-	-	-	-
	Totaal titel 3	-15.698	81.851	64.384	2.533	11%

Overige belastingen

Parkeren

De huidige parkeertarieven bedragen € 2,80 per dag en € 0,70 per uur. De geraamde opbrengst van € 413.459,- is het totaal van parkeergelden (€ 381.067,-), leges invalide parkeerkaarten (€ 6.372,-) en de naheffingsaanslagen (€ 26.020,-). Hierbij is rekening gehouden met de aanpassing van de venstertijden (donderdag- en vrijdagavond gratis parkeren) en het tweede uur gratis parkeren. De tarieven voor de parkeerboete worden opgetrokken naar het wettelijk maximum tarief dat door de minister wordt vastgesteld (Artikel 3.1 van het Besluit Gemeentelijke Parkeerbelastingen). Met uitzondering van de parkeertarieven zijn de baten verhoogd met het inflatiepercentage van 2,5%.

Toeristenbelasting

Het huidige tarief blijft € 1,46 per persoon per overnachting. Het besluit is om dit bedrag niet met het inflatiepercentage te verhogen. De geraamde opbrengst uit toeristenbelasting bedraagt € 596.920,-. De toeristenbelasting wordt beschouwd als een doelbelasting: alle opbrengsten uit toeristenbelasting zetten wij in op het gebied van toerisme en recreatie. Er is een reserve die wordt ingezet ter verbetering van de sector Recreatie en Toerisme. Binnen een werkgroep Recreatie en Toerisme, bestaande uit ondernemers uit de sector, worden projecten gekozen die door de werkgroep tot uitvoering worden gebracht.

Hondenbelasting

De opbrengst uit hondenbelasting (geraamd: € 207.459,-) wordt ingezet voor de uitgaven hondenbeleid en handhaving hondenbeleid. Aan het einde van het jaar wordt het overschot of het tekort op de inkomsten verrekend met de reserve Hondenbeleid. Wanneer de inkomsten hoger zijn geweest dan de uitgaven in een bepaald jaar, dit wordt toegevoegd aan de reserve en andersom. De tarieven voor 2020 zijn verhoogd met het inflatiepercentage (2,5%).

Reclamebelasting

We heffen reclamebelasting (geraamd: € 100.686,-) in de twee vastgestelde centrumgebieden ten behoeve van de voeding van het ondernemersfonds Geldrop en Mierlo.

Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente is op grond van de Gemeentewet en Invorderingswet bevoegd kwijtschelding van gemeentelijke heffingen te verlenen. Met het oog op de administratieve lastenverlichting voor de burgers toetsen wij bij het inlichtingenbureau indien er eerder kwijtschelding is verleend of er geen belemmeringen zijn. Bij geen belemmering verlenen wij automatische kwijtschelding.

De kwijtscheldingsregels zijn vastgelegd in de Invorderingswet 1990 en de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990. De gemeente heeft, als gevolg van artikel 255 van de Gemeentewet, slechts op 2 onderdelen beleidsvrijheid:

- de raad kan bepalen dat er helemaal geen dan wel gedeeltelijke kwijtschelding wordt verleend;
- de raad kan regels stellen met betrekking tot de wijze waarop de kosten van bestaan in aanmerking worden genomen die er toe leiden dat in ruimere mate kwijtschelding wordt verleend.

Op grond van het laatste onderdeel heeft de gemeente gekozen voor het voor 100% meenemen van de kosten van bestaan. Het bestaande beleid wordt hiermee voortgezet.

Kwijtschelding kan worden aangevraagd voor de volgende heffingen:

- Afvalstoffenheffing;
- Rioolheffing.

De omvang van de begrote kwijtschelding per heffing is:

Begrote kwijtschelding	2021
Afvalstoffenheffing	185.000
Rioolheffing	136.000

Overzicht tarieven

De hiervoor genoemde beleidsuitgangspunten leiden tot de in onderstaande tabel berekende tarieven voor 2019. Ter vergelijking zijn tevens de werkelijke cijfers van 2017 en 2018 opgenomen.

	2019	2020	2021
OZB eigenaar woning	0,0781	0,0778%	0,0788%
OZB eigenaar niet-woning	0,1540%	0,1610%	0,1728%
OZB gebruiker niet-woning	0,1251%	0,1308%	0,1404%
Afvalstoffenheffing vastrecht (per jaar)	112,80	128,80	135,00
Afvalstoffenheffing 80 liter restafval	5,10	5,25	5,40
Afvalstoffenheffing 140 liter restafval	8,65	8,90	9,15
Afvalstoffenheffing 240 liter restafval	13,90	14,30	14,70
Afvalstoffenheffing 25 liter ondergronds	1,80	1,85	1,91
Afvalstoffenheffing 40 liter ondergronds	2,95	3,05	3,14
Afvalstoffenheffing 80 liter gft-afval	2,60	2,70	2,78
Afvalstoffenheffing 140 liter gft-afval	4,45	4,60	4,73
Afvalstoffenheffing 240 liter gft-afval	7,25	7,45	7,66
Rioolheffing kleiner dan of gelijk aan 200 m ³	181,20	188,40	194,40
Rioolheffing > 200 m ³ t/m 500 m ³	241,20	251,40	259,20
Rioolheffing > 500 m ³	241,20	251,40	259,20
Hondenbelasting per hond	48,60	49,80	51,24
Hondenbelasting per kennel	205,80	211,20	217,32

Vergelijking buurgemeenten

In onderstaande tabel worden de eenheden gebruikt die het COELO toepast voor het bepalen van de woonlasten. Onderstaande tabel geeft inzicht in de gegevens over 2019 (afgerond op hele euro's).

	Son en Breugel	Nueneen	Eindhoven	Best	Geldrop-Mierlo
OZB Eigenaar woning	0,0881%	0,1332%	0,11677%	0,0906%	0,0778%
OZB Eigenaar niet-woning	0,1649%	0,2274%	0,30156%	0,1922%	0,1610%
OZB Gebruiker niet-woning	0,1407%	0,1826%	0,21892%	0,1543%	0,1308%
Afvalstoffenheffing (*) (meerpersoonshuishouden)	217	354	319	263	321
Rioolheffing	133	204	144	172	188

(*): Diftar gemeenten worden door het COELO berekend op basis van vastrecht plus een gemiddeld aantal ledigingen (18 maal een grijze container van 140 liter en 7 maal een groene container van 140 liter). De aantallen van het COELO zijn gebaseerd op een landelijk gemiddelde. In de meeste diftar gemeenten is het gemiddelde aantal ledigingen vaak lager (zie hieronder bij Ontwikkeling lokale lastendruk).

Ontwikkeling lokale lastendruk

De gemeentelijke woonlasten bestaan uit de OZB (voor eigenaren), afvalstoffenheffing en rioolheffing. Onderstaande tabel geeft de omvang van de lokale woonlasten voor een gemiddeld huishouden in de gemeente Geldrop-Mierlo aan. Voor afvalstoffenheffing is hierbij als aanname gehanteerd: 9 ledigingen restafval van 140 liter en 4 ledigingen gft-afval van 140 liter.

Jaar	2019	2020	2021*
WOZ-waarde	241.000	256.000	271.000
Wijziging WOZ-waarde	6,64%	6,22%	5,86%
OZB	188	199	214
Afvalstoffenheffing	208	227	236
Rioolheffing	181	188	194
Totaal	577	614	644
Lastenontwikkeling		6,4%	4,9%

(*): Werkelijke gegevens 2019.

(^): Inschatting op basis van de op 1-9-2019 bekende gegevens.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in de financiële positie van de gemeente Geldrop-Mierlo. Hiervoor beschrijven en waarderen we de risico's. Vervolgens zetten we het totaal aan risico's af tegen de aanwezige weerstandscapaciteit. Voor wat betreft het beleid over weerstandsvermogen en risicobeheersing hanteren we de uitgangspunten van de 'Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen'. Als laatste worden de financiële kengetallen gepresenteerd.

Beleid betreffende de weerstandscapaciteit en de risico's

In de raadsvergadering van 26 november 2012 heeft de raad de 'Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen' vastgesteld. De beleidsconclusies hieruit zijn:

- De gemeenteraad wordt via de planning- en control documenten geïnformeerd over de 10 belangrijkste risico's, de beschikbare weerstandscapaciteit en de ratio van het weerstandsvermogen. Tussentijds zal de raad worden geïnformeerd, indien nodig via raadsvoorstellen, bij projecten (> € 200.000,-) waar relevante risico's worden gelopen;
- De 'Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen' wordt als basis gehanteerd voor de opstelling van de verplicht voorgeschreven paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de meerjarenprogrammabegroting en de jaarrekening;
- Voor de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit worden de reserve grondexploitatie, de onbenutte belastingcapaciteit en de stille reserves buiten beschouwing gelaten;
- Uitgegaan wordt van een gewenste minimale score voor de ratio weerstandsvermogen van 'voldoende' (ratio > 1);
- Als de ratio weerstandsvermogen door de toename van risico's onder de 1 uitkomt zal ofwel de beschikbare weerstandscapaciteit worden aangevuld ofwel extra inspanningen worden gedaan om de benodigde weerstandscapaciteit terug te brengen. In deze situatie zal het college voorstellen doen aan de gemeenteraad die ervoor moeten zorgen dat het weerstandsvermogen weer op het gewenste niveau komt.

Inventarisatie van de risico's

In veel gevallen kunnen we de exacte waarde van een risico niet bepalen. Om de risico's toch te kwantificeren, werken we met klassengemiddelden. Deze gemiddelden leiden tot de financiële gevolgen in de onderstaande tabel. De risicowaarde bepalen we vervolgens aan de hand van de volgende berekening: Risicowaarde (€) = Kans (%) x Gevolg (€).

Het totaal aan risicowaarden vormt de benodigde weerstandscapaciteit. Omdat niet alle risico's zich tegelijk manifesteren, wordt hierbij gerekend met een zekerheidspercentage van 90%.

Risico	Kans (%)	Gevolg (€)	Risicowaarde (€)
<p>1) Participatiewet</p> <p>De uitvoering van de Participatiewet is sinds 2016 neergelegd bij Senzer via de Gemeenschappelijke Regeling WADP. De omvang en het niet realiseren van gestelde doelen van het uitkeringsbestand zijn een risico.</p> <p>Om de begrote tekorten van Senzer af te dekken wordt een aanvullende gemeentelijke bijdrage gevraagd. Daarnaast zijn de reserves van Senzer volledig ingezet, waardoor Senzer risico's nu en in de nabije toekomst niet zelf kan opvangen. De totale risicowaarde wordt via de verdeelsleutel bij de deelnemende gemeenten gelegd. Voor Geldrop-Mierlo is dit in 2021 € 1.137.432.</p>	exact	bedrag	1.137.432
<p>2) Wmo/Jeugd</p> <p>Wmo en Jeugd zijn open-einde regelingen. Door een mogelijke toename van het aantal aanvragen en/of een andere soort zorginzet bestaat het risico dat het budget wordt overschreden. De uitgaven jeugdzorg lijken na jaren van stijging enigszins stabiel te zijn. De uitgaven Wmo nemen mede vanwege de invoering van het abonnementstarief toe.</p>	-	-	1.000.000
<p>3) Attero</p> <p>Formeel hebben de gewesten in Brabant een contract met Attero over het verbranden van afval. In dit contract is een minimum hoeveelheid opgenomen. Vanaf 2011 is deze minimum hoeveelheid niet aangeleverd door de gewesten gezamenlijk. Momenteel ligt er een claim van Attero over 2015 t/m jan 2017. Er is een uitspraak gedaan door een arbitragecommissie en de gemeenten zijn daarin in het ongelijk gesteld. Er is een factuur van 6.1 miljoen als naheffing gestuurd naar de MRE. Deze factuur is door het MRE betaald. Inmiddels is vanuit de VvC een procedure gestart bij het Gerechtshof om het vonnis te vernietigen. Een uitspraak wordt eind 2020 verwacht. In de tussentijdse periode wordt dit bedrag nog niet verrekend met de gemeenten. Over die verrekening bestaat namelijk binnen het MRE onenigheid tussen de gemeenten. De niet-diftar-gemeenten staan op het standpunt dat zij het tekort niet hebben veroorzaakt en dus ook hiervoor niet gaan betalen. Op dit moment is dus nog niet aan te geven hoe de kosten verdeeld zullen worden over de gemeenten. Ook binnen de gewesten bestaat overigens nog onenigheid over de verdeling van de kosten. De discussie hierover wordt verschoven tot na de uitspraak over de vernietigingsprocedure.</p>			281.700
<p>4) Kosten nascheidingsinstallatie</p> <p>De nascheidingsfabriek is een belangrijk project. De voorkeurstechiek, Renescience op basis van enzymen, heeft zich tot op heden nog niet bewezen. Naar aanleiding van het advies van Cure heeft het Algemeen bestuur besloten om het onderzoek naar deze techniek stop te zetten en door te gaan met onderzoek naar andere technieken. Basisprincipe is hier wel dat zonder nascheiding de doelstellingen van onze gemeenten niet behaald kunnen worden.</p> <p>Het risico bestaat dat de gemaakte voorbereidingskosten voor een nascheidingsinstallatie niet mogen worden meegenomen bij een nieuwe scheidingsinstallatie.</p>	exact	bedrag	252.500
<p>5) Algemene uitkering gemeentefonds</p> <p>Via circulaire wordt de gemeente 2 maal per jaar geconfronteerd met aanpassingen vanuit het gemeentefonds. De afspraak tussen het Rijk en de gemeenten is 'samen de trap op, samen de trap af'. Indien het Rijk bezuinigt, wordt er ook minder geld in het gemeentefonds gestort. Deze schommelingen in de algemene uitkering kunnen problemen veroorzaken voor het sluitend krijgen van de begroting. Op de hoogte van de algemene uitkering kan geen invloed worden uitgeoefend. De geplande herijking van de totale algemene uitkering uit het gemeentefonds is doorgeschoven van 2021 naar 2022. Het doorschuiven van de ingangsdatum geldt zowel voor het deel Sociaal Domein als voor de rest van de algemene uitkering. Er is een onderzoek geweest, waarbij de eerste resultaten laten zien dat de herijking negatief kan uitpakken voor de gemeente. Het kabinet is ook van plan om de Financiële Verhoudingswet te wijzigen. Als tussenvorm tussen de huidige specifieke uitkeringen en de algemene uitkering wil men gerichte uitkeringen introduceren. Bij gerichte uitkeringen moet informatie verstrekt worden over het behalen van de vooraf gestelde doelen. Als onderdeel van het compensatiepakket Coronamaatregelen zijn VNG en de Fondsbeheerders overeengekomen de accressen 2020 en 2021 te fixeren op de stand van de meircirculaire 2020. Voor die jaren staat de afrekening dus min of meer vast. Het voorbehoud dat is gemaakt voor onverwachte grote afwijkingen van de werkelijkheid en deze standen mag niet te groot zijn. Bevroren komt tegemoet aan de wens van rust en stabiliteit van de algemene uitkering.</p>	70%	350.000	245.000
<p>6) Inkoop</p>	70%	350.000	245.000

- Als gevolg van het niet juist hanteren van de aanbestedingsplicht kan een marktpartij rechtsmiddelen aanwenden tegen een gunningsbesluit. Dit leidt tot een vertraging met financiële en juridische gevolgen; - Niet rechtmatige inkopen kunnen bovendien leiden tot een afkeurende verklaring (rechtmatigheid) bij de jaarrekening. Hierdoor bestaat de kans op negatieve publiciteit; - Contracten kunnen stilzwijgend verlengd worden tegen ongunstige voorwaarden. Of door het niet bundelen van opdrachten worden besparingsmogelijkheden niet benut.			
7) Cybercriminaliteit Cybercriminaliteit is criminaliteit met ICT als middel én doelwit. Cybercriminaliteit is veelvoorkomend. Er zijn verschillende vormen van cybercriminaliteit. Een onoplettende medewerker of een goed uitgevoerde vorm van cybercriminaliteit kan leiden tot problemen op financieel gebied, het verlies van productieve uren of tot grote privacy risico's. De kans hierop neemt toe, er zijn cyberaanvallen geweest op gemeentes, ziekenhuizen, MKB bedrijven enzovoorts.	30%	750.000	225.000
8) Intergemeentelijke samenwerking - Dienst Dommelvallei De samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering en dienstverlening verloopt via de Gemeenschappelijke Regeling Dienst Dommelvallei. Omdat Dienst Dommelvallei geen eigen reserves heeft, wordt het totaal van de risico's van de dienst via de verdeelsleutel belegd bij de drie deelnemende gemeenten.	exact	bedrag	128.520
9) Vennootschapsbelasting Op basis van de nu bekende uitgangspunten worden voorlopige- en definitieve aangiftes gedaan. Dit houdt het risico in dat de voorlopige aangifte afwijkt van de definitieve aangifte.	30%	350.000	105.000
10) Belastingaangifte De gemeente is aansprakelijk voor fouten in loonbelastingopgaves, BTW aangiften, opgave BTW compensatiefonds en de WKR. Bovendien kan de gemeente aansprakelijk worden gesteld voor belastingschulden van andere bedrijven op basis van inleners of ketenaansprakelijkheid.	30%	350.000	105.000
Subtotaal top 10			3.725.152
Overige risico's			784.670
Totaal			4.509.822
Totaal op basis van 90% zekerheidspercentage			4.058.840

Wijzigingen

Ten opzichte van de jaarrekening 2018 is de totale risicowaarde vrijwel onveranderd.

De belangrijkste wijzigingen zijn:

- **Risico "Cybercriminaliteit"**
De kans dat het risico zich voordoet is toegenomen, waardoor de risicowaarde is toegenomen;
- **Risico "Stelpost ruimte onder BCF-plafond"**
Op basis van de laatst bekende definitieve uitkering BCF is het risico afgenomen.

Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State uitspraak gedaan met betrekking tot het programma aanpak stikstof (PAS). Hierdoor kunnen bouwprojecten vertraging oplopen. Eind september komt er een nieuwe berekeningsmethodiek beschikbaar voor bouwprojecten om te bepalen of een bouwproject voldoet aan de voorwaarden met betrekking tot stikstofuitstoot. Mogelijk ontstaan hierdoor risico's voor bouwprojecten en kunnen te ontvangen bouwleges negatief worden beïnvloed. Dit risico is in de berekening van het noodzakelijke weerstandsvermogen (nog) niet meegenomen.

Inventarisatie van de beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit is de verzamelterm van al die bronnen waaruit niet voorziene financiële tegenvallers bekostigd kunnen worden.

Incidentele weerstandscapaciteit	Begroting 2021
Algemene reserve	3.500.000
Inkomensreserve	1.649.741
Vrij aanwendbare bestemmingsreserves	727.810
Stille reserves	-
Structurele weerstandscapaciteit	5.877.551
Post onvoorzien	57.500
Totale weerstandscapaciteit	5.935.051

Weerstandsvermogen

Er wordt uitgegaan van een gewenste minimale score voor de ratio weerstandsvermogen van 'voldoende' (ratio ≥ 1). Deze verhouding wordt als volgt bepaald:

Ratio weerstandsvermogen = Beschikbare weerstandscapaciteit/Benodigde weerstandscapaciteit

De ratio weerstandsvermogen wordt als volgt vastgesteld:

Ratio weerstandsvermogen = € 7.341.500,- / € 2.941.880,- = **2,50**

Wij concluderen dat het weerstandsvermogen van de gemeente met een weerstandsratio van 2,50 ruimschoots toereikend is om de risico's op te vangen.

Ontwikkeling weerstandsvermogen

De onderstaande grafiek laat de ontwikkeling van de weerstandsratio zien, inclusief een prognose voor de komende jaren. Voor de prognose gaan we uit van gelijk blijvende benodigde weerstandscapaciteit. Voor de beschikbare weerstandscapaciteit gaan we uit van de meerjarenramingen.

Met een weerstandsratio van 2,50 is het weerstandsvermogen van Geldrop-Mierlo goed. Echter vanaf 2018 neemt de ratio fors af. Dit wordt vooral veroorzaakt door het afnemen van de beschikbare weerstandscapaciteit.

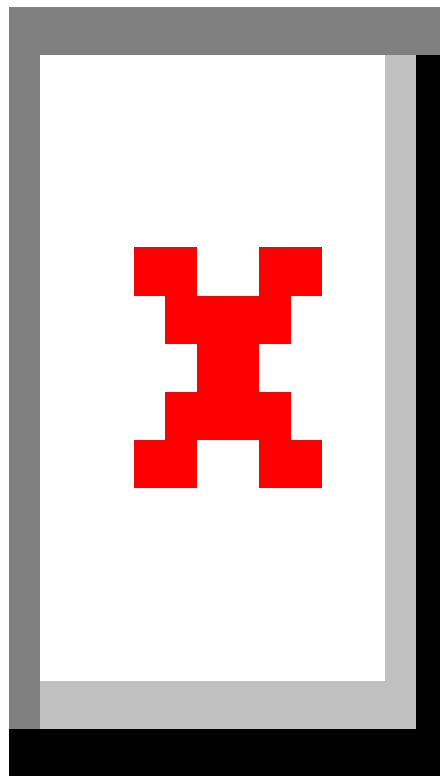
Financiële kengetallen

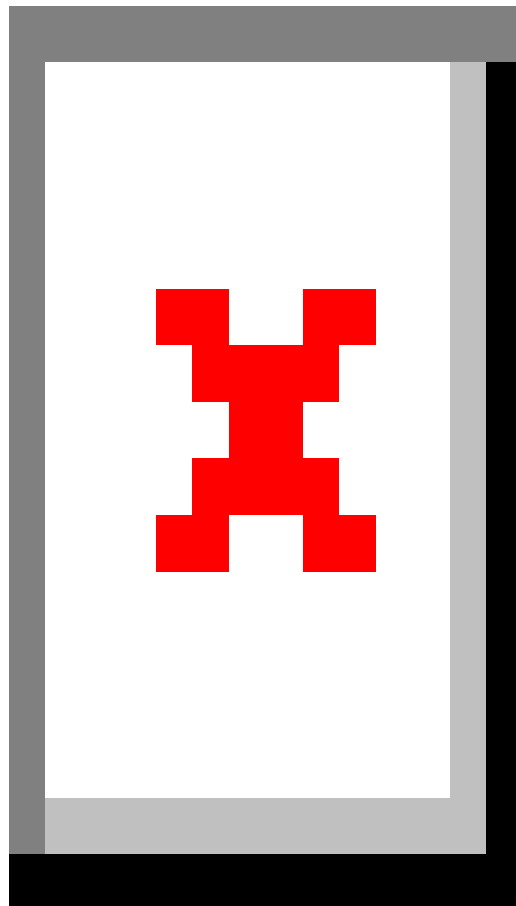
Kengetallen geven inzicht in bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen bijdragen aan het beoordelen van de financiële positie van de gemeente. De combinatie van de kengetallen geven een indicatie over de financiële positie van de gemeente. Daarnaast bieden kengetallen de mogelijkheid om gemeenten onderling te vergelijken.

De volgende financiële kengetallen moeten in de paragraaf weerstandsvermogen opgenomen worden:

- netto schuldquote;
- netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
- solvabiliteitsratio;
- grondexploitatie;
- structurele exploitatieruimte;
- belastingcapaciteit.

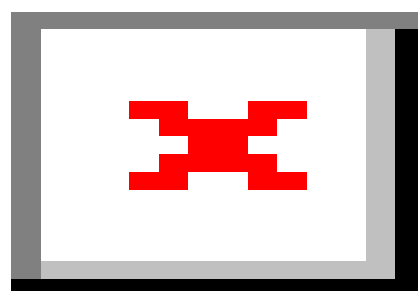
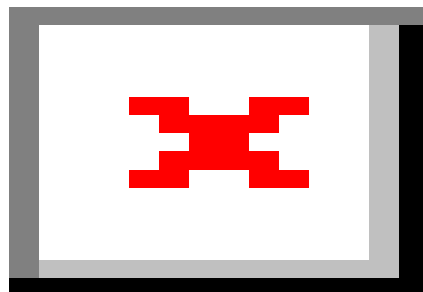
Uitgangspunten

Voor de kolommen realisatie is uitgegaan van de balans zoals opgenomen in de betreffende jaarrekening. De kengetallen voor de begroting 2019 zijn afkomstig uit de Meerjarenbegroting 2019-2022. De kengetallen voor de begroting 2020 t/m 2023 zijn afkomstig uit voorliggende Meerjarenbegroting.

Omschrijving	Realisatie			Begroting				
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Netto schuldquote	61%	58%	57%	57%	52%	64%	56%	42%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	42%	40%	43%	44%	41%	54%	46%	32%
Solvabiliteitsratio	33%	40%	37%	37%	31%	29%	30%	35%
Grondexploitatie	27%	31%	23%	21%	10%	1%	-10%	-18%
Structurele exploitatieruimte	2%	-9%	-3%	-1%	-1%	-1%	0%	2%
Belastingcapaciteit	71%	71%	73%	80%	83%	83%	83%	83%

Hieronder volgt per kengetal een korte toelichting.

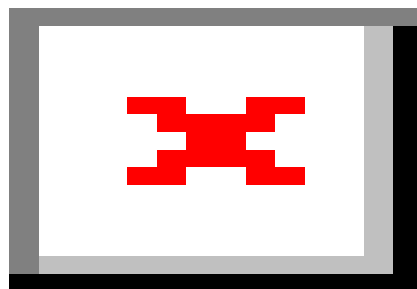
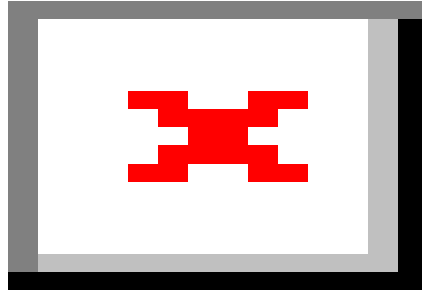
Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

De verwachting is dat vanaf 2021 een daling wordt ingezet. Dit is een positieve trend en deze wordt mede bepaald door het aflossen van geldleningen.

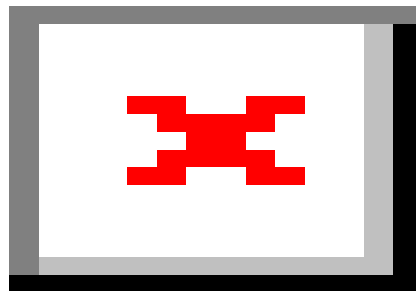
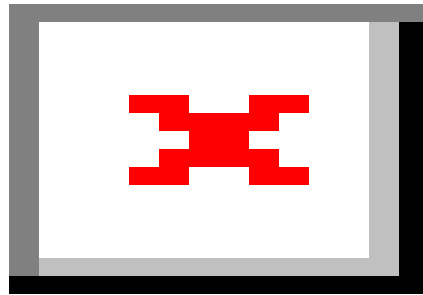
Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van een gemeente.

De verwachting is dat het eigen vermogen en het balanstotaal nagenoeg gelijk blijven. Hierdoor blijft ook het solvabiliteitsratio nagenoeg gelijk.

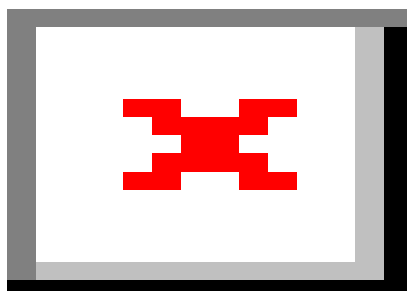
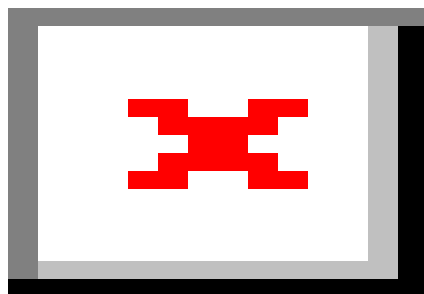
Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Indien gemeenten leningen hebben afgesloten om grond te kopen voor een (toekomstige) woningbouwproject hebben zij een schuld. Bij de beoordeling van een dergelijke schuld is het van belang om te weten of deze schuld kan worden afgelost wanneer het project wordt uitgevoerd. Van de opbrengst van de verkochte gronden kan immers de schuld worden afgelost. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten.

Zoals blijkt uit bovenstaande grafiek laat de grondexploitatie een forse daling zien. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de bouwgrond in exploitatie afneemt. Dit is een positieve trend, omdat hiermee de grondexploitatie-risico's aanzienlijk dalen.

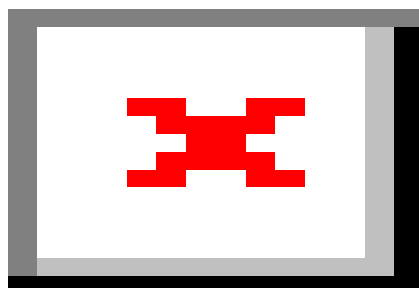
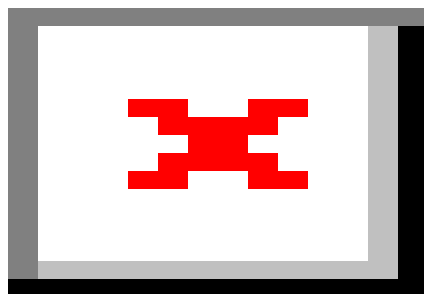
Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken.

In 2020 en 2021 is de structurele exploitatieruimte -1%. Dit is negatief vanwege het incidentele begrotingstekort in de eerste begrotingsjaren. In de daaropvolgende jaren wordt dit kengetal weer positief, zodat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar deze kan worden opgevangen of dat er ruimte is voor nieuw beleid. Om deze ruimte weer te kunnen geven is een ijkpunt nodig. In dit geval landelijk gemiddelde tarieven. Voor de gemeenten wordt de belastingcapaciteit gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing). Naast de OZB wordt tevens gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing, omdat de heffing niet kostendekkend hoeft te zijn maar ook lager mag worden vastgesteld.

De belastingcapaciteit is gestegen naar 83%. Ondanks de stijging is de belastingcapaciteit fors lager dan het landelijk gemiddelde dat op 100% is gesteld.

Conclusie

Er is sprake van een forse geprognosticeerde verlaging van de grondpositie in de meerjarenbegroting 2020-2023. Deze verlaging van de grondpositie en de bijbehorende verkoopopbrengsten zorgen ervoor dat de Netto Schuldquote (inclusief gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen) op basis van de begroting verbetert. De verwachting is dat het solvabiliteitsratio en de structurele exploitatieruimte constant blijven.

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In deze paragraaf gaan we achtereenvolgens in op de onderdelen: wegen, openbare verlichting, civiele kunstwerken, openbaar groen, riolering, gebouwen en speelvoorzieningen.

Wegen

Het onderhoud aan de kapitaalgoederen is onderdeel van de uitvoering van programma 9: "Bereikbaarheid en verkeer."

Beleid

De uitgangspunten voor beheer en onderhoud van de wegen worden door de raad vastgelegd in een Strategisch Beheerplan Wegen. De looptijd van het Beheerplan bedraagt 4 jaar. Het meest recente plan is door de gemeenteraad vastgesteld in 2019. Dit Beheerplan is een strategische visie op het beheer en onderhoud van de gemeentelijke wegen. Deze visie voorziet in de verantwoording die volgens het Besluit Begroting en Verantwoording nodig is. De onderhoudsprioriteit ligt bij de asfaltwegen en met name de hoofdontsluitingswegen en fietspaden.

Bij het vaststellen van het streefniveau voor onderhoud maken we gebruik van de landelijk gehanteerde CROW-systematiek. We kiezen voor het laagste niveau voor verantwoord onderhoud. Als uitwerking van het Beheerplan stelt het college een operationeel plan. In het operationeel plan staat in detail aangegeven welke onderhoudswerken zullen worden uitgevoerd. De operationele plannen worden gebaseerd op een jaarlijkse visuele inspectie van het gehele wegennet, afgestemd met het activiteitenplan en met de bekende (grotere) bouwplannen van derden. Dit operationeel plan heeft een looptijd van 2 of 3 jaar. Het is flexibel van opzet zodat kan worden ingespeeld op onvoorziene ontwikkelingen en ruimte laat bij de voorbereiding en de uitvoering. Ook kunnen we de onderhoudswerken in een groot werkvolume aanbesteden, wat gunstig is voor de prijsstelling.

De raad heeft de wens uitgesproken intensiever betrokken te willen zijn bij projecten in uitvoering. Een aantal van de geplande onderhoudsprojecten komt in aanmerking voor extra toelichting voor de raad.

- groot onderhoud/ reconstructie Mierloseweg-Peijnenburgweg;
- groot onderhoud Dwarsstraat;
- groot onderhoud Bekelaar (samenwerking met de gemeente Someren).

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Beheerplan wegen	2019-2022	11 maart 2019	2022

Uitgangspunten

Bij het wegbeheer hanteren wij de richtlijnen van het CROW, die in het maatschappelijk verkeer veelal als norm worden gehanteerd.

Jaarlijks onderhoudsbudget c.q. investeringsmiddelen

Financieel	2021	2022	2023	2024
Klein onderhoud wegen	173.783	173.783	173.783	173.783
Groot onderhoud (vanuit voorziening Groot onderhoud Wegen)	950.000	950.000	820.073	820.073
Totaal	1.123.783	1.123.783	993.856	993.856

Voorziening Groot onderhoud Wegen

Het groot onderhoud aan de wegen wordt betaald vanuit de voorziening Groot onderhoud Wegen. Conform het Wegenbeheerplan wordt jaarlijks € 820.073,- gestort in deze voorziening.

Achterstallig onderhoud

Er is momenteel geen sprake van achterstallig onderhoud. Wel kan sprake zijn van uitgesteld onderhoud. Want wij stemmen de onderhoudsplannen af op het activiteitenplan en de bekende (grotere) bouwplannen van derden. Verschuiving in laatstgenoemde plannen kan leiden tot uitstel van het door ons uit te voeren onderhoud.

Openbare verlichting

Beleid

Het onderhoud van de openbare verlichting is te splitsen in correctief en preventief onderhoud. Onder het correctief onderhoud wordt verstaan het oplossen van storingen en schades. Onder preventief onderhoud wordt verstaan het groepsgewijs vervangen van lampen, armaturen en masten. Dit wordt gebaseerd op de technische levensduur van de onderdelen. Er is nog geen direct vastgesteld beleid voor het onderhoud van de openbare verlichting. In 2019 is gestart met het opstellen van een beleidsplan. De planning is om dit begin 2020 gereed te hebben. Op dit moment is het uitgangspunt om bij preventief onderhoud in te zetten op energiebesparende verlichting (LED). Het vervangen van oude armaturen levert een besparing op van het energieverbruik en dus op energiekosten. Met het terugdringen van het energieverbruik wordt bijgedragen aan de doelstelling van het Energieakkoord.

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	eind 2020

Uitgangspunten

Elke maand, en indien nodig vaker, worden er vanuit het correctieve onderhoud storingsroutes gereden door de aannemer. In deze storingsroutes worden de storingen en schades verholpen. Indien een storing urgent is in verband met de verkeers- of sociale veiligheid wordt deze meteen verholpen. Vanuit het preventieve onderhoud worden de lampen om de drie en vier jaar vervangen. Armaturen worden om de ca. 20 vervangen en masten om de ca. 40 jaar.

Bij het opstellen van onderhoudsmaatregelen worden de mogelijkheden tot energiebesparing en reductie van de CO₂-uitstoot meegenomen. Door de (door)ontwikkeling van LED-verlichting en toepassing van dimbare armaturen en energiezuinige lampen wordt het energieverbruik van de openbare verlichting minder. Bij integrale projecten in de MPB en het activiteitenplan wordt vaak de vervanging van armaturen en masten meegenomen.

Geïnvesteed onderhoudsbudget c.q. investeringsmiddelen

In onderstaande tabel staan de bedragen voor het onderhoud, zoals verhelpen van storingen, remplacieren van lampen en kleine aanpassingen vermeld. Daarnaast wordt voor onderhoud jaarlijks via een investeringskrediet een bedrag besteed van € 210.000,- aan het vervangen van masten en armaturen.

Financieel	2021	2022	2023	2024
Klein onderhoud	65.095	65.095	65.095	65.095
Groot onderhoud	21.353	21.353	21.353	21.353
Totaal	86.448	86.448	86.448	86.448

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud. Indien er achterstand op het verhelpen van storingen (correctief onderhoud) dreigt te ontstaan wordt dit ondervangen door extra storingsroutes te rijden.

Civiele kunstwerken

Beleid

De uitgangspunten van het beheer en onderhoud zijn vastgelegd in het Beheerplan Civieltechnische Kunstwerken. De algemene doelstelling van dit 5-jarig beheerplan is om inzicht te geven in het functioneren en gebruiksgemak, de veiligheid van de kunstwerken, de levensduur en de te verwachten kosten die samenhangen met het beheer daarvan. Het doel is om de civiele kunstwerken in de gemeente te beheren op een vooraf vaststaand en meetbaar kwaliteitsniveau en gesteld risico, het ondervangen van risicoaansprakelijkheid en het waarborgen van een goede bereikbaarheid. Er wordt naar gestreefd de objecten tegen acceptabele kosten en met het behoud van hun eigenschappen een theoretische levensduur te laten bereiken.

Uitgangspunten

In het Beheerplan is gekozen voor een basaal onderhoudsniveau waarbij wordt voldaan aan de minimumeisen voor veiligheid en functionaliteit. Er mag geen sprake zijn van twijfel over de veiligheid, losliggende onderdelen of gevaar van bezwijken. De beheerstrategie is ten eerste gericht op het beheersen van de risico's. Hierbij worden veiligheid en bereikbaarheid gegarandeerd. Daarnaast sturen we op kwaliteit (technisch en beeld). De keuze voor een basaal kwaliteitsniveau sluit het beste aan bij de sobere en doelmatige uitstraling die we nastreven en kunnen waarmaken. Met deze onderhoudsstrategie bereiken we het meest economische moment van onderhoud, namelijk niet te vroeg en niet te laat en in de juiste mate.

Jaarlijks onderhoudsbudget c.q. investeringsmiddelen

Onderstaand zijn de kosten van het onderhoud opgenomen. Het betreft de vereiste middelen voor de instandhouding. Het is geen projectbegroting of taakstellend budget. Dit overzicht bevat de totale directe kosten aangevuld met kosten onvoorzien, staartkosten en exclusief de eigen uren en btw.

Financieel	2021	2022	2023	2024
Exploitatiebudget	42.752	42.752	42.752	42.752
Groot onderhoud (vanuit voorziening Groot onderhoud Wegen)	25.250	25.250	25.250	25.250
Totaal	68.002	68.002	68.002	68.002

Onderhoudskosten

De financiering en dekking van het planmatig onderhoud vindt plaats via de voorziening Groot Onderhoud Wegen. De storting bedraagt jaarlijks € 25.250,-.

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Groen

Beleid

In 2018 zijn nieuwe groenonderhoudscontracten opgesteld met Ergon en Atlant voor de onderhoudsjaren 2018-2021. Hierbij is een optie opgenomen 3 x 2 jaar te kunnen verlengen bij goede resultaten. De onderhandelingen hierover zijn nog niet afgerond.

Beleidsplan

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Groenbeleidsplan	2014-2024	10-2-2014	2024

Uitgangspunten

De werkzaamheden zijn uitbesteed en worden gecontroleerd op basis van het kwaliteitsniveau A (in de centrumgebieden) en B, van de landelijke standaard voor onderhoudsniveaus, zoals beschreven in de Kwaliteitscatalogus openbare ruimte van het CROW. Dit onderhoudsniveau is vastgesteld door de gemeenteraad in 2008.

Jaarlijks onderhoudsbudget

In onderstaande tabel wordt het meerjarenbudget voor het groot onderhoud aan het openbaar groen weergegeven. Het betreft hier de bestekken voor de verschillende wijken.

Financieel	2021	2022	2023	2024
Exploitatiebudget t.b.v. de onderhoudsbestekken	1.264.541	1.314.541	1.314.541	1.314.541
Totaal	1.264.541	1.314.541	1.314.541	1.314.541

Naast bovenstaande bedragen vanuit bestaand beleid wordt via het activiteitenplan € 25.000,- in 2023 gevraagd voor areaaluitbreiding. Ten slotte is ook een jaarlijks investeringsbudget beschikbaar van € 114.294,- voor reconstructies.

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Riolering

Beleid

Het gemeentelijk rioleringsbeleid is vastgelegd in het gemeentelijk rioleringsplan (GRP). Het GRP is een beleidsinstrument binnen het gemeentelijk milieubeleid voor de aanleg en het beheer van riolering. Het heeft een planmatig en strategisch karakter met een planperiode van 5 jaar (huidige planperiode: 2018-2022).

In het GRP is uiteengezet welke activiteiten er in de planperiode worden opgepakt. Zo zal de riolering in een aantal straten worden vervangen. In de komende jaren worden (in verband met de levensduur) steeds meer riolen vervangen. Daarnaast is er een aantal andere in het oog springende activiteiten:

- Zowel bij nieuwbouw als bij reconstructies zullen we er naar streven om de openbare ruimte "klimaat-adaptief" in te richten;
- We gaan de haalbaarheid van een Hemelwaterverordening onderzoeken. Dit kan een bruikbaar instrument zijn bij de verwezenlijking van bovengenoemde maatregelen;
- We blijven actief samenwerken met waterschappen en de regiogemeenten op het gebied van riolering en waterbeheer;
- Het inspelen op klimaatverandering kan de gemeente niet alleen. We gaan de burgers en bedrijven actief opzoeken en we proberen samen oplossingen te vinden voor de uitdagingen waar we samen voor staan.

In het kader van het bestuursakkoord Water zijn middelen gereserveerd voor maatregelen in de waterketen (ook bekend onder de noemer Waterportaal Zuid Oost Brabant). Gemeente trekt hierbij samen op met het Waterschap de Dommel om maatregelen te treffen die de kwaliteit van het oppervlakte water (na lozing vanuit het rioolstelsel en de rioolwaterzuiveringsinstallatie) verbeteren. Door gezamenlijke aanpak levert dit naast kwaliteit ook kostenbesparing op. De doelstellingen op het vlak van waterkwaliteit komen voort uit Europese regelgeving.

Beleidsplan

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Gemeentelijk rioleringsplan (vGRP)	2018-2022	6-11-2017	2022

Uitgangspunten

De functionele doelen, eisen en maatstaven zijn vastgelegd in het vGRP. Uitgangspunt is dat de bedrijfszekerheid van de riolering gegarandeerd moet zijn tegen aanvaardbare maatschappelijke kosten.

Jaarlijks onderhoudsbudget c.q. investeringsmiddelen

In onderstaande tabel staan de kosten voor het onderhoud aan het rioolstelsel. Daarnaast zijn er ook kosten voor o.a. planvorming, kapitaallasten en interne uren.

De vervangingsinvesteringen zijn gebaseerd op het gemeentelijk rioleringsplan en zijn opgenomen op het Activiteitenplan.

Financieel	2021	2022	2023	2024
Onderhoudskosten riolering	503.000	511.048	519.225	527.533
Totaal	503.000	511.048	519.225	527.533

Achterstallig onderhoud

De riolering vereist dagelijks investeringen voor instandhouding en verbetering. Jaarlijks worden grotere en kleinere onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd. Het beheer van de data is op orde. Er is dan ook geen sprake van achterstallig onderhoud.

Gebouwen

Beleid

De belangrijkste beleidsuitgangspunten voor gemeentelijke gebouwen:

- Het in eigendom hebben van vastgoed is geen gemeentelijke kerntaak;
- De gebouwen voor eigen gebruik behoren wel tot de kernvoorraad van gemeentelijk vastgoed en blijven dus in eigendom;
- Gemeentelijk vastgoed ten behoeve van maatschappelijke functies wordt kostendekkend verhuurd; Gemeentelijk vastgoed ten behoeve van commerciële functies wordt marktconform verhuurd;
- De (financiële) toegankelijkheid van gebouwen met een maatschappelijke functie wordt mogelijk gemaakt door het toekennen van huisvestingssubsidie op basis van het accommodatiebeleid.

Hoewel het in eigendom hebben en beheren van vastgoed geen gemeentelijke kerntaak is, kunnen er redenen zijn om maatschappelijk vastgoed in eigendom te houden. Zo kunnen de ontwikkelingen binnen het sociale domein (inwoners langer thuis laten wonen) de vraag naar maatschappelijk vastgoed doen toenemen (voorzieningen zo dicht mogelijk bij de inwoners realiseren). De gemeente Geldrop-Mierlo streeft naar een gezond en sociaal klimaat. Initiatieven en organisaties die een bijdrage leveren aan een duurzame ontwikkeling van de gemeenschap krijgen de ruimte om activiteiten te ontplooiën. Goed onderhouden accommodaties zijn daarbij een belangrijke randvoorwaarde.

Het Strategisch beheer maatschappelijk vastgoed is er op gericht om te komen tot een compacte vastgoedportefeuille, waarbij accommodaties zo optimaal en intensief mogelijk worden gebruikt. De gemeente stemt daarbij het aanbod af op de behoefte van de inwoners en kan door een flexibele opstelling inspelen op nieuwe ontwikkelingen en trends.

Eerder is aangegeven dat de financiële behoefte mogelijk beperkt kan worden tot circa € 900.000,- gemiddeld per jaar vanwege:

- Feitelijke gerealiseerde verkopen van vastgoed;
- Actualisatie van de conditie waarin gebouwen verkeren met mogelijk gunstige effecten op de onderhoudsplanningen.

Alle gebouwen zijn in 2016 geïnspecteerd en beoordeeld op de actuele onderhoudstoestand. In de actualisatie zijn ook de twee nieuwe brede scholen toegevoegd. De inspectie heeft geresulteerd in een aanpassing van de reservering voor het groot onderhoud in de begroting 2016 en verder. Uit de geactualiseerde meerjarenonderhoudsplanung volgt een benodigd onderhoudsbudget van gemiddeld € 905.000,- per jaar (op basis van termijn van 15 jaar). Voor de twee scholen wordt van de schoolbesturen jaarlijks € 31.000,- ontvangen. Zodoende bedraagt de jaarlijkse storting per saldo € 874.000,-.

Beleidsplan

In het najaar van 2016 heeft u de vastgoedstrategie voor de komende jaren vastgesteld. De nota biedt handreikingen voor het strategisch beheer van de vastgoedportefeuille van de gemeente. De uitgangspunten van de nota Strategisch beheer maatschappelijk vastgoed zijn in een brede sessie geconfronteerd met de uitgangspunten uit het Kernakkoord 2018-2022. Belangrijke vraag was hoe op de lange termijn om te gaan met de welzijnsaccommodaties. De samenleving verandert continue. Het is daarom zaak je als gemeentelijke organisatie flexibel op te stellen, zodat je beter op nieuwe ontwikkelingen/trends kunt inspelen en het aanbod afstemt op de behoefte van de inwoners. Het Kernakkoord is daarbij het uitgangspunt.

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Kwaliteitsniveau onderhoud gebouwen		31-10-2016	2021
Strategisch Beheer Maatschappelijk Vastgoed Geldrop-Mierlo		31-10-2016	2021

Uitgangspunten

Het onderhoudsniveau van gemeentelijke gebouwen is vastgesteld op "redelijk", zoals gedefinieerd in de Nederlandse norm NEN 2767.

Jaarlijks onderhoudsbudget c.q. investeringsmiddelen

	2021	2022	2023	2024
Nieuwe dotatie voorziening Groot onderhoud Gebouwen	874.000	874.000	874.000	874.000
Geplande uitgaven uit voorziening Groot onderhoud Gebouwen	-543.014	-556.171	-237.710	-1.456.889
Saldo	330.986	317.829	636.290	-582.889
Saldo voorziening per 31-12	369.585	687.414	1.323.704	740.815

Een vastgoedportefeuille is een dynamisch geheel. Er worden panden verkocht en aangekocht c.q. nieuwbouw gepleegd. Hierdoor zal iedere vijf jaar een nieuwe inventarisatie op basis van de dan geldende situatie plaatsvinden. De jaarlijkse dotatie wordt dan weer opnieuw bepaald.

In 2018 is de voorziening Onderhoud gebouwen onderwijs opgeheven. Het saldo uit deze voorziening - conform het onderhoudsplan gymzalen - is overgeheveld naar de voorziening Groot onderhoud Gebouwen. Dit besluit is genomen bij de actualisatie van de nota Reserves en Voorzieningen 2017 (RB2017.007080A d.d. 18-12-2017).

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Speelvoorzieningen

Beleid

Het speelruimteplan geeft een actueel inzicht in de speelbehoeften van alle leeftijdsgroepen en biedt een handvat voor noodzakelijke en wenselijke verbeteringen in het aanbod aan speelruimte en voorzieningen in Geldrop en Mierlo. De gemeente gebruikt dit plan als toetsingskader bij het beoordelen van wensen van inwoners op het gebied van speelruimte en speelvoorzieningen. Op dit moment zijn we bezig om het speelruimteplan te updaten. Een aangepast beleid zal in 2019 aan de raad aangeboden worden.

Beleidsplan

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Speelruimteplan	2020-2024	Oktober 2019	2024

Uitgangspunten

De speelplekken moeten voldoen aan het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen. Hiervoor is regelmatig inspectie en onderhoud nodig om de kwaliteit te waarborgen.

Jaarlijks onderhoudsbudget

In onderstaande tabel wordt het meerjarenbudget voor het onderhoud aan de speelvoorzieningen. Dit budget omvat o.a. onderhoud, inspectie kleine vervangingen en schoonmaak van de val-ondergrond van de speelvoorzieningen. Nieuwe speeltoestellen worden aangemerkt als investering. In het verleden is veel gebruik gemaakt van houten speelvoorzieningen. Op dit moment zien we veel van deze speelvoorzieningen het einde van hun levensduur naderen. De vervangingen worden meegenomen in het speelruimteplan waarbij ook gekeken wordt, in combinatie met het nieuwe beleid en behoefte uit de omgeving, naar wat er terug geplaatst moet worden. We verwachten een toename van de kosten. In de komende tijd wordt duidelijk hoeveel. Een budgetaanvraag zal meegenomen worden in het raadsvoorstel behorende bij het speelruimteplan.

Financieel	2021	2022	2023	2024
Exploitatiebudget	58.482	58.482	58.482	58.482
Totaal	58.482	58.482	58.482	58.482

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Financiering

Inleiding

Het opstellen van de paragraaf Financiering in de begroting en de jaarstukken is in zowel het BBV als in de wet Fido verplicht gesteld. Financiering betreft de wijze waarop de gemeente Geldrop-Mierlo de benodigde geldmiddelen aantrekt en (tijdelijke) overtollige geldmiddelen belegt. De uitvoering van deze paragraaf vindt plaats binnen de wettelijke kaders van het BBV en de wet Fido. Naast deze wetgeving is een treasurystatuut vastgesteld. In dit statuut zijn nadere regels opgenomen om daarmee de financieringsfunctie te sturen, te beheersen en te controleren. De paragraaf geeft inzicht in de rentelasten, -baten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten. De bedragen in onderstaande tabellen moeten vermenigvuldigd worden met € 1.000,-.

Interne- en externe ontwikkelingen

Rentevisie

De Europese Centrale Bank (ECB) zal het monetaire beleid naar verwachting verder verruimen. De lange rentetarieven blijven daardoor op zeer lage niveaus.

Intern rente

Voor de begroting zijn de volgende interne rentepercentages gebruikt, de berekening is op basis van de wettelijke voorschriften.

Renteschema	%
Bespaarde rente over reserves	3,37%
Bespaarde rente over voorziening verliesgevende complexen bouwgrond	2,00%
Rente grondexploitatie	2,27%
Rente activa	3,50%

In volgende schema is het renteresultaat berekend op basis van de wettelijke voorschriften.

Renteresultaat:

Renteschema	2020	2021	2022	2023
De externe rentelasten over de aangetrokken geldleningen niet zijnde projectfinanciering	1.804	1.663	1.522	1.382
De externe rentelasten over de aangetrokken geldleningen voor projectgefinancierde grondexploitatie (zonnepanelenproject)	34	31	29	24
De externe rentelasten over de aangetrokken geldleningen die doorgezet zijn aan derden	0	0	0	0
De externe rentelasten over de aangetrokken geldleningen voor projectgefinancierd overig	0	0		0
De externe rentelasten over de verwachte nieuw aan te trekken korte en lange financiering	416	800	656	417
De externe rentebaten	0	0	0	0
Saldo rentelasten en rentebaten	2.253	2.494	2.207	1.825
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-205	96	444	711
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	0	0	0
De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-34	-31	-29	-27
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	-238	64	415	684
Rente over eigen vermogen	1.590	1.575	1.545	1.572
Rente over voorzieningen	1	1	1	1
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	3.606	4.134	4.168	4.082
De aan taakvelden toegerekende rente	-	-	-	-
	3.606	4.134	4.168	4.082
Renteresultaat op het taakveld Treasury	0	0	0	0

Het genoemde renteresultaat komt terug op het taakveld Treasury en wordt budgettair opgenomen om tussentijdse ontwikkeling te kunnen opvangen. Op het taakveld Treasury wordt ook de ontvangen dividend geraamd, maar maakt geen onderdeel uit van het renteschema.

Financieringsbehoefte

Op basis van de begroting 2020 is een meerjarenfinancieringsbehoefte opgesteld.

Boekwaarde 1-1	2020	2021	2022	2023
Activa	114.760	129.711	130.595	128.075
Grondexploitatie	10.473	1.165	-11.131	-20.176
Geldleningen OG	-46.968	-43.541	-40.111	-36.680
Reserves en voorzieningen	-68.878	-56.853	-55.623	-59.365
Financieringsbehoefte	9.387	30.481	23.730	11.854

Uit bovenstaand schema blijkt dat de komende jaren tussen de € 9 en € 30 miljoen gefinancierd moet worden

Beleidsvoornemen financiering

Het beleid is erop gericht om de financieringsbehoefte af te dekken met kortlopende financiering omdat de rente op de kortlopende middelen lager is dan de rente op langlopende middelen. Hierbij wordt rekening gehouden met de kasgeldlimiet, die bepaalt dat de gemiddelde vlottende schuld, over drie maanden gezien, niet boven de 8,5% van het begrotingstotaal mag uitkomen. Gezien de rentevisie, waarbij er vanuit wordt gegaan dat de rente dit jaar laag blijft en komende jaren licht kan gaan oplopen, kan voorlopig aan deze strategie worden vastgehouden. Zodra de rentevisie wijzigt en uitgaat van een stijgende rente op korte termijn, kan de overweging gemaakt worden om een groter deel van de financieringsbehoefte te financieren met langlopende leningen.

Renterisicobeheer

De overheid heeft twee instrumenten bepaald voor het toetsen van het renterisico, namelijk: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet vormt de bovengrens waarmee een tijdelijk liquiditeitstekort gefinancierd kan en mag worden met een kortlopende geldlening (korter dan 1 jaar). Als het liquiditeitstekort een structureel karakter draagt, moet er een langlopende geldlening worden aangetrokken. Indien voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet wordt overschreden, moet de toezichthouder hiervan op de hoogte worden gesteld, en moet de kwartaalrapportage en een plan om binnen de kasgeldlimiet te blijven ter goedkeuring worden voorgelegd aan de toezichthouder. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal.

Stap	Omschrijving	2020
	Bepalen toegestane kasgeldlimiet	
	Omvang begrotingstotaal	108.660
	Percentage regeling	8,50%
1	Toegestane kasgeldlimiet	9.236
	Vlottende korte schuld	
	opgenomen gelden < 1 jaar 1=""></ 1 jaar>	7.500
	Schuld in rekening courant	912
	Gestorte gelden door derden < 1 jaar 1=""></ 1 jaar>	112
	Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0
2	Totaal vlottende korte schuld	8.524
	Vlottende middelen	
	Contante gelden in kas	8
	Tegoeden in rekening courant	0
	Overige uitstaande gelden < 1 jaar 1=""></ 1 jaar>	1.351
3	Totaal vlottende middelen	1.359
4	Totaal netto vlottende schuld (2-3)	7.165
	Ruimte (+) / Overschrijdingen (-) (1-4)	2.071

Voor 2020 wordt met kasgeldleningen gewerkt tot de maximale bovengrens van de kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

De renterisiconorm stelt een grens aan het te lopen renterisico op de vaste schuld. De risiconorm houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen niet hoger mogen zijn dan 20% van het begrotingstotaal (zie tabel hieronder).

	2020	2021	2022	2023
Renteherzieningen	0	0	0	0
Aflossingen	3.427	3.429	3.432	3.434
Renterisico	3.427	3.429	3.432	3.434
Begrotingstotaal	108.660	114.910	113.649	114.480
Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	21.732	22.982	22.730	22.896
Ruimte (+) / Overschrijdingen (-/-)	18.305	19.553	19.298	19.462

Voor de komende jaren is er ruimte om lang geld aan te trekken op basis van de financieringsbehoefte.

Kredietrisicobeheer

Kredietrisicobeheer is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid op een waardedaling van de vorderingspositie ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij.

De gemeente heeft in beperkte mate te maken met kredietrisico's. Deze hebben onder andere betrekking op de verstrekte leningen in het kader van de publieke taak, zoals de startersleningen. Deze leningen zijn afgesloten onder Nationale Hypotheek Garantie. Dit betekent dat de aflossing bij gedwongen verkoop altijd gegarandeerd is.

Leningenportefeuille

Een belangrijk onderdeel van het financieringsbeleid vormt de omvang, flexibiliteit, gemiddelde looptijd en rentegevoeligheid van de leningenportefeuille. De leningenportefeuille van de gemeente ziet als volgt uit:

Opgenomen langlopende leningen						
Leningverstrekker	looptijd van	looptijd t/m	rente	oorspronkelijk	1-1-2020	31-12-2020
BNG	2002	2027	5,21%	4.000	1.280	1.120
BNG	2002	2027	5,18%	4.000	1.280	1.120
BNG	2003	2028	4,52%	4.000	1.440	1.280
BNG	2003	2028	4,80%	4.000	1.440	1.280
BNG	2005	2030	3,73%	5.000	2.200	2.000
BNG	2006	2031	3,98%	6.000	2.880	2.640
BNG	2008	2033	4,49%	15.000	7.950	7.350
BNG	2010	2035	4,19%	15.000	9.150	8.550
BNG	2011	2036	4,65%	13.000	8.450	7.930
BNG	2012	2037	3,75%	9.000	6.480	6.120
BNG	2013	2038	3,06%	2.000	1.520	1.440
Provincie Noord-Brabant	2018	2033	1,13%	1.211	1.137	1.061
Provincie Noord-Brabant	2018	2033	1,18%	908	853	796
Provincie Noord-Brabant	2019	2034	1,28%	606	606	569
Provincie Noord-Brabant	2019	2034	1,33%	303	303	284
Totaal				84.028	46.968	43.541

De leningen kunnen niet tussentijds geheel of gedeeltelijk worden afgelost. De afkoopwaarde is dermate hoog dat dit niet terugverdiend wordt door herfinanciering.

Bedrijfsvoering

Inleiding

Het doel van de bedrijfsvoering is het zo goed mogelijk ondersteunen en uitvoeren van de programma's. Concreet gaat het om een goede dienstverlening aan de burger door:

- een efficiënt werkende organisatie;
- een zorgvuldig besluitvormingsproces;
- een gestructureerde planning en beheersing van de beleidsuitvoering;
- waar mogelijk op een verantwoorde manier benutten van ICT-mogelijkheden;
- de beschikbaarheid over gemotiveerd en gekwalificeerd personeel.

Organisatie ontwikkeling

Eind 2018 is gestart met een traject van organisatie ontwikkeling. Een traject waarbij nadrukkelijk de verbinding is gemaakt tussen de Strategische visie "Geldrop-Mierlo, een plek met een hart" en het kernakkoord van het college. De strategische visie noemt als kernwaarden voor de organisatie dat wij geloven dat iedereen als mens gezien en behandeld wil worden, dat wij openstaan voor de samenleving waarvan wij deel uitmaken en dat wij doen wat we zeggen en meedenken in oplossingen.

Kernwaarden die duidelijk zijn, maar niet altijd even gemakkelijk in de praktijk te brengen zijn. Als organisatie moeten we ontwennen van ingesleten patronen. Van een gemeente die gewend is beleid te maken en deze te implementeren, naar een gemeente die inwoners vraagt mee te denken over nieuw beleid naar uiteindelijk overheidsparticipatie. Bij overheidsparticipatie maak je ruimte voor maatschappelijke initiatieven en actieve burgers. Je ondersteunt hen in hun ontwikkelingen met passend beleid en dienstverlening. Doelstellingen achter de decentralisatie binnen het sociaal domein als ook de invoering van de nieuwe Omgevingswet ondersteunen deze trend.

Deze ontwikkelingen vragen om een robuuste, maar flexibele organisatie. Een organisatie die zich aan past aan de ontwikkelingen binnen onze maatschappij. Een organisatie die continue in verandering is. Binnen de organisatieontwikkeling hebben wij een viertal leidende thema's vastgesteld.

Extern

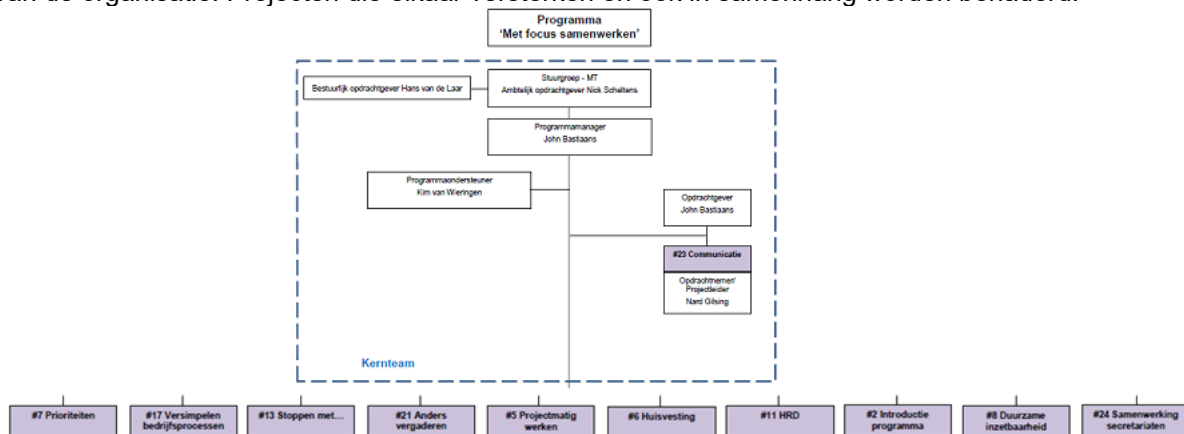
- Sociaal domein: van transitie naar transformatie;
- Sterke, vitale en gezonden wijken;
- Benutten economische potentie.

Intern

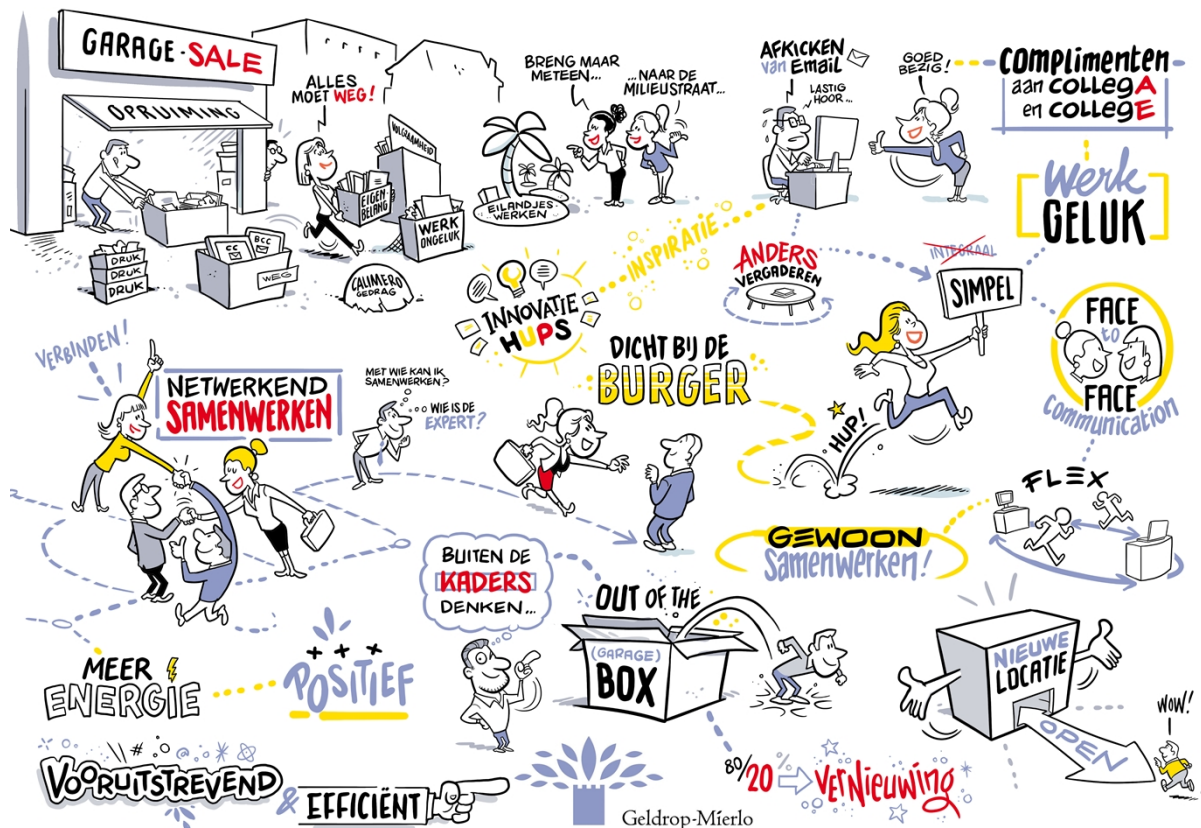
- Met focus integraal samenwerken.

In het proces van de organisatieontwikkeling onderkennen we dat, om de leidende thema's beter te kunnen bedienen en om de volgende stap te kunnen maken in participatie, het noodzakelijk is om aan de basis op orde te werken. Om de samenhang in de diverse projecten te behouden hebben we gekozen voor een programmatische aanpak van dit thema.

De projecten bestaan enerzijds uit projecten die te maken hebben met structuur, procedures en processen en anderzijds uit projecten die gaan over de manier van werken, de cultuur en de vitaliteit van de organisatie. Projecten die elkaar versterken en ook in samenhang worden benaderd.

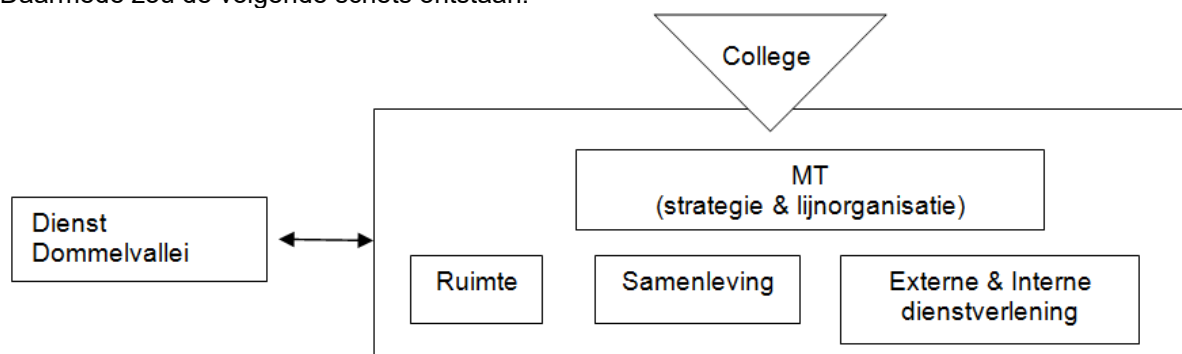

Van belang binnen dit proces is dat er een goede balans bestaat tussen de richting die vanuit bestuur en management wordt gegeven en het betrekken van de medewerkers in de ontwikkeling. Vanuit het College van Burgemeester en Wethouders is wethouder Van de Laar bestuurlijk opdrachtgever voor deze ontwikkelingen. Het managementteam vormt de stuurgroep en is verantwoordelijk voor de voortgang. In mei 2019 is er tijdens een sessie met collega's een gezamenlijke kick-off geweest rondom dit thema. Van deze inspirerende bijeenkomst is een verslag gemaakt in een vorm van een tekening die ons helpt om de focus vast te houden.

Binnen het proces van de organisatieontwikkeling hebben wij onder begeleiding van AtOsborne ook gekeken naar de opbouw van onze ambtelijke organisatie. Past de structuur van vijf afdelingen nog wel in de huidige tijd? De hoofdstructuur van onze organisatie is immers al ontstaan in 2004. In 2012 is besloten om één afdeling Ruimte te creëren. Een afdeling waarin zowel het ruimtelijke beleid, als ontwerp en uitvoering zijn opgenomen. Een afdeling waarbinnen de integraliteit van het ruimtelijk domein is gewaarborgd. Een verdere herindeling heeft toen niet plaatsgevonden. Uiteindelijk is in 2015 na de decentralisaties in het sociaal domein de afdeling CMD ontstaan.

Wij constateren dat het van belang is om een zelfde beweging te maken als bij Ruimte, binnen het Sociaal Domein / Samenleving. Om vervolgens een evenwichtige organisatie te krijgen is het voornemen om de afdelingen Publiekszaken en Ondersteuning ook samen te voegen tot één afdeling. Daarmede zou de volgende schets ontstaan.

Een goede organisatie is gediend bij een goede structuur. Echter de samenwerking tussen collega's van de diverse teams en afdelingen is zeer cruciaal. Een goede structuur maakt nog geen goede organisatie.

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra)

Op 1 januari 2020 wordt de rechtspositie van ambtenaren grotendeels gelijk getrokken met die van werknemers met een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht (BW). Ook wel genoemd de Wnra. De eenzijdig vastgestelde ambtelijke aanstelling wordt vervangen door een arbeidsovereenkomst waarop een cao van toepassing is. Medio juni 2019 is er een akkoord gesloten tussen de VNG en vakbonden en is daarmee de CAO tot stand gekomen. De inwerkingtreding hiervan is 1 januari 2020. In 2019 hebben wij de voorbereidende werkzaamheden verricht. Reglementen zijn vervat in een zogenaamd personeelshandboek tevens zijn de arbeidsovereenkomsten opgesteld. De invoering van de Wnra loopt voor de vier Dommelvallei organisaties op schema.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim binnen de organisatie van Geldrop-Mierlo blijft onverminderd te hoog. Het ziekteverzuim bedroeg over het jaar 2018 6,93% terwijl het landelijk gemiddelde in 2018 5,6% was. Het eerste halfjaar 2019 was dit 8,58%. Het landelijk gemiddelde voor het eerste kwartaal 2019 bedraagt 6,1%.

Medio september 2019 hebben wij 21 lopende dossiers van verzuim (geheel of gedeeltelijk):

- Vier dossiers vallen in de categorie 0-6 weken verzuim;
- Twee dossiers vallen in de categorie 6-13 weken verzuim;
- Drie dossiers vallen in de categorie 13-26 weken verzuim;
- Zeven dossiers vallen in de categorie 26-52 weken verzuim;
- Vijf dossiers vallen in de categorie 52-100 weken verzuim.

Binnen het verzuim is de verzuimfrequentie van belang evenals het aantal nul-verzuimers.

Binnen onze organisatie hebben 126 medewerkers zich één tot twee keer ziek gemeld binnen een jaar, 40 medewerkers drie tot vijf keer, drie medewerkers hebben zich zes keer of meer ziek gemeld. Vanuit het Eigen Regiemodel zien we de verzuimfrequentie licht dalen. Bij ziektemeldingen is er ook steeds meer sprake gedeeltelijk verzuim.

Binnen ons ziekteverzuim is het aandeel van langdurig verzuim substantieel. Dit verzuim is door de werkgever moeilijk te beïnvloeden. In het sociaal medisch overleg tussen bedrijfsarts en leidinggevende worden goede afspraken gemaakt. Afspraken over de rolverdeling tussen medewerker, werkgever en bedrijfsarts, dit met als doel om het herstel te bevorderen. Om meer grip te krijgen op het verzuim binnen onze organisatie wordt voor het management in samenwerking met de bedrijfsarts een opleiding gestart. Vooral hoe om te gaan psychisch verzuim komt aan de orde. Binnen de categorie verzuim zien we steeds meer stress gerelateerd verzuim.

Informatievoorziening

Informatievoorziening

In 2020 werken we aan nieuw meerjarig informatiebeleid dat de contouren biedt bij de verdere digitale transformatie van de samenwerkende gemeenten. De gemeenten en Dienst Dommelvallei ervaren dat de veranderingen sneller gaan dan voorheen en ook dat we met de steeds verdergaande digitalisering in een permanente verandering terecht komen. Om deze permanente staat van verandering en ontwikkeling te ondersteunen is het belangrijk dat ruimte voor innovatie en flexibiliteit een belangrijke pijler vormt binnen het beleid. Experimenteren wat nieuwe technieken en ICT kunnen bijdragen aan het vergroten van de publieke waarde. Om de ontwikkelingen te volgen is het belangrijk om samen te leren in een innovatieve setting. Een gestructureerd innovatieproces waarin resultaten van pilots geanalyseerd worden en gedeeld worden met anderen is hiervoor een randvoorwaarde.

Ook de adoptie van nieuw landelijk beleid en ontwikkelingen zoals digitale inclusie (voorkomen van de digitale kloof) is van belang in nieuw beleid. Informatievoorziening is in onze digitale samenleving een strategisch vraagstuk en daarmee ook een zaak van bestuur en management. Bij het opstellen van het nieuwe informatiebeleid trekken we samen op om strategie en essentie te bepalen.

Datagedreven organisatie

In 2020 werken we verder aan gestructureerd inzetten van data-analyse als basis voor handelen en sturen. (Keten)samenwerking en "internet of things" zorgen ervoor dat er steeds meer data beschikbaar komt, denk bijvoorbeeld aan slimme lantaarnpalen. Data die de gemeenten en Dienst Dommelvallei kunnen combineren en analyseren om richting te bepalen, vraagstukken op te lossen, beleid op te stellen en beleidseffecten te meten.

Samen organiseren

De VNG gaat haar activiteiten voor gezamenlijke gemeentelijke uitvoering (GGU) doorzetten en verder uitbouwen. Het doel van de GGU is om als gemeenten zo veel mogelijk als één efficiënte overheid te werken. Eenmalig ontwikkelen, veelvuldig hergebruiken. De komende jaren worden landelijk projecten geïnitieerd waar gemeenten aan kunnen deelnemen en van kunnen profiteren. Deze ontwikkelingen blijven we volgen en we maken de afweging om aan te haken waar dit mogelijk is. Vanuit de randvoorwaardelijke informatievoorziening en infrastructuur sluiten we verder aan op de Gemeentelijke Gemeenschappelijke Infrastructuur (GGI).

Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

De invoering van de Omgevingswet staat gepland voor 2021. Voor het ondersteunen van de veranderopgaven en het bereiken van de doelen van de Omgevingswet is digitalisering een belangrijk instrument. De betrokken overheden bouwen aan een digitaal stelsel. Met dit Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) kunnen initiatiefnemers, belanghebbenden en het bevoegd gezag de informatie raadplegen die zij nodig hebben bij het gebruik van de Omgevingswet. Aansluiten op het DSO is een randvoorwaarde voor de invoering van de wet in 2021.

Applicatieportfoliomanagement

Een efficiënt, veilig en hoogwaardig applicatielandschap dat tegemoet komt aan de ambities van de gemeenten en wat voldoet aan de overheidskwaliteitsnormen is ons doel.

We sturen op de baten van de totale applicatieportfolio versus de kosten die met exploitatie gemoeid zijn. Nadat we in 2019 werken aan een basis waarin het applicatieportfolio-management nagenoeg naadloos gekoppeld is aan contracten en facturenstroom is een situatie ontstaan waarmee we stuurgegevens hebben over de efficiëntie van het totale applicatielandschap. Wat levert het gebruik van een bepaald systeem op en hoe verhoudt dit zich tot de kosten? Daarmee werken we aan een langetermijnstrategie en architectuur die richting geeft en eisen stelt ten aanzien van de inrichting van het applicatielandschap. Wijzigingen in het applicatielandschap worden getoetst aan deze architectuur.

Organisatie van de Informatievoorziening (Ovdl)

In het ontwikkeltraject Ovdl werken we samen met onze partners aan de professionalisering van beheerorganisatie van de informatievoorziening. De ontwikkeling van functioneel beheer en applicatiemanagement is randvoorwaardelijk om de ontwikkelingen in de digitale samenleving te volgen en kansen te pakken maar vooral ook risico's te beheersen. Beheersmaatregelen zijn van belang om betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking te kunnen waarborgen. De maatregelen hebben onder andere betrekking op de continuïteit, beveiliging, capaciteits- en performancemanagement, change-management en ondersteuning. In 2019 hebben we de kwantiteit en kwaliteit van de huidige beheersorganisatie geïnventariseerd en de koers bepaald voor deze professionaliseringsslag in de vorm van een ontwikkelvisie. Procesmatig werken vormt een belangrijke aspect binnen deze visie. In 2020 ondersteunen we bij de uitvoering van ontwikkelplannen door het ondersteunen bij de inrichting van organisatie en processen.

Digitale duurzaamheid

Digitale duurzaamheid is het aandachtsgebied dat zich richt op het in de tijd gezien toegankelijk en bruikbaar houden van digitale informatie. In 2016 is het team Informatie Dienst Verlening (IDV) gestart met de transitie van analoog documentgericht informatiebeheer naar digitaal zaakgericht beheer. De archiefmedewerkers nieuwe stijl ondersteunen en adviseren bij digitale dossiervorming. In 2019 worden de nieuwe rollen geïntegreerd binnen de totale organisatie van de informatievoorziening. De verdere implementatie van digitale duurzaamheid samen met de gemeenten is 1 van de speerpunten. In 2020 wordt het digitaliseringsproject bouwvergunningen 1990-2010 afgerond en een start gemaakt met het volgende blok, de bouwvergunningen 2010-heden. Ook zal een digitaliseringsproject inzake de milieuvergunningen (mogelijk versneld) worden opgestart. Voorbereidingen hiervoor worden in 2019 getroffen. Door permanent te bewaren analoge documenten, zoals de bouw- en milieuvergunningen, te vervangen door digitale kopieën blijven deze bestanden toegankelijk en kunnen ze efficiënt worden gebruikt waar nodig.

Informatiebeveiliging en Privacy

Gemeentelijke bestuurders zijn verantwoordelijk voor de informatiebeveiliging en gegevensbescherming binnen de gemeentelijke organisatie. Beveiliging van gegevens en systemen is een zaak van organisatie, procedures, werkprocessen en in de laatste plaats techniek. Het gaat om de mens, de manier waarop deze werkt en het gereedschap waarmee het werk verricht wordt (bron: VNG). Bewustwording is voor Informatiebeveiliging en Gegevensbescherming daarom van essentieel belang. We maken medewerkers bewust van de risico's van het werken met informatie en we maken risicomanagement onderdeel van de besluitvorming. In 2020 vervangt de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) de Baseline Informatiebeveiliging Gemeente (BIG). We werken niet meer aan het invoeren van een standaard set van BIG maatregelen, maar kiezen op basis van een risicoafweging de passende maatregelen (volgens de BIO). De Data Protection Impact Assessments (DPIA) als instrument voor het in beeld brengen van privacy risico's helpt ons hierbij. Risicomanagement is een cyclisch, iteratief en terugkerend proces, immers: dreigingen veranderen, doelstellingen veranderen, de omgeving verandert en wetgeving verandert. Door risicomanagement cyclisch in te richten anticiperen en sturen we op veranderingen. Ons Information Security Management System (ISMS) passen we hierop aan en breiden we uit met Privacy. Met het uitvoeren van een penetratietest gaan we na hoe goed onze gemeentelijke informatiesystemen en gegevens beschermd zijn tegen aanvallen. Het geeft ons een diepgaand en compleet overzicht van het beveiligingsniveau van onze manier van werken en de gemeentelijke ICT-infrastructuur.

Control

Control ondersteunt de gemeenten via de zogenaamde accountteams. Er is een enquête gehouden over de ervaringen met betrekking tot de dienstverlening van de accountteams. De uitkomsten hiervan worden momenteel uitgewerkt.

Interne controle

Vanaf 2021 worden de colleges zelf verantwoordelijk voor het afgeven van een rechtmatigheidsverklaring. De controleverklaring van de jaarrekening verschuift hiermee van de accountant naar de gemeente zelf. Als voorbereiding hierop werken wij aan het 'Framework verbijzonderde interne controle'. Dit gaat in samenspraak met de accountant. De accountant rapporteert over de voortgang in de Managementletter.

Invulling kwaliteitszorg/ procesverbetering

Er wordt aandacht besteed aan het actualiseren en harmoniseren van processen en werkwijzen op een zo efficiënt en effectief mogelijke manier. Het merendeel van de processpecialisten heeft inmiddels hun 'green belt' voor LEAN gehaald. Twee processpecialisten hebben hun 'black belt' gehaald, waardoor zij gekwalificeerd zijn om organisatiebrede verbeterprojecten op te stellen en te begeleiden. Het continu verbeteren krijgt hierdoor meer aandacht binnen de organisaties.

Management Control Systeem (MCS)

Het MCS wordt door het accountteam ieder kwartaal in het MT besproken. Aan de hand van de wensen in de MT's of adviezen vanuit Control wordt het MCS geoptimaliseerd. Hierbij is sprake van een stukje maatwerk per organisatie.

Facilitaire zaken

In verband met de grote verbouwing in 2018 worden er twee grote verhuizingen voorbereid en georganiseerd. Eerst is gezorgd voor de tijdelijke huisvesting, waarna in 2019 het volledig verbouwde pand weer in gebruik genomen kan worden.

Kengetallen

(peildatum: 1-06-2019)

Verdeling man/vrouw en fulltime/parttime

	Fulltime	Parttime	Totaal
Mannen	77	21	98
Vrouwen	15	111	126
Totaal	92	132	224

Verhouding man / vrouw 2020: 43,8% / 56,2%

Verhouding man / vrouw in vergelijkbare gemeenteklasse voor 2019: 47% / 53%

Formatie

Bij het vaststellen van de Meerjarenbegroting 2019-2022 is de formatie van de ambtelijke organisatie uitgebreid.

Afdeling	Factor	Peildatum 1-7-2020
Staf	fte	3,78
Ruimte	fte	83,28
Dienstverlening	fte	55,28
Samenleving	fte	64,69
Totale formatie	fte	207,03

Gemiddelde leeftijd

	2020	2019
Mannen	52,3	51,9
Vrouwen	46,8	46,0
Totaal	49,5	49,0

Gemiddelde leeftijd landelijk binnen gemeenten in 2019: 48,0 jaar

Ziekteverzuim (exclusief zwangerschapsverlof)

	2020 (1 januari tot 1 juli)	2019 (1 januari tot 1 juni)
Verzuimpercentage	8,27	8,58
Gemiddelde duur (dagen)	23,62	14,75
Verzuimfrequentie	0,44	0,66
Ziekteverzuimpercentage in vergelijkbare gemeenteklasse voor 2019: 5,4		

Overzicht overhead

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
12. Financiën	2019	2020	2021	2022
Overhead	188.597	179.937	161.137	175.137
Totale Baten	188.597	179.937	161.137	175.137

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
12. Financiën	2019	2020	2021	2022
Overhead	11.164.750	11.246.565	11.311.676	11.304.982
Totale Lasten	11.164.750	11.246.565	11.311.676	11.304.982

Saldo (Baten-/lasten)	-10.976.153	-11.066.628	-11.150.539	-11.129.845
------------------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------

Verbonden partijen

Inleiding

De paragraaf verbonden partijen moet inzicht geven in de relaties van de gemeente in rechtspersonen waarin bestuurlijke invloed wordt uitgeoefend én financiële belangen gemoeid zijn. Verbonden partijen zijn een manier om een bepaald beleidsvoornemen uit te voeren; het aangaan van verbonden partijen komt altijd voort uit het publiek belang.

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Onder financieel belang wordt verstaan: een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichting niet nakomt.

Ter voldoening aan het bepaalde in de artikelen 1, 5, 8, 9, 15 en 36 van het BBV komen hierna de volgende verbonden partijen aan de orde:

Gemeenschappelijke regelingen:

- Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven (MRE) te Eindhoven;
- Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB) te Eindhoven;
- Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) te Eindhoven;
- Gemeenschappelijke Regeling Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Brabant Zuidoost te Helmond;
- Gemeenschappelijke Regeling Dienst Dommelvallei te Mierlo;
- Gemeenschappelijke Regeling Senzer te Helmond;
- Gemeenschappelijke Regeling Cure Afvalbeheer te Eindhoven;
- Gemeenschappelijke Regeling PlusTeam te Geldrop.

Vennootschappen en coöperaties:

- Naamloze Vennootschap Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) te Den Haag;
- Besloten Vennootschap Breedband Regio Eindhoven.

Stichtingen en verenigingen:

- Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost te Helmond;
- Stichting Bureau Inkoop- en aanbestedingen Zuidoost Brabant (BIZOB) te Oirschot.

Overig

Hoewel naar de aard geen verbonden partij, wordt hier ook de samenwerking in het stedelijk gebied Eindhoven opgenomen. Reden is dat het belang dat aan deze samenwerking wordt gehecht groot is.

In deze paragraaf wordt elke verbonden partij uitgewerkt aan de hand van de volgende indeling:

- Doel en openbaar belang van de verbonden partij;
- Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij: uitgangspunten waarom en wanneer er gebruik wordt gemaakt van de verbonden partij;
- Veranderingen en ontwikkelingen van de verbonden partij;
- Risico's: welke risico's zijn er bij deelname;
- Afbreukrisico van geen deelname: wat zijn de risico's bij geen deelname;
- Alternatieven voor geen deelname: welke alternatieven zijn er;
- Bestuurlijke betrokkenheid: wie zijn er betrokken bij de samenwerking;
- Bestuurlijke vertegenwoordiging namens de gemeente;
- Frequentie van terugkoppeling naar de raad: frequentie van informatie terugkoppeling;
- Financieel belang: welke kosten horen bij de samenwerking;
- Vermogenspositie en resultaat boekjaar van de verbonden partij.

De volgende afkortingen zijn gebruikt in de uitwerking van de verbonden partijen:

DB: Dagelijks bestuur;

GR: Gemeenschappelijke regeling;

NV: Naamloze Vennootschap.

Gemeenschappelijke regelingen

GR Metropoolregio Eindhoven (MRE) te Eindhoven			
Doel en openbaar belang	Samenwerkingsverband van 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant. Het takenpakket is vastgelegd in artikel 4 van de Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven.		
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij	Er zijn maatschappelijke opgaven die niet begrensd worden door gemeentegrenzen, maar juist veel verder strekken. Het is goed om deze opgaven dan ook regionaal op te pakken. Op de thema's economie, mobiliteit, energietransitie en transitie landelijk gebied kunnen wij samen met andere gemeenten deze onderwerpen gezamenlijk oppakken, waarbij aansluiting wordt gezocht met de Nationale Brainport Agenda. Hierdoor worden (ontwikkelings)mogelijkheden beter benut. Ook kan het leiden tot kostenbesparing. Daarnaast zijn wij via de Metropoolregio Eindhoven vertegenwoordigd in de stichting Brainport en de triple helix. Deze stichting bepaalt de strategie van de ontwikkelingsorganisatie Brainport Development. Via de Regio Envelop zijn financiële middelen beschikbaar om te investeren in nieuwe ontwikkelingen die zijn opgenomen in de Nationale Brainport Agenda. De gemeente brengt haar archief na verloop van tijd onder bij het RHCE, voor zover deze documenten niet vernietigd (moeten) worden.		
Veranderingen en ontwikkelingen	<p>Metropoolregio Eindhoven</p> <p>In december 2018 zijn het Werkprogramma 2019 en het nieuwe Samenwerkingsakkoord 2019-2022 ter zienswijze aangeboden aan de deelnemende gemeenten. Bestuurlijke besluitvorming hierover vindt plaats in de vergadering van het algemeen bestuur op 27 maart 2019. De (financiële) vertaling van deze besluitvorming zal plaatsvinden in het Werkprogramma 2020 (najaar 2019).</p> <p>Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE)</p> <p>2018 is het jaar geweest van heroriëntatie voor het RHCE. Focus op de wettelijke taken heeft geleid tot meer grip op de financiën en een betere afstemming met de deelnemende gemeenten. Voor wat betreft taken en positionering van de organisatie in de toekomst worden diverse scenario's uitgewerkt.</p> <p>Gulbergen</p> <p>De voormalige stortplaats is officieel nog niet gesloten en de nazorg is nog niet overgedragen aan de Provincie Noord-Brabant. Voornaamste reden hiervoor is dat er tussen de beheerders van de stortplaats en de provincie nog geen overeenstemming is over de voorwaarden van sluiten en over de overdracht (o.a. toe te passen rekenrente bij bepaling van het doelvermogen). Bestuurlijk is overeengekomen te onderzoeken of mitigerende maatregelen perspectief bieden op verlaging van het doelvermogen en een quick scan uit te voeren naar de mogelijkheden en effecten van maatregelen als duurzaam stortbeheer, afvalmining, technologische maatregelen, verlenging leverduur afdichting en alternatief gebruik van de stortplaats (zoals voor zonnepanelen).</p>		
Risico's	In juli 2018 heeft het Algemeen Bestuur de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen Metropoolregio Eindhoven vastgesteld. Hierin is bepaald wat de organisatie onder risicomanagement verstaat en welke uitgangspunten hier worden gehanteerd. Tevens is bepaald welke risico's door de Metropoolregio Eindhoven worden gedragen en welke door de deelnemende gemeenten. Als uitwerking van de nota zijn voor de organisatie de risico's in beeld gebracht, geclassificeerd en financieel inzichtelijk gemaakt. Jaarlijks worden bij het opstellen van de begroting en jaarrekening deze risico's opnieuw beoordeeld.		
Afbreukrisico van geen deelname	Het risico is dat de gemeente Geldrop-Mierlo zich buiten sluit als zij niet deelneemt aan de Metropoolregio. De Metropoolregio is een belangenbehartiger van de regio en weet ook middelen bij anderen (veelal via cofinanciering) los te krijgen.		
Alternatieven voor geen deelname	Naast de Metropoolregio zijn er allerlei andere vormen van (gemeentelijke) samenwerking mogelijk. Zo is op subregionaal vlak een convenant gesloten met de gemeenten in het stedelijk gebied van Eindhoven.		
Bestuurlijke betrokkenheid	Het bestuur van de Metropoolregio Eindhoven bestaat uit het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de voorzitter. In de hoofdstukken 4 e.v. van de GR is alles omtrent samenstelling en werkwijze van deze organen geregeld. De bestuursorganen laten zich in hun taakuitoefening bijstaan door portefeuillehoudersoverleggen en andere overlegorganen. Samenstelling en werkwijze van deze overlegorganen zijn geregeld in een onderliggend statuut.		
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Algemeen bestuur: burgemeester, plv.: wethouder G.M.J. Jeucken.		
Frequentie van terugkoppeling naar de raad	Structureel jaarlijks driemaal (begroting, bestuursrapportage, rekening); daarnaast incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen. Daarnaast worden er jaarlijks twee metropoolconferenties georganiseerd, waarvoor alle raadsleden worden uitgenodigd.		
Financieel belang	Hieronder is een opsplitsing van het totaalbedrag weergegeven via de deelproducten.		
		2019	2020
	Algemene bijdrage	149.734	154.548
	SRE Stimuleringsfonds	139.615	140.674
	Bijdrage Brainport Development	99.020	99.020
	Streekarchief (RHCE)	146.588	156.981
	Totaal	534.957	551.223

Vermogenspositie en resultaat boekjaar		2018	2019	2020
			Prognose	Prognose
	Eigen vermogen	4.280.060	3.100.459	2.920.237
	Vreemd vermogen	17.412.968	16.976.328	16.183.572
	Resultaat boekjaar	1.005.001	0	0

GR Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB)

Doel en openbaar belang	Het Rijk wil dat we overal in ons land op dezelfde wijze en beter dan voorheen vergunningen verlenen, toezicht houden en handhaven zodat het aantal calamiteiten en milieudelicten afneemt.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij	ODZOB heeft een relatie met de partners in de GR en andere opdrachtgevers die wordt gekenmerkt door bereikbaarheid, beschikbaarheid, snelheid en betrouwbaarheid waar het gaat om de levering van diensten en producten, de beantwoording van vragen en het voldoen aan verzoeken betreffende de fysieke leefomgeving. Bovendien moet de samenwerking op termijn ook financieel interessant zijn.
Veranderingen en ontwikkelingen	ODZOB streeft er naar om in de toekomst voor alle deelnemers de brede WABO taken te gaan uitvoeren. De vereiste kwaliteitseisen in de toekomst zouden daartoe de noodzaak zijn. Een deel van de deelnemers ziet mogelijkheden in andere vormen van samenwerking om dit te bereiken.
Risico's	In het geval de omzet achterblijft bij de verwachtingen zijn alle deelnemers aan de GR daarvoor (financieel) verantwoordelijk. Omdat het gemeentelijk werkprogramma slechts een klein onderdeel van het totaal uitvoeringsprogramma betreft is de invloed daardoor slechts beperkt.
Afbreukrisico van geen deelname	Deelname voor wat betreft het basistakenpakket is wettelijk verplicht. Dit geldt niet voor de verzoektaken. ODZOB is er echter op ingericht om ook de uitvoering van verzoektaken voor haar rekening te nemen. Indien dit niet gebeurt is het financieel risico als gevolg daarvan voor de deelnemers van de GR.
Alternatieven voor geen deelname	Zoals gezegd is de deelname voor wat betreft het basis-takenpakket wettelijk verplicht. Voor wat betreft de uitvoering van verzoektaken zou ook de samenwerking in Dienst Dommelvallei soelaas kunnen bieden voor zover dit nodig mocht zijn.
Bestuurlijke betrokkenheid	Deelname door de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant en de provincie Noord-Brabant.
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Algemeen bestuur: wethouder R. van Otterdijk, plv.: wethouder H. v.d. Laar.
Frequentie van terugkoppeling naar de raad	Structureel jaarlijks tweemaal (begroting, rekening); daarnaast incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.
Financieel belang	Jaarlijks wordt een werkprogramma vastgesteld dat voorzien is van een kostenbegroting. Aan de hand van de werkprogramma's van alle leden wordt de begroting opgesteld en de organisatie vorm gegeven. Naast de individuele werkprogramma's is er bovendien nog sprake van een collectief takenpakket. Deze worden buiten het werkprogramma om afgerekend.

		2019	2020
	Volgens werkprogramma		
	Landelijke basistaken	68.436	59.590
	Verzoektaken	135.886	145.255
	Collectieve taken	39.600	40.818
	Totaal	243.922	245.663

Vermogenspositie en resultaat boekjaar		2018	2019	2020
			Prognose	Prognose
	Eigen vermogen	1.514.541	1.514.541	1.514.541
	Vreemd vermogen	4.254.309	3.615.664	3.465.664
	Resultaat boekjaar	0	0	0

GR Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)	
Doel en openbaar belang	<p>Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) behartigt de belangen van de gemeenten in het samenwerkingsgebied op de terreinen van: brandweezorg, ambulancezorg, geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio, rampenbestrijding en crisisbeheersing en de gemeenschappelijke meldkamer door:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Adequaat te reageren op spoedeisende hulpvragen van burgers, instellingen en bedrijven; - Het organiseren en coördineren van geneeskundige hulpverlening in de regio; - Het voorkomen en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar en/of ongevallen bij brand en alles wat hiermee verband houdt. Ook het aanschaffen en onderhouden van gemeenschappelijk materieel en de coördinatie van de werkzaamheden op dit gebied behoort tot de taak van VRBZO; - Het - samen met GGD BZO - organiseren, coördineren en uitvoeren van ambulancezorg, de bijbehorende procesregistratie en het bevorderen van adequate opname van zieken en ongevals-slachtoffers in ziekenhuizen of andere instellingen voor intramurale zorg.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij	<p>Op regionale schaal werken aan een veilige leefomgeving voor mensen die er wonen en verblijven. Professionele hulp verlenen als het nodig is. Waarborgen creëren voor fysieke veiligheid en voorbereidingen treffen voor rampenbestrijding en crisisbeheersing. De gemeentelijke brandweer is per 1 januari 2014 overgegaan naar de Veiligheidsregio. De gemeenschappelijke regeling is hierop aangepast.</p>
Veranderingen en ontwikkelingen	<p>Voor de begroting 2020 is uitgegaan van continuering van het bestaande beleid, omdat het beleidsplan 2020-2023 VRBZO nog moet worden vastgesteld. Het nieuwe meerjarenbeleidsplan wordt uiteindelijk een strategisch sturingsinstrument voor het bestuur van VRBZO. Diverse koersdocumenten en visies met betrekking tot deelgebieden komen hierin samen. Wel wordt een knip gemaakt. Een beleidsplan met de wettelijke verplichte componenten wordt eind 2019 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. De strategische visie moet in het voorjaar 2020 worden afgerond. In deze visie zal nog meer nadruk moeten komen te liggen op externe ontwikkelingen en de maatschappelijke omgeving waarin de veiligheidsregio zich bevindt. De wijze van indexeren van de gemeentelijke bijdrage is conform het daarvoor vastgestelde beleid en zoals afgestemd met de overige drie regionale gemeenschappelijke regelingen. Doordat de verhouding tussen loonkosten en overige kosten per organisatie verschilt, is de exacte omvang van indexering per organisatie anders. De afgelopen jaren zijn de loonkosten bij VRBZO harder gestegen dan via de reguliere jaarlijkse indexering is gecompenseerd. Uit onderzoek is gebleken dat de indexering in voldoende mate aansluit bij de cao loonstijging, maar dat de pensioenpremiestijging van de laatste jaren daar níét mee opgevangen kan worden. Op basis van deze analyse is besloten om aanvullend op de reguliere indexering het effect van de pensioenpremiestijging te compenseren.</p> <p>De Gemeenschappelijke meldkamers van Brabant-Zuidoost en Brabant-Noord zijn samengevoegd tot één Meldkamer Oost-Brabant in 's-Hertogenbosch. Vanaf de begroting 2020 wordt de Meldkamer Brandweer gezien als onderdeel van de Incidentbestrijding en niet meer als onderdeel van de Gemeenschappelijke meldkamer. In 2019 zal beoordeeld worden of de overdracht van de meldkamer aan de Nationale Politie nog volgens planning verloopt. Als dat het geval is, zal het onderdeel Gemeenschappelijke meldkamer vervallen in de begroting van VRBZO. Het effect daarvan wordt dan via een begrotingswijziging verwerkt.</p> <p>VRBZO werkt daar waar het relevant is samen met de ODZOB, GGD en met MRE. Een actueel thema daarin is de invoering van de Omgevingswet.</p>
Risiko's	<p>In de ontwerpbegroting 2020 geeft VRBZO een waarschuwing voor een mogelijke stijging van de loonkosten voor vrijwilligers met de invoering van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra). De Wnra leidt bij gemeenten in de regel niet tot hogere loonkosten. Voor Veiligheidsregio's worden als gevolg van de afwijkende positie van vrijwilligers wel hogere kosten verwacht. Een exacte raming is nog niet gemaakt, maar op basis van landelijke gemiddelden gaat VRBZO voorlopig uit van een stijging van de kosten van brandweervrijwilligers van € 1.500.000,-. Er wordt niet verwacht dat dit nadeel opgevangen wordt door voordelen van de Wnra op andere plekken in de organisatie. Het nadeel zal naar verwachting vanaf 2021 optreden. De regeling is echter nog niet definitief en er vindt nog een lobby plaats om de kostenstijging te voorkomen of om er vanuit het Rijk compensatie voor te ontvangen. Om deze reden wordt de kostenstijging nog niet opgenomen in de begroting, maar verwerkt in de risicoparagraaf en daarmee betrokken in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen. Omdat het gemeentelijk werkprogramma slechts een klein onderdeel van het totaal uitvoeringsprogramma betreft is de invloed daardoor slechts beperkt.</p>
Afbreukrisico van geen deelname	<p>Deelname is een wettelijke plicht (Wgr, Wvr).</p>
Alternatieven voor geen deelname	<p>Geen alternatieven</p>
Bestuurlijke betrokkenheid	<p>Deelname door de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant en de provincie Noord-Brabant.</p>
Bestuurlijke vertegenwoordiging	<p>Algemeen bestuur: burgemeester.</p>
Frequentie van terugkoppeling naar de raad	<p>Structureel jaarlijks tweemaal (begroting, rekening) en halfjaarlijks (1e en 2e samenvatting van de bestuursrapportage); daarnaast incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen over beleid en strategische keuzes binnen de Veiligheidsregio.</p>

Financieel belang	Jaarlijks wordt een werkprogramma vastgesteld dat voorzien is van een kostenbegroting. Aan de hand van de werkprogramma's van alle leden wordt de begroting opgesteld en de organisatie vorm gegeven. Naast de individuele werkprogramma's is er bovendien nog sprake van een collectief takenpakket. Deze worden buiten het werkprogramma om afgerekend.			
			2019	2020
	Algemene bijdrage		1.762.540	1.821.328
	De deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling waarborgen de betaling van rente en aflossing van de door de Veiligheidsregio onder goedkeuring van gedeputeerde staten gesloten geldleningen, volgens door het algemeen bestuur vast te stellen regels en naar evenredigheid van het aantal inwoners van iedere gemeente van het desbetreffende kalenderjaar en indien de geldschieters dit wensen onder het doen van afstand van de voorrechten, welke de wet aan borgen toelaat.			
Vermogenspositie en resultaat boekjaar		2018	2019	2020
			Prognose	Prognose
	Eigen vermogen	7.390.579	5.377.112	5.502.772
	Vreemd vermogen	49.117.310	35.014.318	34.016.277
	Resultaat boekjaar	772.535	0	0

GR Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Brabant Zuidoost te Helmond	
Doel en openbaar belang	In stand houden van de GGD om daarmee de gezondheid van de bevolking en preventie van ziekten te bevorderen, alsmede snelle interventies op het gebied van gezondheid te verzorgen. Gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemende gemeenten en uitvoering van de wettelijke gemeentelijke taken op het gebied van de (openbare) gezondheid (szorg). Financiering op basis van bijdrage deelnemende gemeenten, bijdragen ziektekostenverzekeraars, ambulancehulpverlening en bijdragen particulieren.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij	De gemeente kan profiteren van de professionele kennis en voorzieningen welke de GGD bezit en door de gemeente niet zelfstandig in stand gehouden kunnen worden. Tevens wordt door de samenwerking met de regiogemeenten een schaalgrootte bereikt die een efficiënte en effectieve aanpak mogelijk maakt tegen zo laag mogelijke kosten. Een positieve bijdrage aan de gezondheid van de inwoners van onze gemeente en uitvoering van tal van wettelijke taken.
Veranderingen en ontwikkelingen	Met de GGD zijn nieuwe afspraken gemaakt over de wijze van indexering van het beschikbaar te stellen budget. Tot voor enkele jaren werd daar de zogenaamde Helmondse methode toegepast die uitgaat van een index die opgebouwd is uit het gewogen gemiddelde van de loon- en prijsindex van de voorgaande vier jaren. Vanaf 2012 wordt gebruik gemaakt van het door het CPB berekende indexcijfer voor de consumptieve overheidsbestedingen dat jaarlijks in maart bekend wordt gemaakt. Deze index wordt dan toegepast voor zowel de personele als overige exploitatielasten waarbij geen nacalculatie meer zal plaatsvinden.
Risico's	<p>Jaarlijks wordt voor het bestuur, bij het aanbieden van de programmabegroting, een actuele financiële risico-inventarisatie opgesteld. Het weerstandsvermogen kan worden omschreven als de mate waarin de organisatie in staat is om niet structurele financiële tegenvallers op te vangen zonder dat dit gevolgen heeft voor het bestaande takenpakket. De omvang van de algemene reserve/weerstandsvermogen van de GGD BZO is, zeker gezien de exploitatie-omvang, beperkt. De risico-inventarisatie van begin 2018 resulteerde in een benodigde weerstandscapaciteit van ca. € 2.000.000,- voor het Programma Publieke Gezondheid en ca. € 1.700.000,- voor het Programma Ambulancezorg. Het bestuur heeft eerder vastgesteld dat het weerstandsvermogen niet tot dat bedrag hoeft te worden aangevuld, omdat voor afdekking van de aanvullende risico's de gemeenten, als 'eigenaar' van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Brabant-Zuidoost, toch al garant staan. In het najaar van 2017 heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met de beleidsnotitie Kaders P&C documenten 4GR, deel 2. Hierin zijn o.a. kaders vastgesteld voor de hoogte van de Algemene Reserve, zijnde het weerstandsvermogen van de organisatie. Eerder heeft het bestuur besloten dat, gegeven de financieringsstructuur, voor de beide programma's Publieke Gezondheid en Ambulancezorg afzonderlijke algemene reserves worden aangehouden. In de beleidsnotitie 4GR wordt voor beide programma's een kaderstellende bandbreedte vastgesteld van minimaal € 600.000,- en maximaal € 1.200.000,-. Het wordt daarbij echter aan het Algemeen Bestuur van de Verbonden Partij overgelaten of die bandbreedte volledig wordt ingevuld, aangezien dit organisatie-specifiek is en wordt bepaald door de aard van de baten en lasten. Een laag weerstandsvermogen betekent wel dat financiële tegenvallers van enige omvang niet uit de algemene reserve kunnen worden opgevangen. Na bestemming van het verwachte resultaat 2017 bedraagt de Algemene Reserve PG ca. € 310.000,- en de Algemene Reserve AZ ca. € 1.130.000,-. Naar aanleiding van de bespreking en voorstel inzake het verwachte tekort 2018 heeft het bestuur gemeenten verzocht de algemene reserve PG middels een eenmalige bijdrage aan te vullen tot het minimum van € 600.000,-. Dit verzoek is gehonoreerd. Om risico's te beheersen wordt, naast activiteiten zoals beschreven in deze en volgende paragrafen, door de GGD BZO actief risicomanagement ontwikkeld. Elk trimester staat het management in de marap-gesprekken nadrukkelijk stil bij de ontwikkeling en ontstaan van relevante risico's, en welke maatregelen genomen moeten worden om deze risico's te beperken. Daarnaast is risicomanagement een belangrijk element in het nieuwe HKZ-certificeringsschema, waarop de GGD in het voorjaar van 2018 in verband met de her-certificering met een positieve uitslag ge-audit is. In de jaarrekening worden telkens alle geïnventariseerde risico's uitgebreid beschreven.</p> <p>Als belangrijkste nieuwe of toegenomen risico's worden nu geïdentificeerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het risico dat a.g.v. (belasting)wet- en regelgeving de kosten meer dan gemiddeld stijgen en/of tot een naheffing leiden. Hierbij concreet te denken aan zaken zoals de ophanden zijnde invoering van de Vennootschapsbelasting voor overheidsinstellingen en het risico van overschrijding van de Werkkostenregeling belastingheffing i.v.m. onze parkeervervoorziening. Maar ook het toegenomen risico op naheffingen vanwege achteraf vast te stellen premiepercentages en vanwege eventuele andere foutieve toepassing wet- en regelgeving die achteraf wordt geconstateerd. Toegenomen regeldruk (denk bv ook aan de Wet Markt en Overheid, de Wet Aanpak Schijnconstructies, de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren, de wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties, de Wet Meldplicht Datalekken en de Wet Kwaliteit, Klachten en Geschillen Zorg) en het toegenomen risico bij de WW, WGA en ZWflek maken dit risico pregnanter. - Het risico dat er zich beveiligingsproblemen voordoen. Hierbij te denken aan risico's van stroomuitval, cyber-crime en andere situaties waarin systemen uitvallen en/of gegevens (tijdelijk) niet beschikbaar zijn of dat er schade ontstaat vanwege misbruik. - O.a. vanwege de gestegen ABP-premie is het risico van stijging van de salariskosten boven de indexering nu pregnanter. - Verder blijft het risico van afname van taken en daaraan verbonden vergoeding actueel.
Afbreukrisico van geen deelname	Geen behartiging van onze belangen op dit gebied en niet kunnen voldoen aan wettelijke verplichtingen waaronder het in stand houden van een GGD.

Alternatieven voor geen deelname	Het zoeken naar andere instanties die uitvoering kunnen geven aan onze wettelijke taken op het gebied van openbare gezondheidszorg. Volledig afzien van geen deelname is geen reële optie i.v.m. de in de Wet Publieke Gezondheid opgenomen eis dat de gemeente een GGD in stand moet houden.			
Bestuurlijke betrokkenheid	Deelname aan het Algemeen Bestuur en commissies door de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant.			
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Algemeen bestuur en financiële commissie: wethouder G.M.J. Jeucken.			
Frequentie van terugkoppeling naar de raad	Structureel jaarlijks tweemaal (begroting, rekening); daarnaast incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.			
Financieel belang	De gemeentelijke uitgaven aan de GGD zijn gericht op de gehele bevolking van Geldrop-Mierlo. Diverse bevolkingsgroepen, met name de jeugd van 4 tot 19 jaar, krijgen de nadrukkelijke aandacht. De uitgaven vallen onder de productgroep Gezondheidszorg.			
			2019	2020
	Gemeentelijke bijdrage per inwoner		655.047	698.390
Vermogenspositie en resultaat boekjaar		2018	2019	2020
			Prognose	Prognose
	Eigen vermogen	2.829.787	2.415.000	2.150.000
	Vreemd vermogen	12.672.462	12.755.000	12.716.000
	Resultaat boekjaar	-16.727	0	0

GR Dienst Dommelvallei te Mierlo				
Doel en openbaar belang	Dienst Dommelvallei is het samenwerkingsverband van de gemeenten Geldrop-Mierlo, Nuenen en Son en Breugel. In deze dienst zijn de bedrijfsvoeringstaken financiën, belastingen, personeel & organisatie, informatievoorziening en planning en control voor de drie gemeenten ondergebracht. Daarnaast hebben de gemeenten Son en Breugel en Nuenen de taken met betrekking tot werk en inkomen en dienstverlening in Dienst Dommelvallei ondergebracht.			
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij	Bij de vorming van Dienst Dommelvallei is aangegeven dat de dienst moet leiden tot: meer kwaliteit, minder kwetsbaarheid, minder kosten en goed werkgeverschap.			
Veranderingen en ontwikkelingen	De dienstverlening groeit mee met de wensen van de deelnemende gemeenten. De vraag naar lokaal maatwerk neemt toe. Hieraan wordt medewerking verleend binnen de mogelijkheden die er zijn. Integrale advisering wordt als steeds belangrijker ervaren, waardoor beleidsadviseurs zich steeds meer ontwikkelen als 'integrale business partners'. Het toekomstperspectief van de dienst is enigszins onzeker, omdat de gemeente Nuenen c.a. is betrokken in een provinciale herindelingsprocedure. De andere deelnemende gemeenten hebben besloten om zelfstandig te blijven. Daarom is de dienst actief op zoek naar verbreding van de dienst. Meer specifiek is de dienst gericht op het aantrekken van andere gemeenten in het stedelijke gebied rondom Eindhoven als deelnemer aan de gemeenschappelijke regeling of als afnemer van producten en diensten. Verbreding van de dienst moet nieuw toekomstperspectief bieden.			
Risico's	Te hoge verwachtingen en te snel resultaat willen zien. Daarbij zal een balans gezocht moeten worden tussen enerzijds dienstverlening aan de individuele deelnemers en efficiency en kwaliteit van het totaal anderzijds. De bestuurlijke zelfstandigheid van de gemeente Nuenen, is door het voornemen van het college van Gedeputeerde Staten om deze gemeente samen te voegen met Eindhoven, onder druk komen te staan. Mocht de fusie tussen deze twee gemeenten worden voortgezet, dan kan dat ook gevolgen hebben voor Dienst Dommelvallei.			
Afbreukrisico van geen deelname	Bij geen deelname kunnen geen voordelen van de samenwerking behaald worden.			
Alternatieven voor geen deelname	De werkzaamheden weer zelf als gemeente oppakken of in andere verbanden samenwerkingsmogelijkheden gaan zoeken.			
Bestuurlijke betrokkenheid	Geldrop-Mierlo, Nuenen en Son en Breugel.			
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Het Algemeen Bestuur (AB) bestaat uit drie leden per college van de deelnemers. Voor onze gemeente zijn dat burgemeester en de wethouders G.M.J. Jeucken en H. v.d. Laar. Het Dagelijks Bestuur (DB) bestaat, incl. de voorzitter, uit een collegelid uit het AB per deelnemer en de gemeentesecretarissen van de deelnemers. Voor onze gemeente zijn dat burgemeester en gemeentesecretaris.			
Frequentie van terugkoppeling naar de raad	Structureel jaarlijks tweemaal (begroting, rekening); daarnaast incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.			
Financieel belang			2019	2020
	Gemeentelijke bijdrage		5.832.828	5.820.329
Vermogenspositie en resultaat boekjaar		2018	2019	2020
			Prognose	Prognose
	Eigen vermogen	318.000	391.000	349.000
	Vreemd vermogen	2.614.000	2.519.000	2.466.000
	Resultaat boekjaar	532.844	0	0

GR Senzer te Helmond				
Doel en openbaar belang	Senzer voert de Participatiewet uit voor de arbeidsmarktregio Helmond en Peelland. De gemeente Geldrop-Mierlo maakt deel uit van deze arbeidsmarktregio. Ook de dienstverlening aan de Wsw-ers die voorheen in dienst waren van de Atlantgroep valt hieronder.			
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij	Wij verwachten dat Senzer passende arrangementen levert voor de doelgroep van de Participatiewet. Hierbij is een budgettair neutrale uitvoering het uitgangspunt. De beschikbare Buigmiddelen en Participatie-middelen van de gemeente Geldrop-Mierlo worden zo veel mogelijk benut. Hierbij merken wij op dat 44% van de Participatie-middelen beschikbaar is voor lokale projecten. Het verwacht resultaat is dat er uitstroom vanuit de bijstand wordt gerealiseerd en dat de Participatiewet rechtmatig en doelmatig wordt uitgevoerd binnen de daarvoor beschikbare budgetten.			
Veranderingen en ontwikkelingen	Met ingang van 1-1-2016 is de gemeente Geldrop-Mierlo toegetreden tot de GR Werkbedrijf Atlant-De Peel. Dit Werkbedrijf is een fusie van De Atlantgroep en het Werkplein in Helmond. De naam van de gemeenschappelijke regeling is per 1 oktober 2016 veranderd in Senzer.			
Risico's	Wij zijn als deelnemer aan de gemeenschappelijke regeling volledig risicodragers voor eventuele tekorten van Senzer. Om te voorkomen dat er verliezen ontstaan zullen wij onze participatiemiddelen en Buigmiddelen zoveel mogelijk inzetten om Senzer goed te laten functioneren. Op deze manier willen wij een budgettair neutrale uitvoering van de Participatiewet realiseren. Door deel te nemen aan de gemeenschappelijke regeling kunnen wij tevens aanspraak maken op een gedeelte van de in het verleden opgebouwde reserves van De Atlantgroep.			
Afbreukrisico van geen deelname	N.v.t.			
Alternatieven voor geen deelname	N.v.t.			
Bestuurlijke betrokkenheid	Senzer is een gemeenschappelijke regeling waarin de gemeenten Helmond, Asten, Someren, Deurne, Laarbeek, Gemert-Bakel en Geldrop-Mierlo participeren.			
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Algemeen Bestuur: wethouder G.M.J. Jeucken Dagelijks Bestuur: wethouder P.J. Looijmans.			
Frequentie van terugkoppeling naar de raad	Jaarlijks zullen het ondernemingsplan en de jaarcijfers aan de raad worden voorgelegd. Tevens worden maandelijks fact-sheets met actuele cijfers naar de raad gestuurd.			
Financieel belang			2019	2020
	Gemeentelijke bijdrage		14.248.597	15.419.405
Vermogenspositie en resultaat boekjaar		2018	2019	2020
			Prognose	Prognose
	Eigen vermogen	24.448.000	15.537.000	16.833.000
	Vreemd vermogen	16.565.000	13.682.000	11.885.000
	Resultaat boekjaar	4.488.000	0	1.700.000

GR Cure Afvalbeheer te Eindhoven				
Doel en openbaar belang	Het zo efficiënt mogelijk inzamelen en vermarkten van huishoudelijke afvalstoffen			
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij	Optimale verhouding tussen geleverde dienstverlening en de tarieven die onze burgers betalen. Via zittingen in het bestuur optimaal invloed kunnen uitoefenen op de dienstverlening en transparantie van de kosten.			
Veranderingen en ontwikkelingen	In 2009 is door twee van de drie gemeenteraden besloten tot een nieuwe Gemeenschappelijke Regeling die enkel nog zal bestaan uit gemeenten. De raad heeft in de vergadering van 17 december 2012 het college toestemming gegeven om een nieuwe Gemeenschappelijke regeling Cure aan te gaan. Deze nieuwe regeling is per 01-01-2013 in werking getreden. Vanaf 01-01-2014 is de uitvoering via de oprichting van Cure B.V. overgegaan naar de Gemeenschappelijke regeling Cure. Cure is daarom 100% overheidsgedomineerd. Vanaf die datum is een aantal taken (waaronder het vermarkten van afvalstoffen) overgedragen van de gemeenten naar Cure. In 2016 is aan de raad een voorstel voorgelegd over deelname in een Joint Venture met DONG Energy uit Denemarken om de REnescience-techniek binnen Cure toe te passen. Voor de zomer van 2019 is besloten om de realisatie van de deze techniek te delen in twee fasen: in de eerste fase wordt de productie-installatie voor groengas gerealiseerd. In de tweede fase wordt dan de nascheidingsfabriek gerealiseerd. Naar verwachting zal in 2020 de productie-installatie groengas gerealiseerd worden.			
Risico's	De visie op de samenwerking hoeft niet altijd bij alle drie de deelnemers hetzelfde te zijn. Financieel risico ligt bij de gemeenten (kostprijs constructie). Uitlezen van containerchips kan niet zomaar gedaan worden door derden. Hier hangt een kostenplaatje aan vast.			
Afbreukrisico van geen deelname	Wanneer we samenwerken met een andere afval inzamelaar kunnen we minder invloed uitoefenen op de dagelijkse bedrijfsvoering en zijn we minder flexibel. Zelfstandige uittrekking betekent dat de andere deelnemers schadeloos gesteld moeten worden.			
Alternatieven voor geen deelname	Overstappen op een andere Gemeenschappelijke Regeling of andere overheidsgedomineerde instelling die het volledige afvalbeheer verzorgt.			
Bestuurlijke betrokkenheid	In Cure participeren de gemeenten Eindhoven, Geldrop-Mierlo en Valkenswaard.			
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Algemeen bestuur: wethouder R. van Otterdijk en wethouder G.M.J. Jeucken. Algemeen Bestuur: wethouder P.J. Looijmans.			
Frequentie van terugkoppeling naar de raad	De raad wordt geïnformeerd wanneer er veranderingen plaatsvinden in het takenpakket. De begroting van Cure wordt jaarlijks aan de raad voorgelegd.			
Financieel belang			2019	2020
	Gemeentelijke bijdrage		3.415.068	3.269.000
Vermogenspositie en resultaat boekjaar		2018	2019	2020
	Eigen vermogen	198.224	niet bekend	niet bekend
	Vreemd vermogen	18.078.803	niet bekend	niet bekend
	Resultaat boekjaar	198.224	niet bekend	niet bekend

GR Plusteam te Geldrop				
Doel en openbaar belang	Ter behartiging van de sturing en beheersing van ondersteunende processen en van uitvoeringstaken in het kader van de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015).			
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij	Doel is het verbeteren van de zelfredzaamheid en zelfregie van kwetsbare burgers en het creëren van een veilig en positief opvoed- en opgroei-klimaat voor de kinderen en jeugdigen van de gemeenten.			
Veranderingen en ontwikkelingen	Per 1 januari 2015 is de nieuwe Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015) inwerking getreden. De gemeenten zijn daarmee verantwoordelijk voor alle vormen van jeugdhulp en uitgebreidere verantwoordelijkheden met betrekking tot ondersteuning en begeleiding in het kader van de Wmo.			
Risico's	De totale Rijksbijdrage is een open eind financiering. De GR PlusTeam wordt daaruit betaald. Als er heel veel vragen komen, zal het PlusTeam overvraagd worden en zal er (tijdelijk) meer inzet ingekocht moeten worden bij andere aanbieders.			
Afbreukrisico van geen deelname	De kosten van zorg aan multi-probleem gezinnen zullen duurder zijn als deze opdracht bij derden wordt neergelegd.			
Alternatieven voor geen deelname	De inkoop zal dan bij andere aanbieders ingekocht moeten worden of vanuit detachering zal inzet georganiseerd moeten worden.			
Bestuurlijke betrokkenheid	Deelname van de gemeente Waalre en de gemeente Geldrop-Mierlo.			
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Algemeen bestuur: voorzitter: wethouder G.M.J. Jeucken. Algemeen bestuur: lid: wethouder P.J. Looijmans. Dagelijks bestuur: voorzitter: wethouder G.M.J. Jeucken. Dagelijks bestuur: lid: wethouder P.J. Looijmans. Algemeen Bestuur: wethouder P.J. Looijmans.			
Frequentie van terugkoppeling naar de raad	Jaarlijks voor wat betreft begroting en rekening. Incidenteel op vraag van de gemeenteraad of het college.			
Financieel belang				
			2019	2020
	Gemeentelijke bijdrage		1.443.850	1.477.375
Vermogenspositie en resultaat boekjaar		2018	2019	2020
			prognose	prognose
	Eigen vermogen	0	0	0
	Vreemd vermogen	298.000	298.000	298.000
	Resultaat boekjaar	135.759	0	0

Vennootschappen en coöperaties

NV Bank Nederlandse Gemeente te Den Haag				
Doel en openbaar belang	De BNG Bank is de bank van en voor (decentrale) overheden en instellingen op het gebied van wonen, zorg, onderwijs, energie en infrastructuur. De BNG Bank is betrokken partner voor een duurzamer Nederland. De BNG Bank stelt de publieke sector in staat maatschappelijke doelstellingen te realiseren.			
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij	Het betalingsverkeer van de BNG Bank richt zich specifiek op zakelijke klanten in de publieke sector. De BNG Bank biedt een volledig pallet aan zakelijke producten. Digitaal, efficiënt en veiligheid staan hierbij centraal.			
Veranderingen en ontwikkelingen	Per eind 2018 heeft de BNG Bank duurzame obligaties uitgegeven. De opbrengst hiervan wordt duurzame projectfinanciering alsmede balansfinanciering van de Nederlandse gemeenten en woningcorporaties, die in hun categorie het best scoren op het gebied van duurzaamheid en sociaal beleid.			
Risico's	De BNG Bank is na de Staat een van de grootste emittenten van Nederland. Het door de bank uitgegeven schuld papier heeft een credit rating AAA van Moody's, en AA+ van Standard & Poor's en AA+ van Fitch. Door deze topratings kan de BNG Bank tegen lage prijzen geld aantrekken op de geld- en kapitaalmarkt. Hierdoor kan de bank hun klanten lage tarieven bieden.			
Afbreukrisico van geen deelname	N.v.t.			
Alternatieven voor geen deelname	N.v.t.			
Bestuurlijke betrokkenheid	Deelname door de aandeelhouders. Dit zijn uitsluitend overheden.			
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Als aandeelhouder: wethouder H. van de Laar.			
Frequentie van terugkoppeling naar de raad	Incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.			
Financieel belang	De Staat is houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. De gemeente Geldrop-Mierlo bezit 30.186 aandelen à nominaal € 2,50 (totaal € 75.465,-). De dividenduitkering is afhankelijk van de resultaten. Hierbij streeft de BNG niet naar een maximaal, maar een redelijk rendement op het eigen vermogen.			
			2019	2020
	Het dividend wordt jaarlijks uitgekeerd en heeft betrekking op het vorige boekjaar. (2018: € 76.371,- en 2017: € 49.505,-)		86.030	nog niet bekend
Vermogenspositie en resultaat boekjaar		2018	2019	2020
			prognose	prognose
	Eigen vermogen	4.991.000.000	niet bekend	niet bekend
	Vreemd vermogen	132.550.000.000	niet bekend	niet bekend
	Resultaat boekjaar	337.000.000	niet bekend	niet bekend

BV Breedband Regio Eindhoven te Eindhoven				
Doel en openbaar belang	Het verwerven, exploiteren, doen beheren en het beschikbaar stellen van een glasvezelinfrastructuur in de regio Eindhoven voor bedrijven, organisaties en instellingen voor hun eigen gebruik of het beschikbaar stellen van capaciteit aan derden voor niet commerciële doeleinden.			
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij	De aanleg van een glasvezelinfrastructuur draagt bij aan de "verglazing" van Geldrop-Mierlo, waardoor communicatie en uitwisseling van gegevens via de digitale snelweg sneller en eenvoudiger wordt			
Veranderingen en ontwikkelingen	N.v.t.			
Risico's	Het betreft een besloten vennootschap. De financiële positie is solide. Risico's zijn beperkt o.a. omdat de BV geen personeel in dienst heeft en onze gemeente voor nog geen half procent participeert in het maatschappelijk kapitaal. De werkzaamheden kunnen ook door commerciële, concurrerende partijen worden uitgevoerd, waardoor er altijd een risico blijft bestaan.			
Afbreukrisico van geen deelname	Gelet op de hoogte van de participatie is het afbreukrisico bij geen deelname gering.			
Alternatieven voor geen deelname	N.v.t.			
Bestuurlijke betrokkenheid	Via de algemene vergadering van aandeelhouders.			
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Wethouder Van de Laar woont namens de gemeente Geldrop-Mierlo de algemene vergadering van aandeelhouders bij.			
Frequentie van terugkoppeling naar de raad	Jaarlijks bij de begroting en jaarrekening.			
Financieel belang			2019	2020
	Het dividend wordt incidenteel uitgekeerd.		0	0
	De gemeente Geldrop-Mierlo heeft 95.000 aandelen van € 1,- per stuk.			
Vermogenspositie en resultaat boekjaar		2018	2019	2020
			prognose	prognose
	Eigen vermogen	4.008.595	niet bekend	niet bekend
	Vreemd vermogen	1.272.609	niet bekend	niet bekend
	Resultaat boekjaar	-277.174	niet bekend	niet bekend

Stichtingen en verenigingen

Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost te Helmond				
Doel en openbaar belang	Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost is een samenwerkingsverband tussen gemeenten, (justitiële) overheidsinstellingen en maatschappelijke organisaties. Het doel is de verbetering van veiligheid en leefbaarheid in de 21 gemeenten in Brabant Zuidoost. Het is van belang om onderscheid te maken tussen het zorg- en veiligheidshuis als professionele netwerkorganisatie en het zorg- en veiligheidshuis als facilitator voor ketenpartners. Het landelijk kader richt zich specifiek op het zorg- en veiligheidshuis als netwerkorganisatie van verschillende partners in de zorg-, de strafrechtketen en gemeenten, gericht op een ketenoverstijgende persoons-, systeem- en gebiedsgerichte aanpak van, of advisering rondom, complexe problematiek. In de rol van facilitator biedt de netwerkorganisatie aan ketenpartners de mogelijkheid om werkplekken te huren in een kantoor. Het zorg- en veiligheidshuis Brabant-Zuidoost is in de kern een smalle organisatie. Haar professionaliteit ligt op het gebied van procesregie, advisering en informatievoorziening.			
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij	De kracht van het zorg- en veiligheidshuis is een goede samenwerking tussen de verschillende organisaties om problemen op het gebied van veiligheid beter aan te pakken. Daarbij behouden alle partners hun eigen (wettelijke) verantwoordelijkheden. Problemen worden in een mix van preventie, repressie en zorg aangepakt. Zo wordt geprobeerd potentieel grote problemen klein te houden. De casussen worden aangepakt middels de werkwijze Casus Op Maat en de Persoonsgerichte Aanpak. Daarnaast stimuleert en ondersteunt het zorg- en veiligheidshuis de gemeenten om in de toekomst gebruik te maken van het escalatiemodel in de zorg- en veiligheidsketen AVE (aanpak voorkoming escalaties) en dit lokaal te implementeren.			
Veranderingen en ontwikkelingen	In 2016 is de rechtsvorm van het Zorg- en Veiligheidshuis gewijzigd en is de Stichting Beheer en Exploitatie Veiligheidshuis Brabant Zuidoost opgericht. Besloten werd om hierin deel te nemen. In 2016 is gestart met de methodiek Persoonsgerichte Aanpak (PGA) voor een effectieve aanpak van hotshots (kopstukken/-sleutelfiguren). Deze systeemaanpak richt zich op daders van HIC-feiten, problematische jeugdkopstukken en andere personen die via de driehoek als veiligheidsprobleem zijn aangewezen. In 2016 is in het zorg- en veiligheidshuis de Expertisetafel Radicalisering ingericht. Dit overleg is beschikbaar voor ondersteuning, advies en COM-zaken voor de schaalgrootte Oost Brabant voor wat betreft signalen/cases met betrekking tot radicalisering. Vanaf begin 2018 is de naam gewijzigd in Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost.			
Risico's	Alle 21 gemeenten uit de regio nemen deel aan de Stichting en dragen daaraan bij.			
Afbreukrisico van geen deelname	Er kan dan geen gebruik worden gemaakt van de voordelen die het zorg- en veiligheidshuis kan bieden, zoals informatie, expertise en menskracht. Bepaalde organisaties hebben ook aangegeven geen capaciteit te hebben om deel te nemen aan overlegstructuren in alle afzonderlijke gemeenten.			
Alternatieven voor geen deelname	De gemeente moet dan zelf meer regelen en kan geen beroep meer doen op inbreng van bepaalde maatschappelijke instanties en strafrechtpartners.			
Bestuurlijke betrokkenheid	Deelname door de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant. Samenwerking met politie, maatschappelijke en justitiële organisaties.			
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Alle gemeenten vaardigen een wethouder zorg of een burgemeester af als lid van het Algemeen Bestuur. Het Algemeen Bestuur kiest uit hun midden weer – per basisteam – een wethouder zorg en een burgemeester als lid van het Dagelijks Bestuur. In 2018 werden de gemeenten die behoren tot het basisteam Dommelstroom vertegenwoordigd in het Dagelijks Bestuur door voorzitter burgemeester P. Verhoeven (Heeze-Leende) en wethouder P.J. Looijmans namens de gemeenten die behoren tot het basisteam Dommelstroom.			
Frequentie van terugkoppeling naar de raad	Incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.			
Financieel belang			2019	2020
	Gemeentelijke bijdrage		9.397	9.569
Vermogenspositie en resultaat boekjaar		2018	2019	2020
	De beide centrumgemeenten (Eindhoven en Helmond) zijn verantwoordelijk voor de financiële jaarrekening, ieder voor hun subregio (regio Eindhoven en Peelregio). Geldrop-Mierlo valt onder de Peelregio.			

Stichting Bureau Inkoop- en aanbestedingen Zuidoost Brabant (BIZOB) te Oirschot				
Doel en openbaar belang	Inkoopuitgaven maken een groot deel uit van de jaarlijkse begroting. Door samenwerking kunnen gemeenten hun inkoop professionaliseren. Daarnaast vertaalt de kwaliteit van inkoop zich direct in de kwaliteit van producten, diensten en werken. Integer en efficiënt inkopen heeft een positieve uitstraling naar burgers, het bedrijfsleven en de eigen medewerkers. Goed ingerichte inkoopprocessen vergroten het vertrouwen van de samenleving in de manier waarop gemeenschapsgeld wordt besteed.			
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij	De Aanbestedingswet 2012 (Aw 2012) laat voldoende ruimte over om eigen beleid te voeren op het gebied van inkopen en aanbesteden. Het inkoop- en aanbestedingsbeleid waarborgt de naleving van wet- en regelgeving, een doelmatige inkoop en bestuurlijke integriteit. Het inkoopbeleid gaat uit van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur: openheid, objectiviteit en zorgvuldigheid. Door gebruik te maken van objectieve voorwaarden, kunnen gemeenten de keuze voor een leverancier verantwoorden. Deze helderheid biedt ook voordelen voor ondernemers, die weten waar ze aan toe zijn.			
Veranderingen en ontwikkelingen	Voor de diensten van BIZOB is per 1 januari 2019 BTW verschuldigd. Deze komt voor rekening van de gemeente.			
Risico's	Door deel te nemen aan BIZOB wordt het risico op juridische procedures door onjuiste inkoop- en aanbestedingstrajecten verkleind.			
Afbreukrisico van geen deelname	De aansluiting bij BIZOB is een keuze voor continuïteit in organisatorische en personele zin voor de invulling van de inkoopfunctie. Naast het mislopen van de mogelijk gunstigere prijzen en/of hogere kwaliteit, ligt er een afbreukrisico op gebied van efficiencyverbetering, rechtmatigheid en een versterking van de expertise.			
Alternatieven voor geen deelname	In plaats van aansluiting bij BIZOB kan ook gekozen worden voor het volledig intern invullen van de inkoopfunctie. Daarnaast kan een commercieel inkoopbureau worden ingehuurd om gelijksoortige ondersteuning te bieden.			
Bestuurlijke betrokkenheid	Deelname door de gemeenten in Zuidoost-Brabant (behoudens Eindhoven, Helmond, Valkenswaard), Schijndel, Veghel en Uden en 3 samenwerkingsverbanden in Zuidoost-Brabant.			
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Twee personen uit cluster 2 (Dommelvallei+) aangedragen door die organisaties gezamenlijk t.w. burgemeester P. Verhoeven van de gemeente Heeze-Leende en wethouder A. van Holstein van de gemeente Waalre.			
Frequentie van terugkoppeling naar de raad	Incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.			
Financieel belang				
	Gebaseerd op aantal afgenomen dagen		2019	2020
	2019: 4 dagen x 42 weken x € 605,- per dag		101.640	103.992
	2020: 4 dagen x 42 weken x € 619,- per dag			
Vermogenspositie en resultaat boekjaar		2018	2019	2020
			prognose	prognose
	Eigen vermogen	786.116	0	0
	Vreemd vermogen	633.621	298.000	298.000
	Resultaat boekjaar	382.095	2.041	7.958

Overig

Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE)				
Doel en openbaar belang	Het versterken van een goed woon- en leefklimaat voor onze inwoners en het bevorderen van een bloeiende economie c.q. versterken van het vestigingsklimaat. In de samenwerkingsagenda 2018-2025 zijn vier thema's benoemd, waarop we door samenwerking het verschil kunnen maken. Het betreft de thema's economie, wonen, evenementen en voorzieningen en ruimte.			
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij	De samenwerkingsagenda is vormgegeven vanuit een samenbindend concept met als doel te zorgen voor een hoge kwaliteit van leven voor onze inwoners en voor een bloeiende economie. De samenwerkingsagenda houdt nadrukkelijk verband met de Brainportstrategie. Er wordt nadrukkelijk ingezet op complementariteit en het voorkomen van dubbelingen met andere samenwerkingsverbanden.			
Veranderingen en ontwikkelingen	Na een evaluatie in 2017 is besloten de samenwerking uit te breiden. De samenwerking op de thema's economie en wonen is uitgebreid met samenwerking op het thema voorzieningen en evenementen en het thema ruimte.			
Risico's	De samenwerking is niet in een juridische constructie gegoten. Hierdoor blijven de raden hun bevoegdheden onverkort behouden. Dat betekent dat de negen afzonderlijke raden steeds een gelijkkluidend besluit moeten nemen. Het is ook niet mogelijk om een deel van de agenda te accorderen.			
Afbreukrisico van geen deelname	Niet deelnemen betekent dat de gemeente Geldrop-Mierlo zich buiten sluit in het stedelijk gebied en niet profiteert van de afspraken die met andere partners zijn/worden gemaakt.			
Alternatieven voor geen deelname	Alternatief voor het niet participeren in het stedelijk gebied zou samenwerking met andere partners kunnen zijn. Subregio De Peel of de A-2 gemeenten zouden dan in beeld kunnen komen.			
Bestuurlijke betrokkenheid	In het Stedelijk Gebied Eindhoven, werken negen gemeenten samen. Er is geen zelfstandige bestuurlijke entiteit gecreëerd. Besluitvorming vindt in de negen gemeenteraden plaats. Voorbereiding van de besluitvorming vindt plaats in het bestuurlijk platform en de diverse portefeuillehoudersoverleggen.			
Bestuurlijke vertegenwoordiging	De beslissingsbevoegdheid is bij de gemeentebesturen gebleven. In de voorbereidende organen heeft zitting: burgemeester (bestuurlijk platform). In het portefeuillehoudersoverleg Voorzieningen en evenementen vertegenwoordigt wethouder R.J.M. van Otterdijk onze gemeente. In de andere portefeuillehoudersoverleggen, Economie, Wonen, Ruimte, is wethouder G.M.J. Jeucken onze vertegenwoordiger.			
Frequentie van terugkoppeling naar de raad	De gemeentelijke vertegenwoordigers in het bestuurlijk platform en de portefeuillehoudersoverleggen geven van tijd tot tijd in de gemeenteraad de stand van zaken aan.			
Financieel belang	Hieronder is een opsplitsing van het totaalbedrag weergegeven via de deelproducten.			
			2019	2020
	Secretariaat		35.745	35.745
	Urgentieregeling		12.000	12.000
	Uitvoering regionale visie op wonen (activiteitenplan; structureel)		0	5.500
	Woonwensenonderzoek SGE (activiteitenplan; 1x per 3 jaar)		0	10.000
Vermogenspositie en resultaat boekjaar		2018	2019	2020
	Eigen vermogen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
	Vreemd vermogen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
	Resultaat boekjaar	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Grondbeleid

Algemeen grondbeleid

De uitgangspunten van het grondbeleid zijn op 25 juni 2012 door de raad vastgesteld. De nieuwe nota grondbeleid en de nieuwe nota gronduitgifte en prijzenbeleid zijn samen met de bestaande nota kostenverhaal besproken in een Auditcommissie plus bijeenkomst, waarin elke fractie vertegenwoordigd was of kon zijn. Binnenkort zullen de definitieve versies van de twee nieuwe nota's via de commissie Ruimte ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd. Daarna zal gestart worden met de herijking van de nota kostenverhaal. Als het goed is kan die dan gebaseerd worden op de nieuwe Aanvullingswet Grondeigendom die eind september of begin oktober 2019 zal worden behandeld in de Tweede Kamer.

Ontwikkelingen grondexploitaties

Toelichting Groot Luchen

Voor de eerste twee fases zijn nagenoeg alle gronden uitgegeven. De woningen die er nog in aanbouw zijn zullen in 2019 en de eerste helft van 2020 opgeleverd gaan worden. Dat betekent dat ook het woonrijp maken van deze gebieden in de tweede helft van 2020 plaats kan vinden. Voor het gedeelte tussen de Burgemeester Termeerstraat en het Weteringpark is de stedenbouwkundige verkaveling gereed en is het ontwerp-uitwerkingsplan in procedure gebracht. De zienswijzen die zijn ingediend zijn in behandeling en zullen in het vierde kwartaal van 2019 beantwoord worden, waarbij het uitwerkingsplan al dan niet gewijzigd door het college wordt vastgesteld. Indien er nog een bezwaar- en beroepsprocedure zou volgen dan zal de planvorming voor het gebied verdere vertraging oplopen. De grondverkopen in 2019 zullen sterk terugvallen doordat het afgelopen jaar minder prioriteit is gegeven aan Luchen door de vele andere ambities voor andere locaties. Ook voor 2020 zullen de grondverkopen waarschijnlijk erg laag zijn, waardoor in 2020 en 2021 weinig woningen op Luchen zullen worden opgeleverd. In de jaarrekening van 2019 zal de grondexploitatie weer geactualiseerd worden en zullen de effecten gerapporteerd worden.

Het volgende gedeelte wat wordt uitgewerkt is het gebied ten oosten van de Burgemeester Termeerstraat. Hierbij zal ook worden gekeken naar de invulling van het aangrenzende gebied. In 2018 is namelijk gebruik gemaakt van de wet voorkeursrecht gemeenten, waar de gronden die grenzen aan dit gebied onderdeel van uitmaken. Er is een verzoek ontvangen van de tennisvereniging om te verhuizen naar de gronden ten zuiden van de hockeyclub. Deze wensen zullen worden meegewogen in de afweging voor de visie voor dit gebied.

De onteigeningsprocedure voor de hoofdontsluiting is grotendeels afgerond waardoor de gemeente over de gronden kan beschikken. Alleen de procedure voor de vaststelling van de waarde zal nog doorlopen in 2020. De gronden tussen fasen 1 en 2 zouden in 2020 op de markt gebracht kunnen worden als hier voldoende prioriteit aan wordt gegeven. Het voorlopige stedenbouwkundige plan is al enige tijd gereed en kan in 2020 geoptimaliseerd worden.

Toelichting overige exploitaties

De grondverkoop in het plan Talingstraat hebben voor een groot gedeelte plaatsgevonden. De woningen worden op dit moment gebouwd. In 2020 moet nog een afweging worden gemaakt over invulling van twee percelen grond, waaronder het perceel nabij Meeuwenhof. Centrum West is een gebied met veel winstpotentie, maar vooralsnog wordt er geen prioriteit gegeven aan een invulling van dit gebied. Voor het plan Waleweinlaan zou in 2020 een uitgebreide ruimtelijke procedure opgestart kunnen worden, waarna de grond voor de realisatie van negen 'appartementen' die de uitstraling van drie grondgebonden woningen hebben (zes op de begane grond en drie op de verdieping) verkocht kan worden. Voor het project De Bron / Willem Barentszweg is de grond inmiddels verkocht. De bouw van de woningen zal eind 2019 of begin 2020 starten. Voor het resterende perceel moet nog een afweging worden gemaakt of daar wel of geen invulling komt. Voor het woningbouwdeel bij het nieuwe Strabrecht College zal binnenkort een afweging worden gemaakt waar het nieuwe sportveld komt te liggen. Daarna wordt duidelijk welk gedeelte voor woningbouw overblijft en in hoeverre het grondbedrijf de afschrijving van de boekwaarde van het huidige Strabrecht kan terugverdienen. Voor De Waag heeft het college besloten om een nieuwbouwontwikkeling samen te laten gaan met een sloop-nieuwbouw project van een aangrenzend perceel van woningcorporatie Compaen. Voor Ellenaar zal de getekende optieovereenkomst voor de tweede en laatste kavel waarschijnlijk nog dit jaar worden omgezet in een verkoopovereenkomst, waardoor deze grondexploitatie in 2019 afgesloten kan worden. Voor de Johanneschool zal in het laatste kwartaal van 2019 duidelijk worden of de verkoopgesprekken leiden tot een verkoopovereenkomst, waarna de voorgenomen invulling in 2020 kan worden afgerond.

Reserves en voorzieningen

Verliesvoorziening

De afzonderlijke voorziening voor de te verwachten verliezen voor lopende grondexploitaties moet voldoende groot zijn om (de contante waarde van) de te verwachte tekorten te kunnen afdekken. Deze voorziening wordt in mindering gebracht op de voorraad 'Bouwgronden In Exploitatie'. De verliesvoorziening bedraagt € 48.599,- per 1 januari 2019.

Voorziening afgesloten complexen

Voor exploitaties die zijn afgesloten is een afzonderlijk voorziening beschikbaar. Het gaat om middelen die nog nodig zijn voor afronding van die projecten. Deze voorziening wordt afzonderlijk weergegeven op de gemeentelijke balans. De voorziening afgesloten complexen bedraagt € 55.000,- per 1 januari 2019.

Beide voorzieningen worden in het kader van de jaarrekening 2019 geactualiseerd.

Reserve Grondexploitaties

De omvang van de reserve moet in een gezonde verhouding blijven staan tot de benodigde capaciteit ten behoeve van met name marktrisico's.

Verloop Algemene Reserve Grondexploitaties	
Saldo per 31 december 2018 (exclusief voorfinanciering Bovenwijkse Voorzieningen)	21.353.783
Voorfinanciering Bovenwijkse Voorzieningen	-6.415.285
Saldo na besluitvorming jaarrekening 2018 (na voorfinanciering Bovenwijkse Voorzieningen)	14.938.498
Saldo Voorziening Bovenwijks per 31 december 2018	1.239.204
Saldo 31 december 2018 (gecorrigeerd)	16.177.702
Af: Extra lening aan Voorziening Bovenwijks i.v.m. Santheuvel	-691.500
Bij: Stortingen 2019 Voorziening Bovenwijks o.b.v. verkopen 2018 en stortingen derden	267.402
Af: Raadsbesluit (2 juli 2018) afwaardering boekwaarde Strabrecht per 31-12-2020	-1.928.148
Af: Correctie eerdere winstneming (St. Cyr / Jan Carstensweg)	-125.000
Af: resultaat Grondbedrijf 2018	-3.271
Saldo 1 januari 2019	13.697.185

Bij de voorfinanciering van de voorziening Bovenwijkse Voorzieningen was bij de Jaarrekening 2018 geen rekening gehouden met het saldo dat per 31 december 2018 reeds beschikbaar was. In bovenstaande actuele stand van zaken is dit wel meegenomen.

Reserve Tussentijdse winstnemingen

De omvang van de reserve moet in een gezonde verhouding blijven staan tot de nog lopende project specifieke risico's in de grondexploitatie.

Verloop reserve Tussentijdse winstnemingen	
Saldo per 31 december 2018	6.424.578
Af: Resultaat tussentijdse winstneming 2018	-946.838
Af: Stortingen in fondsen o.b.v. verkopen 2018 (zie: Jaarrekening 2018)	-508.712
Saldo 1 januari 2019	4.969.028
Claim o.b.v. jaarrekening 2018 (Stortingen reserves 2019-2023)	-4.400.000
Saldo na correctie claim fondsafdrachten	569.028

Weerstandsvermogen

Gemeentelijk beleid

In het kader van de Jaarrekening 2018 is de risicoanalyse voor het grondbedrijf geactualiseerd. Op basis van die analyse is de totaal benodigde weerstandscapaciteit berekend op circa € 9.377.339,- (zie Jaarrekening 2018). De stand van de Algemene Reserve Grondexploitaties per 1 januari 2019 (na correctie 'Saldo Voorziening Bovenwijks per 31 december 2018) bedraagt € 13.697.185,-. Voor de reserve Tussentijdse winstnemingen resteert, na correctie van de indicatieve claim op basis van de Jaarrekening 2018, een bedrag van € 569.028,-. De in totaal beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt dan € 14.266.213,-.

Een aantal aanvullende aspecten die moet worden meegenomen bij de berekening van het weerstandsvermogen is:

- De aankopen in 2018 en 2019 waarvoor de komende vijf jaar een bestemmingsplan zal worden vastgesteld;
- De gronden waarop Wvg is gevestigd en die in de komende jaren mogelijk verworven gaan worden;
- De locaties waarvoor een voorbereidingsbesluit is genomen en die kunnen leiden tot gedeeltelijke verwerving van plangebieden;
- Het in voorbereiding zijnde wijkontwikkelingsplan Braakhuizen-Zuid, met mogelijke aankopen en herbestemmingen;
- Het in voorbereiding zijnde plan voor het centrum van Geldrop, waarvoor in het verleden vele miljoenen gereserveerd waren;
- De onlangs gestarte voorbereiding voor een omgevingsvisie met omgevingsplannen met nieuwe inzichten in gebieden met opgaven in de fysieke leefomgeving;
- De actualisatie van de nota kostenverhaal zal leiden tot verhoging van de fondsafdrachten, waarvoor extra claims ten laste van de reserves Tussentijdse winstnemingen en Algemene reserve grondexploitaties zullen ontstaan.

Hoewel het in dit stadium nog voorbarig is om voor al deze aspecten al risico's te benoemen en in te schatten, is het wel van belang om het huidige weerstandsvermogen te zien in het licht van het hierboven geschetste perspectief.

Zonder rekening te houden met de hierboven beschreven aspecten bedraagt het weerstandsvermogen 152%. Deze is gebaseerd op een totale beschikbare weerstandscapaciteit van € 14.266.213,- en een benodigde weerstandscapaciteit van € 9.377.339,-. Rekening houdend met de hierboven beschreven ontwikkelingen zullen de verwachte winstnemingen naar alle waarschijnlijkheid niet opwegen tegen de gevolgen van de hierboven beschreven ontwikkelingen. Dat betekent dat het weerstandsvermogen in een langjarig perspectief gezien de komende jaren mogelijk kan dalen.

Meerjarenperspectief

De projecten die in exploitatie zijn, zullen in het kader van de jaarrekening van 2019 weer geactualiseerd worden. Voor het laatste meerjarenperspectief wordt verwezen naar de Jaarrekening 2018.

Materiële vaste activa (gedeelte voorheen 'Niet in exploitatie genomen gronden'[NIEGG])

De gronden die voorheen als Niet In Exploitatie Genomen Gronden geadmistreerd stonden, moeten op basis van de nieuwe BBV-voorschriften vanaf 2016 geadmistreerd worden onder de materiële vaste activa. De gronden die voorheen als NIEGG geadmistreerd stonden en voor 31 december 2019 niet in exploitatie zijn genomen, moeten getaxeerd worden om te beoordelen of een eventuele afwaardering noodzakelijk is. De situatie voor deze gronden locaties is als volgt:

- Hekelstraat (wordt beëindigd in 2019);
- Stationsstraat 33 (moet in het kader van jaarrekening 2019 getaxeerd worden ter beoordeling van een eventuele afwaardering);
- Bouwbloklocatie Landbouwgronden Gijzenrooij (eind 2019 zal mogelijk duidelijk worden of dit plan wel of niet door zal gaan).

Om ook conform de nieuwe richtlijnen van het BBV voorbereidingskosten voor planvorming te kunnen activeren, is sinds de Jaarrekening van 2016 een krediet beschikbaar. Een deel van dit krediet wordt aangewend voor planvorming voor toekomstige grondexploitaties. Verder wordt het krediet gebruikt voor planvorming voor gronden van derden waarvoor nog geen dekking voor de plankosten is geregeld. Als er voor de hierboven beschreven locaties geen tijdig vastgestelde grondexploitatie of dekking van de gemaakte plankosten is, dan moeten de kosten worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat.

In de Jaarrekening 2019 zal in het kader van toekomstige grondexploitaties o.a. een toelichting worden gegeven op Stationsstraat 33, bouwbloklocatie landbouwgronden Gijzenrooij, Kievitstraat 59 die in 2018 is gekocht, Goorstraat / Sluisstraat die in 2019 is gekocht, een mogelijke aankoop in 2019 ter grootte van ongeveer € 0,3 miljoen. Een ander gebied dat tot aankopen kan leiden is het project Bogardeind. Tevens zal de stand van zaken voor de Wvg-gebieden dan worden beschreven. Of wijkontwikkelingsplannen nog zullen leiden tot nieuwe aankopen is op dit moment nog niet duidelijk. Hetzelfde geldt voor eventuele ontwikkelingen in het kader van het centrumplan van Geldrop.

Verplichte beleidsindicatoren

Verplichte beleidsindicatoren

Nr.	Programma(nr.)	Naam	Jaarrekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Eenheid
14.	02. Economie en vastgoed	Functiemenging	45,4			%
16.	02. Economie en vastgoed	Vestigingen	132,8			per 1.000 inw. 15-74 jaar
6.	03. Veiligheid en handhaving	Verwijzingen Halt	150			per 10.000 inw. 12-17 jaar
7.	03. Veiligheid en handhaving	Harde kern jongeren	2			per 10.000 inwoners
8.	03. Veiligheid en handhaving	Winkeldiefstal	0,9			aantal per 1.000 inwoners
9.	03. Veiligheid en handhaving	Geweldsmisdrijven	2,8			aantal per 1.000 inwoners
10.	03. Veiligheid en handhaving	Diefstal uit woning	2,0			aantal per 1.000 inwoners
11.	03. Veiligheid en handhaving	Vernieling en beschadiging	4,3			aantal per 1.000 inwoners
21.	05. Sociale zaken en armoedebeleid	Banen	589,6			per 1.000 inwoners 15-74 jaar
22.	05. Sociale zaken en armoedebeleid	Jongeren met delict voor rechter	1			% jongeren 12-21 jaar
23.	05. Sociale zaken en armoedebeleid	% kinderen in uitkeringsgezin	6			% kinderen waarvan ouder(s)/verzorger(s) een bijstandsuitkering ontvangen
24.	05. Sociale zaken en armoedebeleid	Netto arbeidsparticipatie	68,6			% werkzame beroepsbevolking tov (potentiële) beroepsbevolking
26.	05. Sociale zaken en armoedebeleid	% werkloze jongeren	2			% werkloze jongeren 16-22 jaar
27.	05. Sociale zaken en armoedebeleid	Bijstandsuitkeringen	28,77			per 1.000 inwoners 18 jaar e.o.
28.	05. Sociale zaken en armoedebeleid	Lopende re-integratievoorzieningen	6,5			per 1.000 inwoners 15-65 jaar
20.	06. Zorg, welzijn en cultuur	Niet-sporters	45,5			% bevolking 19 jaar eo dat niet minstens een keer per week aan sport doet
29.	06. Zorg, welzijn en cultuur	Jongeren met jeugdhulp	10,5			% van alle jongeren tot 18 jaar
30.	06. Zorg, welzijn en cultuur	Jongeren met jeugdreclassering	0,2			% jongeren 12-22 jaar tov alle jongeren 12-22 jaar
31.	06. Zorg, welzijn en cultuur	Jongeren met jeugdbescherming	0,7			% jongeren tot 18 jaar
32.	06. Zorg, welzijn en cultuur	Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	450			per 10.000 inwoners
17.	07. Jeugdbeleid en onderwijs	Absoluut verzuim	0,5			per 1.000 inwoners van 5-18 jaar
18.	07. Jeugdbeleid en onderwijs	Relatief verzuim	7			per 1.000 inwoners van 5-18 jaar
19.	07. Jeugdbeleid en onderwijs	Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	2,0			% leerlingen 12-23 jaar dat voortijdig, zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat
25.	07. Jeugdbeleid en onderwijs	% achterstandsleerlingen	11			%
1.	08. Democratisch bestuur	Formatie	4,95			fte per 1.000 inwoners
2.	08. Democratisch bestuur	Bezetting	4,74			fte per 1.000 inwoners

3.	08. Democratisch bestuur	Apparaatskosten	599			kosten per inwoner in euro
4.	08. Democratisch bestuur	Externe inhuur	10,13			% van totale loonsom + totale kosten inhuur externen
5.	08. Democratisch bestuur	Overhead	10,81			% van totale lasten
33.	09. Natuur, milieu en duurzaamheid	Huishoudelijk restafval	117			kg per inwoner
34.	09. Natuur, milieu en duurzaamheid	Hernieuwbare elektriciteit	1,8			%
36.	11. Bouwen en wonen	Nieuwbouw woningen	10,4			aantal per 1.000 woningen
37.	11. Bouwen en wonen	Demografische druk	76,7			% personen van 0-20 jaar en 65 jaar eo in verhouding tot personen van 20-64 jaar
35.	12. Financiën en belastingen	WOZ-waarde woningen	241			x 1.000 euro
38.	12. Financiën en belastingen	Woonlasten meerpersoonshuishouden	653			euro
39.	12. Financiën en belastingen	Woonlasten éénpersoonshuishouden	575			euro

Financiële begroting

Financiële begroting

De financiële begroting bestaat uit het overzicht van baten en lasten met toelichting en de uiteenzetting van de financiële positie met toelichting.

Overzicht van baten en lasten

Programma's

Bedragen x €1.000

Programma's	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 1. Gebiedsgericht werken	702	4.795	-4.093	702	4.764	-4.062	702	4.733	-4.031	702	4.727	-4.025
Programma 2. Economie en vastgoed	693	962	-269	693	951	-258	693	954	-262	693	958	-265
Programma 3. Veiligheid en handhaving	79	2.064	-1.985	79	2.062	-1.982	79	2.059	-1.980	79	2.059	-1.979
Programma 4. Bestuur en bestuurlijke samenwerking	481	3.540	-3.058	500	3.585	-3.085	495	3.492	-2.997	470	3.387	-2.917
Programma 5. Werk en inkomen	9.780	16.452	-6.672	9.780	16.525	-6.745	9.780	16.525	-6.745	9.780	16.525	-6.745
Programma 6. Zorg, welzijn en cultuur	1.368	14.351	-12.983	1.368	14.390	-13.022	1.368	14.388	-13.020	1.368	14.334	-12.966
Programma 7. Jeugdbeleid en onderwijs	657	15.581	-14.924	750	16.042	-15.291	843	16.684	-15.841	843	16.641	-15.798
Programma 8. Duurzaamheid, natuur en milieu	9.516	10.470	-955	9.763	10.775	-1.012	10.056	11.112	-1.056	10.289	11.327	-1.038
Programma 9. Bereikbaarheid en verkeer	506	4.378	-3.873	506	4.813	-4.307	506	5.067	-4.562	506	5.086	-4.580
Programma 10. Bouwen en wonen	18.934	19.539	-605	22.810	23.405	-595	20.207	18.593	1.614	19.948	18.300	1.648
Totaal	42.716	92.132	-49.416	46.951	97.311	-50.360	44.729	93.608	-48.879	44.677	93.343	-48.666

Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x €1.000

Algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Algemene uitkering	54.784	0	54.784	56.594	0	56.594	57.415	0	57.415	59.061	0	59.061
Dividenden	42	3	40	42	3	40	42	3	40	42	3	40
Lokale heffingen	5.702	556	5.146	5.867	558	5.309	6.038	560	5.478	6.214	563	5.651
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	-12	12	0	-12	12	0	-12	12	0	-12	12
Treasury	1.952	362	1.590	1.920	361	1.559	1.883	355	1.529	1.904	348	1.556
Totaal	62.480	909	61.571	64.423	910	63.513	65.379	906	64.473	67.220	902	66.318

Onvoorzien, overhead en Vpb

Bedragen x €1.000

Onvoorzien, overhead en Vpb	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Onvoorzien	0	714	-714	0	1.488	-1.488	0	2.283	-2.283	0	3.084	-3.084
Overhead	182	10.714	-10.532	163	10.823	-10.660	177	10.789	-10.612	177	10.924	-10.747
Vennootschapsbelasting	0	100	-100	0	100	-100	0	100	-100	0	100	-100
Totaal	182	11.528	-11.345	163	12.411	-12.248	177	13.172	-12.995	177	14.108	-13.931

Geraamd totaal saldo van baten en lasten

Bedragen x €1.000

Geraamd totaal saldo van baten en lasten	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal saldo van baten en lasten	105.378	104.568	810	111.538	110.632	906	110.285	107.686	2.599	112.075	108.354	3.721
Totaal	105.378	104.568	810	111.538	110.632	906	110.285	107.686	2.599	112.075	108.354	3.721

Beoogde toevoegingen en onttrekkingen reserves

Bedragen x €1.000

Programma's	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Mutaties programma 2	172	0	172	171	0	171	153	0	153	91	0	91
Mutaties programma 7	328	1.023	-695	761	1.043	-282	761	1.043	-282	761	1.043	-282
Mutaties programma 8	43	0	43	36	0	36	31	0	31	25	0	25
Mutaties programma 9	135	0	135	235	0	235	277	0	277	281	0	281
Mutaties programma 11	1.215	426	789	1.152	426	726	1.693	2.662	-969	510	2.662	-2.152
Totaal	1.893	1.449	444	2.355	1.469	886	2.914	3.705	-791	1.667	3.705	-2.038

Geraamd resultaat

Bedragen x €1.000

Geraamd resultaat	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Resultaat	107.271	106.017	1.253	113.893	112.101	1.792	113.199	111.391	1.808	113.742	112.059	1.683
Resultaat	107.271	106.017	1.253	113.893	112.101	1.792	113.199	111.391	1.808	113.742	112.059	1.683

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Programma 1 Gebiedsgericht werken

Bedragen x €1.000

Taakveld	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1.2 Openbare orde en veiligheid	21	1.117	-1.096	21	1.117	-1.096	21	1.099	-1.078	21	1.099	-1.078
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	681	3.678	-2.997	681	3.647	-2.966	681	3.634	-2.953	681	3.628	-2.947
Subtotaal	702	4.795	-4.093	702	4.764	-4.062	702	4.733	-4.031	702	4.727	-4.025

Programma 2 Economie en vastgoed

Bedragen x €1.000

Taakveld	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.10 Mutaties reserves	172	0	172	171	0	171	153	0	153	91	0	91
3.1 Economische ontwikkeling	33	432	-399	33	417	-384	33	413	-380	33	409	-376
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	5	55	-51	5	51	-47	5	51	-47	5	51	-47
3.4 Economische promotie	654	475	180	654	482	172	654	490	165	654	497	157
Subtotaal	865	962	-97	864	951	-87	845	954	-109	784	958	-174

Programma 3 Veiligheid en handhaving

Bedragen x €1.000

Taakveld	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	79	2.064	-1.985	79	2.062	-1.982	79	2.059	-1.980	79	2.059	-1.979
Subtotaal	79	2.064	-1.985	79	2.062	-1.982	79	2.059	-1.980	79	2.059	-1.979

Programma 4 Bestuur en bestuurlijke samenwerking

Bedragen x €1.000

Taakveld	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.1 Bestuur	0	2.156	-2.156	0	2.132	-2.132	0	2.042	-2.042	0	1.937	-1.937
0.2 Burgerzaken	481	1.384	-903	500	1.453	-953	495	1.450	-955	470	1.450	-980
Subtotaal	481	3.540	-3.058	500	3.585	-3.085	495	3.492	-2.997	470	3.387	-2.917

Programma 5 Werk en inkomen

Bedragen x €1.000

Taakveld	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
6.3 Inkomensregelingen	9.780	13.398	-3.618	9.780	13.398	-3.618	9.780	13.398	-3.618	9.780	13.398	-3.618
6.4 Begeleide participatie	0	1.410	-1.410	0	1.529	-1.529	0	1.529	-1.529	0	1.529	-1.529
6.5 Arbeidsparticipatie	0	1.643	-1.643	0	1.597	-1.597	0	1.597	-1.597	0	1.597	-1.597
Subtotaal	9.780	16.452	-6.672	9.780	16.525	-6.745	9.780	16.525	-6.745	9.780	16.525	-6.745

Programma 6 Zorg, welzijn en cultuur

Bedragen x €1.000

Taakveld	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
5.1 Sportbeleid en activering	0	682	-682	0	737	-737	0	789	-789	0	783	-783
5.2 Sportaccommodaties	598	1.889	-1.291	598	1.887	-1.289	598	1.843	-1.246	598	1.799	-1.202
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	193	1.566	-1.374	193	1.560	-1.368	193	1.542	-1.349	193	1.539	-1.346
5.4 Musea	0	108	-108	0	108	-108	0	108	-108	0	108	-108
5.5 Cultureel erfgoed	18	281	-263	18	279	-261	18	279	-261	18	279	-261
5.6 Media	0	861	-861	0	861	-861	0	861	-861	0	861	-861
6.2 Wijkteams	0	665	-665	0	665	-665	0	665	-665	0	665	-665
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	819	-819	0	819	-819	0	819	-819	0	819	-819
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	560	7.260	-6.700	560	7.245	-6.684	560	7.245	-6.684	560	7.245	-6.684
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	203	-203	0	212	-212	0	220	-220	0	220	-220
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	0	16	-16	0	16	-16	0	16	-16	0	16	-16
Subtotaal	1.368	14.351	-12.983	1.368	14.390	-13.022	1.368	14.388	-13.020	1.368	14.334	-12.966

Programma 7 Jeugdbeleid en onderwijs

Bedragen x €1.000

Taakveld	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.10 Mutaties reserves	328	1.023	-695	761	1.043	-282	761	1.043	-282	761	1.043	-282
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	37	-37	0	37	-37	0	37	-37	0	37	-37
4.2 Onderwijshuisvesting	0	1.613	-1.613	0	1.984	-1.984	0	2.520	-2.520	0	2.464	-2.464
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	657	2.410	-1.753	750	2.522	-1.772	843	2.614	-1.771	843	2.613	-1.770
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	9.219	-9.219	0	9.184	-9.184	0	9.184	-9.184	0	9.184	-9.184
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	806	-806	0	806	-806	0	806	-806	0	806	-806
7.1 Volksgezondheid	0	1.495	-1.495	0	1.509	-1.509	0	1.524	-1.524	0	1.538	-1.538
Subtotaal	985	16.604	-15.619	1.511	17.085	-15.574	1.604	17.727	-16.124	1.604	17.684	-16.081

Programma 8 Duurzaamheid, natuur en milieu

Bedragen x €1.000

Taakveld	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.10 Mutaties reserves	43	0	43	36	0	36	31	0	31	25	0	25
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	52	2.575	-2.523	52	2.610	-2.558	52	2.670	-2.618	52	2.681	-2.629
7.2 Riolering	3.882	2.951	930	4.089	3.163	925	4.307	3.370	937	4.458	3.506	952
7.3 Afval	5.548	4.358	1.191	5.592	4.424	1.168	5.669	4.487	1.181	5.751	4.555	1.197
7.4 Milieubeheer	34	586	-552	31	579	-548	29	585	-556	27	585	-559
Subtotaal	9.558	10.470	-912	9.799	10.775	-976	10.087	11.112	-1.025	10.314	11.327	-1.013

Programma 9 Bereikbaarheid en verkeer

Bedragen x €1.000

Taakveld	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.10 Mutaties reserves	135	0	135	235	0	235	277	0	277	281	0	281
0.63 Parkeerbelasting	413	11	402	413	11	402	413	11	402	413	11	402
2.1 Verkeer en vervoer	92	4.184	-4.091	92	4.606	-4.514	92	4.862	-4.769	92	4.881	-4.789
2.2 Parkeren	0	184	-184	0	196	-196	0	195	-195	0	194	-194
Subtotaal	641	4.378	-3.738	741	4.813	-4.072	782	5.067	-4.285	786	5.086	-4.300

Programma 10 Bouwen en wonen

Bedragen x €1.000

Taakveld	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	395	518	-122	396	512	-115	396	499	-103	396	499	-102
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	50	-50	0	50	-50	0	50	-50	0	50	-50
8.1 Ruimtelijke ordening	155	288	-133	155	286	-131	155	284	-129	155	251	-96
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	17.542	17.522	20	21.417	21.396	21	18.814	16.598	2.215	18.555	16.339	2.215
8.3 Wonen en bouwen	841	1.161	-320	841	1.161	-320	841	1.161	-320	841	1.161	-320
Subtotaal	18.934	19.539	-605	22.810	23.405	-595	20.207	18.593	1.614	19.948	18.300	1.648

Programma 11 Financiën en belastingen

Bedragen x €1.000

Taakveld	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.10 Mutaties reserves	1.215	426	789	1.152	426	726	1.693	2.662	-969	510	2.662	-2.152
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	1.253	-1.253	0	1.792	-1.792	0	1.808	-1.808	0	1.683	-1.683
0.4 Overhead	182	10.714	-10.532	163	10.823	-10.660	177	10.789	-10.612	177	10.924	-10.747
0.5 Treasury	1.994	365	1.629	1.962	364	1.598	1.926	357	1.568	1.946	351	1.595
0.61 OZB woningen	3.731	154	3.576	3.847	154	3.693	3.967	154	3.813	4.091	155	3.937
0.62 OZB niet-woningen	1.663	30	1.633	1.704	30	1.675	1.747	30	1.717	1.791	30	1.761
0.64 Belastingen overig	308	372	-63	316	374	-58	324	376	-52	332	378	-47
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	54.784	0	54.784	56.594	0	56.594	57.415	0	57.415	59.061	0	59.061
0.8 Overige baten en lasten	0	702	-702	0	1.476	-1.476	0	2.271	-2.271	0	3.072	-3.072
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	100	-100	0	100	-100	0	100	-100	0	100	-100
Subtotaal	63.877	14.115	49.762	65.739	15.539	50.200	67.249	18.547	48.702	67.907	19.355	48.552

Totaal

Bedragen x €1.000

Totaal	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal	107.271	107.271	0	113.893	113.893	0	113.199	113.199	0	113.742	113.742	0
Totaal	107.271	107.271	0	113.893	113.893	0	113.199	113.199	0	113.742	113.742	0

Toelichting overzicht van baten en lasten

Toelichting overzicht van baten en lasten

De toelichting op het overzicht van baten en lasten bestaat uit drie onderdelen, namelijk de verschillen van de autonome ontwikkelingen per programma, het overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten en het overzicht beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

Verschil autonome ontwikkelingen per programma

Inleiding

Totaal verschil dat wordt veroorzaakt door autonome ontwikkelingen	2020
Begrotingssaldo 2021 in MPB 2020-2023 (= begroting 2021 oud*)	0
Begrotingssaldo 2021 in MPB 2021-2024 (= begroting 2021 nieuw)	0
Verschil	0

* = begroting 2019; jaarschijf 2020

Per programma:

Programma 1: Gebiedsgericht werken

1. Gebiedsgericht werken	
Begroting 2021 oud	-4.003.000
Begroting 2021 nieuw	-4.244.000
Verschil	-241.000
Autonome ontwikkelingen	-90.000
Gevolgen septembercirculaire + 2e turap + beleidsaanpassingen	-151.000

Programma 2: Economie en vastgoed

2. Economie en vastgoed	
Begroting 2020 oud	-191.000
Begroting 2020 nieuw	-97.000
Verschil	94.000
Autonome ontwikkelingen	94.000
Gevolgen septembercirculaire + 2e turap + beleidsaanpassingen	0

Programma 3: Veiligheid en handhaving

3. Veiligheid en handhaving	
Begroting 2020 oud	-1.876.000
Begroting 2020 nieuw	-1.985.000
Verschil	-109.000
Autonome ontwikkelingen	-109.000
Gevolgen septembercirculaire + 2e turap + beleidsaanpassingen	0

Programma 4: Bestuur en bestuurlijke samenwerking

4. Bestuur en bestuurlijke samenwerking	
Begroting 2020 oud	-3.078.000
Begroting 2020 nieuw	-2.993.000
Verschil	85.000
Autonome ontwikkelingen	20.000
Gevolgen septembercirculaire + 2e turap + beleidsaanpassingen	65.000

Programma 5: Werk en inkomen

5. Werk en inkomen	
Begroting 2020 oud	-6.453.000
Begroting 2020 nieuw	-6.672.000
Verschil	-219.000
Autonome ontwikkelingen	-200.000
Gevolgen septembercirculaire + 2e turap + beleidsaanpassingen	-19.000

Programma 6: Zorg, welzijn en cultuur

6. Zorg, welzijn en cultuur	
Begroting 2020 oud	-12.760.000
Begroting 2020 nieuw	-14.973.000
Verschil	-2.213.000
Autonome ontwikkelingen	-180.000
Gevolgen septembercirculaire + 2e turap + beleidsaanpassingen	-2.033.000

Programma 7: Jeugdbeleid en onderwijs

7. Jeugdbeleid en onderwijs	
Begroting 2020 oud	-15.465.000
Begroting 2020 nieuw	-16.706.000
Verschil	-1.241.000
Autonome ontwikkelingen	-154.000
Gevolgen septembercirculaire + 2e turap + beleidsaanpassingen	-1.087.000

Programma 8: Duurzaamheid, natuur en milieu

8. Duurzaamheid, natuur en milieu	
Begroting 2020 oud	-963.000
Begroting 2020 nieuw	-847.000
Verschil	116.000
Autonome ontwikkelingen	67.000
Gevolgen septembercirculaire + 2e turap + beleidsaanpassingen	49.000

Programma 9: Bereikbaarheid en verkeer

9. Bereikbaarheid en verkeer	
Begroting 2020 oud	-4.115.000
Begroting 2020 nieuw	-3.750.000
Verschil	365.000
Autonome ontwikkelingen	307.000
Gevolgen septembercirculaire + 2e turap + beleidsaanpassingen	58.000

Programma 10: Bouwen en wonen

10. Bouwen en wonen	
Begroting 2020 oud	-1.059.000
Begroting 2020 nieuw	-639.000
Verschil	420.000
Autonome ontwikkelingen	454.000
Gevolgen septembercirculaire + 2e turap + beleidsaanpassingen	-34.000

Programma 11: Financiën en belastingen

11. Financiën en belastingen	
Begroting 2020 oud	49.963.000
Begroting 2020 nieuw	52.907.000
Verschil	2.944.000
Autonome ontwikkelingen	-209.000
Gevolgen septembercirculaire + 2e turap + beleidsaanpassingen	3.153.000

Overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten

Overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten

Als per jaarschijf van de Meerjarenbegroting de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten is er sprake van structureel evenwicht. Hiervoor is het van belang dat uit de begroting duidelijk blijkt welke geraamde baten en lasten structureel van aard zijn en welke incidenteel. Het structureel begrotingssaldo kan alleen bepaald worden door het begrotingssaldo te zuiveren van incidentele baten en lasten. Het overzicht van incidentele baten en lasten is hierbij een belangrijk overzicht. Het onderstaande overzicht gaat uit van het begrotingssaldo na verwerking van nieuw beleid.

	2020	2020	2021	2021	2022	2022	2023	2023
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
Programma 1 Gebiedsgericht werken								
Programma 2 Economie en vastgoed								
Villagemarketing		150.000		150.000				
Eenmalig promotiebudget i.k.v. verzelfstandiging markten		4.000						
Bewust lagere tarieven Toeristenbelasting t.l.v. reserve	-111.881		-111.072		-92.748		-	30.803
Onttrekking reserve Recreatie en toerisme	111.881		111.072		92.748		30.803	
Programma 3 Veiligheid en handhaving								
Eenmalige compensatiemaatregelen centrum Geldrop		25.000						
Programma 4 Bestuur en bestuurlijke samenwerking								
Aanpassing wachtgeld voormalig wethouders		129.454		111.075		69.199		1.967
Extra formatie voor dienstverlening (flexibele schil)		48.000		32.000				
Programma 5 Werk en inkomen								
Extra formatie vergunninghouders CMD (1,0 fte)		56.400						
Programma 6 Zorg, welzijn en cultuur								
Cultuurmakelaar		15.000		15.000				
Formatie subsidiemedewerker (0,6 fte) (incidenteel)		32.000						
Preventieplan: ouderschap binnen pijler ouder en kind		48.000						
Nieuw beleid: taskforce sociaal domein		180.000		80.000				
Programma 7 Jeugdbeleid en onderwijs								
Eerdere afronding project "Pedagogische buurt"		-30.000						
Programma 8 Duurzaamheid, natuur en milieu								
Verduurzamen gemeentelijk vastgoed		50.000						
Bewust lagere tarieven Hondenbelasting t.l.v. reserve	-40.991		-35.495		-29.869		-	24.110
Onttrekking reserve Hondenbeleid	40.991		35.495		29.869		24.110	
Programma 9 Bereikbaarheid en verkeer								
Diverse vervangingsinvesteringen buitendienst: inruil	18.800				14.000			
Programma 10 Bouwen en wonen								

Nieuw beleid: omgevingswet		40.000						
Nieuw beleid: woonwensenonderzoek SGE		10.000						10.000
Programma 11 Financiën en belastingen								
Programma Betere dienstverlening		65.023		17.865				
Neg. saldo bij MPB 2019-2022	489.677		97.626					
Neg. saldo bij RV Herinrichting Kalander- en Haspelstraat	2.208		2.166					
Neg. saldo bij RV Centrumplan Geldrop			13.222					
Neg. saldo bij 1e tussentijdse rapportage 2019	57.540		72.253					
Neg. saldo bij Kadernota 2020-2023		8.224	428.670		1.182.819			
Neg. saldo bij MPB 2020-2023	1.072.169		523.591			878.170		650.000
Onderuitputting kapitaallasten	454.532		133.563		46.290		16.838	
Totaal	2.094.926	831.101	1.271.091	405.940	1.243.109	947.369	16.838	661.967
Incidenteel saldo Meerjarenbegroting 2020-2023		-	-	-	-	-	-	645.129
Saldo Meerjarenbegroting 2020-2023		0		0		0		1.310.058
Structureel saldo Meerjarenbegroting 2020-2023		-	-	-	-	-	-	1.955.187

Toelichting incidenteel:

Villagemarketing

De ontwikkeling van de beide centra is een belangrijk speerpunt van de gemeente. Het thema Verweven is hierbij één van de profileringen. Vanaf 2018 heeft de Raad voor vier jaar incidenteel geld beschikbaar gesteld voor een verdere borging van het thema Verweven via diverse uitvoeringsprojecten, uitingen en initiatieven.

Eenmalig promotiebudget i.k.v. verzelfstandiging markten

De Stichting Markten Geldrop-Mierlo neemt de taak van de gemeente over om de weekmarkten te organiseren. De Raad heeft hiervoor een incidenteel promotiebudget beschikbaar gesteld van € 4.000,- in 2019 en 2020.

Bewust lagere tarieven Toeristenbelasting t.l.v. reserve / Onttrekking reserve Recreatie en toerisme

De onttrekking aan de reserve Recreatie en toerisme vormt een incidentele baat. Hier staat een negatieve incidentele baat voor hetzelfde bedrag tegenover. De exploitatie Recreatie en toerisme is immers niet kostendekkend (meer kosten dan opbrengsten begroot). Eigenlijk zouden de opbrengsten moeten stijgen. Er is echter voor gekozen om de baten incidenteel lager te houden en het tekort wat hierdoor ontstaat (incidenteel) te dekken uit de bijbehorende reserve.

Eenmalige compensatiemaatregelen centrum Geldrop

Ter compensatie van de overlast van de reconstructie van het centrum van Geldrop heeft de Raad incidenteel geld beschikbaar gesteld voor het organiseren van publieksvriendelijke acties en evenementen die ten goede komen aan de burgers die het centrum bezoeken.

Aanpassing wachtgeld voormalig wethouders

Het wachtgeld van voormalig wethouders is een post die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloed. Vooraf staat vast wanneer wachtgeld begint en wanneer het eindigt (tijdelijkheid).

Extra formatie voor dienstverlening (flexibele schil)

Vanuit de afdeling Publiekszaken bestaat als gevolg van de hoeveelheid klantvragen continu druk op de formatie. Om de druk te verlagen en te kunnen voldoen aan de klantvragen is, voor een periode van 3 jaar, extra ambtelijke capaciteit beschikbaar gesteld, in de vorm van een flexibele schil, zodat op piekmomenten ondersteuning kan worden ingevlogen. Daarnaast zetten we vanuit het programma dienstverlening in op verbeteringen die bij moeten dragen aan een (nog) betere dienstverlening en een verhoging van de klanttevredenheid. Dat moet tot duurzame efficiency-verhoging leiden. De verwachting is dat daardoor op termijn de extra benodigde formatie niet meer nodig is, vandaar de vraag van tijdelijke aard.

Extra formatie vergunninghouders CMD (1,0 fte)

In 2017 en 2018 heeft de gemeente een verbeterslag gemaakt met de maatschappelijke begeleiding van vergunninghouders. Deze werd ingegeven door een wijziging van de Wet Inburgering. In 2020 wordt deze wet opnieuw aangepast en wordt het gemeentelijk takenpakket verder uitgebreid. Op basis van de evaluatie in 2018 wordt deze taak voortgezet in 2019 en 2020.

Cultuurmakelaar

In 2018 is het cultuurbeleidsplan 2018-2021 "De Kracht van Cultuur" vastgesteld door de Raad. Hierbij is voor de jaren 2018 tot en met 2021 een bedrag van € 15.000,- per jaar beschikbaar gesteld voor de kosten van de cultuurmakelaar.

Formatie subsidiemedewerker (0,6 fte)

Met vertrek van medewerkers zijn de taken op het gebied van subsidies die voorheen door een medewerker in schaal 9 werden uitgevoerd, overgenomen door beleidsmedewerkers. Daardoor loopt hun takenpakket over en wordt niet voldaan aan termijnen. Om de werkzaamheden voorlopig goed te beleggen en onze dienstverlening op dit vlak op orde te krijgen, is de formatie tijdelijk uitgebreid met 20 uur in de week voor de jaren 2019 en 2020.

Preventieplan: ouderschap binnen pijler ouder en kind

Voor de uitvoering van het preventieplan heeft de Raad voor de jaren 2019 en 2020 € 48.000,- extra beschikbaar gesteld.

Nieuw beleid: taskforce sociaal domein

Het betreft tijdelijke inzet van capaciteit.

Eerdere afronding project "Pedagogische buurt"

In 2020 is er een eenmalig voordeel vanwege de eerdere afronding van het project "Pedagogische buurt".

Verduurzamen gemeentelijk vastgoed

De raad heeft voor de jaren 2017 t/m 2020 een aanvullend budget van € 50.000,- beschikbaar gesteld voor extra energiebesparende maatregelen bij gemeentelijk vastgoed.

Bewust lagere tarieven Hondenbelasting t.l.v. reserve / Onttrekking reserve Hondenbeleid

De onttrekking aan de reserve Hondenbeleid vormt een incidentele baat. Hier staat een negatieve incidentele baat voor hetzelfde bedrag tegenover. De exploitatie Hondenbeleid is immers niet kostendekkend (meer kosten dan opbrengsten begroot). Eigenlijk zouden de opbrengsten moeten stijgen. Er is echter voor gekozen om de baten incidenteel lager te houden en het tekort wat hierdoor ontstaat (incidenteel) te dekken uit de bijbehorende reserve.

Diverse vervangingsinvesteringen buitendienst; inruil

Het betreft de incidentele opbrengsten uit de inruil van vervoermiddelen van de buitendienst.

Nieuw beleid: omgevingswet

Dit zijn eenmalige opstartkosten voor verdere voorbereiding en ontwikkeling van de omgevingsvisie, training, e.d.

Nieuw beleid: woonwensenonderzoek SGE

Het betreft eenmalige onderzoekskosten.

Programma Betere Dienstverlening

De bijdrage aan de Dienst Dommelvallei voor de uitvoering van het programma Betere Dienstverlening geldt voor de jaren 2019 t/m 2021.

Negatief saldo bij MPB 2019-2022

Het negatieve begrotingssaldo uit de Meerjarenbegroting 2019-2022 komt ten laste van de Algemene Reserve. Dit vormt een incidentele baat voor de algemene dienst.

Negatief saldo bij RV Herinrichting Kalander- en Haspelstraat en RV Centrumplan Geldrop

De financiële gevolgen van beide raadsvoorstellen komen ten laste van het begrotingssaldo. Maar omdat het begrotingssaldo nul is worden de lasten vervolgens onttrokken uit de Algemene Reserve. Dit vormt een incidentele baat voor de algemene dienst.

Negatief saldo bij 1e tussentijdse rapportage 2019

Het negatieve begrotingssaldo uit de 1e tussentijdse rapportage 2019 komt ten laste van de Algemene Reserve. Dit vormt een incidentele baat voor de algemene dienst.

Negatief saldo bij Kadernota 2020-2023

Het negatieve begrotingssaldo uit de Kadernota 2020-2023 komt ten laste van de Algemene Reserve. Dit vormt een incidentele baat voor de algemene dienst. (Voor het bedrag van € 8.224,- geldt het omgekeerde: een positief saldo ten gunste van de algemene dienst).

Onderuitputting kapitaallasten

Een gemeente moet de volledige lasten die voortvloeien uit investeringen op kunnen vangen binnen de Meerjarenbegroting. Volgens ons afschrijvingsbeleid starten de afschrijvingskosten in het jaar ná ingebruikname van de investering. De geraamde kapitaallasten in het jaar van de investering merken wij aan als een incidenteel voordeel. Dit eenmalige 'voordeel' begroten wij niet feitelijk, maar brengen wij tot uitdrukking in het overzicht van incidentele baten en lasten. Hiermee laten wij zien dat wij de volledige jaarlijkse lasten van de geraamde investeringen op kunnen vangen binnen een structureel sluitende Meerjarenbegroting. Het begrip "Onderuitputting kapitaallasten" laat zich ook uitleggen aan de hand van het volgende voorbeeld.

Voorbeeld	2021	2022	2023	2024
Investering van € 1.000.000,- (spreiding in jaren)	50.000	350.000	600.000	
Kapitaallasten vanaf 2024 (1 jaar ná einde investering)				100.000
Onderuitputting kapitaallasten	100.000	100.000	100.000	

Als je start met investeren in 2020, dan moet je aan kunnen tonen dat je vanaf die tijd de volledige kapitaallast kunt dragen. En dus beoordeelt de provincie de kapitaallast (die in werkelijkheid pas vanaf 2023 start) in de jaren 2020, 2021 en 2022 als een incidentele baat. Dit noemt men de onderuitputting kapitaallasten (zie onderste regel in bovenstaand overzicht). In werkelijkheid hebben wij deze kosten niet in 2020, 2021 en 2022. Het is puur een fictieve aanpassing. Het begrotingssaldo verandert hier niet door, alleen de verhouding structureel-incidenteel: door onderuitputting kapitaallasten daalt het structurele begrotingssaldo en stijgt het incidentele begrotingssaldo.

Het bedrag in het overzicht van incidentele baten en lasten is berekend aan de hand van de staat van investeringen, behorende bij de Meerjarenbegroting 2020-2023.

Overzicht beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

	2020		2021		2022		2023	
Omschrijving	Toevoeg.	Onttrek.	Toevoeg.	Onttrek.	Toevoeg.	Onttrek.	Toevoeg.	Onttrek.
Algemene reserve								
Algemene reserve grondexploitaties	0	100.000	0	100.000	0	100.000	0	100.000
Totaal algemene reserves	0	100.000	0	100.000	0	100.000	0	100.000
Bestemmingsreserve								
Reserve personeel en organisatie	5.562	0	5.562	27.810	5.562	0	5.562	0
Reserve onderwijshuisvesting (IHP)	1.107.093	677.849	1.127.093	1.110.607	1.127.093	1.110.607	1.127.093	1.110.607
Reserve verkoopopbrengst HNG	0	216.621	0	0	0	0	0	0
Totaal bestemmingsreserves	1.112.655	894.470	1.132.655	1.138.417	1.132.655	1.110.607	1.132.655	1.110.607
Dekkingsreserves								
Bouw vergaderaccommodatie	0	0	0	60.000	0	60.000	0	60.000
Nutsvoorzieningen centrum Mierlo	0	6.507	0	6.507	0	6.507	0	6.507
P-Margrietstraat t.h.v. P-Frisostraat	0	22.850	0	22.850	0	22.850	0	22.850
Dorpsstraat deel Rabo - t.h.v. Plus	0	24.338	0	24.338	0	24.338	0	24.338
Onderzoek en realisatie kiosk	0	7.052	0	7.052	0	7.052	0	7.052
Tijdelijke huisvesting	0	7.939	0	0	0	0	0	0
FBW Herinrichting Langstraat	0	13.179	0	13.179	0	13.179	0	13.179
FBW Herinrichting Korte Kerkstraat/Bogardeind	0	18.110	0	18.110	0	18.110	0	18.110
FBW Herinrichting Heggestraat	0	0	0	0	0	4.374	0	4.374
FBW Rotonde centrum Geldrop	0	6.478	0	6.478	0	6.478	0	6.478
FBW Parkeerterrein Weverijmuseum	0	0	0	4.359	0	4.359	0	4.359
FBW Herinrichting parkeerterrein Markt	0	0	0	13.241	0	13.241	0	13.241
FBW Herinrichting parkeerterrein De Meent	0	13.020	0	13.020	0	13.020	0	13.020
FBW Parkeerterrein Achter de Kerk	0	0	0	14.940	0	14.940	0	14.940
FBW Parkeerverwijssysteem	0	0	0	3.827	0	3.827	0	3.827
FBW Kruispunt Molenstr/Johan Peijnenburgweg	0	11.320	0	11.320	0	11.320	0	11.320
FBW Vervanging VRI Sluisstraat Peijnenburgweg	0	0	0	3.900	0	3.900	0	3.900
FBW Kruispunt Peijnenburgweg/Dommeldalseweg	0	0	0	0	0	11.240	0	11.240
FBW Herinr. Bogardeind (ijsalon/Beukelaar)	0	12.344	0	12.344	0	12.344	0	12.344
FBW Kruispunt Bogardeind (extra rechtdoorstrook)	0	1.665	0	1.665	0	1.665	0	1.665
FBW Bogardeind / Gijzenrooiseweg	0	17.491	0	17.491	0	17.491	0	17.491
FBW Aanpass openb Ruimte brede school Coevering	0	9.907	0	9.907	0	9.907	0	9.907
FBW Busbaan Gijzenrooiseweg	0	5.153	0	5.153	0	5.153	0	5.153
FBW Beleefpad Katoenpad	0	1.099	0	1.099	0	1.099	0	1.099
FBW Kasteelseloop en Molenheide	0	1.116	0	1.116	0	1.116	0	1.116
FBW Herinrichting Stationsomgeving	0	4.000	0	4.000	0	4.000	0	4.000

FBW Recreatieve fietsverbinding Rijk Dommel en AA	0	15.682	0	15.682	0	15.682	0	15.682
FBW Herinr Eindhweg busbaan Hooge Akker-gemgrens	0	0	0	0	0	5.760	0	5.760
FBW Aanl fietspad Vaarleseweg Broekstraat-spoor	0	0	0	0	0	1.600	0	1.600
FBW Busstrook zuid rijbaan Ln Vier Heemskinderen	0	2.930	0	2.930	0	2.930	0	2.930
FBW Ext voorsort.vak Eindhovenseweg/Gijzenrooisewg	0	0	0	0	0	8.840	0	8.840
FBW Ext voorsort.vak kruisp Eindhovenseweg/DAFIII	0	0	0	12.140	0	12.140	0	12.140
FBW Vervanging VRI Eindhovenseweg DAF III	0	0	0	4.000	0	4.000	0	4.000
FBW Fiets-voetpad tussen stationsplein/Beekweide	0	0	0	0	0	2.200	0	2.200
FBW Aanl fiets-voetpad Bogardeind Topa-terrein	0	0	0	2.000	0	2.000	0	2.000
FBW Verv VRI kruisp Gijzenrooisewg-Bogardeind	0	0	0	0	0	0	0	4.000
FBW Verv VRI kruisp Gijzenrooise-Aragorn	0	0	0	0	0	3.000	0	3.000
FBW Inrpl Bogardeind ged Beukelaar/Vier Heemsk	0	800	0	800	0	800	0	800
FBW Kruispunt Mierloseweg - Peijnenburgweg	0	0	0	21.000	0	21.000	0	21.000
By-pass rotonde Dommeldalseweg-Laan der 4 Heemsk.	0	0	0	0	0	4.300	0	4.300
Dekkingsreserve speelvoorziening Gulbergen	0	1.000	0	1.000	0	1.000	0	1.000
FBW Santheuvel	0	0	0	20.774	0	20.774	0	20.774
Totaal dekkingsreserves	0	203.980	0	356.222	0	397.536	0	401.536
Totaal	1.112.655	1.198.450	1.132.655	1.594.639	1.132.655	1.608.143	1.132.655	1.612.143

Uiteenzetting van de financiële positie

Geprognosticeerde balans

Geprognosticeerde balans

Activa	1-1-2020	1-1-2021	1-1-2022	1-1-2023	1-1-2024
Vaste activa					
Immateriële vaste activa	1.566	1.558	1.455	1.361	1.288
Materiële vaste activa	101.210	116.457	117.518	115.167	113.414
Financiële vaste activa	11.984	11.695	11.622	11.548	11.476
Totaal Vaste activa	114.760	129.711	130.595	128.075	126.177
Vlottende activa					
Voorraden	10.473	1.165	-11.131	-20.176	-19.389
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	9.015	9.015	9.015	9.015	9.015
Liquide middelen	517	517	517	517	517
Overlopende activa	5.650	5.650	5.650	5.650	5.650
Totaal Vlottende activa	25.655	16.347	4.052	-4.993	-4.206
Totaal Activa	140.416	146.058	134.647	123.082	121.971

Passiva	1-1-2020	1-1-2021	1-1-2022	1-1-2023	1-1-2024
Vaste passiva					
Eigen vermogen	43.729	41.878	40.131	42.775	46.253
Voorzieningen	25.149	14.975	15.492	16.590	17.896
Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer	47.499	65.166	54.985	39.678	33.784
Totaal Vaste passiva	116.377	122.019	110.608	99.043	97.932
Vlottende passiva					
Netto-vlottende schulden, met een rente typische looptijd korter dan één jaar	15.704	15.704	15.704	15.704	15.704
Overlopende passiva	8.335	8.335	8.335	8.335	8.335
Totaal Vlottende passiva	24.039	24.039	24.039	24.039	24.039
Totaal Passiva	140.416	146.058	134.647	123.082	121.971

EMU-saldo

EMU-saldo

Voor de jaren 2019 tot en met 2022 is de EMU-tekortruimte voor Rijk en decentrale overheden voorgesteld op -0,4% BBP en voor de gemeenten -0,27% BBP. In de Septembercirculaire 2019 is informatie opgenomen over de ontwikkeling en individuele referentiewaarden. De individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm, maar een indicatie. De individuele referentiewaarde (x € 1.000,-) voor Geldrop-Mierlo is voor 2020 € 3.905,-.

De individuele overheden (gemeenten, provincies en waterschappen) verstrekken onderstaande gegevens jaarlijks aan het CBS. Indien hieruit blijkt dat op macroniveau het EMU-saldo overschreden wordt, zullen de gemeenten, provincies en waterschappen hierover worden geïnformeerd. Met het hieronder opgenomen EMU-overzicht wordt inzage gegeven in de geldstromen op kasbasis binnen de begroting. Voor bepaling EMU-saldo gebruik gemaakt van het nieuwe model 2019 dat door het CBS is opgesteld.

Omschrijving	2019	2020	2021
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-1.925	-1.852	-1.746
2 Mutatie (im)materiële vaste activa	15.781	18.759	4.974
3 Mutatie voorzieningen	2.267	459	516
4 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	- 11.898	-8.697	- 10.317
5 Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0
EMU-saldo (1-2+3-4-5)	-3.540	11.456	4.113

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

Conform het BBV moet een overzicht van jaarlijks terugkerende arbeidskosten worden opgenomen. In de tabel hieronder zijn alle vormen van aan de arbeidsrelatie verbonden salarissen en (rechten op) uitkeringen meegenomen.

Hierbij zijn de volgende vormen te onderscheiden:

- Beloningen tijdens het dienstverband: het salaris (inclusief vakantiegeld en eindejaarsuitkering) van het personeel in dienst. Vanwege het ontbreken van een dienstverband zijn hierbij de raadsleden niet meegenomen.
- Uitkeringen bij ontslag: afkoopsommen.
- Pensioentoezeggingen: (wethouders-)pensioenen, wachtgeld en (verzekerings)premies.
- Afvloeiingsregelingen: non-actieven en tijdelijke loondoorbetaling.

Vormen	2020	2021	2022	2023
Beloningen tijdens het dienstverband	15.495	15.531	15.526	15.539
Uitkeringen bij ontslag	0	0	0	0
Pensioentoezeggingen	302	279	189	85
Afvloeiingsregelingen	44	44	44	44
Totaal	15.841	15.854	15.759	15.668

Overzicht nieuw beleid (activiteitenplan)

Overzicht nieuw beleid (activiteitenplan)

De gehanteerde afkortingen staan voor:

- Kolom "P" = nummer van het programma waar het betrekking op heeft
- Kolom "Invest." = investeringen (hieruit ontstaan jaarlijkse kapitaallasten)
- Kolom "Kap.lst." = kapitaallasten (afschrijvings- en rentekosten, voortkomend uit de gedane investering)
- Kolom "GreX" = % ten laste van de Fondsen Grondexploitaties (Nota Kostenverhaal)
- expl. = exploitatie (jaarlijkse lasten of baten; geen investeringen)
- expl. R&T = (gesloten) exploitatie Recreatie & Toerisme
- GRP = Gemeentelijk Rioleringsplan (kosten komen ten laste van de gesloten exploitatie Riolerings)

P	Activiteitenplan	Invest. 2020	Invest. 2021	Invest. 2022	Invest. 2023	Totaal invest.	Gre x	Kap. Ist. 2020	Kap. Ist. 2021	Kap. Ist. 2022	Kap. Ist. t. 2023
	Uit act.plan MPB 2019-2022, maar nog niet gevoteerd door de raad										
6.	Vervanging kunstgras tennisbanen sportpark Bronzenwei	0	84.000	0	0	84.000		0	0	-11.340	-11.046
9.	Herinrichting Eindhovenseweg; busbaan Hooge Akker-gemeentegrens	0	29.000	259.000	0	288.000	50 %	0	-508	-10.800	-10.800
9.	Aanleg fietspad Vaarleseweg, gedeelte Broekstraat - spoor	0	0	80.000	0	80.000	50 %	0	0	-3.000	-3.000
9.	Extra voorsorteervak kruispunt Eindhovenseweg / Gijzenrooiseweg	0	44.200	397.800	0	442.000	50 %	0	-774	-16.575	-16.575
9.	By-pass rotonde Dommeldalseweg - Laan der Vier Heemskinderen	0	21.000	194.000	0	215.000	50 %	0	-368	-8.063	-8.063
9.	Fiets- en voetpad tussen stationsplein en Beekweide	0	0	110.000	0	110.000	50 %	0	0	0	-4.125
9.	Aanleg fiets- en voetpad Bogardeind bij Topa-terrein	0	100.000	0	0	100.000	50 %	0	0	-3.750	-3.680
9.	Aanleg 2e ontsluiting Rielseheideweg	0	25.000	0	0	25.000		0	-1.875	-1.840	-1.840
9.	Vervangen VRI kruispunt Gijzenrooiseweg - Bogardeind	0	0	0	200.000	200.000	50 %	0	0	0	0
9.	Vervangen VRI kruispunt Gijzenrooiseweg - Aragorn	0	0	150.000	0	150.000	50 %	0	0	-5.625	-5.625
9.	Div. vervangingsinv. buitendienst: Vervoermiddel 1-VPB-24 incl. kraan	0	70.000	0	0	70.000		0	-12.450	-12.100	-12.100
9.	Div. vervangingsinv. buitendienst: Bus 77-BH-RJ	0	45.000	0	0	45.000		0	-8.004	-7.779	-7.779
9.	Div. vervangingsinv. buitendienst: GPS systeem landmeters	0	30.000	0	0	30.000		0	-7.050	-6.840	-6.840
9.	Div. vervangingsinv. buitendienst: Spuitwagen Rioned WD-RL-42	0	20.000	0	0	20.000		0	-2.700	-2.630	-2.630
9.	Div. vervangingsinv. buitendienst: Afron hoogwerker	0	85.000	0	0	85.000		0	-8.642	-8.443	-8.443
9.	Div. vervangingsinv. buitendienst: Verkeersteller	0	0	7.000	0	7.000		0	0	-1.245	-1.245
9.	Div. vervangingsinv. buitendienst: Landmeters 74-BR-JB	0	0	0	45.000	45.000		0	0	0	0
9.	Div. vervangingsinv. buitendienst: Rolbezem nido HF15	0	0	0	14.000	14.000		0	0	0	0
9.	Div. vervangingsinv. buitendienst: Rolbezem nido HF15	0	0	0	14.000	14.000		0	0	0	0
9.	Div. vervangingsinv. buitendienst: Spragelse Combi 290	0	20.000	0	0	20.000		0	0	0	0
9.	Div. vervangingsinv. buitendienst: Tractor John Deere X 540	0	0	40.000	0	40.000		0	0	0	0

2.	Thema Verweven (aanvullend budget) - gedeelte niet activeren	65.000	65.000	215.000	215.000	560.000		expl. R&T	expl. R&T	expl. R&T	expl. R&T
2.	Thema Verweven (aanvullend budget) - gedeelte activeren	0	0	35.000	35.000	70.000		expl. R&T	expl. R&T	expl. R&T	expl. R&T
9.	Reconstructie Hout West	0	66.000	0	0	66.000		0	-4.950	-4.858	-4.858
9.	Herinrichting wijk Hulst	50.000	0	0	0	50.000		-3.750	-3.680	-3.610	-3.610
	Subtotaal							-3.750	-51.001	-	-
										108.498	112.259
	Reeds opgenomen in begroting 2019-2023							0	-54.820	-	-
										114.362	114.362
	Totaal							-3.750	3.819	5.864	2.103
	Uit act.plan MPB 2019-2022, gevoteerd maar aangepast in Kadernota										
8.	Rioolvervangingsprojecten GRP (vrijverval)	1.381.828	1.234.912	1.252.639	2.369.852	6.239.231		GRP	GRP	GRP	GRP
8.	Vervanging riolering Dwarsstraat	431.233	0	0	0	431.233		GRP	GRP	GRP	GRP
8.	Elektromechanische rioleringsonderhoudsinvesteringen	136.345	268.851	193.494	53.186	651.876		GRP	GRP	GRP	GRP
8.	Drukriolering	0	0	10.825	77.589	88.414		GRP	GRP	GRP	GRP
9.	Extra voorsorteevak kruispunt Eindhoveneweg / DAF III	60.700	546.300	0	0	607.000	50%	0	-1.063	-22.763	-22.338
9.	Vervanging VRI Eindhoveneweg DAF III	20.000	180.000	0	0	200.000	50%	0	-350	-7.500	-7.360
9.	Bereikbaarheidsakkoord regioprojecten (investering)	78.203	78.203	78.203	78.203	312.812		-5.866	-11.621	-17.267	-22.804
9.	Diverse vervangingsinvesteringen openbare verlichting (masten)	37.000	37.000	37.000	37.000	148.000		-2.220	-4.408	-6.563	-8.686
9.	Diverse vervangingsinvesteringen openbare verlichting (armaturen)	173.000	173.000	173.000	173.000	692.000		-14.705	-29.107	-43.207	-57.004
9.	Diverse vervangingsinvesteringen buitendienst: aanhanger met dranghekken	0	0	0	8.000	8.000		0	0	0	0
8.	Onderzoeksbudget energietransities	pm	pm	pm	pm	0		0	0	0	0
8.	Onderzoekskosten plan "Bestaande woningen van het gas af"	15.000	15.000	15.000	15.000	60.000		-4.275	-8.419	-12.432	-16.313
8.	Natuuropgave De Kleine Dommel / Dommeldal uit de verf	200.000	190.000	pm	pm	390.000		0	-7.000	-29.250	-28.704
8.	Natuuropgave Sang en Goorkens	0	0	pm	pm			0	0	0	0
9.	Inrichtingsplan Bogardeind gedeelte Beukelaar / Laan der Vier Heemskinderen	40.000	0	0	0	40.000	50%	0	-1.500	-1.472	-1.444
8.	Uitbreiding groen en onderhoudsareaal (aanvullend budget)	expl.	expl.	expl.	expl.	0		0	0	0	-25.000
8.	Reconstructie groen	114.000	114.000	114.000	114.000	456.000		0	0	0	0

Subtotaal							-27.066	-63.468	-	-
									140.454	189.653
Reeds opgenomen in begroting 2019-2023							-40.626	-93.470	-	-
									116.365	116.365
Totaal							13.560	30.002	-24.089	-
										73.288
Uit Kadernota 2020-2023										
<u>Ruimte</u>										
8. Speelruimtebeleidplan (investeringen)	175.000	175.000	175.000	154.000	679.000		0	-17.792	-35.175	-
										52.150
8. Speelruimtebeleidplan (vrijval exploitatie = financieel voordeel)	expl.	expl.	expl.	expl.	0		51.000	41.506	32.366	23.578
9. Wegenbeheerplan (aanpassing kwaliteitsniveau)	expl.	expl.	expl.	expl.	0		-	-	-	-
							100.000	100.000	100.000	100.000
										0
9. Wegenbeheerplan (aanpassing areaaluitbreiding)	expl.	expl.	expl.	expl.	0		-8.200	-8.200	-8.200	-8.200
9. Reconstructie wegen buitengebied	575.000	696.000	647.000	524.000	2.442.000		0	-53.375	-	-
									122.910	185.839
10 Omgevingswet	expl.	expl.	expl.	expl.	0		-40.000	0	0	0
10 Uitvoering Woonvisie lokaal	expl.	expl.	expl.	expl.	0		-20.000	-20.000	-20.000	-
										20.000
10 Uitvoering regionale visie op wonen	expl.	expl.	expl.	expl.	0		-5.500	-5.500	-5.500	-5.500
10 Woonwensenonderzoek Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE)	expl.	expl.	expl.	expl.	0		-10.000	0	0	-
										10.000
2. <u>Centrum Geldrop:</u>										
2. Langparkeren Molenstraat 12	45.000	0	0	0	45.000		0	-3.375	-3.312	-3.249
2. Langparkeren Kasteelpark	200.000	0	0	0	200.000		0	-15.000	-14.720	-
										14.440
9. <u>Wijkontwikkelingsplan Braakhuizen Zuid:</u>										
9. Herinrichting Bolsiusstraat	0	50.000	0	0	50.000		0	0	-3.750	-3.680
9. Herinrichting Vogelpoelstraat	0	60.000	0	0	60.000		0	0	-4.500	-4.416
9. Ventweg Geldropseweg		40.000			40.000		0	0	-3.000	-2.944
10 Vervangingswerkzaamheden Standerdmolen Mierlo	65.000				65.000		0	-4.875	-4.784	-4.693
10 Aanpassen waterrad Hofdael	75.000				75.000		0	-6.375	-6.244	-6.113
10 ? Ten laste van het Gemeentelijk Rioleringsplan	-75.000				-75.000		0	6.375	6.244	6.113
10 Hertaxatie gebouwen			50.000		50.000		0	0	0	-6.750
<u>Maatschappelijke Ontwikkeling</u>										

1.	Lagere huur diverse kinderopvanglocaties	expl.	expl.	expl.	expl.	0	-52.000	-52.000	-52.000	-
										52.000
1.	Programmamanager wijkontwikkelingsplannen	expl.	expl.	expl.	expl.	0	-41.500	-41.500	-41.500	-
										41.500
1.	? Ten laste van grondexploitatie	expl.	expl.	expl.	expl.	0	41.500	41.500	41.500	41.500
6.	Vervangen firedoek hoge plafonds en wanden sporthallen ...	120.000				120.000	0	-10.200	-9.990	-9.780
6.	Verlaging afdrachten monumentenbeleid	expl.	expl.	expl.	expl.	0	8.000	8.000	8.000	8.000
6.	Exploitatie en beheer SCC Hofdael	expl.	expl.	expl.	expl.	0	-80.475	-	-53.764	-4.372
								119.534		
6.	Aanpassen multifunctionele zaal SCC Hofdael	350.000	0	0	0	350.000	0	-29.750	-29.138	-
										28.525
6.	Vervangen hoofdveld Hockey Club Geldrop	95.000	0	0	0	95.000	-11.242	-10.965	-10.688	-
										10.410
6.	Beschermd wonen	expl.	expl.	expl.	expl.	0	0	0	0	0
6.	Taskforce Sociaal Domein	expl.	expl.	expl.	expl.	0	-	-80.000	0	0
							180.000			
6.	Extra budget t.b.v. tekort Sociaal Domein	expl.	expl.	expl.	expl.	0	-	-	-	-
							3.000.000	3.000.000	1.952.994	784.291
7.	Bezuinigingen voorschoolse ontwikkelrichting	expl.	expl.	expl.	expl.	0	187.000	207.000	207.000	207.000
										0
7.	Bijstelling budget OAB/VVE	expl.	expl.	expl.	expl.	0	89.004	89.004	89.004	89.004
7.	Verhoging normbedragen onderwijshuisvesting	expl.	expl.	expl.	expl.	0	-	-	-	-
							108.000	108.000	108.000	108.000
7.	Verhoging kosten leerplicht	expl.	expl.	expl.	expl.	0	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
8.	Ontwikkelingen Regionaal Operationeel Kader Milieutoezicht	expl.	expl.	expl.	expl.	0	-12.000	-12.000	-12.000	-
										12.000
11	Vervallen rentebijdraging aan algemene reserve grondexploitaties	expl.	expl.	expl.	expl.	0	420.282	420.282	420.282	420.282
										2
	<u>Ondersteuning</u>									
3.	Aankoop brandweerkazerne Mierlo	0	0	914.095	0	914.095	0	0	0	-
										59.655
3.	? Extra huurinkomsten VRBZO	expl.	expl.	expl.	expl.	0	0	0	0	59.655
4.	Verlaging storting Pensioenvoorziening Wethouders	expl.	expl.	expl.	expl.	0	65.000	65.000	65.000	65.000
	Totaal						-	-	-	-
							2.815.131	2.827.774	1.740.773	626.375
	Nieuw in MPB 2020-2023									
	<u>Ruimte</u>									
9.	Bereikbaarheidsakkoord regioprojecten (investerings, aanvullend bedrag)	37.209	37.209	37.209	37.209	148.836	0	-2.791	-5.529	-8.216
8.	Ontwikkelingen Regionaal Operationeel Kader Milieutoezicht (aanvullend budget)	expl.	expl.	expl.	expl.	0	-1.980	-15.960	-29.940	-
										43.920

9.	Wegenbeheerplan (afzien van aanpassing kwaliteitsniveau)	expl.	expl.	expl.	expl.	0	100.000	100.000	100.000	100.000
9.	Fietsstraat Zomerland	30.000	100.000	0	0	130.000	0	-1.050	-9.750	-9.568
	<u>Maatschappelijke Ontwikkeling</u>									
1.	Opstellen en uitvoeren wijkontwikkelingsplannen	expl.	expl.	expl.	expl.	0	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
7.	Aanvraag OLP en meubilair 16e en 17e groep	18.000	0	0	0	18.000	0	-1.830	-1.788	-1.746
6.	Wet verplichte GGZ	expl.	expl.	expl.	expl.	0	-48.000	-48.000	-48.000	-48.000
6.	Bestuursopdracht GGD	expl.	expl.	expl.	expl.	0	-39.740	7.948	7.948	7.948
7.	Stopzetten bijdrage aan scholen voor conciërges	expl.	expl.	expl.	expl.	0	60.000	60.000	60.000	60.000
7.	Herontwikkelingslocatie Dommeldalschool (alternatieve variant)	expl.	expl.	expl.	expl.	0	54.000	54.000	54.000	54.000
6.	Renovatie kantine en kleedaccommodatie Hockey Club Mierlo	0	2.000.000	0	0	2.000.000	0	0	170.000	166.500
5.	Verhogen bijdrage begroting Senzer	expl.	expl.	expl.	expl.	0	0	-199.758	-487.994	-330.182
	<u>Ondersteuning</u>									
3.	Dommelstroom Interventie Team	expl.	expl.	expl.	expl.	0	-12.050	-12.050	-12.050	-12.050
3.	Verordening "Kwaliteit VTH" (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving)	expl.	expl.	expl.	expl.	0	-13.000	-13.000	-13.000	-13.000
	<u>Algemeen</u>									
11	Afzien van toepassing materiële indexering in 2020 (wel weer vanaf 2021)						249.085	249.085	249.085	249.085
11	OZB-verhoging van 3% per jaar in 2020, 2021 en 2022 (niet 2023)						156.400	327.000	511.500	511.500
11	Taakstelling Dienst Dommelvallei						35.000	35.000	35.000	35.000
	Totaal						479.715	478.594	179.482	324.351
	Totaal						-2.325.606	-2.315.359	-1.579.516	-373.209
	- waarvan incidenteel						-230.000	-80.000	0	-10.000
	- waarvan structureel						-2.095.606	-2.235.359	-1.579.516	-363.209

Toelichting

Voor de toelichting van het nieuwe beleid wordt verwezen naar de beleidsbegroting. Per programma staat onder het kopje "Wat gaat het kosten?" bij het onderdeel "Vraag naar extra geld (nieuw beleid)" een korte toelichting van het nieuwe beleid.

Reserves en voorzieningen

Overzicht van reserves en voorzieningen

Overzicht van reserves en voorzieningen

Naam reserve/ voorziening	Balans	Balans	Balans	Balans	Balans
Bedragen x € 1.000,-	1-1-2020	1-1-2021	1-1-2022	1-1-2023	1-1-2024
Reserves					
Algemene reserve					
Algemene reserve	3.500	3.500	3.500	3.496	4.146
Inkomensreserve	3.052	1.438	301	0	0
Algemene reserve grondexploitaties	12.263	12.163	12.063	11.963	11.863
Reserve Tussentijdse winstnemingen grondbedrijf	4.969	4.969	4.969	4.969	4.969
Totaal algemene reserves	23.783	22.070	20.832	20.428	20.978
Bestemmingsreserves					
Reserve Personeel en organisatie	222	228	206	211	217
Reserve Onderwijshuisvesting (IHP)	5.151	5.581	5.597	5.614	5.630
Reserve WWB inkomensdeel	490	490	490	490	490
Reserve Verkoopopbrengst HNG	217	0	0	0	0
Reserve Investing speeltuin De Viking	40	40	40	40	40
Reserve Hondenbeleid	154	113	78	48	24
Reserve Recreatie en toerisme	697	585	474	381	350
Centrummanagement / Ondernemersinitiatieven	16	16	16	16	16
Reserve I&A	125	125	125	125	125
Reserve Leefbaarheidsfonds	1.244	1.244	1.244	2.321	3.397
Reserve Fonds investering ruimtelijke ontwikkelingen	537	537	537	537	537
Nieuw reserve Bovenwijkse voorzieningen	1.450	1.450	1.450	2.609	3.769
Reserve Fonds herstructurering woongebieden	337	337	337	337	337
Reserve Fonds verevening bedrijfsomgevingen	60	60	60	60	60
Dekkingsreserve Bouw vergaderaccommodatie	1.200	1.200	1.140	1.080	1.020
Dekkingsreserve Nutsvoorzieningen centrum Mierlo	67	61	54	48	41
Dekkingsreserve P-Margrietstraat t.h.v. P-Frisostraat	445	422	400	377	354
Dekkingsreserve Dorpsstraat deel Rabo - t.h.v. Plus	583	559	535	510	486
Dekkingsreserve Onderzoek en realisatie kiosk	97	90	83	76	69
Dekkingsreserve Kosten tijdelijk huisvesting	8	0	0	0	0
FBW Herinrichting Langstraat	290	277	264	251	238
FBW Herinrichting Korte Kerkstraat / Bogardeind	454	436	418	400	381
FBW Herinrichting Heggestraat	109	109	109	105	101
FBW Rotonde centrum Geldrop	155	149	143	136	130
FBW Parkeerterrein Weverijmuseum	109	109	104	100	95
FBW Herinrichting parkeerterrein Markt	331	331	317	304	291
FBW Herinrichting parkeerterrein De Meent	326	312	299	286	273
FBW Parkeerterrein Achter de kerk	374	374	359	344	329
FBW Parkeerverwijssysteem	23	23	20	16	12
FBW Kruispunt Molenstraat / Johan Peijnenburgweg	283	272	260	249	238
FBW Vervanging VRI Sluisstraat Peijnenburgweg	98	98	94	90	86
FBW Kruispunt Peijnenburgweg / Dommeldalseweg	281	281	281	270	259
FBW Herinrichting Bogardeind (Ijssalon / Beukelaar)	259	247	235	222	210
FBW Kruispunt Bogardeind (extra rechtdoorstrook)	33	31	30	28	26
FBW Bogardeind / Gijzenrooiseweg	368	350	333	315	298
FBW Aanpassing openbare ruimte brede school De Coevering	227	218	208	198	188
FBW Busbaan Gijzenrooiseweg	108	103	98	93	88
FBW Beleefpad Katoenpad	26	25	24	23	22
FBW Kasteelseloop en Molenheide	34	33	32	31	30

FBW Herinrichting Stationsomgeving	100	96	92	88	84
FBW Recreatieve fietsverbinding Rijk van Dommel en AA	450	434	418	402	387
FBW Herinrichting Eindhovenseweg busbaan Hooge Akker - gem.grens	144	144	144	138	132
FBW Aanleg fietspad Vaarleseweg Broekstraat - spoor	40	40	40	38	37
FBW Busstrook zuid rijbaan Laan der Vier Heemskinderen	92	89	86	83	80
FBW Extra voorsorteervak Eindhovenseweg / Gijzenrooiseweg	221	221	221	212	203
FBW Extra voorsorteervak kruispunt Eindhovenseweg / DAF III	304	304	291	279	267
FBW Vervanging VRI Eindhovenseweg DAF III	100	100	96	92	88
FBW Fiets- en voetpad tussen stationsplein / Beekweide	55	55	55	53	51
FBW Aanleg fiets- en voetpad Bogardeind Topa-terrein	50	50	48	46	44
FBW Vervangen VRI kruispunt Gijzenrooiseweg - Bogardeind	100	100	100	100	96
FBW Vervangen VRI kruispunt Gijzenrooise - Aragorn	75	75	75	72	69
FBW Inrichtingsplan Bogardeind ged. Beukelaar / Laan der Vier Heemsk.	20	19	18	18	17
FBW Kruispunt Mierloseweg - Peijnenburgweg	525	525	504	483	462
By-pass rotonde Dommeldalseweg - Laan der Vier Heemskinderen	108	108	108	103	99
Dekkingsreserve speelvoorziening Gulbergen	15	14	13	12	11
FBW Santheuvel	519	519	499	478	457
Totaal bestemmingsreserves	19.946	19.808	19.299	21.037	22.839
Totaal reserves	43.730	41.878	40.132	41.465	43.816
Voorzienen					
Voorzienen verplichtingen, verliezen en risico's					
Pensioenvoorzienen wethouders	2.599	2.579	2.559	2.539	2.519
Totaal voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's	2.599	2.579	2.559	2.539	2.519
Voorzienen onderhoud en egalisatie					
Onderhoud wegen	531	401	271	141	141
Onderhoud gebouwen	2.324	2.414	2.303	2.617	2.931
Onderhoud brede school De Coevering	148	171	194	216	239
Totaal voorzieningen onderhoud en egalisatie	3.003	2.986	2.767	2.974	3.311
Voorzienen door derden beklemde middelen					
Wonen	3.627	3.627	3.627	3.627	3.627
Egalisatie Afvalstoffenheffing	9	8	7	7	6
Egalisatie Riolerings	5.073	5.577	6.333	7.246	8.235
Breedtesport impuls middelen	27	19	19	19	19
Gemeentelijk herplantfonds plantsoenen	5	5	5	5	5
Voorziening Afsloten complexen grondbedrijf	55	55	55	55	55
Voorziening Voorschoolse educatie	119	119	119	119	119
Totaal voorzieningen door derden beklemde middelen	8.915	9.410	10.166	11.078	12.066
Totaal voorzieningen	14.517	14.975	15.492	16.590	17.896
Totaal reserves en voorzieningen	58.246	56.853	55.623	58.055	61.712

Toelichting op de reserves

Inleiding

In deze toelichting richten wij ons op de vermogensmutaties die betrekking hebben op 2020. Ook lichten wij toe waarvoor de reserves zijn bedoeld.

Reserves

De reserves vallen uiteen in algemene reserves, bestemmingsreserves en dekkingsreserves. Algemene reserves fungeren als buffer voor het opvangen van verliezen van algemene aard. Bestemmingsreserves zijn gevormd voor een specifiek doel. Tevens dienen bestemmingsreserves om ongewenste schommelingen op te vangen in de tarieven die aan derden in rekening worden gebracht. Dekkingsreserves zijn bedoeld ter dekking van afschrijvingskosten van bepaalde investeringen.

Algemene reserves

Algemene reserve

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
3.500	1.622	1.622	3.500

Deze reserve heeft als doel het opvangen van eventuele jaarrekeningtekorten of andere financiële tegenvallers. Daarnaast fungeert de reserve als algemeen weerstandsvermogen van de gemeente. Voor deze reserve is een minimum omvang met de Raad afgesproken van € 3,5 miljoen. In deze Meerjarenbegroting wordt een voorstel voorgelegd om de Algemene Reserve weer aan te zuiveren tot dit minimumbedrag.

De storting van € 1.621.594,- bestaat uit:

- Positief saldo bij Kadernota 2020-2023 (€ 8.224,-);
- Dekking uit Inkomensreserve (€ 1.613.370,-).

De onttrekking van € 1.621.594,- bestaat uit:

- Negatief saldo bij Meerjarenbegroting 2019-2022 (€ 489.677,-);
- Negatief saldo bij raadsvoorstel Herinrichting Kalanders- en Haspelstraat (€ 2.208,-);
- Negatief saldo bij 1e tussentijdse rapportage 2019 (€ 57.540,-);
- Negatief saldo bij MPB 2020-2023 (€ 1.072.169,-).

Inkomensreserve

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
3.052	0	1.613	1.439

De inkomensreserve wordt in de komende jaren ingezet om de Algemene Reserve aan te zuiveren tot de minimum omvang van € 3,5 miljoen. In 2019 is reeds € 2.948.420,- onttrokken, waardoor de beginstand 1-1-2020 = € 3.051.580,- (€ 6.000.000,- -/- € 2.948.420,-).

In 2020 wordt € 1.613.370,- onttrokken uit de Inkomensreserve ten gunste van de Algemene Reserve.

Algemene reserve grondexploitaties

De omvang van de reserve moet in een gezonde verhouding blijven staan tot de benodigde capaciteit ten behoeve van met name marktrisico's.

Bij de voorfinanciering van de voorziening Bovenwijkse voorzieningen was in de Jaarrekening 2018 geen rekening gehouden met het saldo dat per 31 december 2018 reeds beschikbaar was in deze voorziening. In deze Meerjarenbegroting is hier wel rekening mee gehouden.

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
12.263	0	100	12.163

Het doel van deze reserve is:

- Buffer voor conjuncturele risico's (zoals vertragingen in gronduitgifte, grondprijsaanpassingen door economische malaise, etc.);
- Buffer voor exploitatierisico's c.q. andere tegenvallers in de grondexploitatie;
- Dekkingsmiddel voor nieuwe verliesgevendende herstructurering c.q. ruimte om tekorten op nieuwe plannen te financieren;
- Voeding van de voorziening Dekking Verliessaldi Grondbedrijf.

Voor prognoses wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

De onttrekking van € 100.000,- betreft de dekking van te betalen Vennootschapsbelasting (gerelateerd aan grondexploitaties).

Reserve tussentijdse winstnemingen grondbedrijf

De omvang van de reserve moet in een gezonde verhouding blijven staan tot de nog lopende project specifieke risico's in de grondexploitatie.

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
4.969	0	0	4.969

Op basis van de nieuwe richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn gemeenten verplicht om *eerder* tussentijdse winst te nemen voor plannen waarvoor een positief eindresultaat wordt verwacht en een deel van de opbrengsten en kosten al hebben plaatsgevonden. Aangezien deze exploitaties halfjaarlijks (in het kader van de Jaarrekening en Meerjarenbegroting) worden herzien, en dan weer blijkt of project specifieke risico's zijn opgetreden, kan het voorkomen dat het verwachte eindresultaat negatief bijgesteld moet worden. Gevolg kan zijn dat eerdere tussentijdse winsten weer gecorrigeerd moeten worden. We achten het daarom van belang om een onderscheid te maken tussen winsten die zeker gerealiseerd zijn (omdat exploitaties zijn afgesloten) en tijdelijke voorlopige winsten waar weer correcties op plaats kunnen vinden. Door deze werkwijze kan de Algemene reserve Grondexploitatie blijven dienen om marktrisico's en een eventuele nieuwe crisis op te kunnen vangen.

Reserve personeel en organisatie

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
222	6	0	228

Het doel van deze reserve is om onvoorziene problemen in de gemeentelijke bedrijfsvoering op te vangen.

De toevoeging betreft een spaarcomponent voor de eenmaal in de 5 jaar te organiseren teambuildingsdag (€ 5.562,-).

Reserve onderwijshuisvesting/ integraal huisvestingsplan (IHP)

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
5.151	1.107	678	5.580

Het doel is de toekomstige huisvestingsplannen onderwijs realiseerbaar maken.

De toevoeging heeft betrekking op:

- Een dotatie in de reserve overeenkomstig het Integraal Huisvestingsplan (€ 1.107.093,-).

De onttrekking heeft betrekking op:

- De kapitaallasten van investeringen overeenkomstig het Integraal Huisvestingsplan (€ 677.849,-).

Reserve participatie

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
490	0	0	490

Het doel van deze reserve is het egaliseren van de kosten van de BUIG-uitkeringen (BUIG = gebundelde uitkering). De gemeente ontvangt een gebundelde uitkering om daarmee uitkeringen in het kader van de Participatiewet te financieren.

Reserve verkoopopbrengst hypotheekfonds Noord-Brabantse gemeenten (HNG)

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
217	0	217	0

Per 1 januari 1996 zijn alle aandelen van het Hypotheekfonds Noord-Brabantse Gemeenten (HNG) verkocht aan NV Bouwfonds Nederlandse Gemeenten. De koopprijs is in 1996 in totaliteit in deposito gestort bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en wordt jaarlijks uitbetaald aan de deelnemende gemeenten naar rato van hun aandeel in de verkoopprijs.

Het doel van deze reserve is om dit bedrag jaarlijks (tot 2021) vrij te laten vallen ten gunste van de exploitatie als dekkingsmiddel. Daarna komt de reserve te vervallen.

Reserve investeringen speeltuin De Viking

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
40	0	0	40

Het doel van deze reserve is het uitvoeren van investeringen en onderhoudswerkzaamheden aan speeltuin De Viking aan de hand van een door de stichting in te dienen investeringsplan.

Reserve hondenbeleid

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
154	0	41	113

Het doel van deze reserve is het egaliseren van de kosten en opbrengsten uit de exploitatie Hondenbeleid om forse afwijkingen in de tarieven van de hondenbelasting te voorkomen. Onvoorziene uitgaven in enig jaar hebben zo niet meteen gevolgen voor de tarieven. Door deze reserve wordt ervoor gezorgd dat alle opbrengsten uit hondenbelasting worden ingezet voor de uitvoering van het hondenbeleid.

De onttrekking betreft een nadeel op de gesloten exploitatie Hondenbeleid in 2020 van € 40.991,-.

Reserve recreatie en toerisme

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
697	0	112	585

Het doel van deze reserve is het egaliseren van de kosten en opbrengsten uit de exploitatie Recreatie en Toerisme om forse afwijkingen in de tarieven van de toeristenbelasting te voorkomen. Onvoorziene uitgaven in enig jaar hebben zo niet meteen gevolgen voor de tarieven. Door deze reserve wordt ervoor gezorgd dat alle opbrengsten uit toeristenbelasting worden ingezet voor de uitvoering van recreatieve voorzieningen en initiatieven.

De onttrekking betreft een nadeel op de gesloten exploitatie Recreatie en Toerisme in 2020 van € 111.881,-.

Reserve centrummanagement/ ondernemersinitiatieven

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
16	0	0	16

In deze reserve wordt het saldo gestort tussen de opbrengsten uit reclamebelasting en de werkelijke kosten uit het ondernemersfonds. Dit is vastgelegd in de Uitvoeringsovereenkomst Centrummanagement Geldrop en de Uitvoeringsovereenkomst Centrum- en lintenmanagement Mierlo. Het verschil wordt na definitieve vaststelling van de subsidie ondernemersfonds, in het jaar na subsidieverlening, uitgekeerd of in rekening gebracht aan de centrummanagementorganisaties.

Reserve I&A

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
125	0	0	125

Het doel van deze reserve is het bekostigen van investeringen uit het informatiebeleidsplan I&A in Dienst Dommelvallei.

Fondsen grondexploitatie

Op 9 maart 2015 is de huidige nota kostenverhaal vastgesteld. Hier wordt een actuele situatie van deze fondsen beschreven. Stortingen op basis van verkopen in 2018 en facturatie op basis van afspraken uit getekende anterieure overeenkomsten zijn hieronder weergegeven voor zover die in 2019 ten gunste van de fondsen hebben plaatsgevonden. Claims die er op rusten zijn hieronder eveneens weergegeven.

Reserve leefbaarheidsfonds

Bijdragen in dit fonds moeten worden aangewend voor flankerend beleid t.b.v. de sociale doelgroep. In 2019 lopen initiatieven voor sociale woningbouw. Deze kunnen ondersteund worden met deze middelen. Bij de herijking van de nota kostenverhaal kan nader worden ingegaan op de wijze van ondersteuning. Daarbij kan tevens bekeken worden of dit beperkt met blijven tot de sociale doelgroep of dat deze ook ingezet zou moeten worden voor het (lage) middenhuur segment en woonvormen ter bevordering van het thuiswonen van zorgbehoevenden.

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
1.244	0	0	1.244

Reserve fonds investering ruimtelijke ordening

Bijdragen in dit fonds moeten worden aangewend voor de acht in de nota kostenverhaal genoemde doeleinden.

In het kader van dit fonds is er nog een aantal claims voor te verwachten. Het gaat daarbij om een bedrag voor het bereiken van duurzaamheidsdoelstellingen (paragraaf 4.2.6 van de nota kostenverhaal) en een bedrag voor het bereiken van doelstellingen voor overlastbeperking van solitaire bedrijfslocaties (paragraaf 4.2.7 van de nota kostenverhaal). Tenslotte lopen er nog een aantal initiatieven voor kunsttoepassingen in de openbare ruimte (paragraaf 4.2.5 van de nota kostenverhaal).

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
537	0	0	537

Reserve fonds bovenwijkse voorzieningen (nieuw)

Bijdragen in dit nieuwe fonds moeten worden aangewend voor de voorzieningen, zoals deze zijn beschreven in de op 9 maart 2015 vastgestelde uitvoeringsparagraaf van de structuurvisie. Vooruitlopend op de herijking van de nota kostenverhaal heeft het college besloten om de afdrachten voor bovenwijkse voorzieningen te verhogen om het bovenstaande tekort op te kunnen lossen. Als na herijking van de nota kostenverhaal in het bijbehorende ruimtelijke document ook de nieuwe bovenwijkse voorzieningen zijn opgenomen dan zal de taakstelling en afdracht nog verder verhoogd moeten worden.

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
1.450	0	0	1.450

Reserve fonds herstructurering woongebieden

Bijdragen in dit fonds moeten worden aangewend voor de herstructurering van woningen, zoals bijvoorbeeld aan de oostzijde van het Bogardeind tussen de Beukelaar en de Laan der Vier Heemskinderen.

Eind 2019 moet duidelijk worden hoe groot de claim van het eerste project Bogardeind wordt. Het is echter al duidelijk dat het hier om bedragen gaat die het huidige saldo ver overschrijden. Als er ook nog andere opgaven hieruit gefinancierd moeten worden, zal het bedrag aan afdrachten per m2 aanzienlijke verhoogd moeten worden. Ter overbrugging tot de herijking van de nota kostenverhaal heeft het college inmiddels besloten om binnen de bandbreedte van de raad de afdracht te verhogen van € 2,50 naar € 7,50 per m2.

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
337	0	0	337

Reserve verevening bedrijfsomgevingen

Bijdragen in dit fonds moeten worden aangewend voor de herstructurering van bedrijventerreinen/bedrijfslocaties.

Indien dit bedrag ingezet dient te worden voor bijvoorbeeld de herstructurering van De Bleekvelden, dan is er een aanzienlijk hoger bedrag nodig. Ook ten behoeve van dit fonds heeft het college ter overbrugging tot de herijking van de nota kostenverhaal inmiddels besloten om binnen de bandbreedte van de raad de afdracht te verhogen naar € 7,50 per m2 mits de plannen economisch uitvoerbaar blijven.

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
60	0	0	60

Dekkingsreserves

Bouw nieuwe multifunctionele vergaderaccommodatie

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
1.200	0	0	1.200

Deze dekkingsreserve is gevormd ter dekking van de kapitaallasten van de investeringen voor de bouw van de nieuwe multifunctionele vergaderaccommodatie.

Nutsvoorzieningen centrum Mierlo

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
67	0	7	61

Deze dekkingsreserve is gevormd ter dekking van de kapitaallasten van de investeringen voor de nutsvoorzieningen centrum Mierlo.

De onttrekking betreft de afschrijvingslasten voor 2020 van € 6.507,-.

P-Margrietstraat ter hoogte van Frisostraat

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
445	0	23	422

Deze dekkingsreserve is gevormd ter dekking van de kapitaallasten van de investeringen voor Centrum Mierlo: P-Margrietstraat ter hoogte van Frisostraat.

De onttrekking betreft de afschrijvingslasten voor 2020 van € 22.850,-.

Dorpsstraat deel Rabobank-ter hoogte van de Plus supermarkt

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
583	0	24	559

Deze dekkingsreserve is gevormd ter dekking van de kapitaallasten van de investeringen voor Centrum Mierlo: Dorpsstraat deel Rabobank - ter hoogte van de Plus supermarkt.

De onttrekking betreft de afschrijvingslasten voor 2020 van € 24.338,-.

Onderzoek en realisatie kiosk Mierlo

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
97	0	7	90

Deze dekkingsreserve is gevormd ter dekking van de kapitaallasten van de investeringen voor Centrum Mierlo: voorbereiding onderzoek en realisatie kiosk Mierlo.

De onttrekking betreft de afschrijvingslasten voor 2020 van € 7.052,-.

Tijdelijke huisvesting

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
8	0	8	0

Deze dekkingsreserve is gevormd ter dekking van de kapitaallasten van de investeringen voor tijdelijke huisvesting.

In 2020 wordt de laatste afschrijvingstermijn ten laste van deze dekkingsreserve gebracht (€ 7.939,-) waardoor de stand per 31-12-2020 = 0. Daarna vervalt deze dekkingsreserve.

Dekkingsreserves vanuit fonds bovenwijken

In het overzicht van reserves en voorzieningen staan de volgende dekkingsreserves opgenomen die zijn gevormd ten laste van het Fonds bovenwijkse voorzieningen. Indien er sprake is van een onttrekking dan betreft het de jaarlijkse afschrijvingslasten. Het gaat om de volgende dekkingsreserves:

- FBW Herinrichting Langstraat (afschrijvingslasten 2020 € 13.179,-)
- FBW Herinrichting Korte Kerkstraat / Bogardeind (afschrijvingslasten 2020 € 18.110,-)
- FBW Herinrichting Heggestraat
- FBW Ronde centrum Geldrop (afschrijvingslasten 2020 € 6.478,-)
- FBW Parkeerterrein Weverijmuseum
- FBW Herinrichting parkeerterrein Markt
- FBW Herinrichting parkeerterrein De Meent (afschrijvingslasten 2020 € 13.020,-)
- FBW Parkeerterrein Achter de Kerk
- FBW Parkeerverwijssysteem
- FBW Kruispunt Molenstraat / Johan Peijnenburgweg (afschrijvingslasten 2020 € 11.320,-)

- FBW Vervanging VRI Sluisstraat Peijnenburgweg
- FBW Kruispunt Peijnenburgweg / Dommeldalseweg
- FBW Herinrichting Bogardeind (Ijssalon / Beukelaar) (afschrijvingslasten 2020 € 12.344,-)
- FBW Kruispunt Bogardeind (extra rechtdoorstrook) (afschrijvingslasten 2020 € 1.665,-)
- FBW Bogardeind / Gijzenrooiseweg (afschrijvingslasten 2020 € 17.491,-)
- FBW Aanpassing openbare ruimte brede school Coevering (afschrijvingslasten 2020 € 9.907,-)
- FBW Busbaan Gijzenrooiseweg (afschrijvingslasten 2020 € 5.153,-)
- FBW Beleefpad Katoenpad (afschrijvingslasten 2020 € 1.099,-)
- FBW Kasteelseloop en Molenheide (afschrijvingslasten 2020 € 1.116,-)
- FBW Herinrichting Stationsomgeving (afschrijvingslasten 2020 € 4.000,-)
- FBW Recreatieve fietsverbinding Rijk Dommel en AA (afschrijvingslasten 2020 € 15.682,-)
- FBW Herinrichting Eindhovenseweg busbaan Hooge Akker - gemeentegrens
- FBW Aanleg fietspad Vaarleseweg Broekstraat-spoor
- FBW Busstrook zuidelijke rijbaan Laan der Vier Heemskinderen (afschrijvingslasten 2020 € 2.930,-)
- FBW Extra voorsorteervak Eindhovenseweg / Gijzenrooiseweg
- FBW Extra voorsorteervak kruispunt Eindhovenseweg / DAF III
- FBW Vervanging VRI Eindhovenseweg DAF III
- FBW Fiets- en voetpad tussen stationsplein / Beekweide
- FBW Aanleg fiets- en voetpad Bogardeind Topa-terrein
- FBW Vervanging VRI kruispunt Gijzenrooiseweg - Bogardeind
- FBW Vervanging VRI kruispunt Gijzenrooiseweg - Aragorn
- FBW Inrichtingsplan Bogardeind gedeelte Beukelaar / Laan der Vier Heemskinderen (afschrijvingslasten 2020 € 800,-)
- FBW Kruispunt Mierloseweg - Peijnenburgweg
- By-pass rotonde Dommeldalseweg - Laan der Vier Heemskinderen
- Dekkingsreserve speelvoorziening Gulbergen (afschrijvingslasten 2020 € 1.000,-)
- FBW Santheuvel

Toelichting op de voorzieningen

Inleiding

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen. Voorzieningen zijn passief posten op de balans, die een inzicht geven in de voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen, waarvan de omvang en/of het tijdstip van optreden per balansdatum min of meer onzeker zijn, en die oorzakelijk samenhangen met de periode voorafgaande aan die datum. Voorzieningen dienen naar beste schatting dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen of risico's waarvoor ze zijn ingesteld. Toevoegingen moeten daarom gebaseerd zijn op een tijdige opbouw van de voorziening.

Pensioenen wethouders

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
2.599	110	130	2.579

Op basis van de Wet APPA (Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers) zijn wij als gemeente zelf verantwoordelijk voor de pensioenen van onze (ex-)wethouders. Wij moeten dus zelf zorgen voor een eigen pensioenfonds. Dit houdt in dat wij de opgebouwde pensioenen over de periode dat de politieke ambtsdrager actief was alsmede over de wachtgeldperiode zelf uitbetalen en de daarmee samenhangende risico's zelf dragen. De hoogte van deze voorziening moet gelijk zijn aan de actuariële berekeningen die door een extern bureau voor ons (en alle andere gemeenten) gemaakt worden.

Voorzieningen onderhoud/egalitatie

Voorziening groot onderhoud wegen

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
531	845	975	401

Het doel van deze voorziening is het bekostigen van het groot onderhoud aan wegen en civiele kunstwerken (bruggen en tunnels) op basis van beleidsplannen, vastgesteld door de raad.

Op basis van een beleidsplan voor het onderhoud van wegen enerzijds en een beleidsplan voor onderhoud van civiele kunstwerken anderzijds vinden stortingen en onttrekkingen binnen deze voorziening plaats.

De toevoeging bestaat uit een storting voor onderhoud wegen (€ 820.073,-) en civiele kunstwerken (€ 25.250,-). De onttrekking heeft betrekking op kosten voor groot onderhoud wegen en civiele kunstwerken in 2020 (€ 975.250,-).

Voorziening groot onderhoud gebouwen

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
2.324	874	783	2.415

Het doel van deze voorziening is het bekostigen van het groot onderhoud aan gemeentelijke gebouwen op basis van een meerjarenonderhoudsplan, vastgesteld door de raad.

Op basis van het meerjarenonderhoudsplan, dat volgt uit het onderhoudssysteem O-prognose, lopen alle stortingen en onttrekkingen voor de panden van gemeente Geldrop-Mierlo via deze onderhoudsvoorziening.

Voorziening onderhoud brede school Coevering

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
148	23	0	171

Met de schoolbesturen van De Regenboog en De Branding zijn afspraken gemaakt over de ruimteverdeling en het onderhoud binnen de Brede School Coevering. Het groot onderhoud van het totale gebouw wordt door de gemeente uitgevoerd. Sinds 2015 worden de gelden voor onderhoud rechtstreeks door het Rijk aan de schoolbesturen voldaan. De beide schoolbesturen dienen zodoende de jaarlijkse storting in de voorziening Groot onderhoud gebouwen voor deze school aan de gemeente te voldoen. De gemeente Geldrop-Mierlo heeft bij de 2e tussentijdse rapportage 2019 een aparte voorziening gevormd, afgesplitst van de grote voorziening, zodat de besturen via de gepubliceerde gemeentelijke jaarrekening jaarlijks inzicht hebben in het verloop van de gestorte gelden en de besteding hiervan.

Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's

Voorziening Wonen

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
3.627	0	0	3.627

Het doel van deze voorziening is het bekostigen van diverse projecten in het belang van de volkshuisvesting. De voorziening is destijds gevormd uit de algemene reserve van het voormalig woonbedrijf en van het SRE ontvangen BLS-gelden (BLS = Besluit Locatie gebonden Subsidies). Het geld uit de voorziening moet verplicht worden aangewend in het belang van de volkshuisvesting. Het saldo binnen deze voorziening wordt volledig aangewend voor de bekostiging van Startersleningen en Duurzaamheidsleningen.

Voorzieningen door derden bekleemde middelen

Egalisatievoorziening afvalstoffenheffing

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
9	11	12	8

Het doel van deze voorziening is het egaliseren van de kosten en opbrengsten uit de exploitatie Afval om forse afwijkingen in de tarieven van de afvalstoffenheffing te voorkomen. Onvoorzien uitgaven in enig jaar hebben zo niet meteen gevolgen voor de tarieven. Door deze voorziening wordt ervoor gezorgd dat alle opbrengsten uit de afvalstoffenheffing worden ingezet voor de uitvoering van afvalinzameling en -verwerking.

Per saldo is er in 2020 sprake van een nadeel op de gesloten exploitatie Afval van € 464,- (storting van € 11.467,- en onttrekking van € 11.931,-).

Egalisatievoorziening rioleringen

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
5.073	504	0	5.577

Het doel van deze voorziening is het egaliseren van de kosten en opbrengsten uit de exploitatie Riolering om forse afwijkingen in de tarieven van de rioolheffing te voorkomen. Onvoorziene uitgaven in enig jaar hebben zo niet meteen gevolgen voor de tarieven. Door deze voorziening wordt ervoor gezorgd dat alle opbrengsten uit de rioolheffing worden ingezet voor de uitvoering van werkzaamheden op het gebied van riolering.

Het in 2020 te storten bedrag is bestemd voor toekomstige kosten op basis van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). De kostenprognose wordt jaarlijks geactualiseerd.

Voorziening breedtesport impuls middelen

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
27	45	53	19

Het doel van deze voorziening is het bekostigen van de uitvoering van breedtesportprojecten. Vanuit de landelijke overheid hebben gemeenten in het verleden middelen ontvangen in het kader van de breedtesport impuls. Vanuit deze middelen is een aantal projecten gestart met als doel talentontwikkeling. Het gaat dan bijvoorbeeld om Sjors Sportief / Creatief en Braakhuizen United.

Voorziening gemeentelijk herplantfonds

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
5	0	0	5

Het doel van deze voorziening is het bekostigen van de herplant van bomen. Bij het verlenen van een kapvergunning kan herplant opgelegd worden. Soms is het echter niet mogelijk om herplant uit te voeren, omdat bijvoorbeeld de ruimte hiervoor ontbreekt. Hiertoe is in 2014 een gemeentelijk herplantfonds in het leven geroepen. De waarde van de te kappen boom wordt daarbij in het fonds gestort en op een later moment aangewend voor herplanting.

Voorziening afgesloten complexen grondbedrijf

Verliesvoorziening

De afzonderlijke voorziening voor de te verwachten verliezen voor lopende grondexploitaties moet voldoende groot zijn om (de contante waarde van) de te verwachte tekorten te kunnen afdekken. Deze voorziening wordt in mindering gebracht op de voorraad 'Bouwgronden In Exploitatie'.

Voorziening afgesloten complexen

Voor exploitaties die zijn afgesloten is een afzonderlijk voorziening beschikbaar. Het gaat om middelen die nog nodig zijn voor afronding van die projecten. Deze voorziening wordt afzonderlijk weergegeven op de gemeentelijke balans.

Beide voorzieningen worden in het kader van de Jaarrekening 2019 geactualiseerd.

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
55	0	0	55

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is in 2016 besloten om een afzonderlijke voorziening voor afgesloten complexen aan te houden. Voor exploitaties die zijn afgesloten, omdat alle uitgeefbare gronden zijn verkocht, worden middelen gereserveerd om (een laatste deel van) het plangebied woonrijp te maken. Deze zijn in deze voorziening ondergebracht.

Op deze voorziening wordt geen rente bijgeschreven. Deze voorziening wordt afzonderlijk weergegeven op de gemeentelijke balans.

Voorziening voorschoolse educatie

Stand 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2020
119	0	0	119

Deze voorziening is in 2018 gevormd ten behoeve van de ontwikkelrichting voorschoolse educatie. Stichting Peuterspeelzaalwerk Geldrop-Mierlo is per 1 maart 2018 ontbonden. Hierbij is afgesproken dat het batig saldo terug vloeit naar de gemeente Geldrop-Mierlo. Deze middelen worden in 2019 vrijgegeven voor de ontwikkelrichting voorschoolse educatie.

Beleid t.a.v. bespaarde rente

Beleid t.a.v. bespaarde rente

Reserves en voorzieningen dienen voor de interne financiering van gemeentelijke investeringen. De bespaarde rente over dit vermogen hoeft uiteraard niet uitgekeerd te worden aan externen, maar blijft beschikbaar binnen de gemeentelijke boekhouding.

Het uitgangspunt is om bespaarde rente te berekenen over de reserves. Dit wordt ingezet als dekkingsmiddel voor exploitatielasten. Daarnaast wordt bespaarde rente berekend over de voorziening Dekking Verliessaldi Grondexploitaties, vanwege de waardering tegen netto contante waarde. Het onderscheid in incidentele en structurele rente is vervallen.

Het totaal van de rentelasten en rentebaten en het gebruikte rentepercentage is opgenomen in de paragraaf Financiering.

In aanloop naar de Meerjarenbegroting 2021-2024 willen wij bekijken wat de gevolgen zijn van het afzien van toepassing van bespaarde rente. Hierover wordt de raad t.z.t. geïnformeerd.

Toelichting op de financiële uitgangspunten

Toelichting op de financiële uitgangspunten

Inleiding

In deze paragraaf wordt kort toegelicht welke uitgangspunten zijn gebruikt voor de berekeningen in deze Meerjarenbegroting.

Indexen

Voor de begroting 2020 en verder zijn de volgende indexen gebruikt. Deze zijn eerder voorgelegd aan de raad bij de behandeling van de Kadernota 2020-2023 in de raadsvergadering op 1 juli 2019.

Indexcijfers MPB 2021-2024	2021	2022	2023	2024
Loonkostenindex	2,80%	2,80%	2,80%	2,80%
Materiële kostenindex	1,60%	1,60%	1,60%	1,60%
Gewogen kostenontwikkeling	2,20%	2,20%	2,20%	2,20%

De materiële kostenindex was in 2020 aanvankelijk ook 1,60%. Voorgesteld wordt om af te zien van toepassing van de materiële kostenindexering in 2020 als een soort van "kaasschaafmethode" (wel weer vanaf 2021). De financiële gevolgen hiervan zijn terug te vinden op het activiteitenplan.

Rente

Vanaf 2017 schrijft het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor dat wij ieder jaar opnieuw moeten bepalen met welke rentepercentages wordt gerekend in de gemeentelijke begroting. De rente die aan taakvelden wordt doorbelast (= rente activa) wordt bepaald op basis van voorcalculatie. Het is een verplichting in het BBV om in de jaarrekening de werkelijke rentepercentages te bepalen op basis van nacalculatie.

Het gaat om de volgende (voorcalculatorische) percentages:

Algemene uitkering

In meerjarenperspectief wordt door het Rijk rekening gehouden met een bepaalde groei van het areaal per maatstaf. Voor de berekening van de algemene uitkering in meerjarenperspectief wordt hierbij aangesloten.

Kostendeekkende tarieven

Voor de tarieven van rioolheffing, afvalstoffenheffing en leges wordt als uitgangspunt een kostendeekkendheid van 100% gehanteerd.

Onroerende Zaakbelasting (OZB)

Bij de berekening van de ramingen voor de OZB in meerjarenperspectief wordt aangesloten bij de toename of afname van de WOZ-waarden. De totale OZB-opbrengst neemt, naast de indexering, toe met de areaaluitbreiding gebaseerd op het woningbouwprogramma van onze gemeente.

Bijlagen

Taskforce Sociaal Domein

Onderstaande tekst is afkomstig uit de Kadernota 2020-2023

Extra budget t.b.v. tekort Sociaal Domein

In de begroting 2019 en verder wordt uitgegaan van een bedrag voor het Sociaal Domein (jeugdhulp en Wmo) van € 18.671.309,-. Dit bedrag ligt ruim € 1.000.000,- lager dan het bedrag van de bijgestelde begroting 2018. Dit komt omdat de budgetmutaties gedurende het lopende boekjaar 2018 telkens als incidenteel zijn aangemerkt.

Verschil begroting 2018 t.o.v. 2019	
Meicirculaire 2018 (incidenteel)	388.295
Septembercirculaire 2019 (incidenteel)	25.267
Omzetting uitvoeringsbudget inhuur personeel (incidenteel)	212.000
Verschil aanvulling tekort sociaal domein*	380.000
Totaal	1.005.562

* € 2.880.000,- in 2018 versus € 2.500.000,- in 2019 e.v.

Gezien de te verwachte autonome ontwikkelingen en de prognose van de groei in komende jaren is een extra jaarlijks budget van € 3 miljoen nodig in de periode 2019 tot en met 2022. Na die periode hanteren wij vanaf 2023 structureel het niveau van 2017 van € 19.135.599,-. Dit betekent dat in de periode tot en met 2022 de volgende uitgaven extra opgevangen moeten worden:

- extra groei boven de uitgaven in 2018 (autonome ontwikkelingen);
- verlaging van het budget tot het niveau 2017;
- benodigde investeringen voor de taakstellende opdracht (Taskforce).

In voorgaande jaren hebben wij steeds gedacht dat de top van de groei van het aantal mensen dat gebruik maakt van hulp en ondersteuning wel bereikt was en dat een daling zou inzetten. Daarbij zien we ook dat de gemiddelde kosten per klant blijven stijgen door de complexiteit van de hulpvraag.

Gezien de ervaring en trends over de afgelopen jaren (landelijke, regionale en lokale cijfers) lijkt die aanname niet langer reëel. Daarom gaan wij er in de aanstaande begroting van uit dat een bepaalde groei blijft bestaan wanneer wij niet interveniëren.

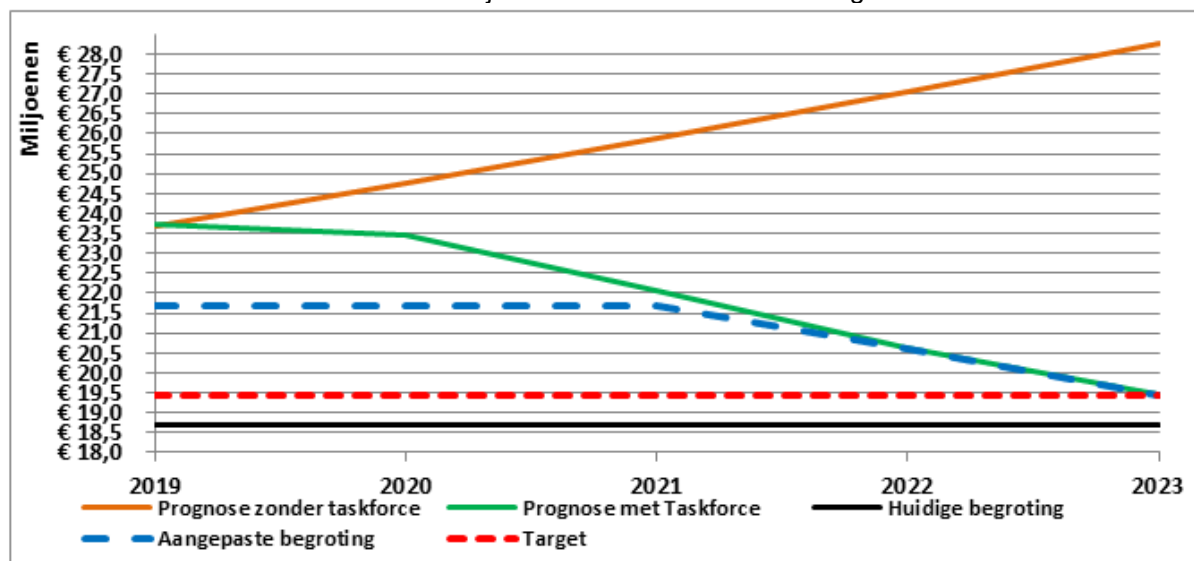
Daarbij kiezen wij ervoor om de trend niet verder financieel door te vertalen in de begroting na 2022.

Dit doen we in afwachting van de resultaten van de volgende ontwikkelingen:

- de benodigde doorvoering van de businesscase van het CMD;
- de ontwikkelingen op Rijksniveau;
- de Taskforce.

Het bedrag dat we daarom nu voorstellen om op te nemen in de Meerjarenbegroting 2020-2022 is € 21.671.309,-. Dit ligt € 3.000.000,- hoger dan in 2019 begroot.

Onder deze randvoorwaarden streven wij naar onderstaande taakstelling:

De bovenstaande grafiek laat zien dat in de periode tot en met 2023 de volgende uitgaven extra opgevangen moeten worden:

- de extra groei boven de uitgaven in 2018 (autonome ontwikkelingen = tussen oranje en blauwe lijn);
- verlaging van het budget tot het niveau 2017 (= tussen blauwe en rode lijn).

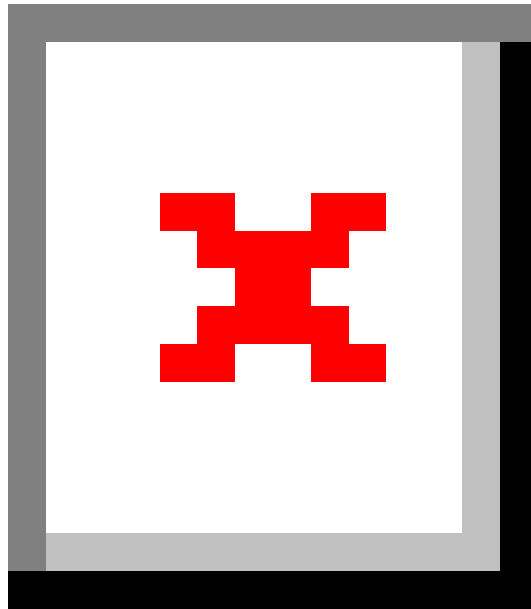
In deze Kadernota hebben wij als aanname gehanteerd voor het aanvullend tekort op het Sociaal Domein: het tekort Sociaal Domein uit de jaarrekening 2018 (€ 2.000.000,-) + het verschil tussen de begroting Sociaal Domein in 2018 ten opzichte van 2019 (€ 1.000.000,-). De blauwe lijn is de huidige begroting inclusief deze aanname. De Taskforce gaat uit van een hoger aanvullend tekort. Dit blijkt uit de groene lijn. Het verschil tussen beide lijnen wordt steeds kleiner en is uiteindelijk gelijk aan elkaar. Deze Kadernota voorziet niet in de dekking tussen het verschil in beide lijnen.

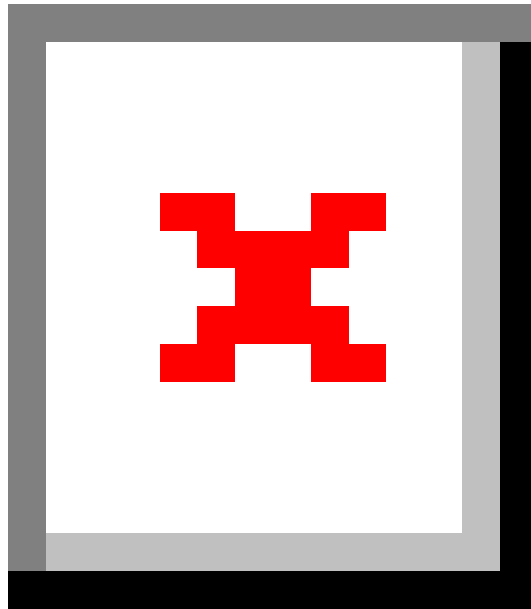
Cijfermatig geeft dit het volgende beeld inclusief investering voor de Taskforce en businesscase CMD:

Taakstelling Taskforce	9,0%	-2,9%	-5,7%	-5,7%	-5,7%
	2019	2020	2021	2022	2023
Investering Taskforce	20.000	430.000	330.000	150.000	150.000
Wmo	7.925.881	7.699.670	7.260.162	6.845.741	6.454.977
Jeugd	12.501.959	12.145.144	11.451.882	10.798.192	10.181.815
Overige Sociaal Domein	1.195.518	1.161.398	1.095.103	1.032.593	973.651
Overige Sociaal Domein breed	2.081.434	2.022.029	1.906.608	1.797.776	1.695.157
Prognose met Taskforce	23.724.793	23.458.241	22.043.755	20.624.303	19.455.600
Cumulatief	109%	106%	100%	94%	89%
Huidige begroting	18.671.309	18.671.309	18.671.309	18.671.309	18.671.309
Bijstelling	3.000.000	3.000.000	3.000.000	1.952.994	784.291
Aangepaste begroting	21.671.309	21.671.309	21.671.309	20.624.303	19.455.600

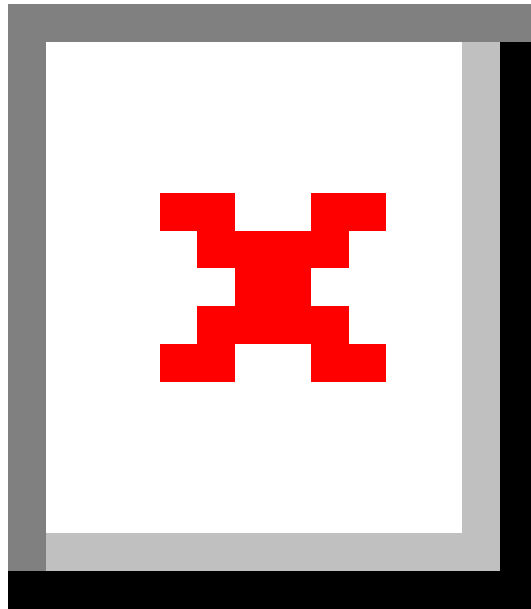
Vaststellingsbesluit

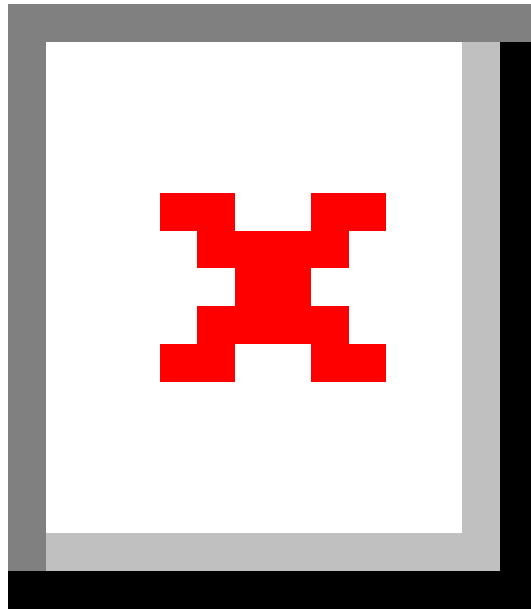
Vaststellingsbesluit

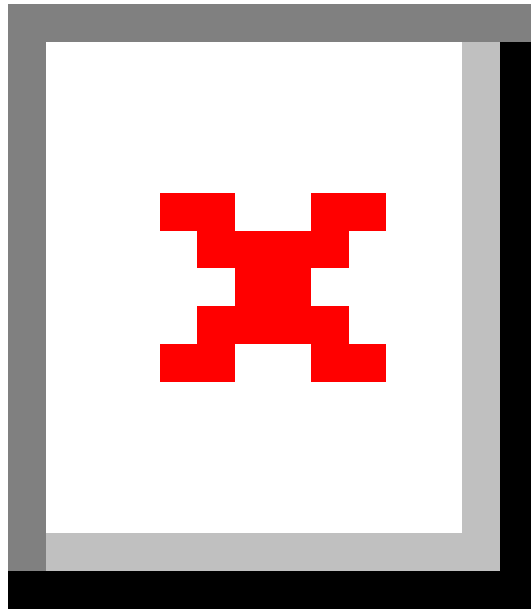

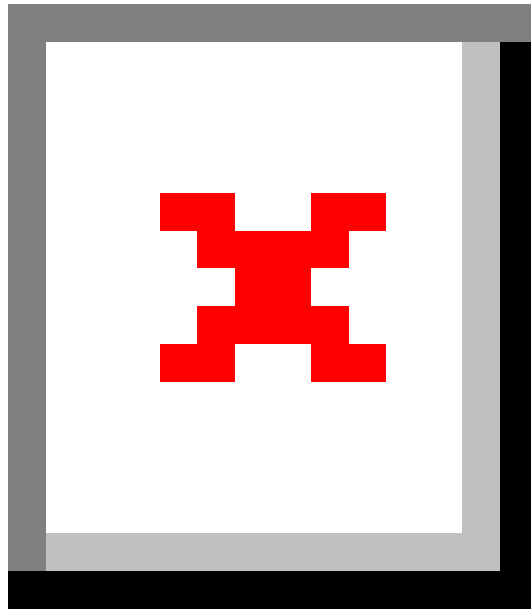

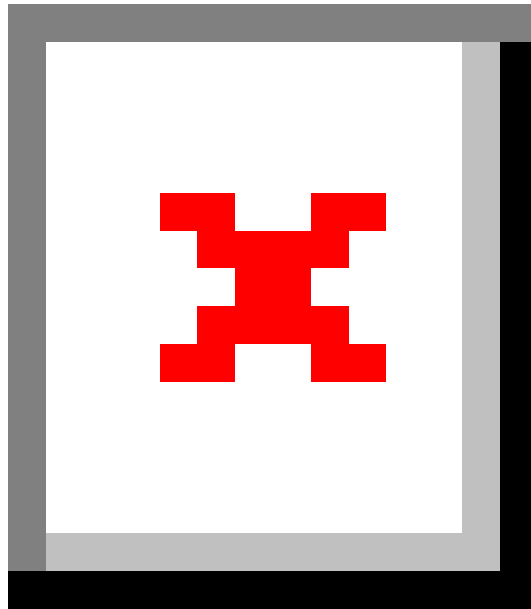

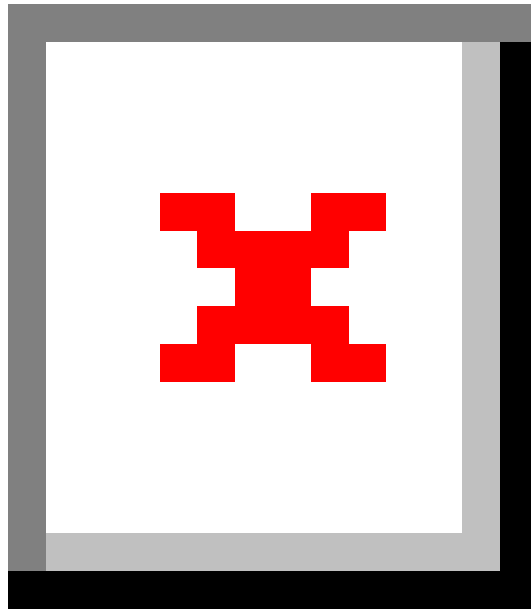

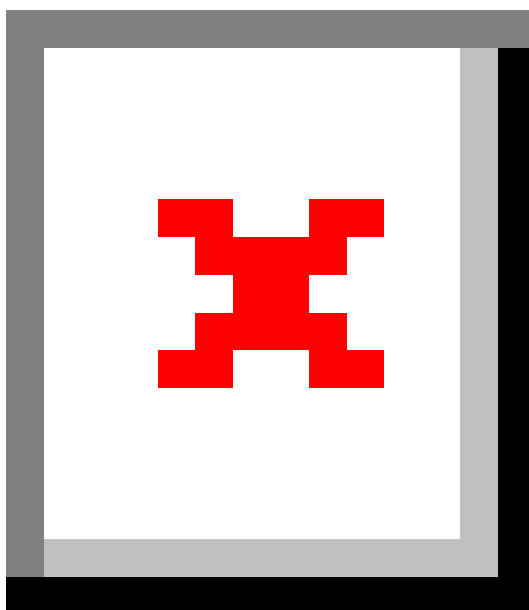

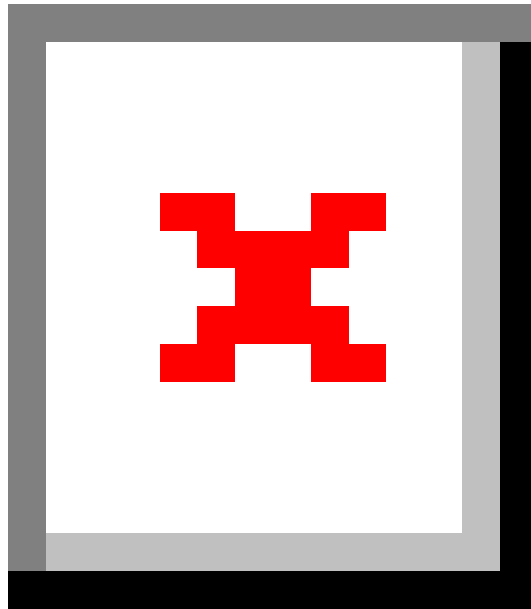

Ingediende en aangenomen amendementen en moties

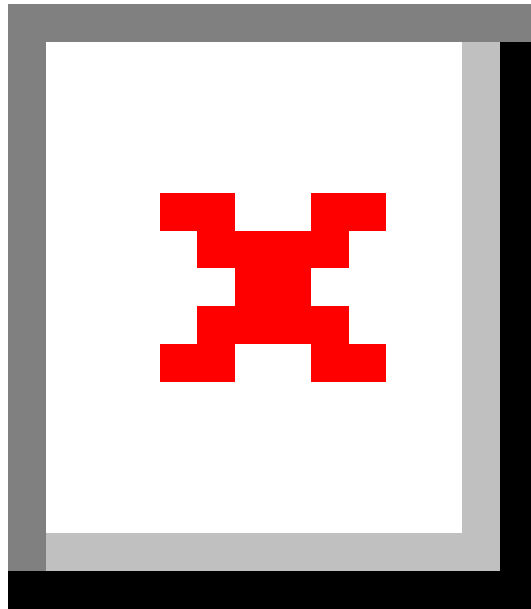
Overzicht ingediende en aangenomen amendementen en moties

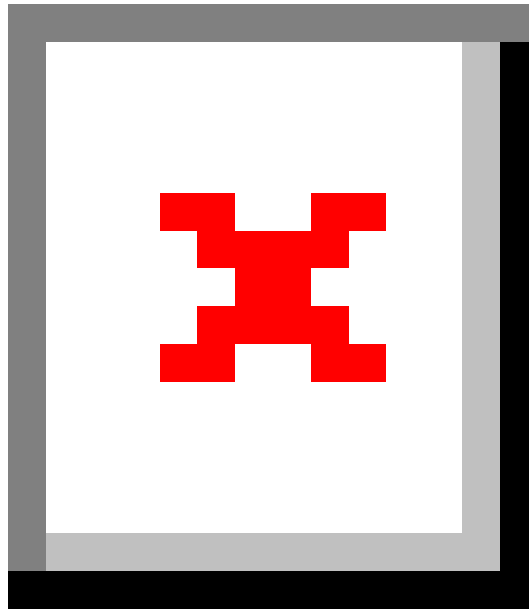

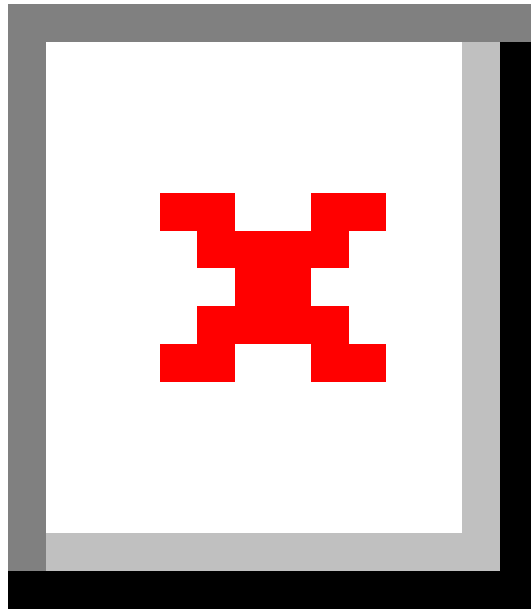
Ingediende en aangenomen amendementen

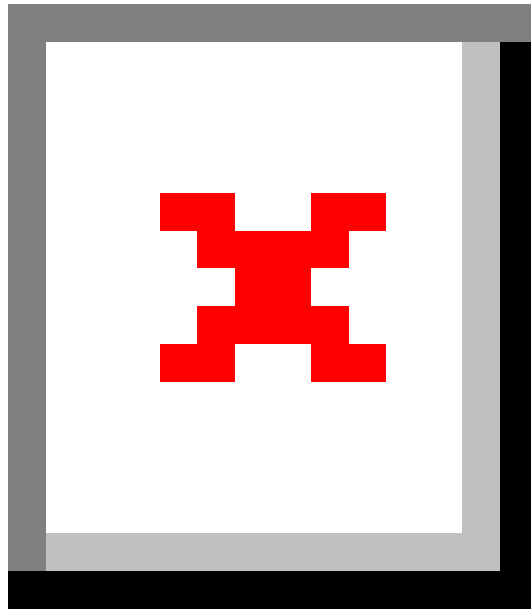

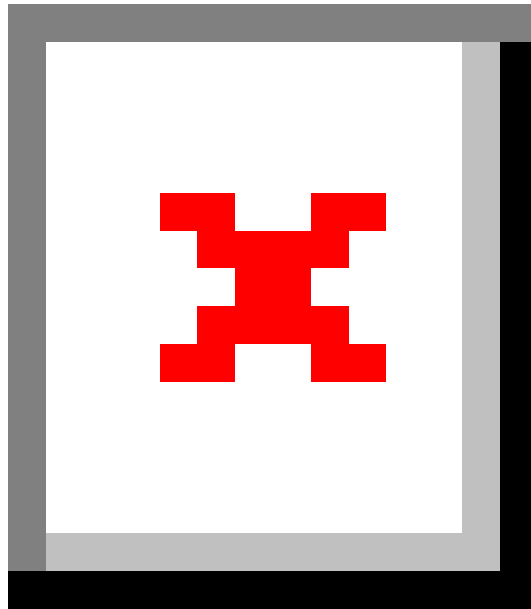

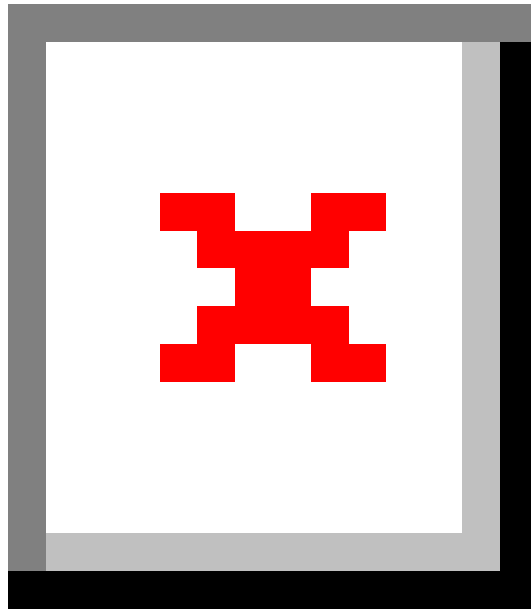

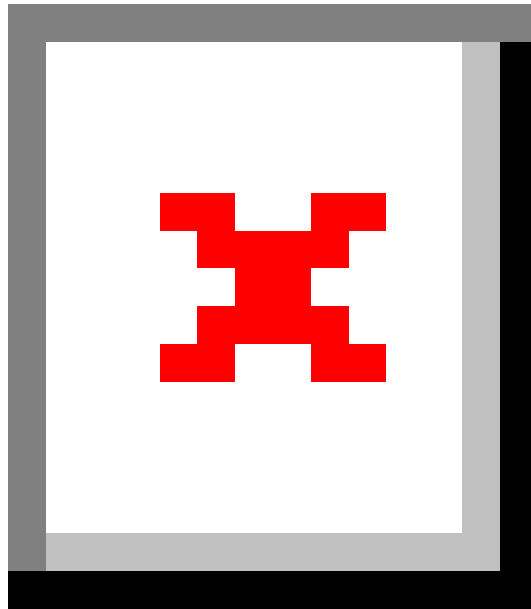

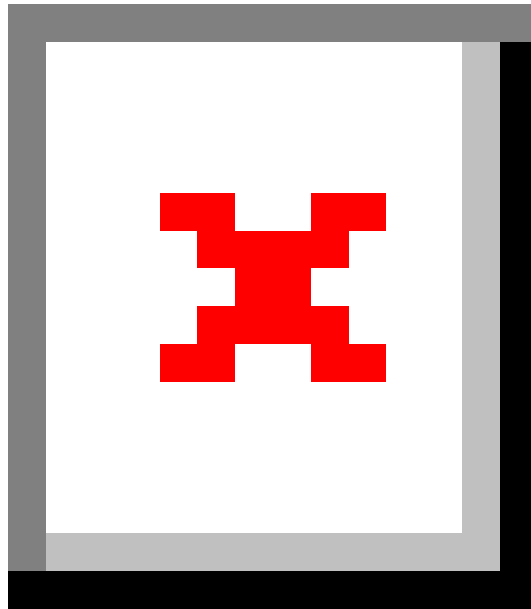

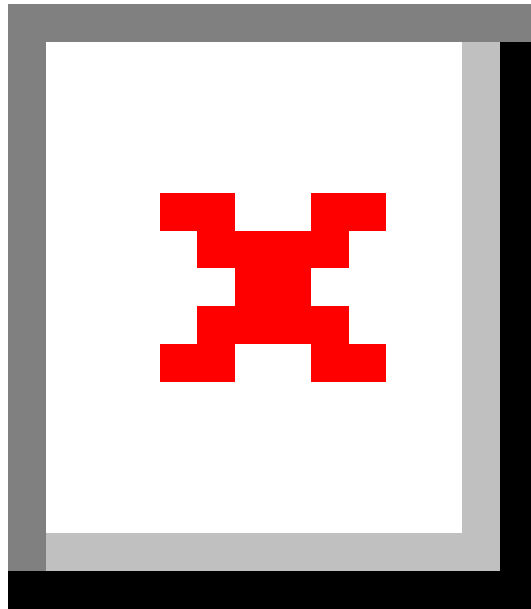

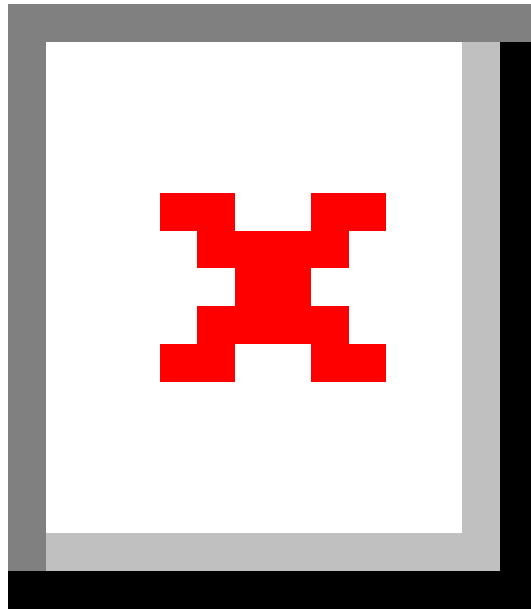

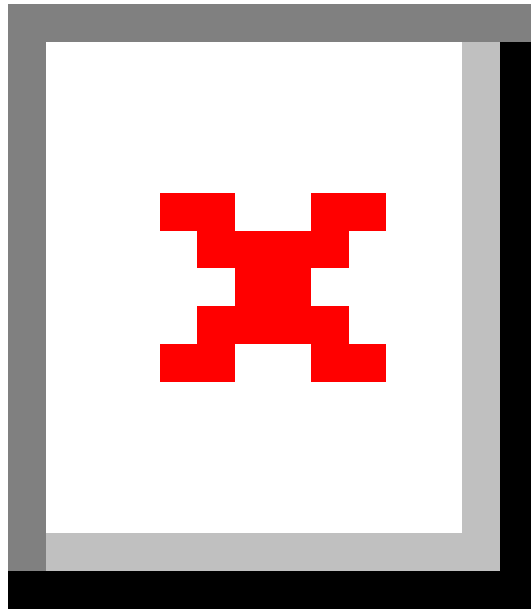

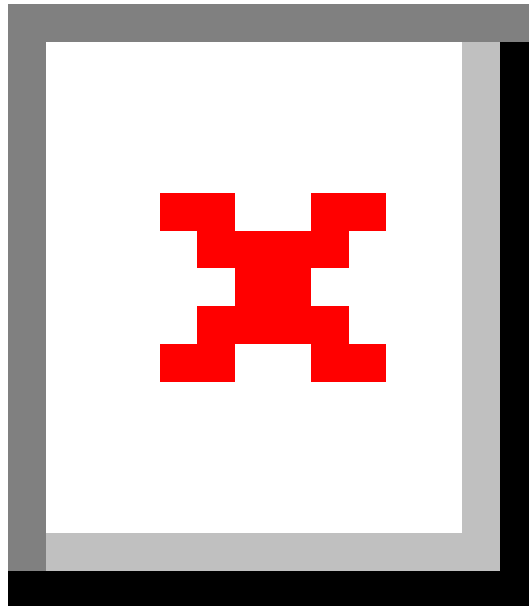

Ingediende en aangenomen moties

